המאור המבואר

מאורת איורים בתלת מימד,
לבאר ולהאיר את סוגיות
מסכת עירובין ולקרבן אל דעת
הלומד באופן מוחשי.

©

כל הזכויות שמורות
להוצאת "מאורות הדף היומי"

להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים
נו בשום צורה ומבשום אמצעי אלקטרוני
מכני, לרבות צילום והקלטה, ללא אישור
בכתב מהמו"ל.

הפקה: חיים וקסלר
גרפיקה ועימוד: חיים דיקמן
גרפיקה ותלת מימד: עמיר כהן

בפתח

...והתקין מאורות משמח
עולמו אשר ברא
(מברכת "יוצר המאורות")

שפתי רננות יהלל פינו, רון שיר ושבח לנותן התורה, ובחסדו כי גבר עלינו, אנה לידינו את הזכות הכבירה להעניק לשוחרי תושיה מתנה נאצלה דוגמת יצירת מופת כספר חשוב זה אשר בשמו יכונה "**המאור המבואר**".

אשר אכן כשמו כן הוא, ובו יבוארו יאירו וילובנו עניני המסכת דיניהם ופרטיהם, כשהם מוגשים בשרטוטי המחשה ממוחשבים מעשה ידי אמן, כדי לקרב את הלומדים הנכבדים קירבה מוחשית אל סוגיות הגמרא וההלכות הדנות בדיני עירובין החמורים.

כהמשך למפעלינו הכבירים, כאשר אנו זוכים לסיעתא דשמיא מרובה להגברת חיילים לתורה בכלל ושיעורי הדף היומי בפרט, חשנו חובה כפולה ומכופלת בעריכת יצירת מופת זו.

וזאת כדי לתמוך בידי הלומדים הנכבדים הי"ו, אשר ניאותו לאור הגדול, וביותר לאלו שאך לאחרונה חוברו בעבותים למעגל רבבות הלומדים בסדר לימוד הדף היומי, ובשל הקושי הגדול שישנו בהבנת הסוגיות לאשורן במסכת זו, הרי הם עלולים לקבל ח"ו ידים רפות.

למטרה זו בחרנו בצוות תלמידי חכמים המתמחים במכמני הלכות עירובין לאשורן, אשר יגעו ושקדו גם יחד עם אמני השרטוט המומחים להדמיה ממוחשבת, להוציא דבר נאה ומתקבל , בלא לחסוך רוב הונים ואמץ - כח.

לאחר חודשי עבודה ממושכים ביגיעה מרובה, זוכים אנו לברך על המוגמר ולהעלות על שולחן מלכים מאן מלכי רבנן, דבר שלם נאה ומתוקן כאשר תחזינה עיניכם מישרים, לתועלת לומדי התורה שיהא לפניהם כשולחן הערוך ומוכן לסעודה.

טוב מראה עינים (קהלת ו)

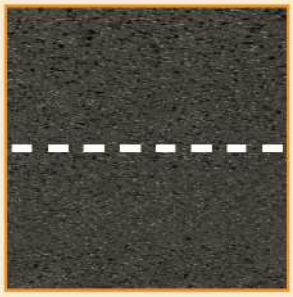
תפילתינו שגורה בפינו , הערב נא... את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל , ונזכה להיות שלוחי דרחמנא, לעזרתם ולרוחתם של חובשי ספסלי בית המדרשות בכל תפוצות ישראל, ולהמתיק לחיכם את צוף דבש התורה העריבה והחביבה, אכי"ר.

המערכת

כדי להקל על המעיין, השתדלנו להקפיד על ציורים אחידים לרשויות השונות:

רשות היחיד - דשא

רשות הרבים - כביש

מבוי - מרוצף

להערות והארות - 03-5705088

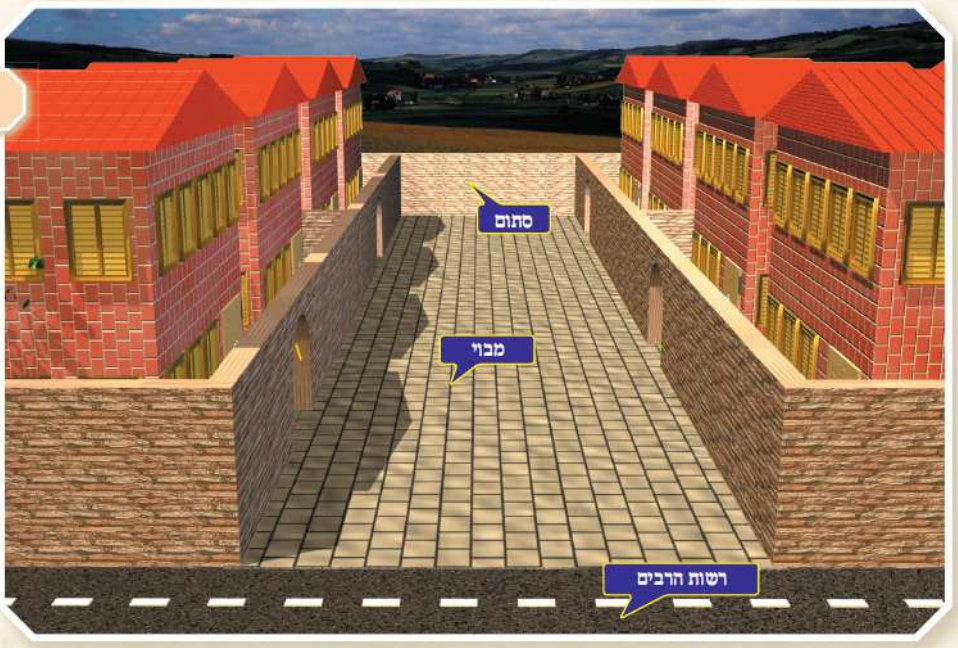
דף ב' ע"א

1

מתני', מבוי וכו'.

וכרבי רחמנו מחד פתוח לרשות הרבים ורחמנו מחד סתום... וכיון דלאו רשות הרבים הוא – אכי למילתולי ביה מן התורה בלי שום תיקון, וכבנן גזור עליה משום דלחי לחיחלופי ברשות הרבים, ומריוח בתקנתא דלחי לו קורה, לליטוי היכירא, דלא ליתי למיעבי ברשות הרבים גמורה.

ראה בציורים הבאים

דף ב' ע"א

2

מבוי עם לחי בצד פתחו

דף ב' ע"א

3

מבוי עם קורה על גבי פתחו

4

דף ב' ע"א

מתני', מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה - ימעט.

5

דף ב' ע"א

מתני', והרחב מעשר אמות - ימעט.

וכרמ"י, ולריך לנעוץ קנים למעט רוחב כניסתה, ולהעמידה על עמר או על פחות.

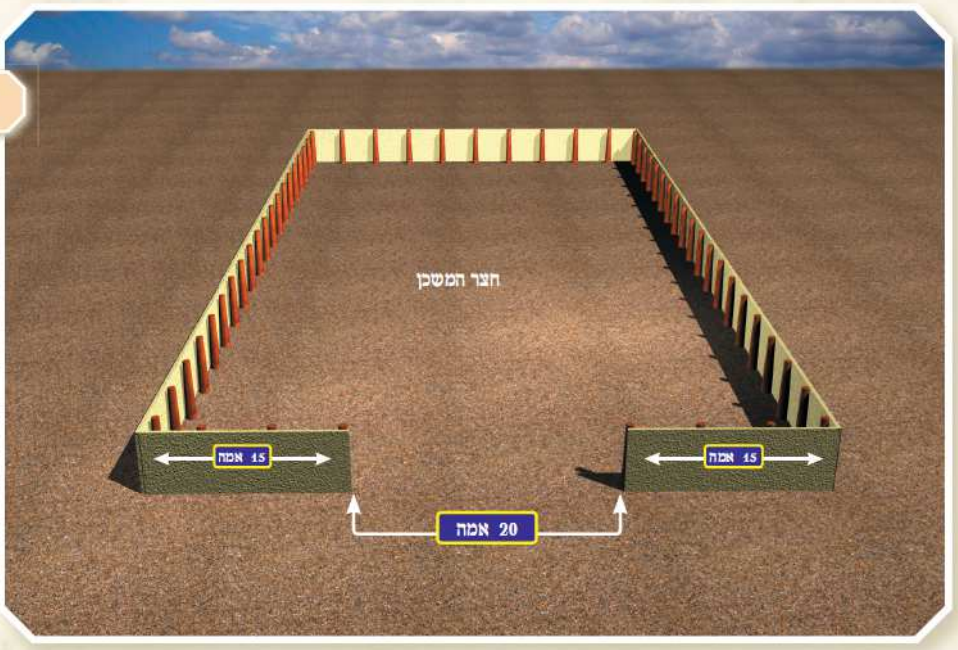
6

דף ב' ע"א

מתני', ואם יש לו צורת הפתח אף על פי שהוא רחב מעשר אמות - אין צריך למעט.

וכרמ"י, צורת הפתח – לחי מיכן ולחי מיכן וקורה על גביהן.

7

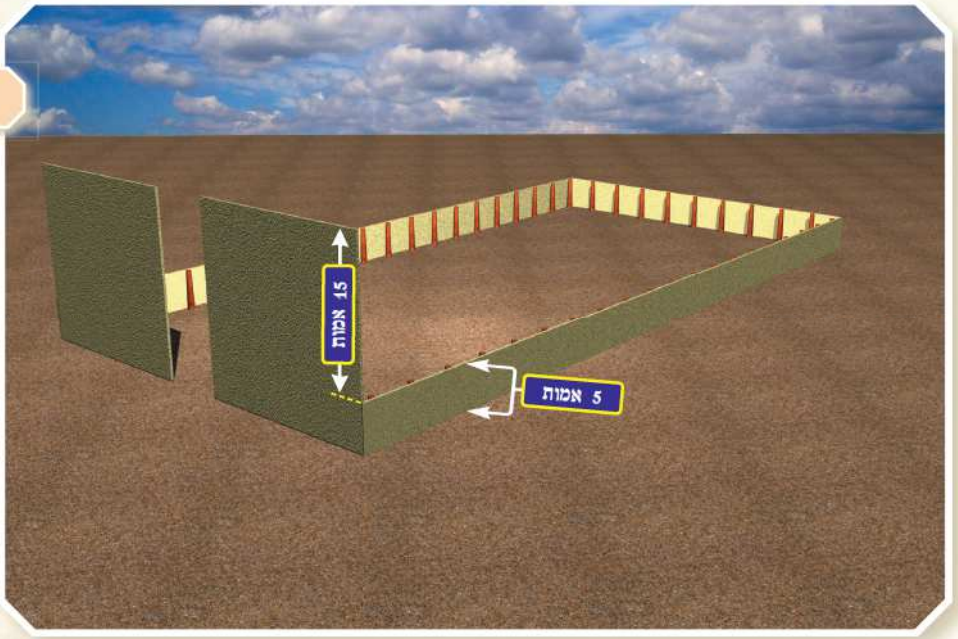

דף ב' ע"ב

גמ', בין לרבנן ובין לר"י לילפו מפתח שער החצר.

וכרש"י, הא למדכתן פתח חצר להוי עמריס רוחב, ותקני פתח.

8

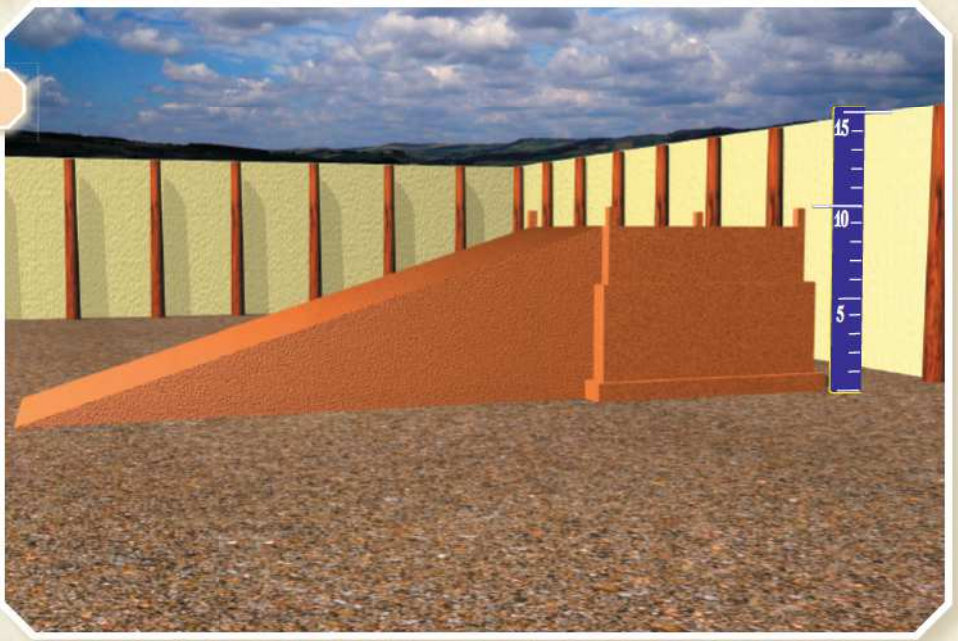

דף ב' ע"ב

גמ', ואיבעית אימא: כי כתיב קלעים חמש עשרה אמה לכתף - בגובהה הוא דכתיב.

וכרש"י, שגבהו הקלעים המזרחיות מזה ומזה לפתח ט"ו אמה יותר מאחר קלעי החצר.

9

דף ב' ע"ב

גמ' שם, ואיבעית אימא: כי כתיב קלעים חמש עשרה אמה לכתף - בגובהה הוא דכתיב.

וכרש"י, ליתנו לחבירתו:... לגובה כל קלעי החצר סביב חמש עשרה אמה... שהמזבח גובהו עשר והקלעים גבוהות ממנו חמש, להיות להם ט"ו.

דף ג' ע"א

10

גמ', ואם יש לה אמלתרא - אפילו גבוהה יותר מעשרים אמה אינו צריך למעט... מאי אמלתרא? רב חמא בריה דרבה בר אבוה אמר: קיני.

וכרש"י כגון קיני עופות.

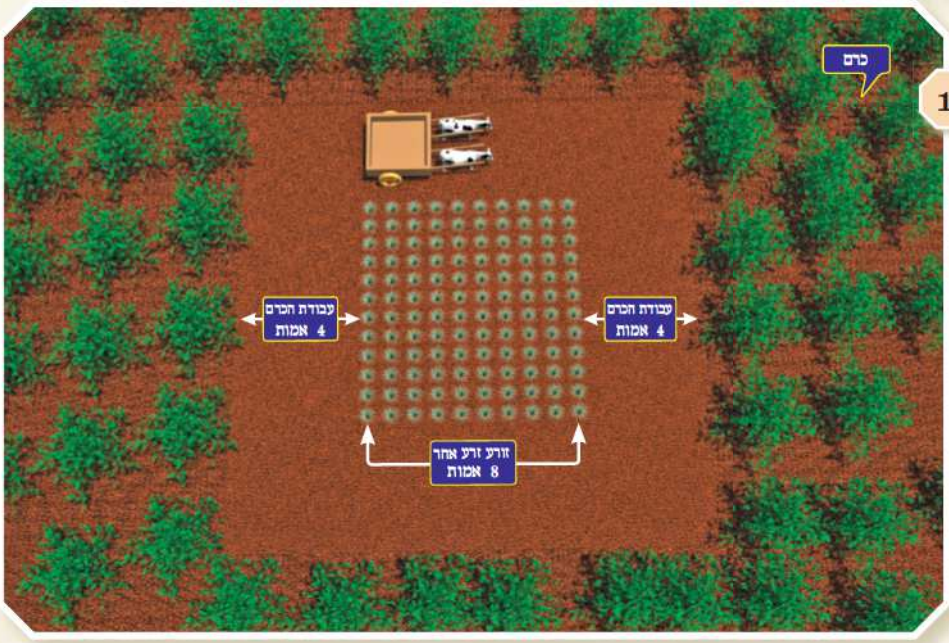

דף ג' ע"ב

11

גמ', אמת סוכה באמה בת חמשה למאי הלכתא - לגובהה ולדופן עקומה.

וכרש"י, אם יש בין סכך כשר לדופן פחות מעשרה - פסולה.

דף ג' ע"ב

12

גמ', קרחת הכרם, בית שמאי אומרים: עשרים וארבע אמות, ובית הלל אומרים: שש עשרה אמות... איזו היא קרחת הכרם - כרם שחרב אמצעיתו... היו שם שש עשרה אמה - נותן לו כדי עבודתו (ארבע אמות לכל צד) וזורע את המותר.

(הציור לפי בית הלל)

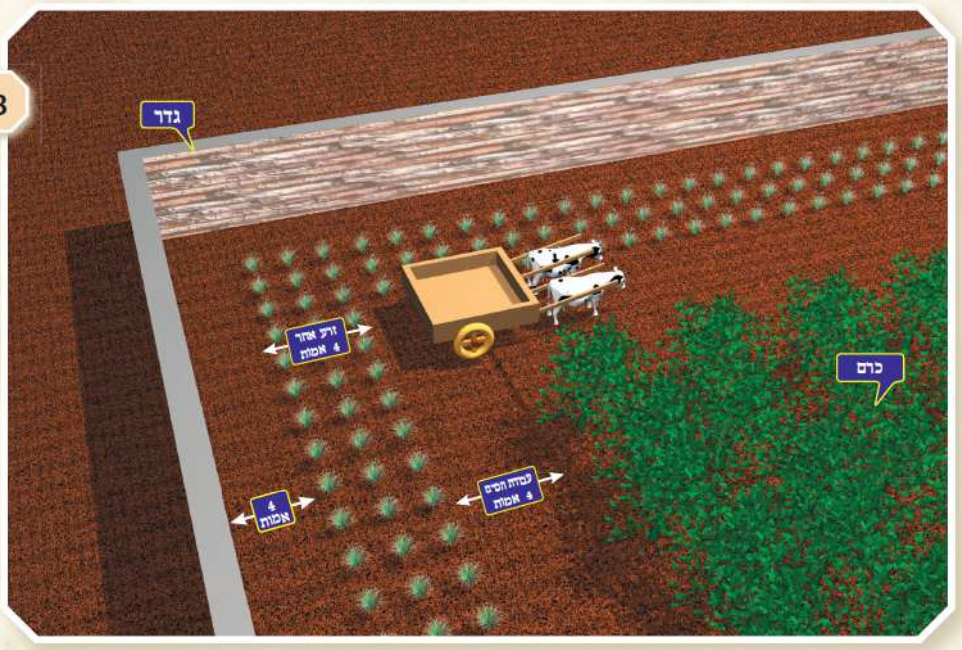
13

דף ג' ע"ב

גמ', ומחול הכרם, בית שמאי אומרים: שש עשרה אמות, ובית הלל אומרים: שתים עשרה אמות... ואיזהו מחול הכרם - בין כרם לגדר.

וכרש"י, להיות סביב כמו מחולות.

(הציור לפי בית הלל)

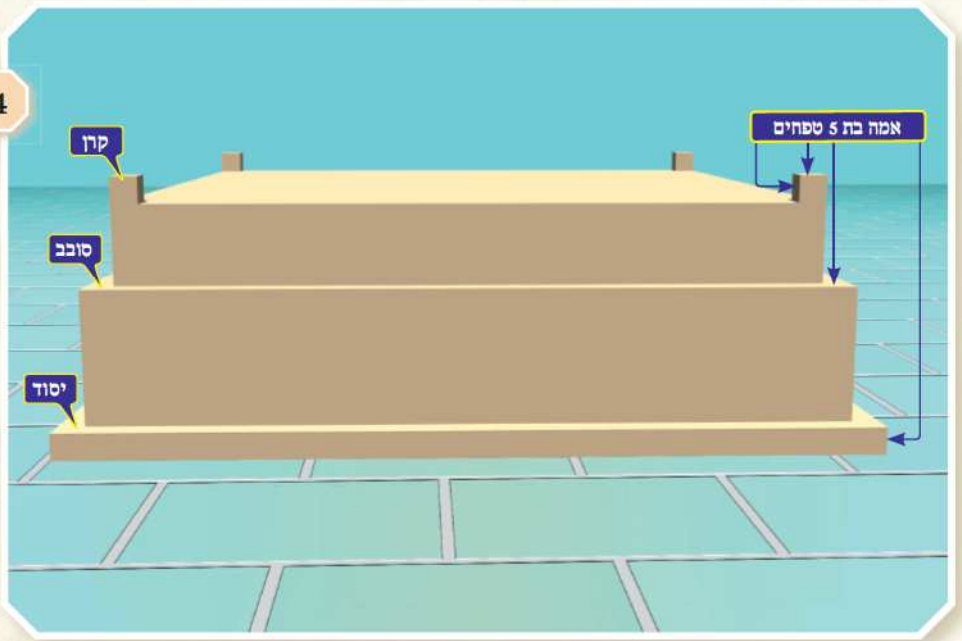

14

דף ד' ע"א

גמ', לא, למיעוטי אמה יסוד ואמה סובב וכו'.

וכרש"י, ללמד בנות שקה הן.

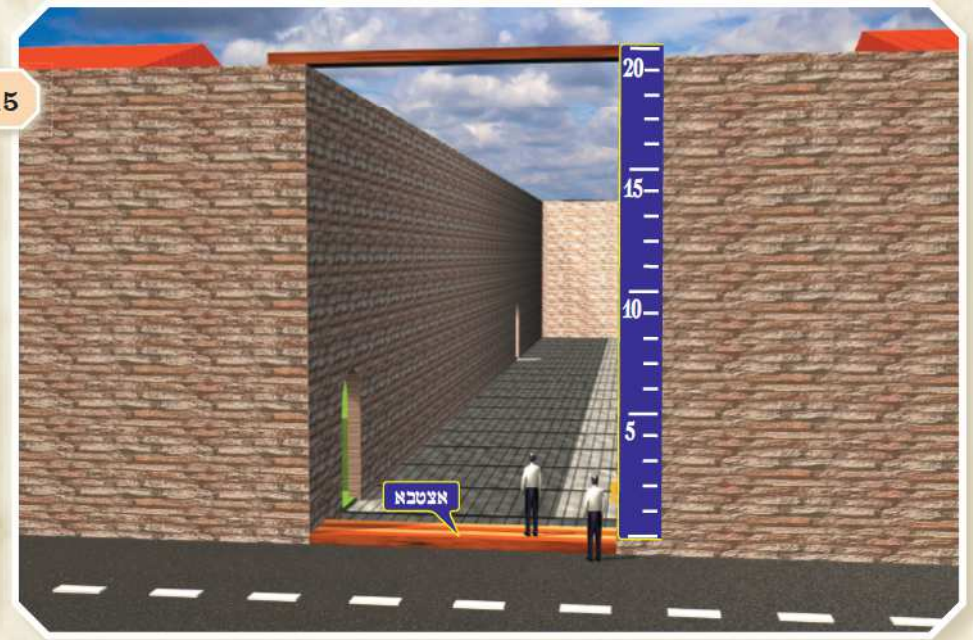

15

דף ד' ע"ב

גמ', היה גבוה מעשרים אמה ובא למעטו.

וכרש"י, לעשות בנין אצטבא, לו עפר תחת הקורה בארץ, למעטו גובה החלל.

דף ה' ע"א

16

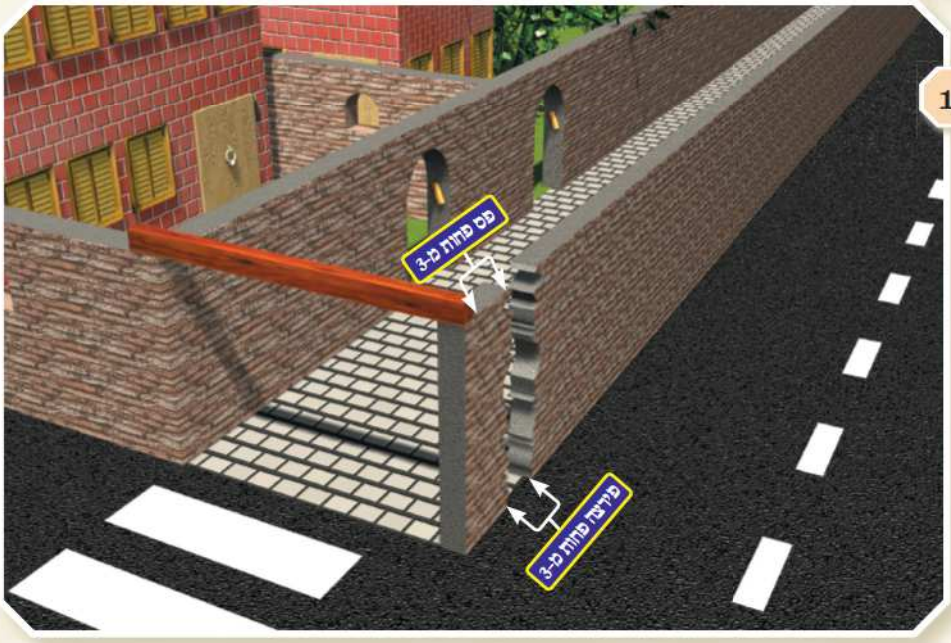
גמ', היה פחות מעשרה טפחים וחקק בו להשלימו לעשרה.

דף ה' ע"א

17

גמ', מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו... אם יש שם פס ארבעה - מתיר בפירצה עד עשר.

דף ה' ע"א

18

גמ', ואם לאו, פחות משלשה - מתיר, שלשה - אינו מתיר.

19

דף ה' ע"א

גמ', אמר אביי: מנא אמינא לה - דתניא: אין מבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהו בתים וחצרות פתוחין לתוכו. ואי בארבעה, היכי משכחת ליה?

20

דף ה' ע"א

גמ' שם, וכי תימא: דפתח לה בדופן האמצעי.

21

דף ה' ע"א

גמ' שם, ורב יוסף? - דפתח ליה בקרן זוית.

וכרש"י, טפח מן הפתח בדופן האמצעי, וג' טפחים בדופן הסמוך.

22

דף ה' ע"א

גמ', אמר אביי: מנא אמינא לה... לחי הבולט מדופנו של מבוי, פחות מארבע אמות - נידון משום לחי, ואינו צריך לחי אחר להתירו. ארבע אמות - נידון משום מבוי, וצריך לחי אחר להתירו.

23

דף ה' ע"ב

גמ', רב הונא בריה דרב יהושע אמר: אפילו תימא דמוקי לה בהדיה, דמטפי ביה.

24

דף ה' ע"ב

גמ' שם, או דמבצר ביה.

וכרש"י נמוך ממנו.

25

דף ה' ע"ב

רש"י שם, לו עב ממנו.

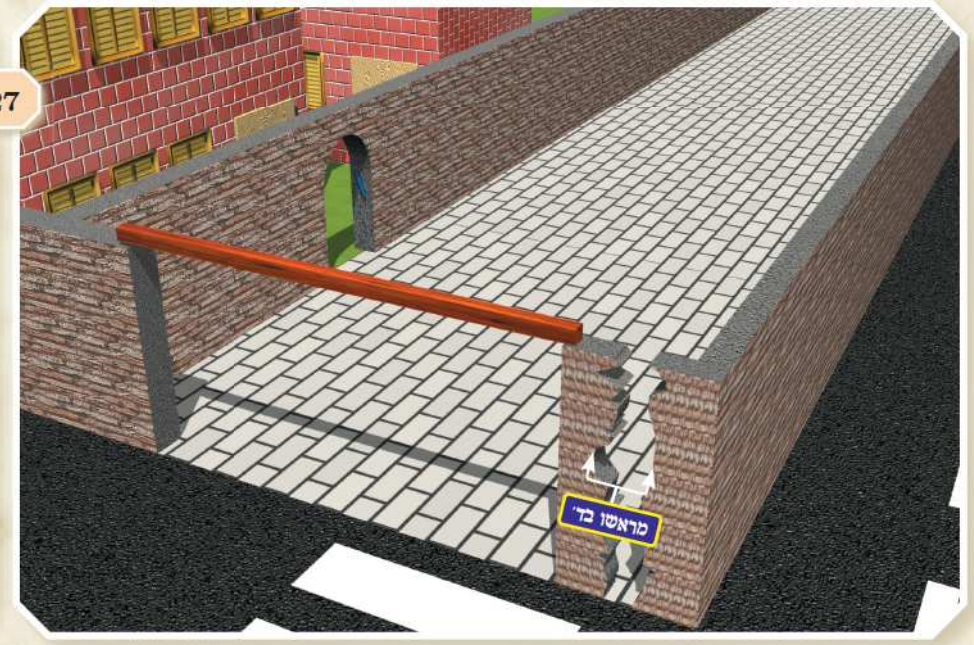
26

דף ה' ע"ב

רש"י שם, לו דק ממנו.

27

דף ו' ע"א

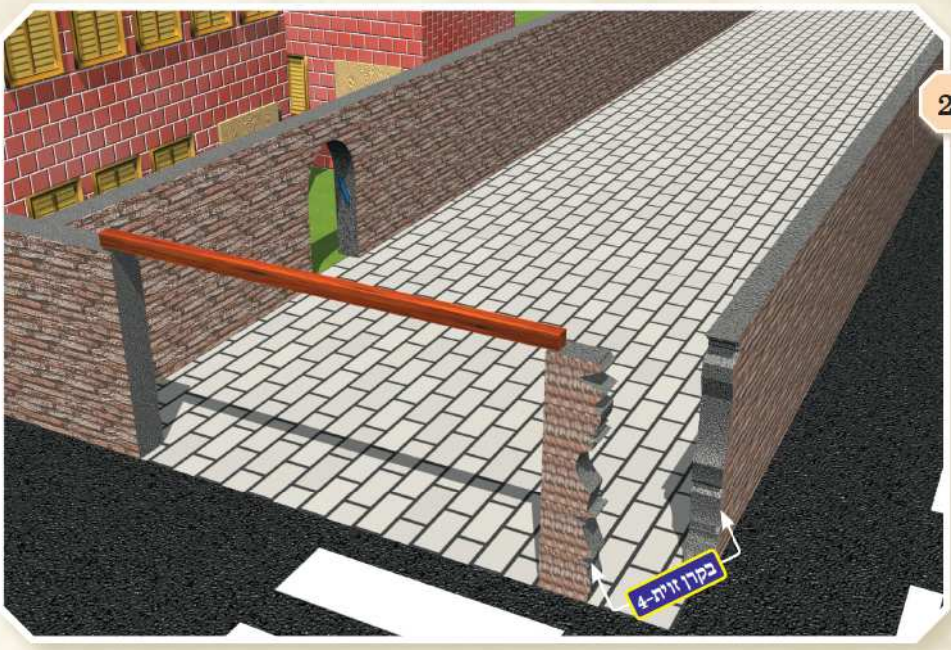
גמ', אמר רב חנין בר רבא אמר רב: מבוי שנפרץ... מראשו - בארבעה.

וברש"י, שהיה מבוי רחב כ' אמה וסתמו... ונפרצה פירצה באותה סתימה.

דף ו' ע"א

28

שם, אמר רב הונא בריה דרב יהושע: כגון שנפרץ בקרן זוית, דפתחא בקרן זוית לא עבדי אינשי.

דף ו' ע"א

29

גמ', דאיתמר: מבוי עקום, רב אמר: תורתו כמפולש.

וכרש"י, ומני פתחיו לרשות הרבים... לריך שלני פתחיו לרשות הרבים, לחי לכל רוח, ובעקמומיותו לריך צורת פתח.

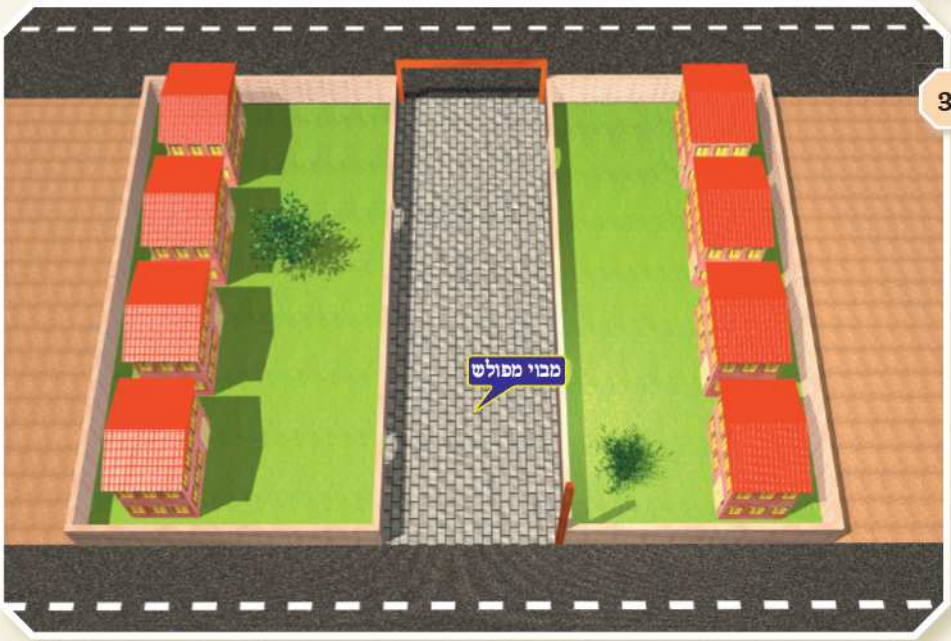

דף ו' ע"א

30

גמ' שם, תורתו כמפולש.

וכרש"י, ומבוי המפולש לרשות הרבים לריך צורת פתח מכאן, ולחי לו קורה מכאן.

31

דף ו' ע"א

גמ' שם, ושמואל אמר תורתו כסתום.

וכרש"י ל"ה תורתו כסתום – ואין לריך בעקמומיתו כלום.

32

דף ו' ע"א

רש"י ל"ה תורתו כסתום... לפון לחכ: תורתו כסתום – תורת מבוי סתום, ולריך לעשות לחי לעקמומיתו... וזה קבלתי ממורי הזקן ז"ל.

33

דף ו' ע"א

גמ', התם דאיכא גידודי.

וכרש"י, שנתייר מן הכותל ביסוד שלמה או מרבעה טפחים גובה על כל פני הפילגה, שאינה נוחה לעבור בה.

34

דף ו' ע"א

גמ', ת"ר כיצד מערבין דרך רה"ר, וכו'.

וכרש"י, משמע לחד שם עשרה אמה, ועיר שמנויין בה שטיס ביבוץ ואין בה חומה, שהיה לשוח הרבים שלה מכוון משער לשער שיהא מפולש.

35

דף ו' ע"א

גמ' שם, כיצד מערבין דרך רשות הרבים - עושה צורת הפתח מכאן, ולחי וקורה מכאן.

36

דף ו' ע"א

גמ' שם, חנניה אומר; בית שמאי אומרים: עושה דלת מכאן ודלת מכאן, וכשהוא יוצא ונכנס - נועל.

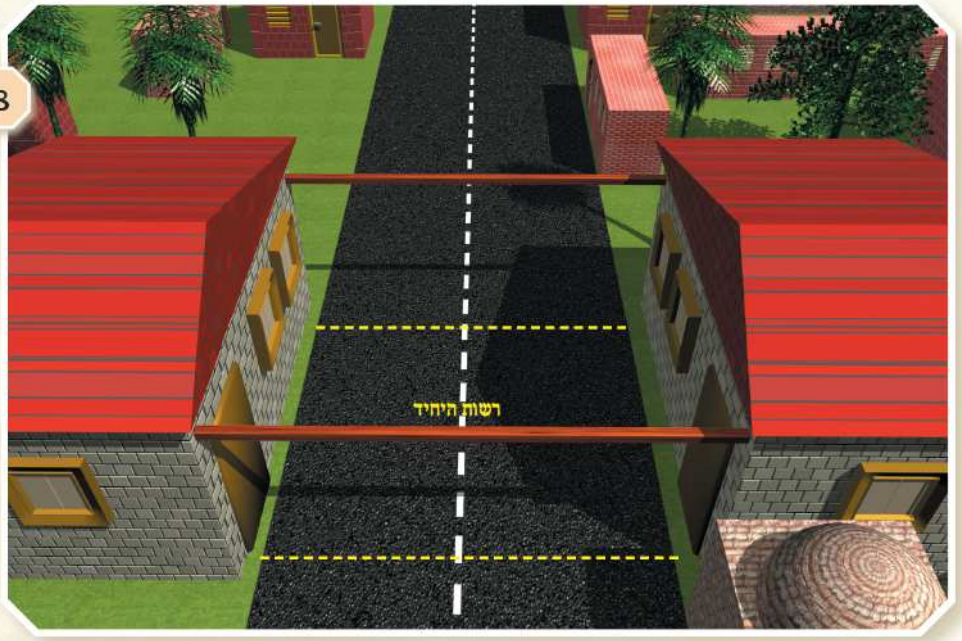
37

דף ו' ע"א

גמ' שם, בית הלל אומרים: עושה דלת מכאן, ולחי וקורה מכאן (לחי או קורה).

38

דף ו' ע"ב

גמ' שם, והתניא: יתר על כן אמר רבי יהודה: מי שהיו לו שני בתים משני צידי רשות הרבים - עושה לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן - ונושא ונותן באמצע.

39

דף ו' ע"ב

גמ', אמר להו: תא חזי הני אבולי (דלתות) דנהרדעא, דטימן עד פלגייהו בעפרא ועייל ונפיק מר שמואל, ולא אמר להו ולא מידי.

40

דף ו' ע"ב

גמ' שם, אמר רב כהנא: הנך מגופות הוא'.

וכרש"י, לא היו כולן פתוחות אלא סגורות ופתוחות במקצת.

41

דף ז' ע"א

גמ', ומסיים בה משמיה דרב יהודה: אם היה מבוי כלה לרחבה (היקף חצר שמאחורי הבית, רש"י) - אינו צריך כלום.

וכרש"י, אין צריך כלום – לתקן לותה פתיחה של לי הרחבה, אלא רק המפולש לרשות הרבים צריך לחי.

42

דף ז' ע"ב

גמ', דאמר רב ירמיה בר אבא אמר רב: מבוי שנפרץ במלואו לחצר, ונפרצה חצר כנגדו - חצר מותרת ומבוי אסור.

וכרש"י, חלר מותרת – ללילה לא הוי במלותה, ונתמיכו בה גיפופין מכאן ומכאן, לפיכך לגבי לילה פתחים נינהו.

43

דף ח' ע"א

גמ', דאמר רב יוסף: לא שנו אלא שכלה לאמצע רחבה. אבל כלה לצידי רחבה - אסור.

וכרש"י, שכותל חוץ המבוי שוה לאחד מכותלי חוץ הרחבה ונראה כמבוי לחוץ, ומושך על לקות הרבים שבגגו.

44

דף ח' ע"א

גמ' שם, אמר רבה: הא דאמרת לאמצע רחבה מותר לא אמרן אלא זה שלא כנגד זה, אבל זה כנגד זה - אסור.

45

דף ח' ע"א

גמ', דאמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק: מעשה במבוי אחד שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה, ובא מעשה לפני רבי ולא אמר בה לא היתר ולא איסור.

דף ח' ע"א

46

גמ' שם, היתר לא אמר בה - חיישינן: שמא תינטל אשפה, ויעלה הים שרטון.

וכרש"י, ויעלה היס שרטון – של חול ותכיס שלל שפתו, כי כן דרכו.

דף ח' ע"א

47

גמ', מרימר פסיק לה לסורא באוזלי, אמר: חיישינן שמא יעלה הים שרטון.

וכרש"י והיה מרימר עושה לקחות ומכמרות לכל המצוחות, ולח לגה לסמוך על מחיגת היס.

דף ח' ע"א

48

גמ', ההוא מבוי עקום דהוה בסורא כרוך בודיא אותיבו ביה בעקמומיתיה.

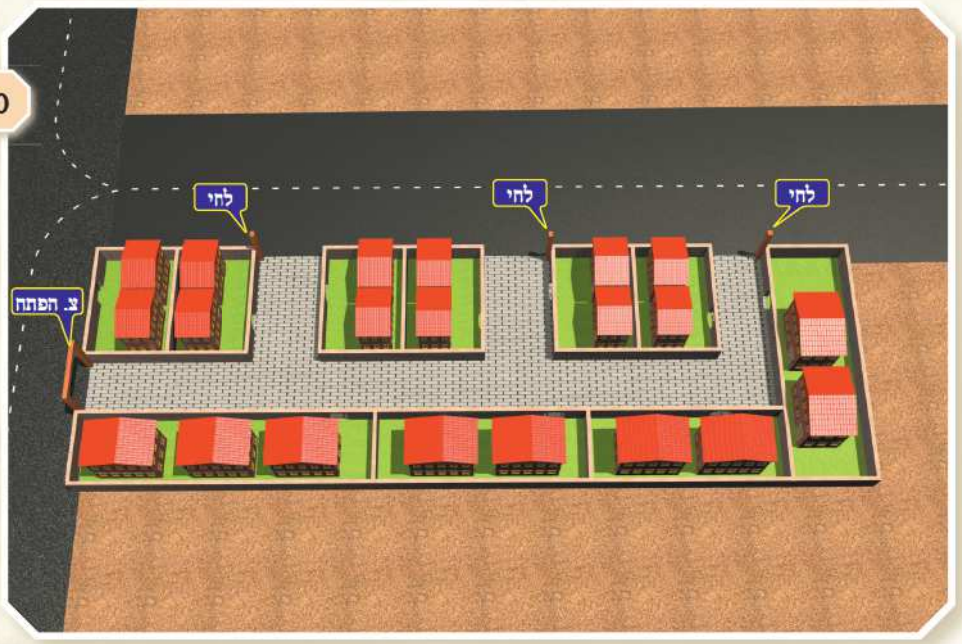
49

דף ח' ע"ב

גמ', איתמר, מבוי העשוי כנדל, אמר אביי: עושה צורת הפתח לגדול, והנך כולהו מישתרו בלחי וקורה.

50

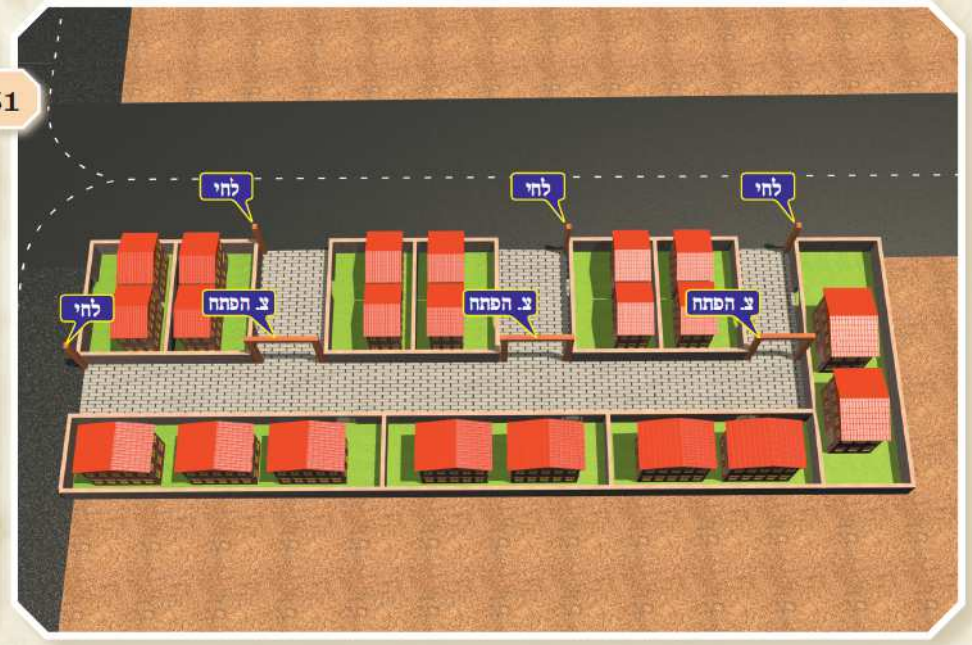

דף ח' ע"ב

גמ', איתמר, מבוי העשוי כנדל, אמר אביי: עושה צורת הפתח לגדול, והנך כולהו מישתרו בלחי וקורה.

(ציור זה לפי שיטת המהרש"ל ברש"י)

51

דף ח' ע"ב

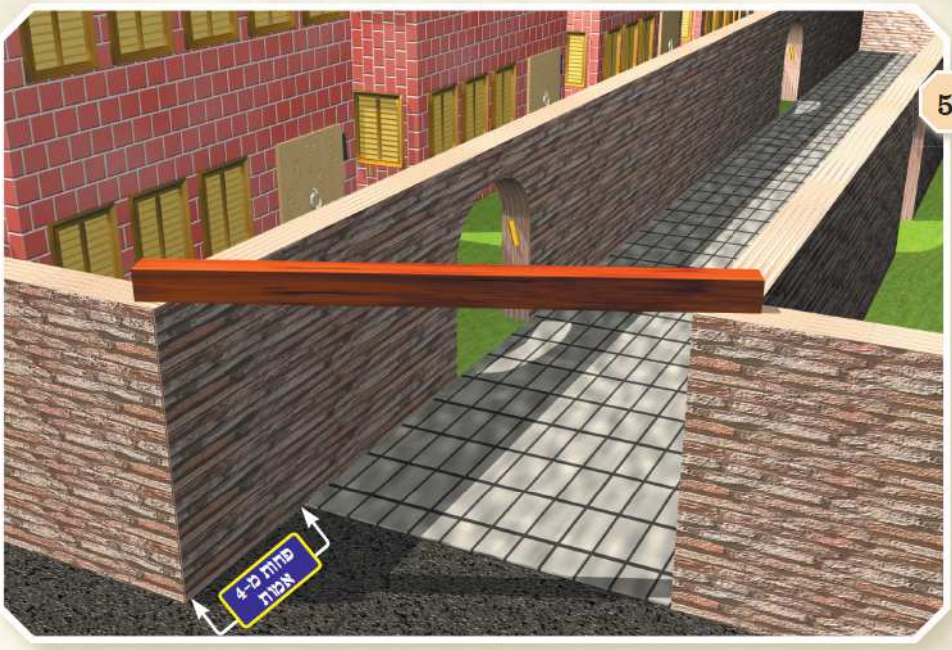
גמ' שם, אלא אמר רבא: עושה צורת הפתח לכולהו להאי גיסא, ואידך גיסא מישתרו בלחי וקורה.

דף ח' ע"ב

52

גמ', מבוי שצידו אחד ארוך וצידו אחד קצר, פחות מארבע אמות - מניח את הקורה באלכסון.

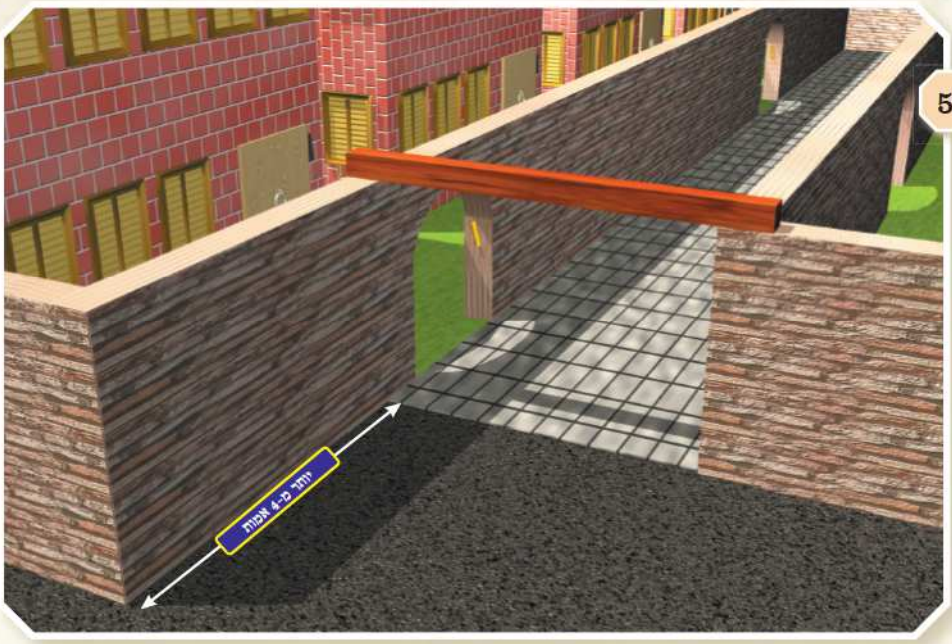
וכרש"י, ויסתמך כאן בתמוכה וכאן בקנה.

דף ח' ע"ב

53

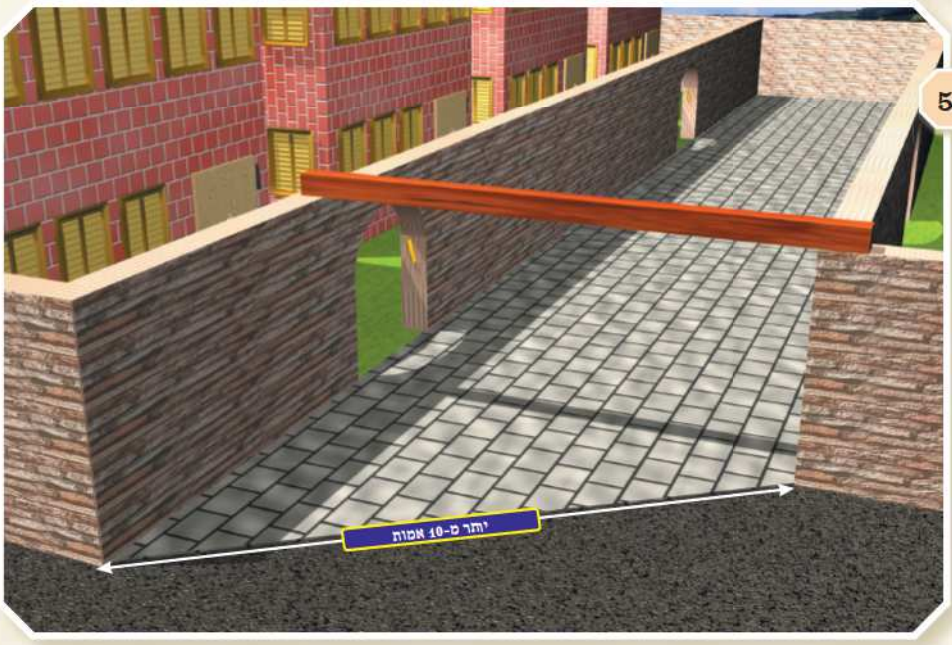
גמ' שם, ארבע אמות - אינו מניח את הקורה אלא כנגד הקצר.

דף ח' ע"ב

54

גמ' שם, אמר רב כהנא... הא דאמרת מניח הקורה באלכסון - לא אמרן אלא שאין באלכסונו יותר מעשר, אבל יש באלכסונו יותר מעשר - דברי הכל אינו מניח אלא כנגד הקצר.

55

דף ח' ע"ב

גמ', איבעיא להו: מהו להשתמש תחת הקורה?... והכא בהא קמיפלגי; דמר סבר: חודו הפנימי יורד וסותם, ומר סבר: חודו החיצון יורד וסותם.

56

דף ח' ע"ב

גמ', אמר רב חסדא: הכל מודים בבין לחיים שאסור.

57

דף ח' ע"ב

גמ', בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא: נעץ שתי יתידות בשני כותלי מבוי מבחוץ, והניח קורה על גביהן מהו?

58

דף ט' ע"א

גמ', היתה קורתו... או תלויה.

וכרש"י, שאין רשאים מונחים על גבי הכתלים, אלא תלויה באויר... וכגון שנעץ קנה כל שהוא בחומת פתח המבוי, ונתן על גבו את הקורה.

59

דף ט' ע"א

גמ', לא, אידי ואידי מבפנים; משוכה - מרוח אחת.

וכרש"י, רשאה אחד על הכותל, ורשאה השני אינו מגיע לכותל שכנגדו.

60

דף ט' ע"א

גמ', רב אשי אמר: משוכה והיא תלויה. והיכי דמי - כגון שנעץ שתי יתידות עקומות על שני כותלי מבוי, שאין בגובהן שלשה, ואין בעקמומיתן שלשה.

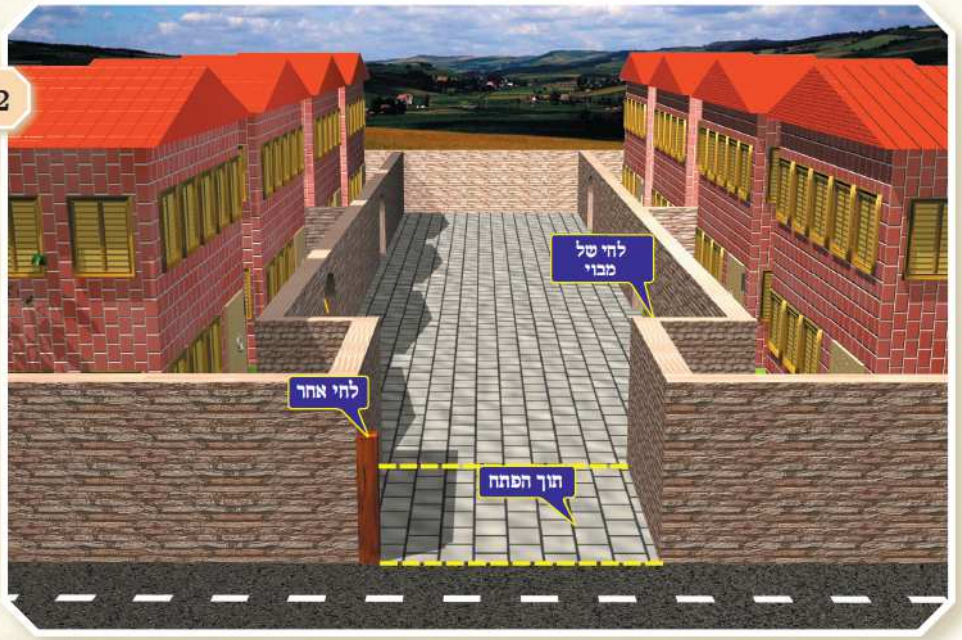
61

דף ט' ע"א

גמ', דכי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן: מקום שאין בו ארבעה על ארבעה - מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לכתף עליו.

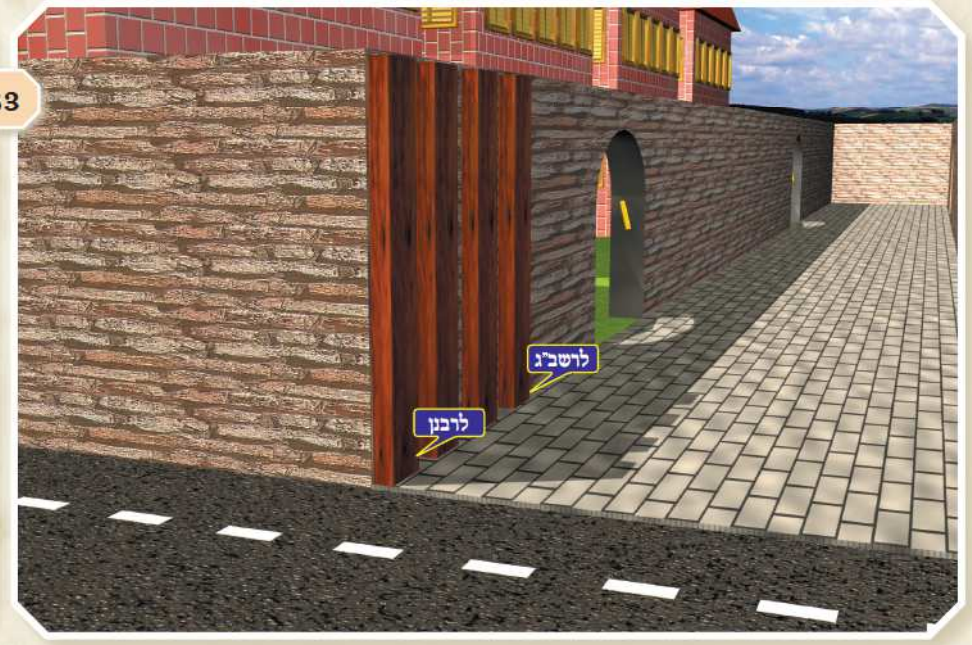
62

דף ט' ע"א

גמ', דאמר רב חמא בר גוריא אמר רב: תוך הפתח צריך לחי אחר להתירו.

63

דף ט' ע"א

גמ', מבוי שרצפו בלחיין פחות פחות מארבעה - באנו למחלוקת רבן שמעון בן גמליאל ורבנן. לרשב"ג... - משתמש עד חודו הפנימי של לחי הפנימי, לרבנן... - משתמש עד חודו הפנימי של חיצון.

64

דף ט' ע"ב

גמ', ולרבן שמעון בן גמליאל, להוי כנראה מבחוץ ושוה מבפנים!

וכרש"י, דהא מסתמא כי לוקמא ללחי קמא מסכו קמעא כלפי חוץ.

65

דף ט' ע"ב

גמ', איתמר: נראה מבפנים ושוה מבחוץ - נידון משום לחי.

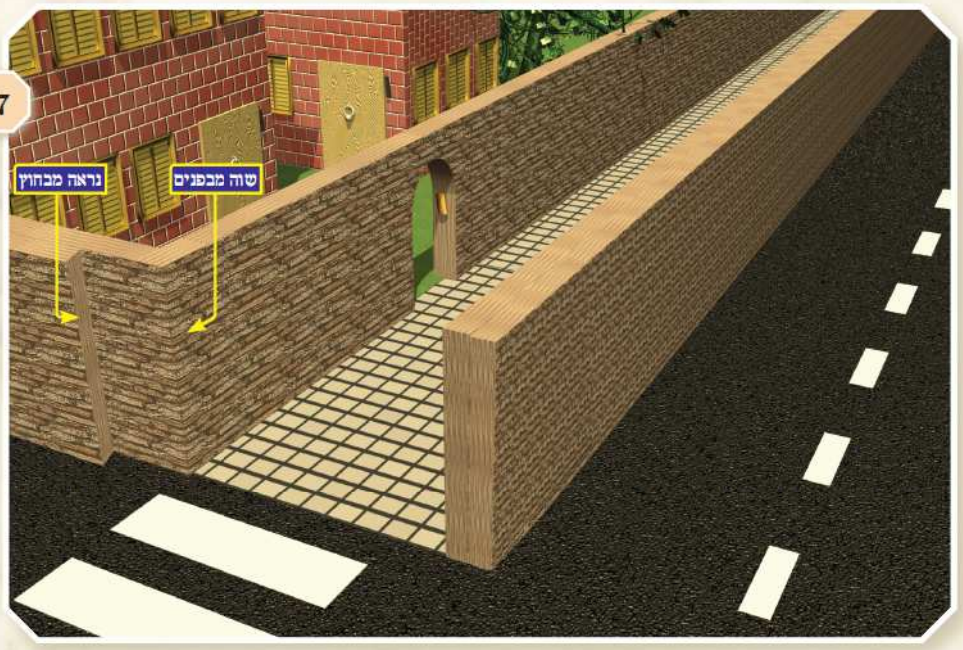

66

דף ט' ע"ב

גמ', נראה מבחוץ ושוה מבפנים, רבי חייא ורבי שמעון ברבי. חד אמר: נידון משום לחי, וחד אמר: אינו נידון משום לחי.

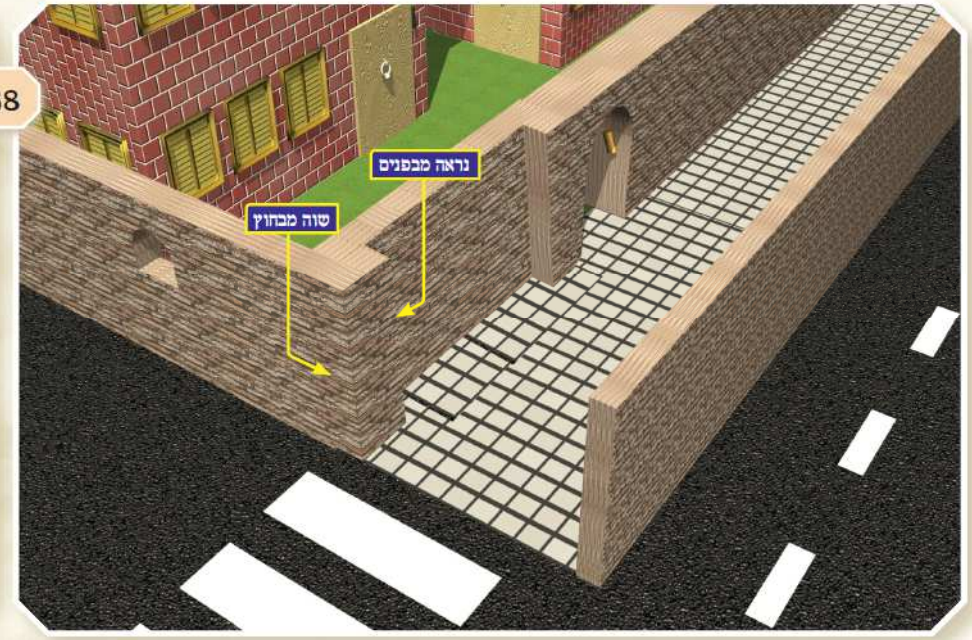
67

דף ט' ע"ב

גמ', דתני רבי חייא: כותל שצידו אחד כנוס מחבירו, בין שנראה מבחוץ ושוה מבפנים.

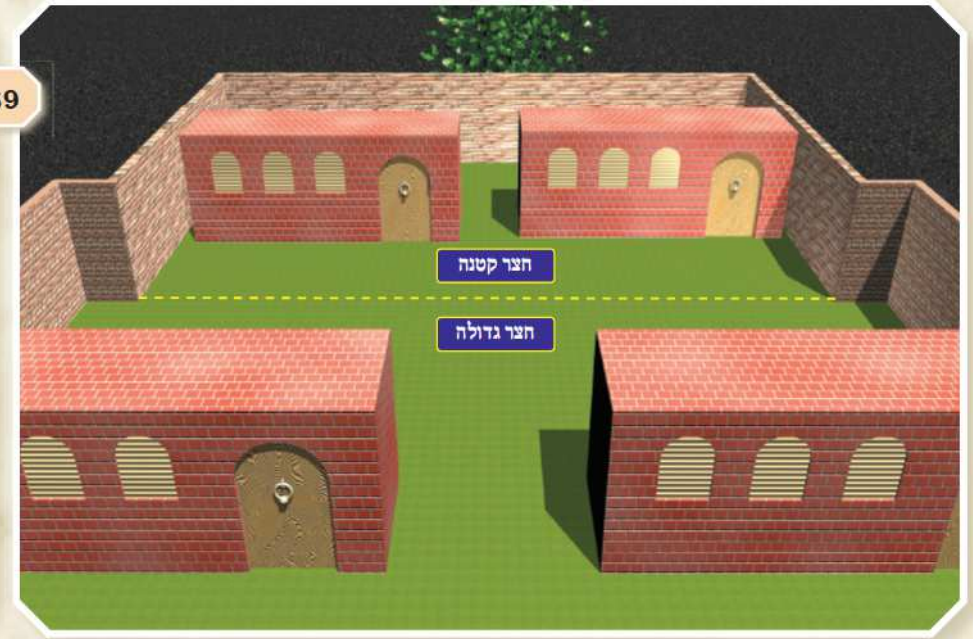
68

דף ט' ע"ב

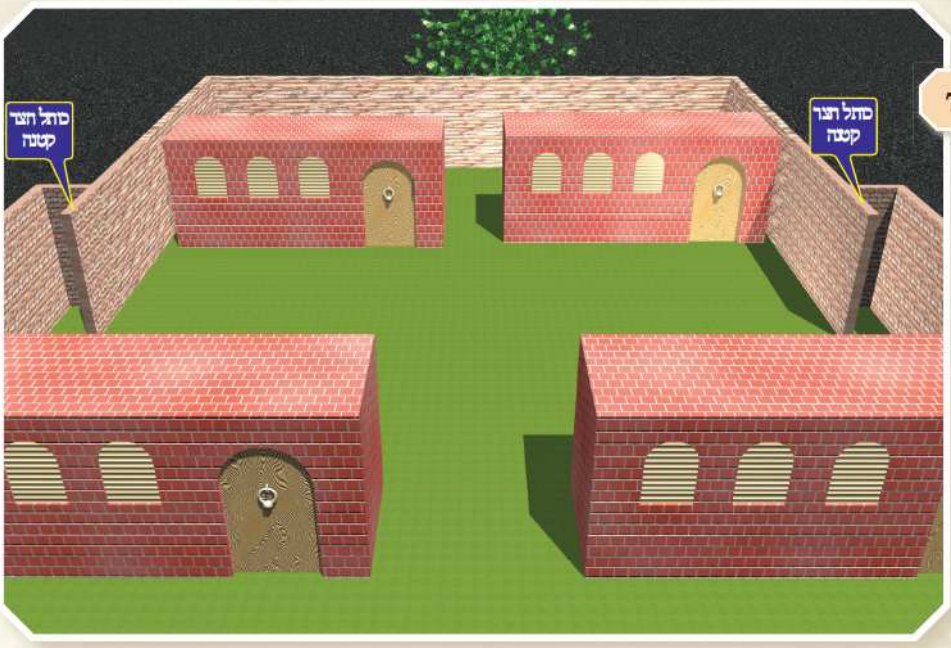
גמ', ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ - נידון משום לחי.

69

דף ט' ע"ב

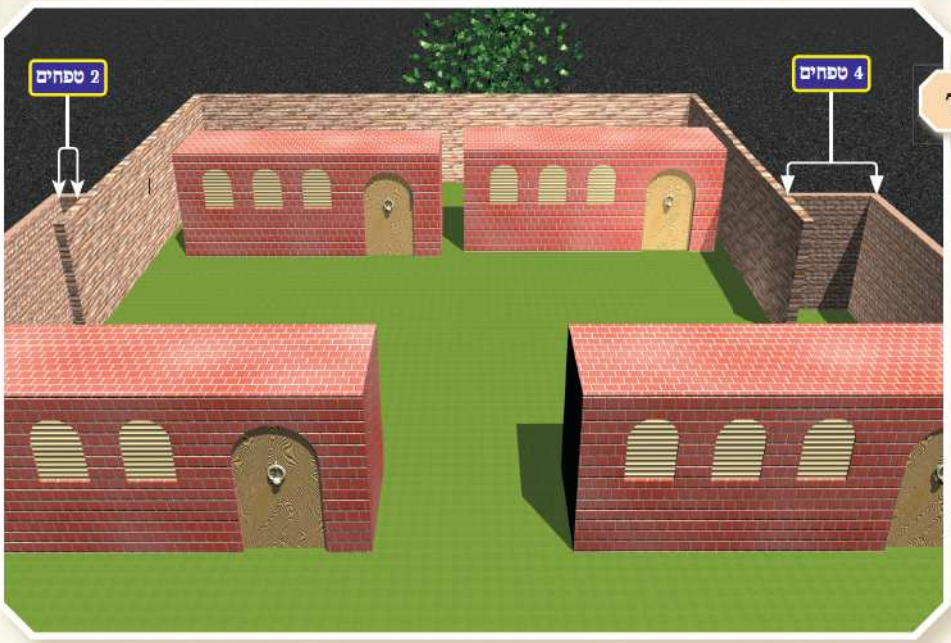
גמ', אמר רבה: ומותבינן אשמעתין חצר קטנה שנפרצה לגדולה - גדולה מותרת וקטנה אסורה.

דף ט' ע"ב 70

גמ' שם, אמר רבי זירא: בנכנסין כותלי קטנה לגדולה.

וכרש"י, וכולטין לתוך הגדולה כשתים ושלש אמות.

דף ט' ע"ב 71

גמ' שם, אמר רבינא: במופלגין מכותל זה בשנים, ומכותל זה בארבעה.

וכרש"י, וש מהאמה שולפת שני טפחים לכאן, ולרבעה לכאן.

דף י' ע"א 72

גמ', דתניא: חצר ניתרת בפס אחד, רבי אומר: בשני פסין.

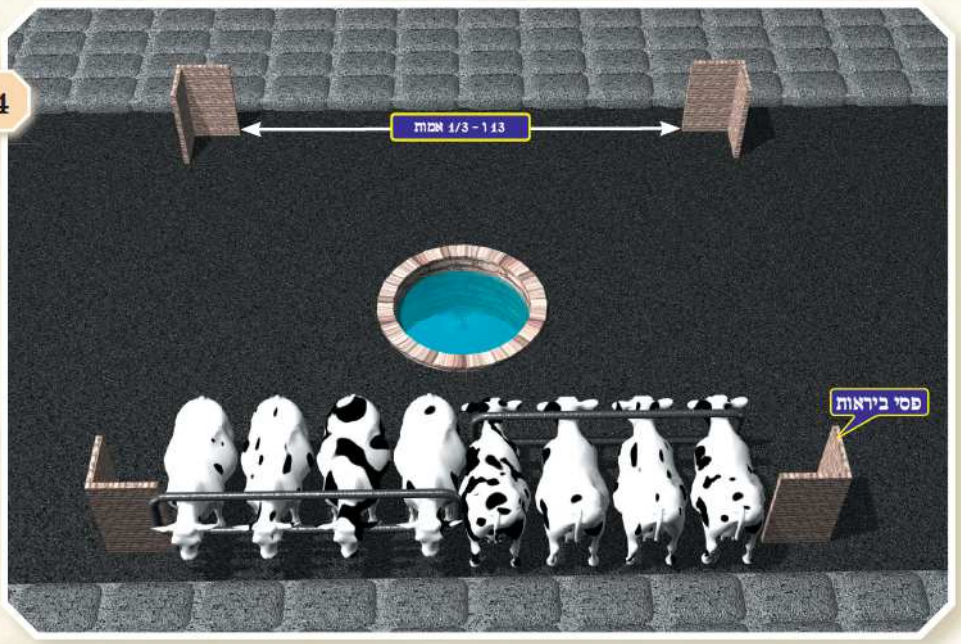
73

דף י' ע"א

גמ', דאמר רמי בר אבא אמר רב הונא: לחי המושך עם דפנו של מבוי, פחות מארבע אמות - נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי.

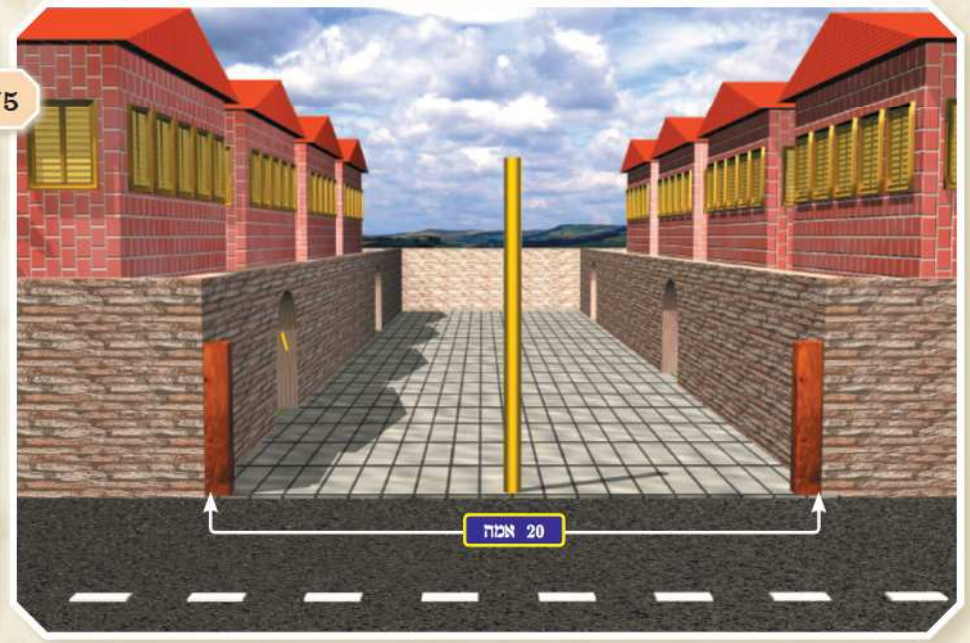
74

דף י' ע"א

גמ', וקל וחומר מפסי ביראות, ומה פסי ביראות שהתרתה בהן פרוץ מרובה על העומד - לא התרתה בהן יותר משלש עשרה אמה ושליש.

75

דף י' ע"א

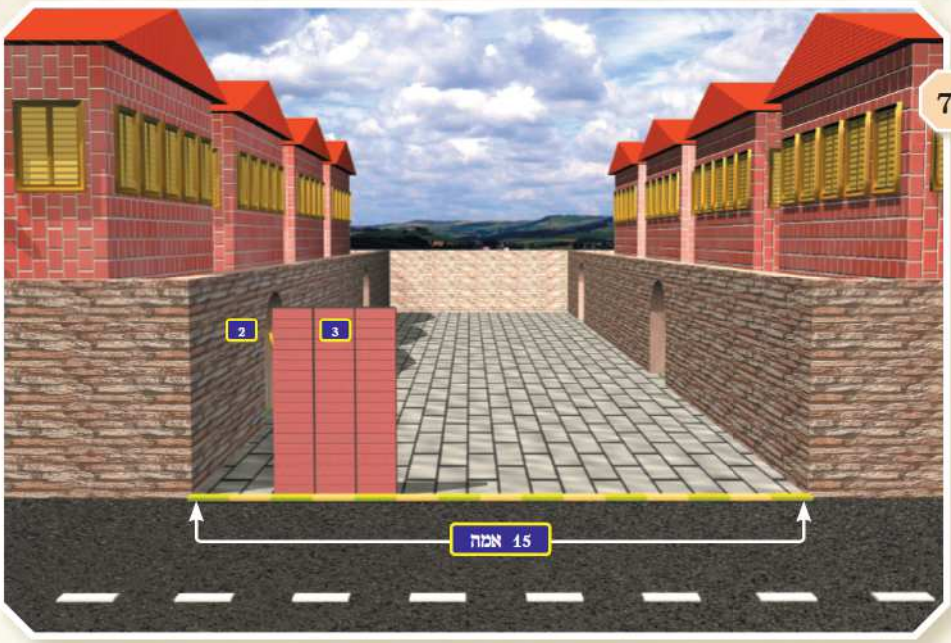
גמ', תני לוי: מבוי שהוא רחב עשרים אמה נועץ קנה באמצעיתו, ודיו.

76

דף י' ע"ב

גמ', אלא היכי עביד? - אמר שמואל משמיה דלוי: עושה פס גבוה עשרה במשך ארבע אמות, ומעמידו לארכו של מבוי.

77

דף י' ע"ב

גמ', דאמר רב יהודה: מבוי שהוא רחב חמש עשרה אמה - מרחיק שתי אמות ועושה פס שלש אמות.

וכרש"י, ונמצאו חמש חלו סתומות.

78

דף י' ע"ב

רש"י ד"ה מרחיק:... והיכא דלוי כותב עקריס יעשה כן לפי הענין.

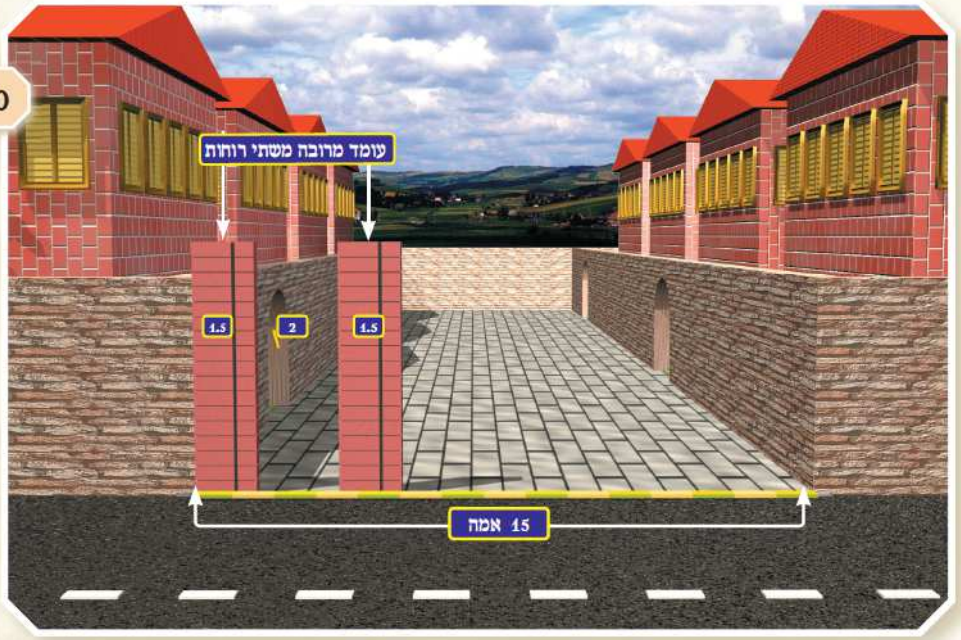
79

דף י' ע"ב

רש"י שם, לו יעשה פס שם חמות וירחיק לכבע חמות.

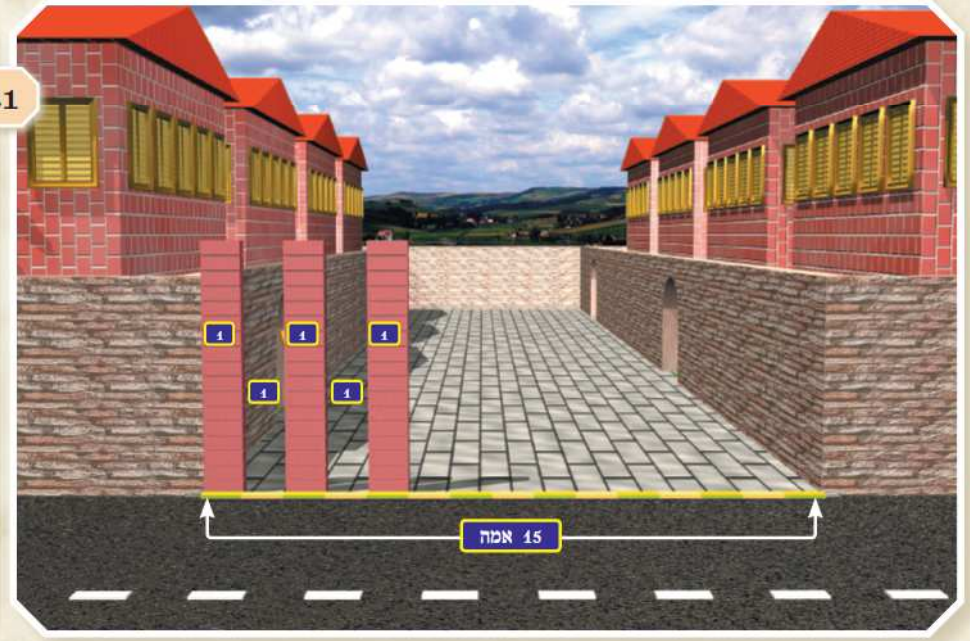
80

דף י' ע"ב

גמ', יעשה פס אמה ומחצה, וירחיק שתי אמות, ויעשה פס אמה ומחצה. שמע מינה: עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות - לא הוי עומד!

81

דף י' ע"ב

גמ', ויעשה פס אמה, וירחיק אמה, ויעשה פס אמה וירחיק אמה ויעשה פס אמה, שמע מינה: עומד כפרוץ - אסור!

82 דף י' ע"ב

גמ' שם, וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה, וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה!

83 דף י' ע"ב

גמ', תנן התם: עור העסלא וחלל שלו - מצטרפין בטפח.

84 דף י"א ע"א

גמ', אמר רב כהנא; כי תניא ההיא - בפיתחי שימאי... חד אמר: דלית להו שקפי.

וכרש"י, מזוזות שנחלט לתניסס מכאן ומכאן, לתן יוצאת ולתן נכנסת, ואין זו עוכת פתח.

85

דף י"א ע"א

גמ' שם, וחד אמר: דלית להו תיקרה.

וכרש"י שאין כלום בנין למעלה מן הפתח.

86

דף י"א ע"א

גמ', מעשה באדם אחד מבקעת בית חורתן שנעץ ארבע קונדיסין בארבע פינות השדה, ומתח זמורה עליהם.

וכרש"י, מזה לזה, כעין עולת פתח.

87

דף י"א ע"א

גמ', והאמר רב חסדא: צורת הפתח שעשאה מן הצד - לא עשה ולא כלום.

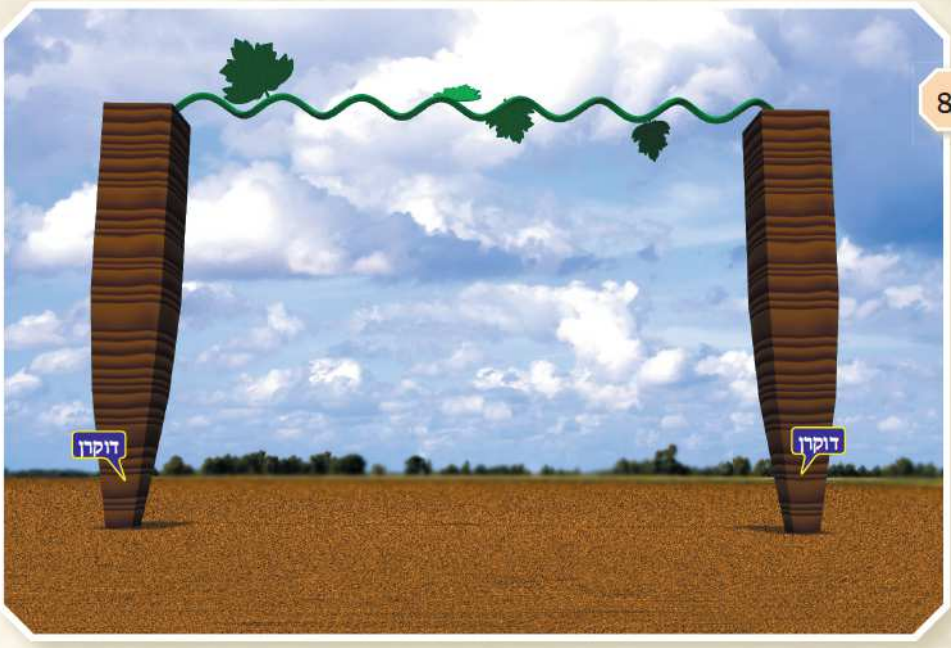
וכרש"י שמתח הזמורה מזה לזה באמצעיתו, ולא על רחבין.

88

דף י"א ע"ב

גמ', והתניא: היו שם קנין הדוקרנין, ועשה להן פיאה מלמעלה.

וכרש"י, קנים הדוקרנין – מקופין כלקל – יתד הנעוץ בקרקע.

89

דף י"א ע"ב

גמ', אמר ריש לקיש משום רבי ינאי: צורת הפתח צריכה היכר ציר. מאי היכר ציר? אמר רב אויא: אבקתא.

וכרש"י, חור שניקר הללת סובב בו.

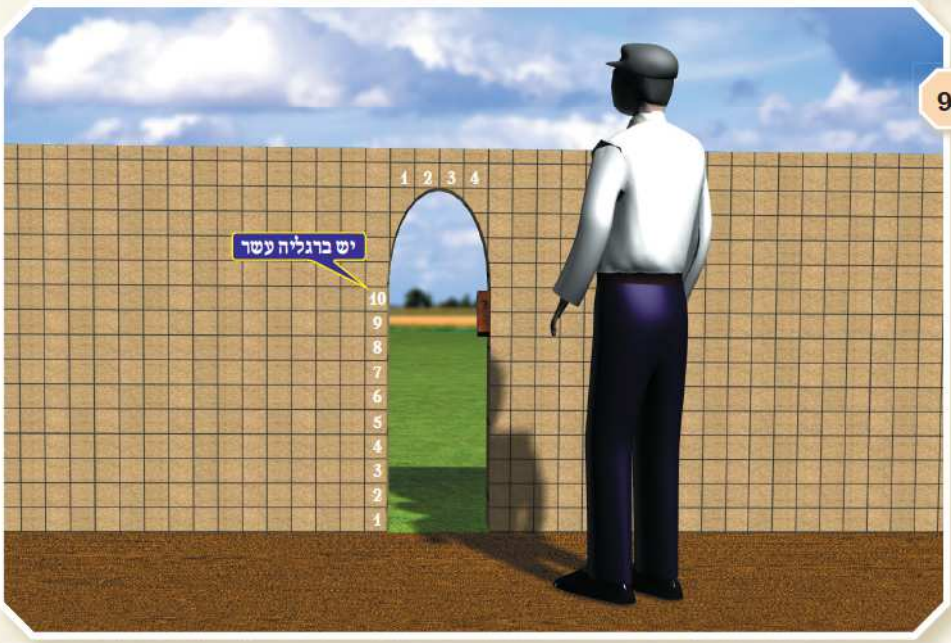

90

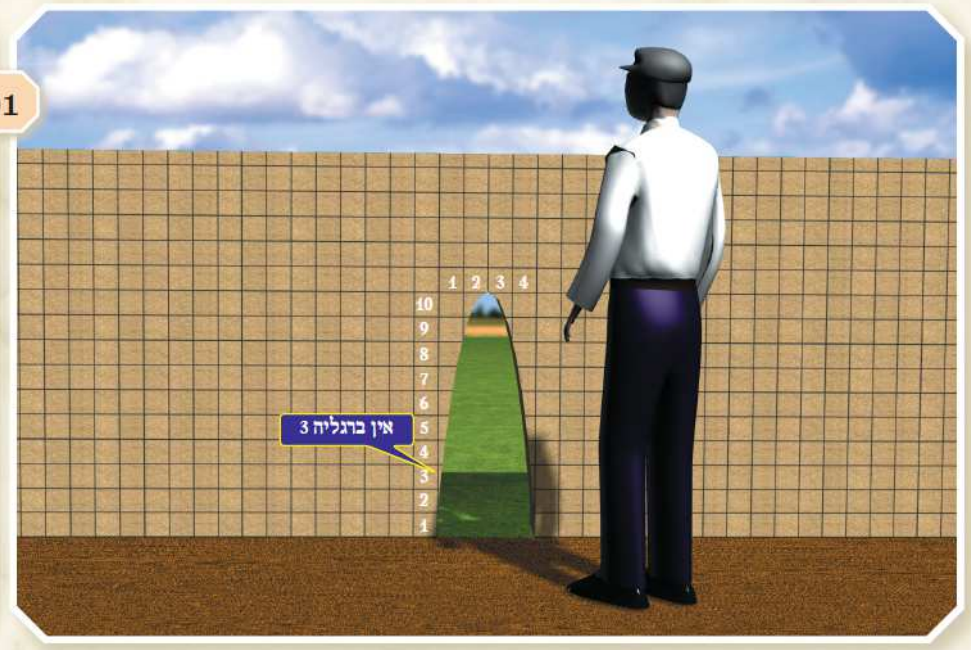
דף י"א ע"ב

גמ', ושוין שאם יש ברגליה עשרה שהיא חייבת.

וכרש"י, גופה, קודם שיתמיל לעגל.

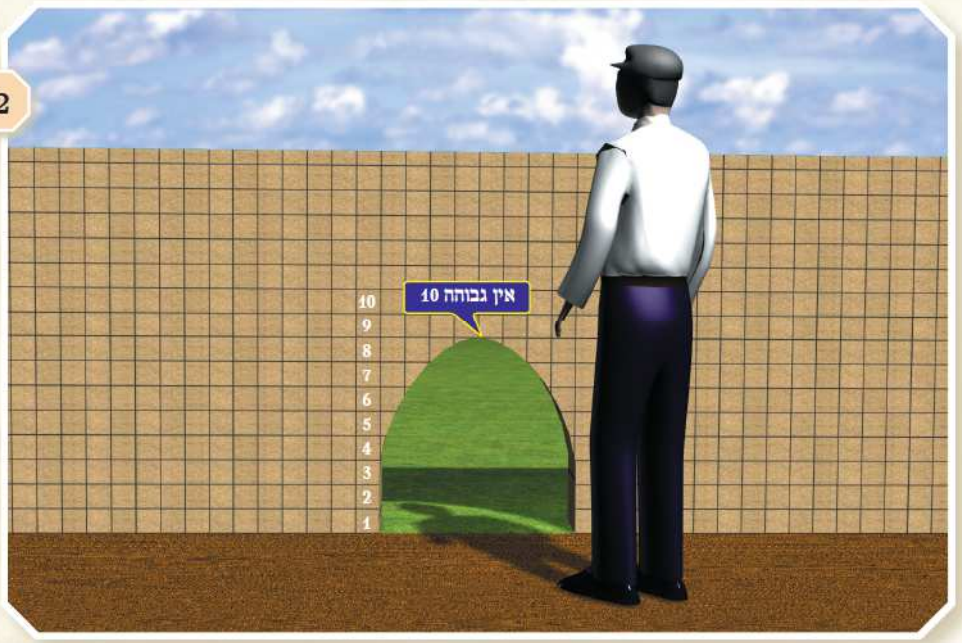
91

דף י"א ע"ב

גמ', אמר אביי: הכל מודים אם גבוהה עשרה ואין ברגליה שלשה.

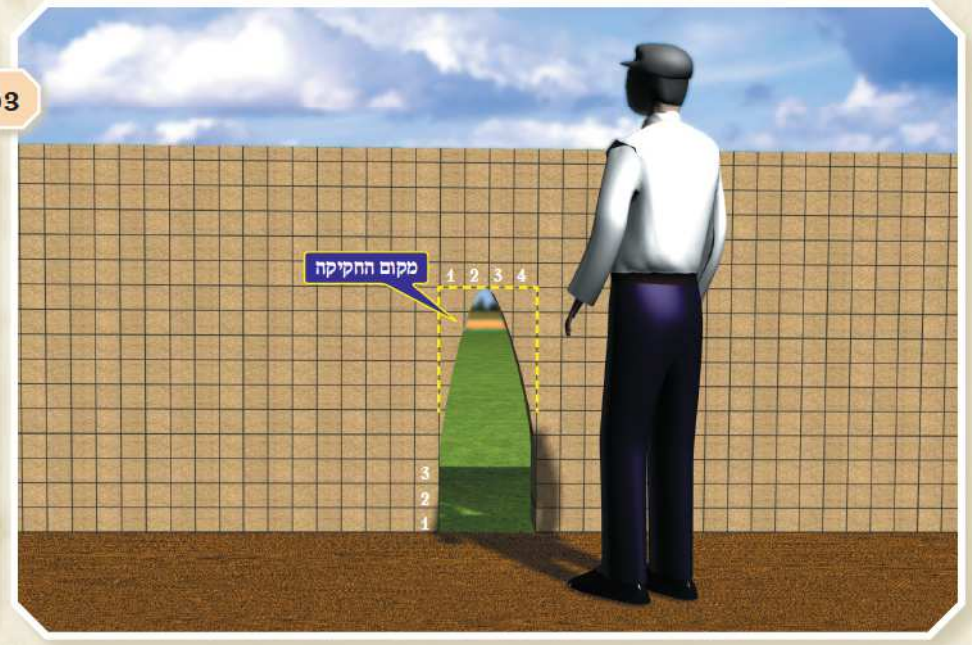
92

דף י"א ע"ב

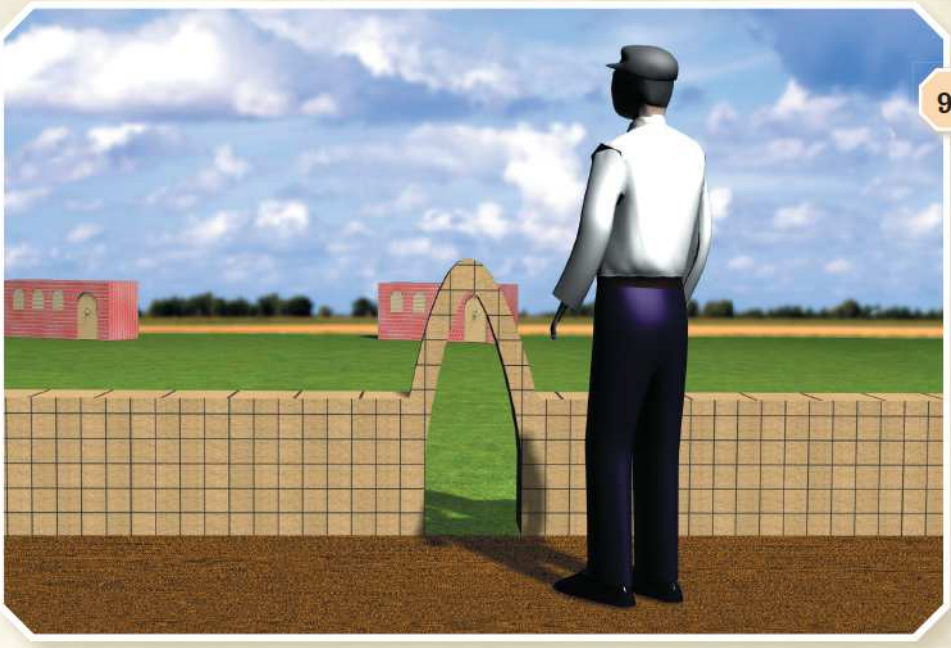
גמ', אי נמי: יש ברגליה שלשה ואין גבוהה עשרה - ולא כלום.

93

דף י"א ע"ב

גמ' שם, כי פליגי - ביש ברגליה שלשה וגבוהה עשרה ואין רחבה ארבעה, ויש בה לחוק להשלימה לארבעה.

94

דף י"א ע"ב

גמ' שם ,

בציור שלפנינו אין אפשרות חקיקה, ולכן כו"ע מודים דפטור ממזוזה.

95

דף י"ב ע"א

גמ', דעובדא הוה בדורה דרעותא (כפר רועים), לשון ים הנכנס לחצר הוה, ואתא לקמיה דרב יהודה ולא אצרכיה אלא פס אחד.

96

דף י"ב ע"א

גמ' שם, אמר ליה: לשון ים קאמרת - קל הוא שהקלו חכמים במים... אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים.

97

דף י"ב ע"א

גמ', תנו רבנן: לשון ים הנכנס לחצר - אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן יש לו מחיצה גבוה עשרה טפחים. במה דברים אמורים - שפירצתו ביותר מעשרה

98

דף י"ב ע"ב

גמ', הכא במאי עסקינן דאית ליה גידודי.

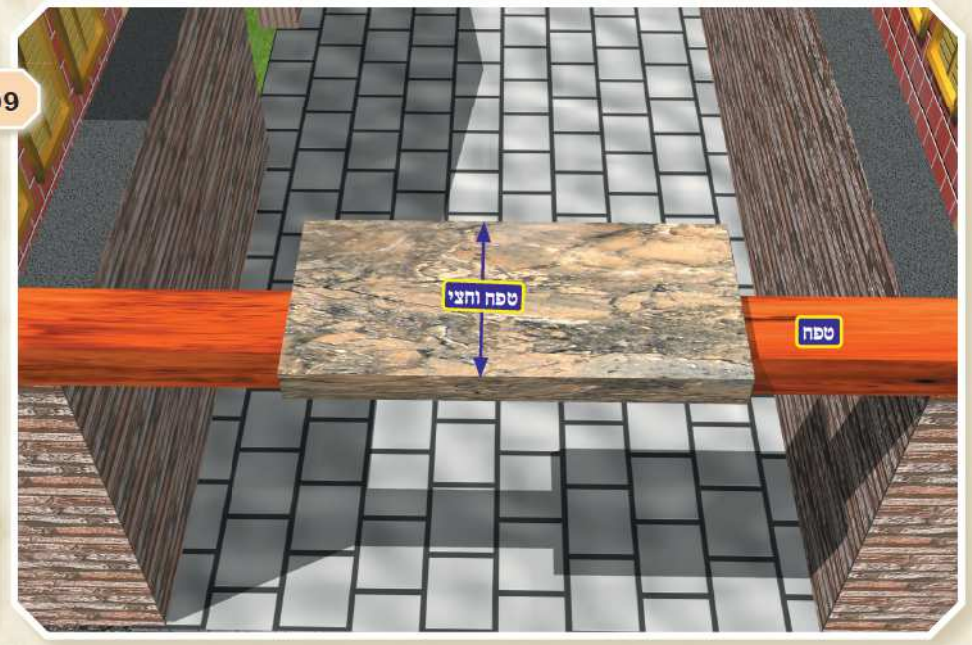
וכרש"י, מה שמעמיק מן הפירצה בגובה עשרה, לכל היס כיסתו.

99

דף י"ג ע"ב

מתני', הקורה שאמרו - רחבה כדי לקבל אריח. ואריח חצי לבנה של שלשה טפחים. דייה לקורה שתהא רחבה טפח כדי לקבל אריח לרחבו.

100

דף י"ג ע"ב

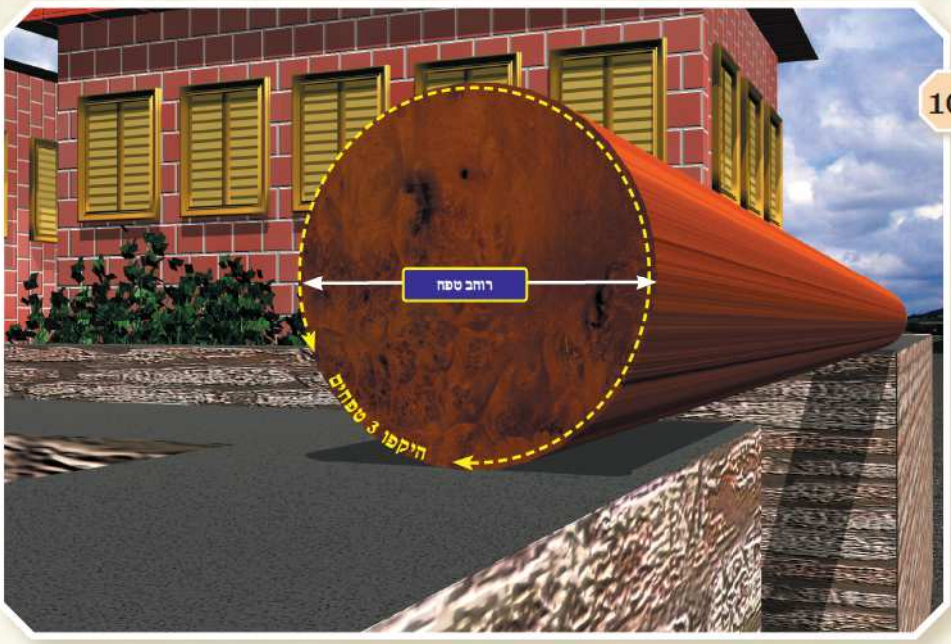
מתני', עקומה - רואין אותה כאילו היא פשוטה.

101

דף י"ג ע"ב

מתני', עגולה - רואין אותה כאילו היא מרובעת. כל שיש בהיקיפו שלשה טפחים יש בו רוחב טפח.

102

דף י"ד ע"א

גמ', וכן שתי קורות המתאימות, לא בזו כדי לקבל אריח ולא בזו כדי לקבל אריח, אם מקבלות אריח לרחבו טפח - אין צריך להביא קורה אחרת.

103

דף י"ד ע"א

גמ' שם, היו אחת למעלה ואחת למטה, רבי יוסי ברבי יהודה אומר: רואין את העליונה כאילו היא למטה, ואת התחתונה כאילו היא למעלה.

כלומר: רואים אותן כאילו הן סמוכות אחת לחברתה.

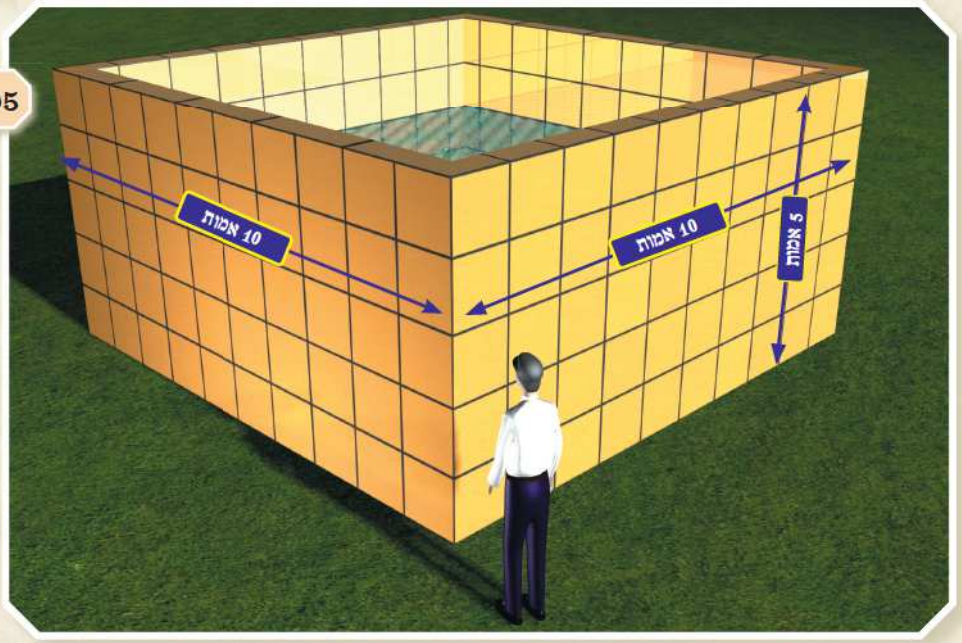
104

דף י"ד ע"א

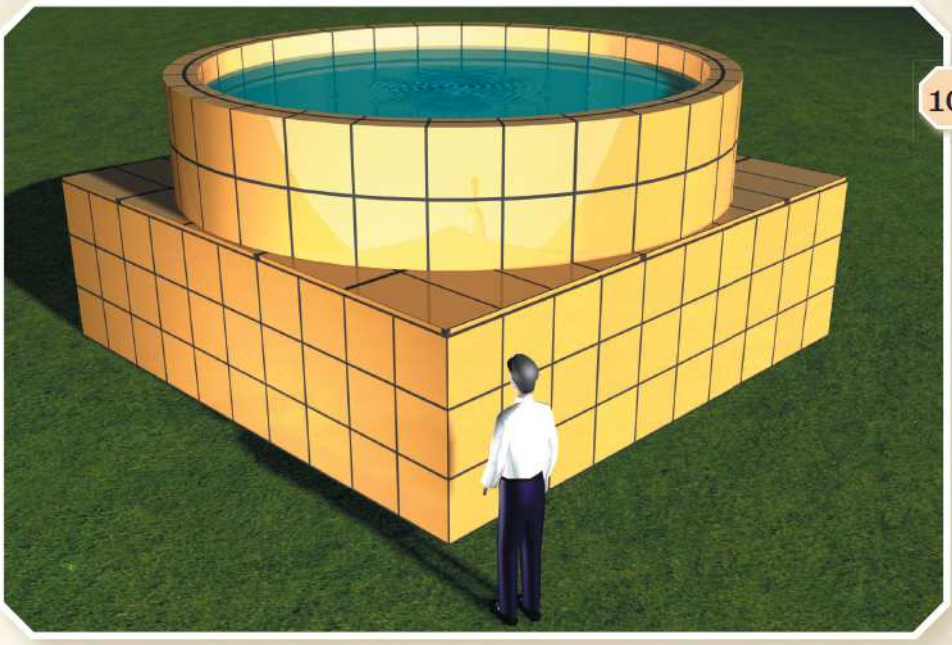
גמ', דאמר רבי זירא: היא בתוך המבוי ועקמומיתה חוץ למבוי... רואין, כל שאילו ינטל עקמומיתה ואין בין זה לזה שלשה - אין צריך להביא קורה אחרת.

105

דף י"ד ע"א - ע"ב

גמ', תניא רבי חייא: ים שעשה שלמה היה מחזיק מאה וחמשים מקוה טהרה... כמה הוו להו - חמש מאה גרמידי (אמות) וכו'.

106

דף י"ד ע"ב

גמ' שם, תני רמי בר יחזקאל: ים שעשה שלמה שלש אמות תחתונות מרובעות ושתים עליונות עגולות.

והואיל ועיגלנו את שתי הקומות העליונות, חיסרנו 50 אמות מרובעות של מים.

107

דף י"ד ע"ב

גמ', תנא: עשה לחי לחצי מבוי - אין לו אלא חצי מבוי.

וכרש"י, צריכה להתחיל הלחי מן חציו ולפנים.

108

דף י"ד ע"ב

גמ' שם, אמר רבא: עשה לחי למבוי והגביהו מן הקרקע שלשה... - לא עשה ולא כלום.

109

דף י"ד ע"ב

גמ' שם, או שהפליגו מן הכותל שלשה - לא עשה ולא כלום.

110

דף ט"ו ע"א

גמ', איתמר: לחי העומד מאליו. אביי אמר: הוי לחי. רבא אמר: לא הוי לחי.

וכרש"י, שלח הוקבע עם לעס תיקון מבוי.

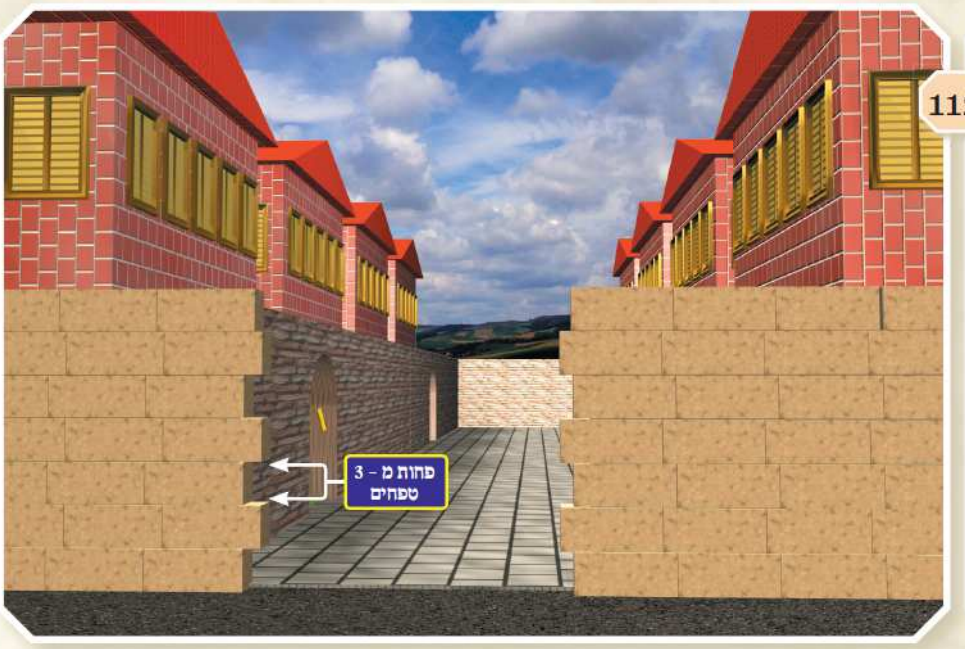
111

דף ט"ו ע"א

גמ', תא שמע: היה שם אילן או גדר או חיצת הקנים - נידון משום דיומד.

וכרש"י, עמוד אחד גרוה כמנים... מרבעה דיומדין למרבע הפיאות - יש לכל מחיצה שתי אמות עומד, אמה מכאן ואמה מכאן.

112

דף ט"ו ע"א

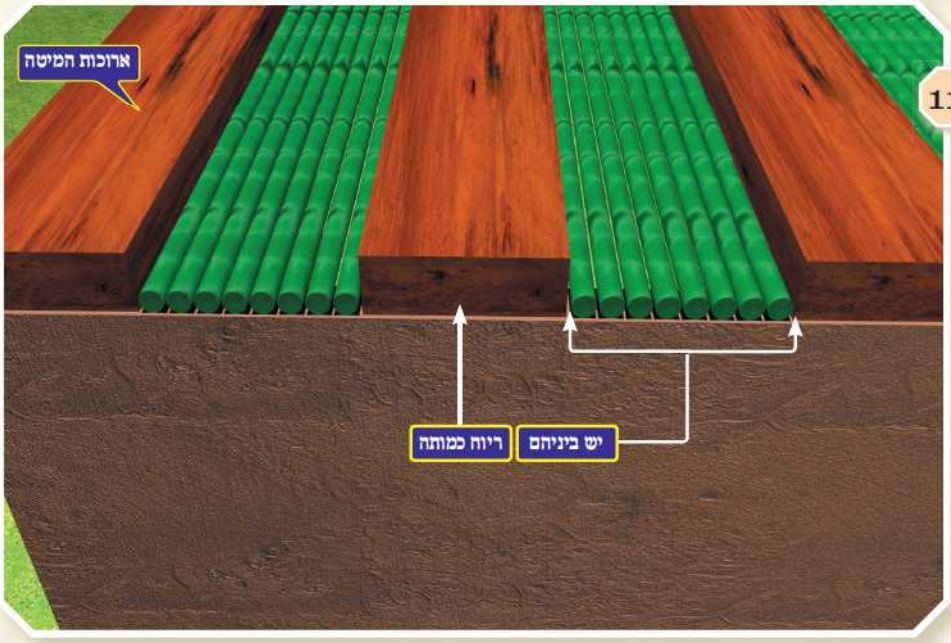
גמ', תא שמע: אבני גדר היוצאות מן הגדר, מובדלות זו מזו פחות משלשה - אין צריך לחי אחר.

113

דף ט"ו ע"א

מתני', בכל עושין לחיין, אפילו בדבר שיש בו רוח חיים, ורבי מאיר אוסר.

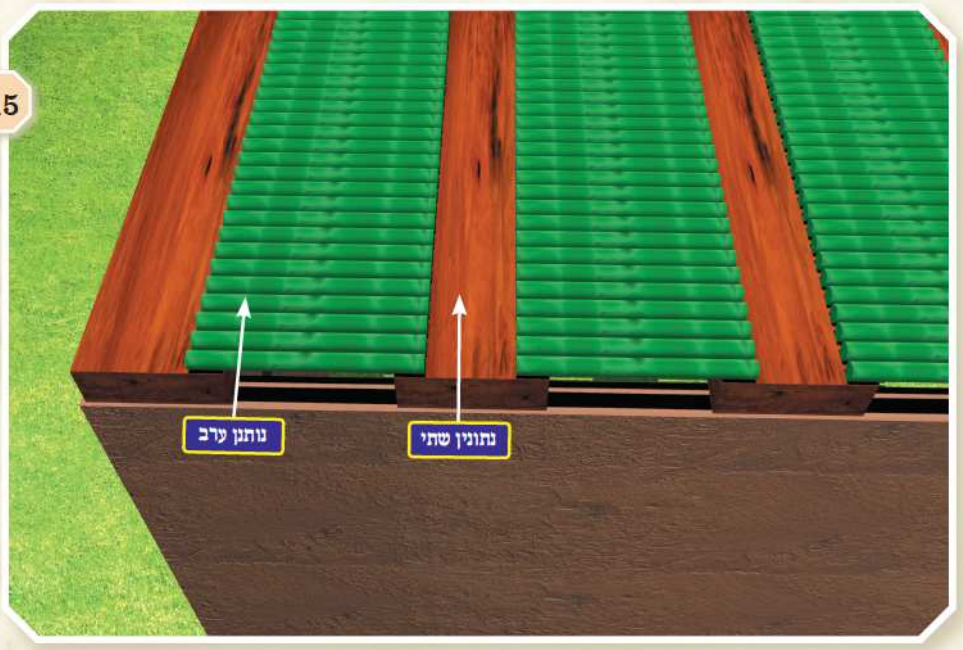

114

דף ט"ו ע"ב

גמ', תא שמע: המקרה סוכתו בשפודין או בארוכות המטה, אם יש ריוח ביניהן כמותן - כשירה!

115

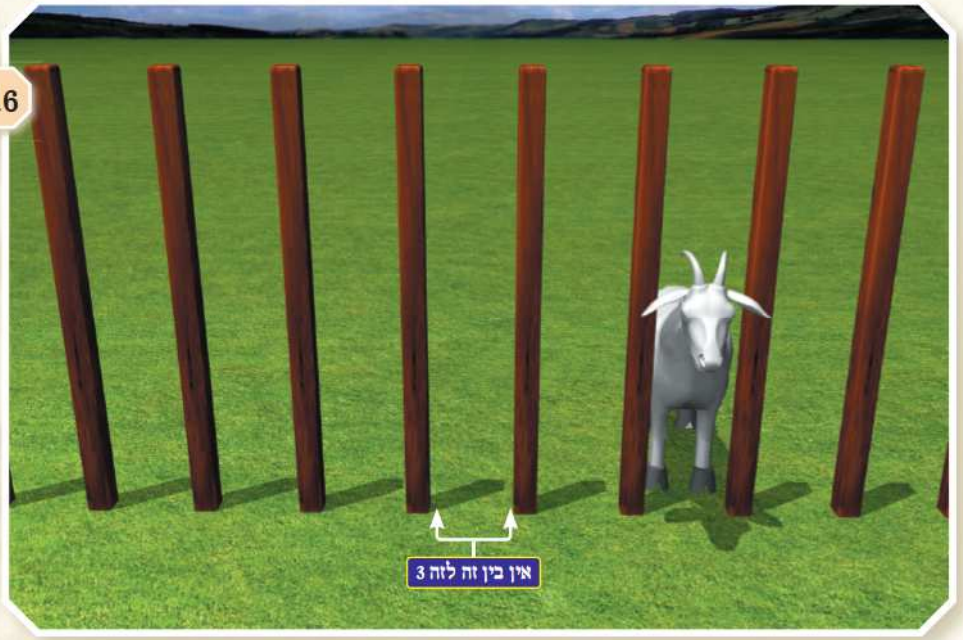

דף ט"ו ע"ב

גמ' שם, רבא אמר: אם היו נותנין ערב - נותנו שתי.

וכרש"י, לא היו – שפולין נותנין שתי – נותן לסוך כנגד ערב.

116

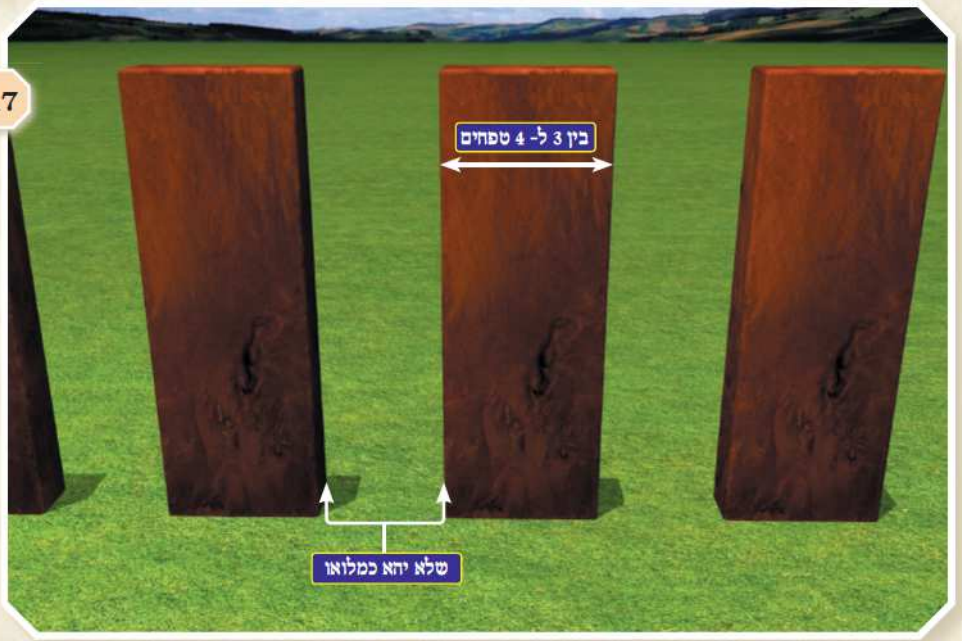

דף ט"ז ע"א

גמ', נמצאת אתה אומר שלש מדות במחיצות; כל שהוא פחות משלשה - צריך שלא יהא בין זה לזה שלשה, כדי שלא יזדקר הגדי בבת ראש.

וכרש"י, כגון קניס של שתי לנצנות וריוח שני טפחים בין זה לזה – כנגד.

117

דף ט"ז ע"ב

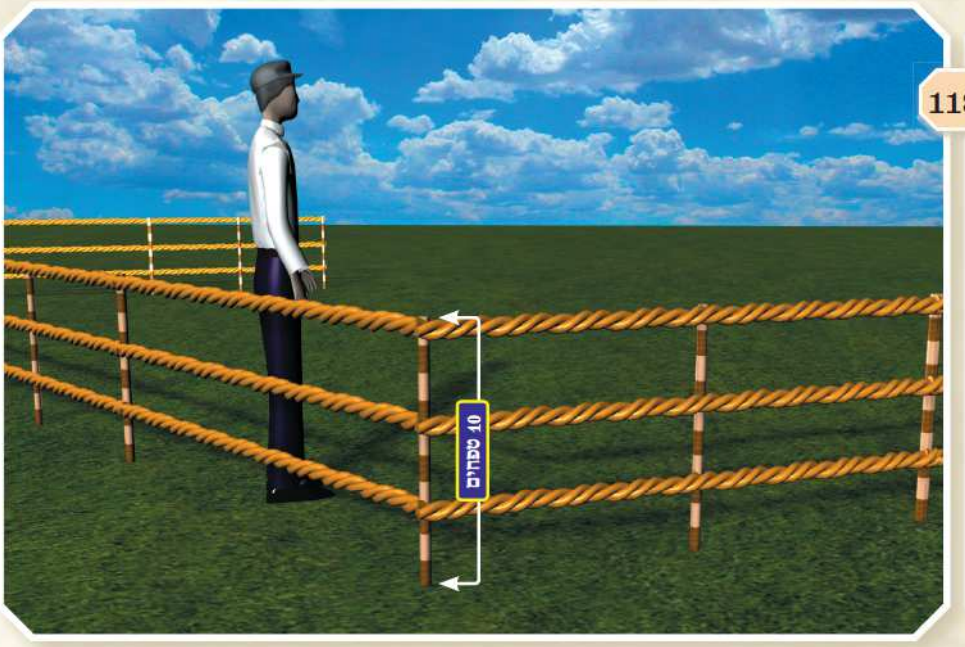
גמ' שם, ומשלשה עד ארבעה - צריך שלא יהא בין זה לזה כמלואו.

דף ט"ז ע"ב

118

מתני', מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהו בין חבל לחבירו שלשה טפחים. שיעור חבלים ועוביין - יתר על טפח, כדי שיהא הכל עשרה טפחים.

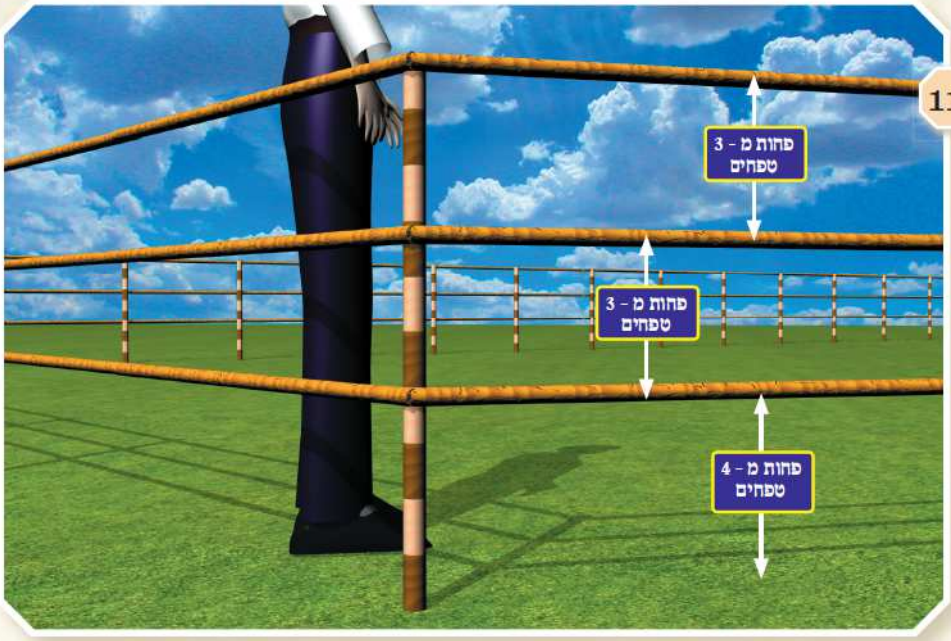
כלומר: עבי שלשת החבלים יחד, הוא יתר על טפח.

דף ט"ז ע"ב

119

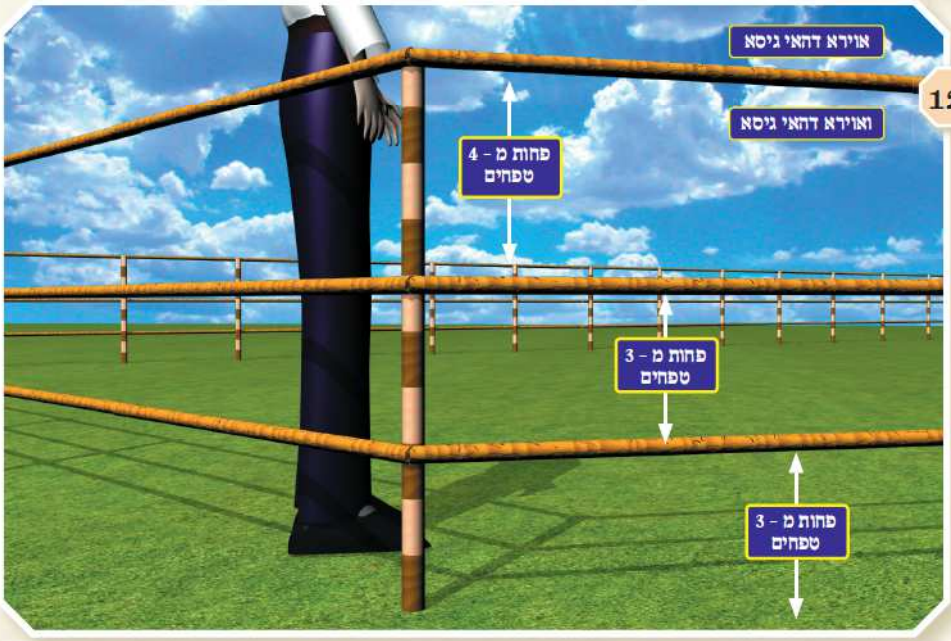
גמ', ותיסברא, האי פחות מארבעה היכא מוקים ליה? אי מוקים ליה תתאי (בחלק התחתון) - הוה ליה כמחיצה שהגדיים בוקעין בה.

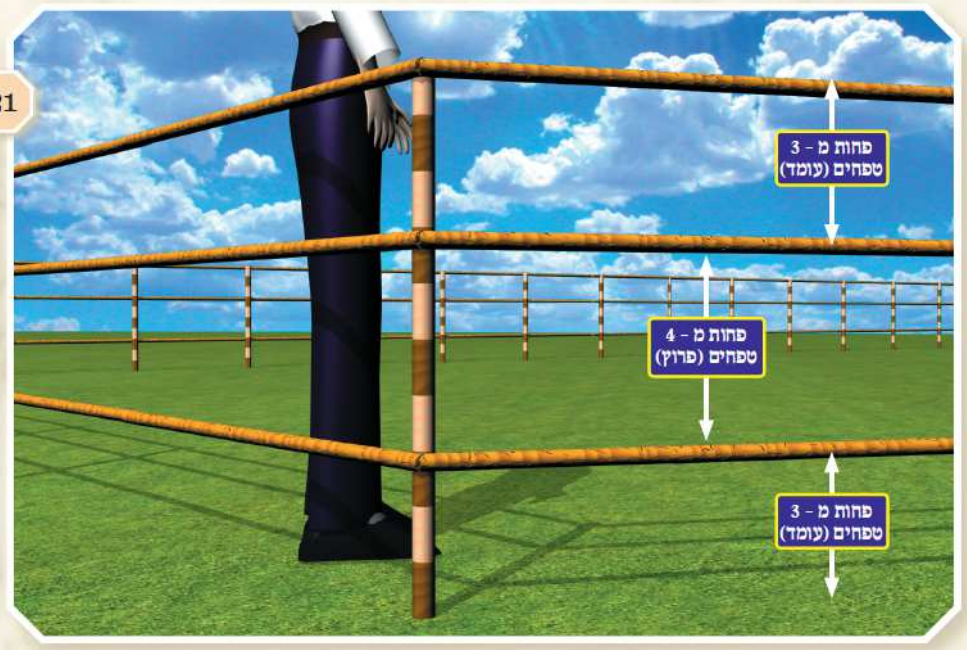
דף ט"ז ע"ב

120

גמ' שם, אי מוקים ליה עילאי - אתי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה.

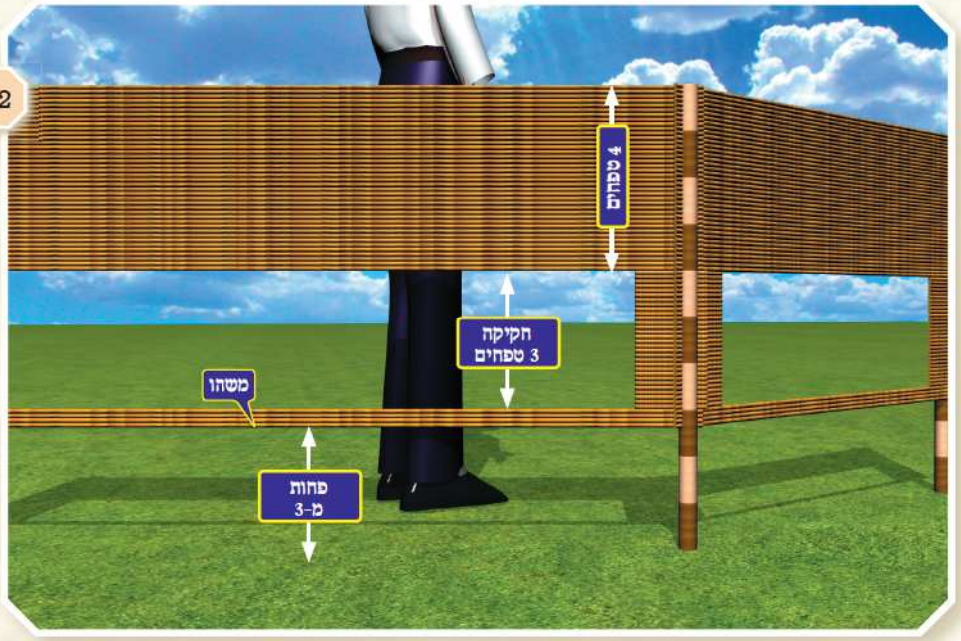
121

דף ט"ז ע"ב

גמ' שם, אי מוקים ליה במיצעי - הוה ליה עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות.

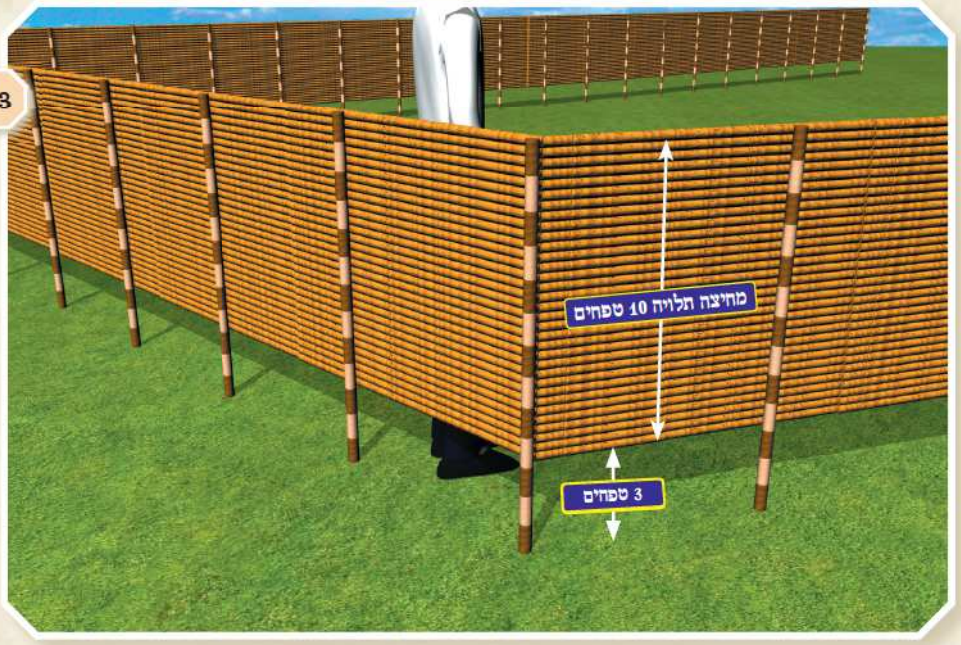
122

דף ט"ז ע"ב

גמ' שם, אלא רב המנונא הכי קא מיבעיא ליה: כגון דאייתי מחצלת דהוי שבעה ומשהו, וחקק בה שלשה ושבק בה ארבעה ומשהו.

123

דף ט"ז ע"ב

גמ' שם, רב אשי אמר: מחיצה תלויה איבעיא ליה.

וכרש"י, מחלת עשרה שהגביהה מן הקרקע שלשה או יותר.

124

דף י"ז ע"ב

מתני', עושין פסין לביראות, ארבעה דיומדין נראין כשמונה, דברי רבי יהודה.

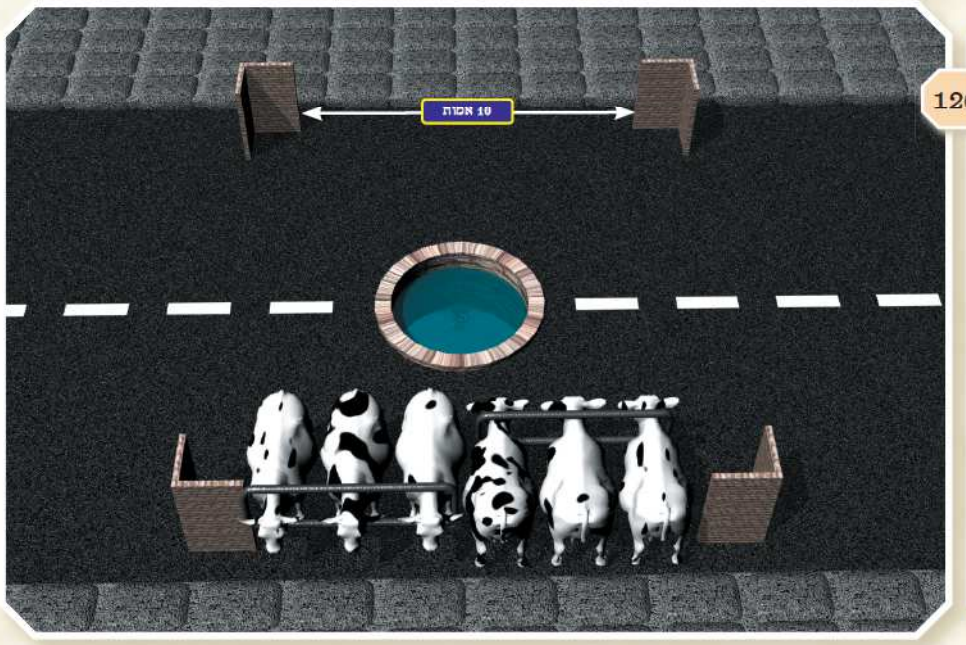
וכרש"י, שיהו הפסין הללו עושין את סביבות הבור כמות היחיל וימלא ויועיל ויניח שם.

125

דף י"ז ע"ב

מתני', רבי מאיר אומר: שמונה נראין כשנים עשר, ארבעה דיומדין וארבעה פשוטין.

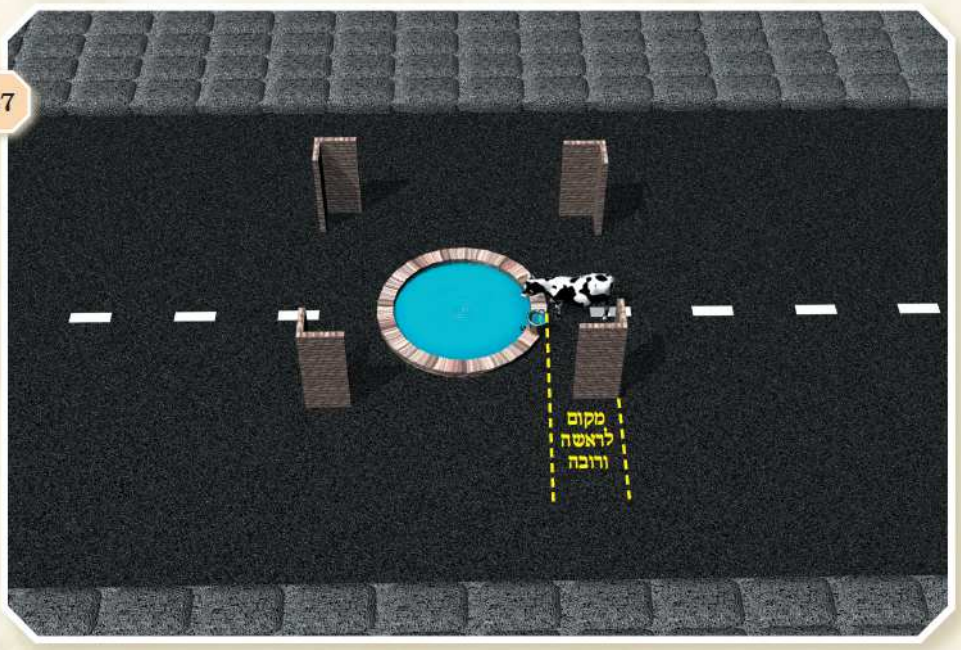
126

דף י"ז ע"ב

מתני' שם, וביניהן כמלא שתי רבקות של שלש שלש בקר, דברי רבי מאיר.

וכרש"י, להיות עקר לחות, כלמפרש בגמרא.

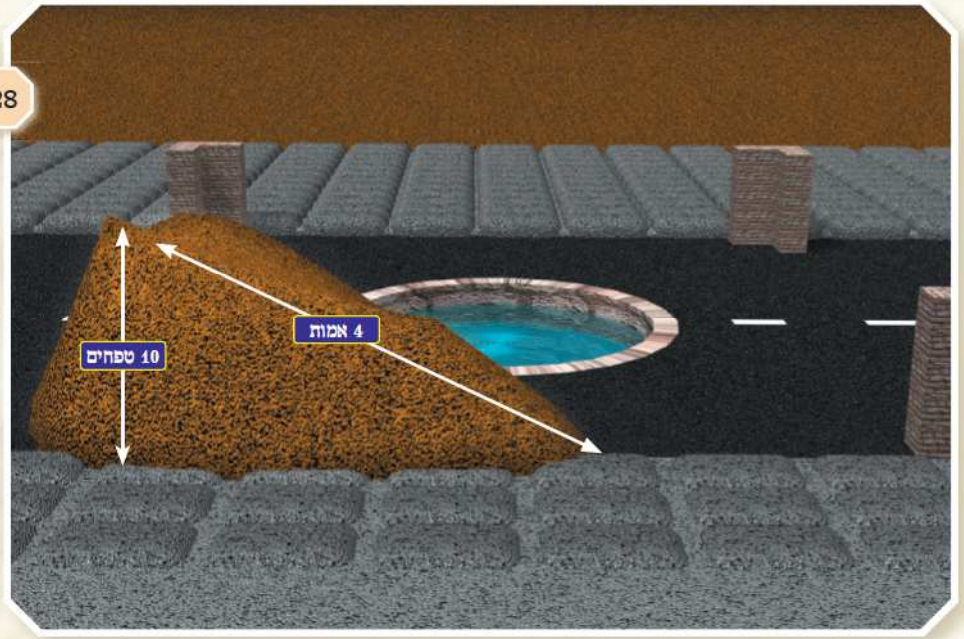
127

דף י"ז ע"ב

מתני' שם, מותר להקריב לבאר ובלבד שתהא פרה ראשה ורובה בפנים ושותה.

128

דף י"ט ע"ב

גמ', בעא מיניה אביי מרבה: תל המתלקט עשרה מתוך ארבע נידון משום דיומד, או אינו נידון משום דיומד?

129

דף י"ט ע"ב

גמ', היתה שם אבן מרובעת... היתה שם אבן עגולה רואין כל שאילו תחקק ותחלק, ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן - נידון משום דיומד, ואם לאו - אינו נידון משום דיומד.

130

דף י"ט ע"ב

גמ', תניתוה, היה שם אילן או גדר או חיצת הקנים - נידון משום דיומד... לא, גודריתא דקני.

131

דף כ' ע"א

גמ', בעא מיניה אביי מרבה: חצר שראשה נכנס לבין הפסין, מהו לטלטל מתוכה לבין הפסין.

132

דף כ' ע"א

גמ' שם, שתים מאי?

וכרש"י, שתים זו לצל זו, ומחיצה ביניהן, ושתיהן לחצן בין הפסין.

133

דף כ' ע"א

גמ' שם, אמר רב הונא: שתים אסורין, ואפילו עירבו.

וכרש"י, לכך הפתח צמחיצה צביניהן.

134

דף כ' ע"א

גמ' שם, אמר לך רב הונא: התם דהדרן וערבן.

וכרש"י, צנפלה ביניהן פילה גדולה בסופה, צגלוי לכל צרשות אחת היא.

135

דף כ' ע"ב

גמ', הא אתמר עלה, אמר אביי: הכא באבוס העומד ברשות הרבים, גבוה עשרה טפחים ורוחב ארבעה וראשו אחד נכנס לבין הפסין, גזרה דילמא...

וכרש"י, חלל צופך על האיבוס והמים הולכין על הבהמה.

דף כ"ב ע"ב

136

גמ', תא שמע: מבואות המפולשות בבורות.

וכרש"י, שיש בור בראשו אחד, ובשפה אחת קרויה מהלכין עם על שעוברין.

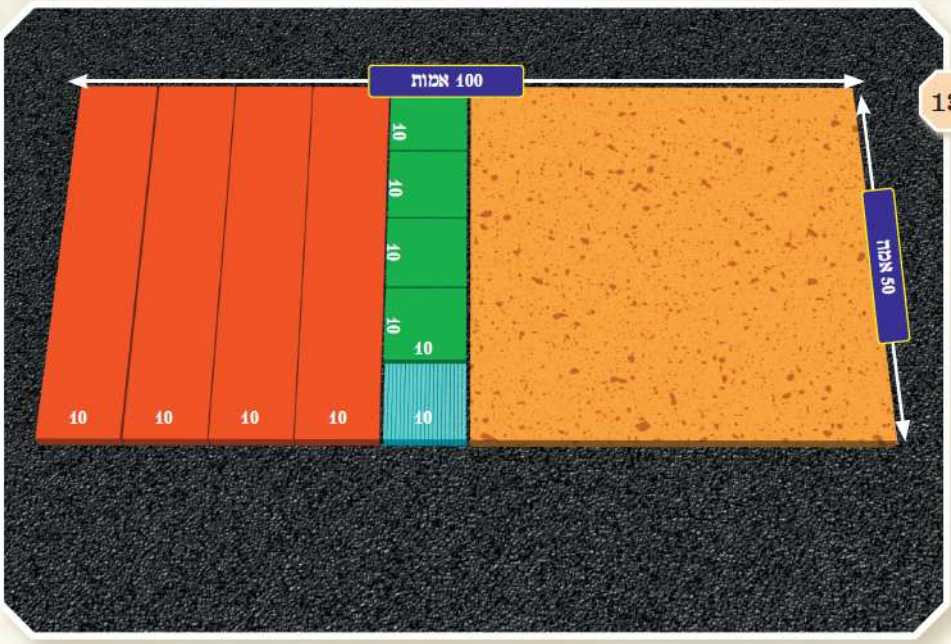

דף כ"ג ע"ב

137

גמ', טול חמשים וסבב חמשים. יעויין רש"י ד"ה אלא.

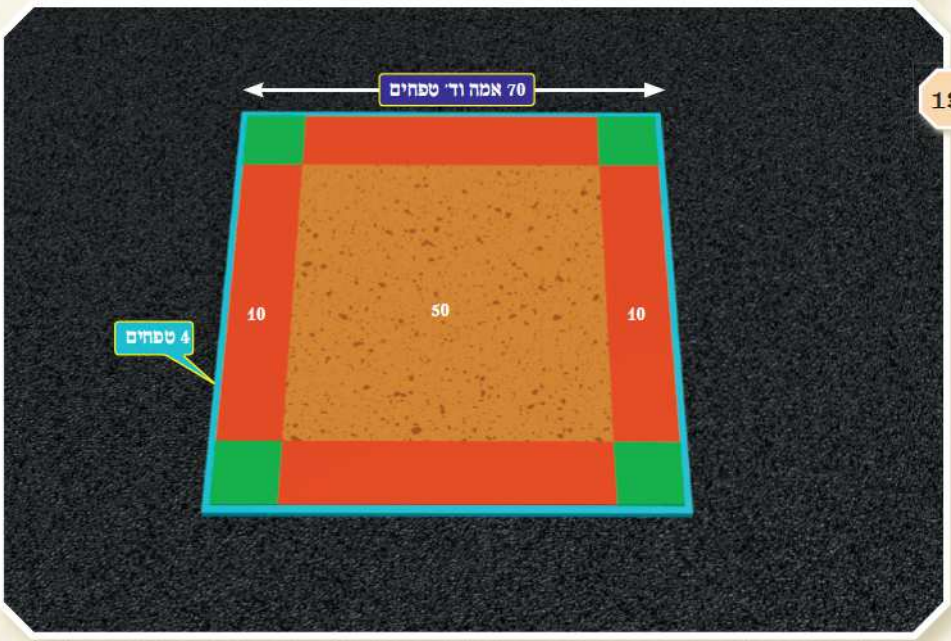
סוגייתנו מבארת כיצד כשנרבע את שטח חצר המשכן שהיה 100 אמה על 50 אמה נמצא לפנינו ריבוע של 2/3 70 אמה על 2/3 70 אמה, ומפרש רש"י שכשניטול את חצר המשכן ונחלקה לשתיים, ונחלק את אחד החצאים לחמש רצועות שוות, שכל אחת היא 50 אמה על 10 אמה, ואת הרצועה החמישית נחלק לחמשה חלקים.

דף כ"ג ע"ב

138

רש"י שם... הצפון האחת למזרח, אחת למערב, אחת לצפון, ואחת לדרום (אדום). רוחב 4 אמות של 10 על 10 ושיש ב-4 קרנות (ירוק), נשארה רצועה אחת של 10 על 10 אמות... שהיא 60 על 60 טפחים, עשה אותה ל' רצועות של 2 טפחים, תן לכל רוח (תכלת). הרי צבעים ול' טפחים על צבעים ול' טפחים.

דף כ"ג ע"ב

139

גמ', קרפף שהוא יותר מבית סאתים שהוקף לדירה, נזרע רובו - הרי הוא כגינה, ואסור.

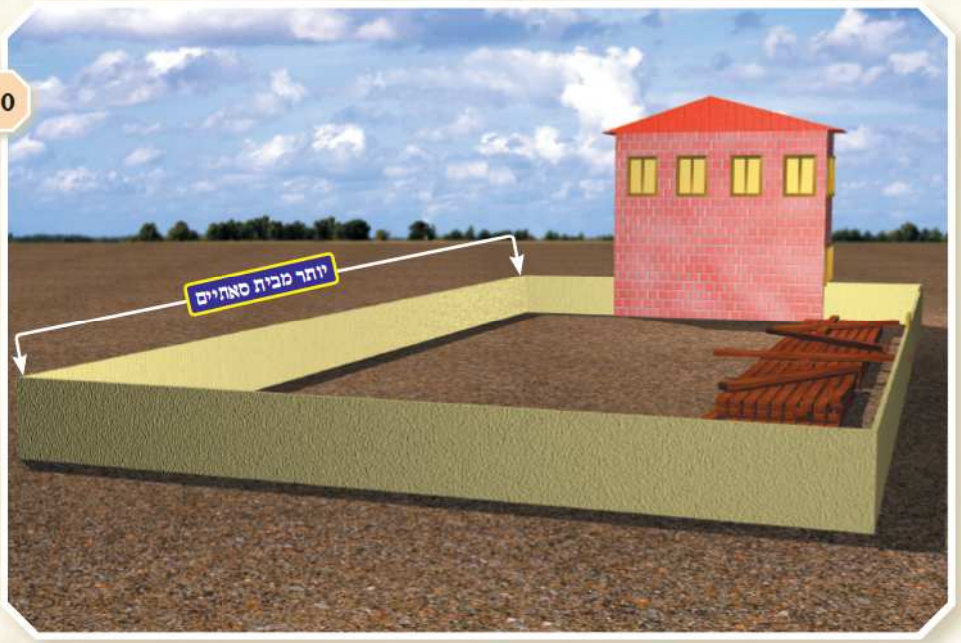

דף כ"ד ע"א

140

גמ', אמר רב כהנא: רחבה שאחורי הבתים אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות.

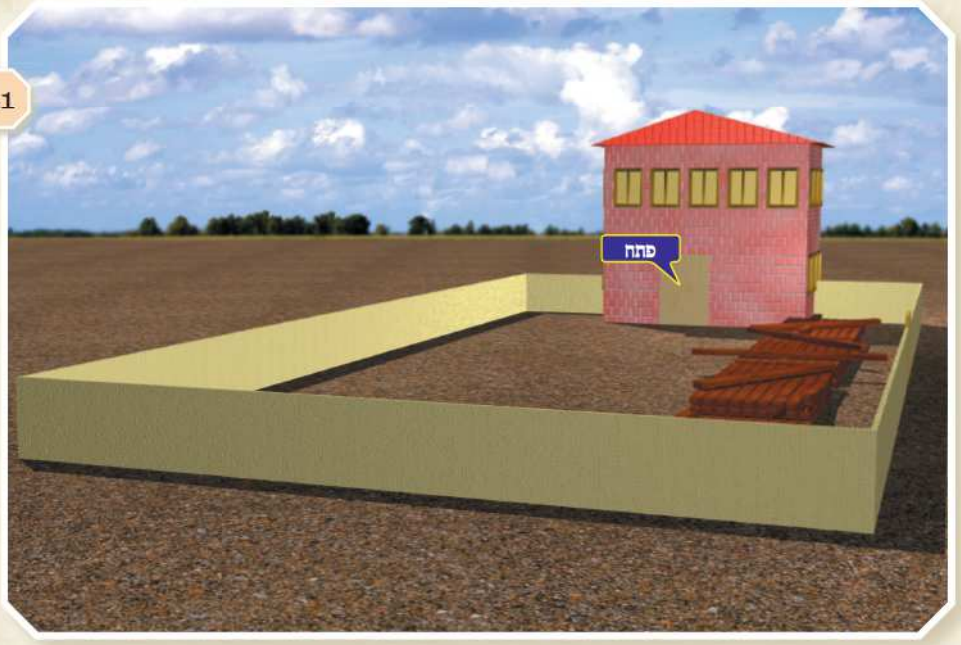
וכרש"י, ולין פתח הבית פתוח לה – הוא מוקפת גלח לדירה, ולי יותר מבית סאתים היה – לין מטלטלין בה אלא בארבע אמות.

דף כ"ד ע"א

141

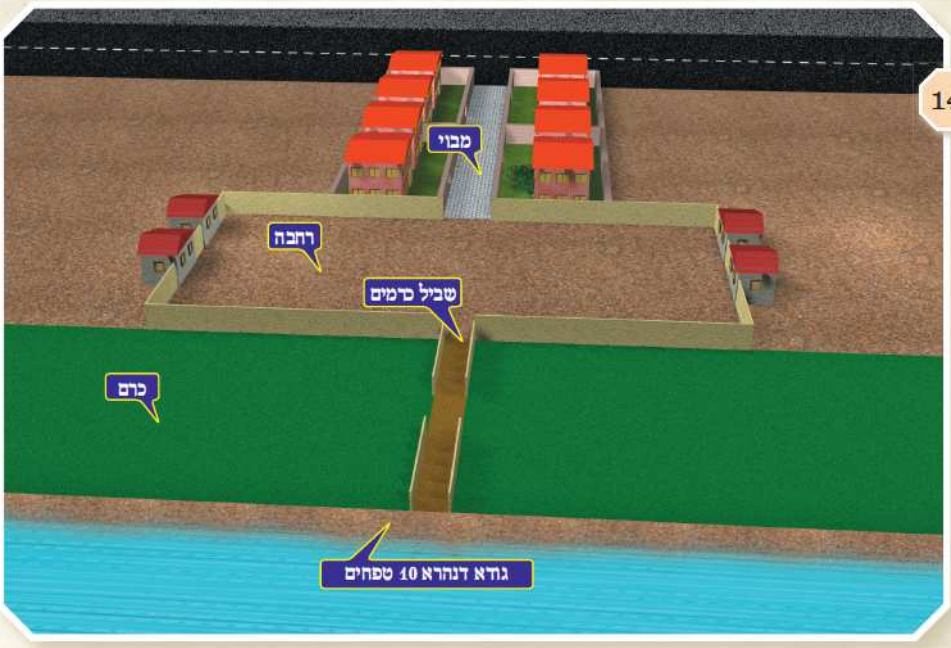
גמ' שם, ואמר רב נחמן: אם פתח לו פתח - מותר לטלטל בכולו, פתח מתירו.

דף כ"ד ע"ב

142

גמ', ההיא רחבה דהואי בפום נהרא דחד גיסא הוה פתיח למתא (מבוי), וחד גיסא הוה פתיח לשביל של כרמים, ושביל של כרמים הוה סליק לגודא דנהרא.

דף כ"ד ע"ב

143

גמ', אמר אביי: היכי נעביד? לעביד ליה מחיצה אגודא דנהרא - אין עושין מחיצה על גבי מחיצה.

דף כ"ד ע"ב

144

גמ' שם, ולעביד ליה צורת הפתח אפומא דשביל של כרמים - אתו גמלי שדיין ליה.

145

דף כ"ד ע"ב

גמ' שם, אלא אמר אביי: ליעביד לחי אפיתחא דשביל של כרמים, דמגו דמהניא לשביל של כרמים - מהני נמי לרחבה.

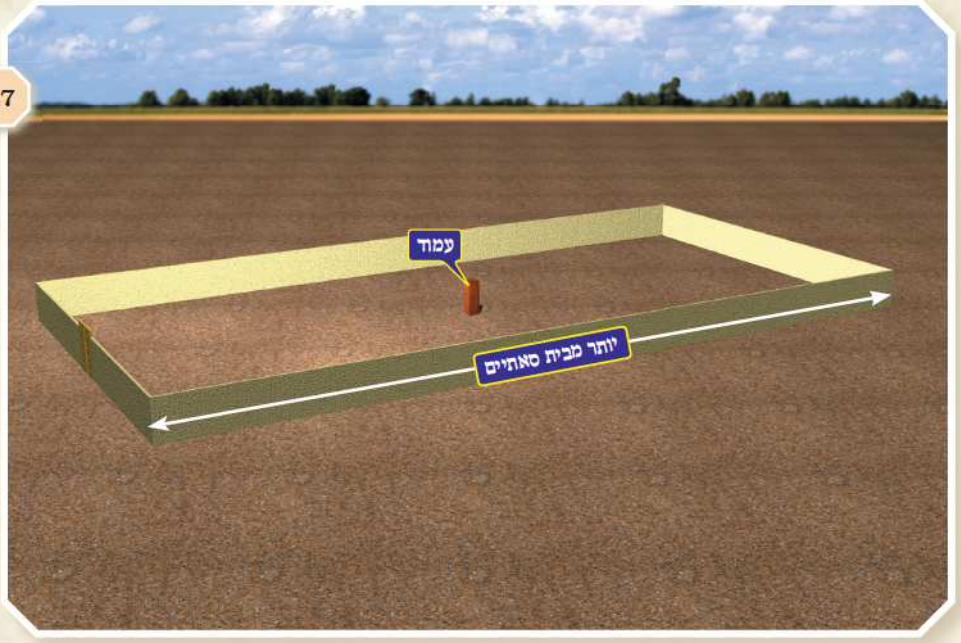
146

דף כ"ד ע"ב

גמ' שם, אלא אמר רבא: עבדינן ליה לחי לפיתחא דמתא (מבוי), דמגו דמהני ליה לחי למתא - מהני נמי לרחבה.

147

דף כ"ה ע"א

גמ', קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה ובא למעטו... בנה בו עמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה - הוי מיעוט.

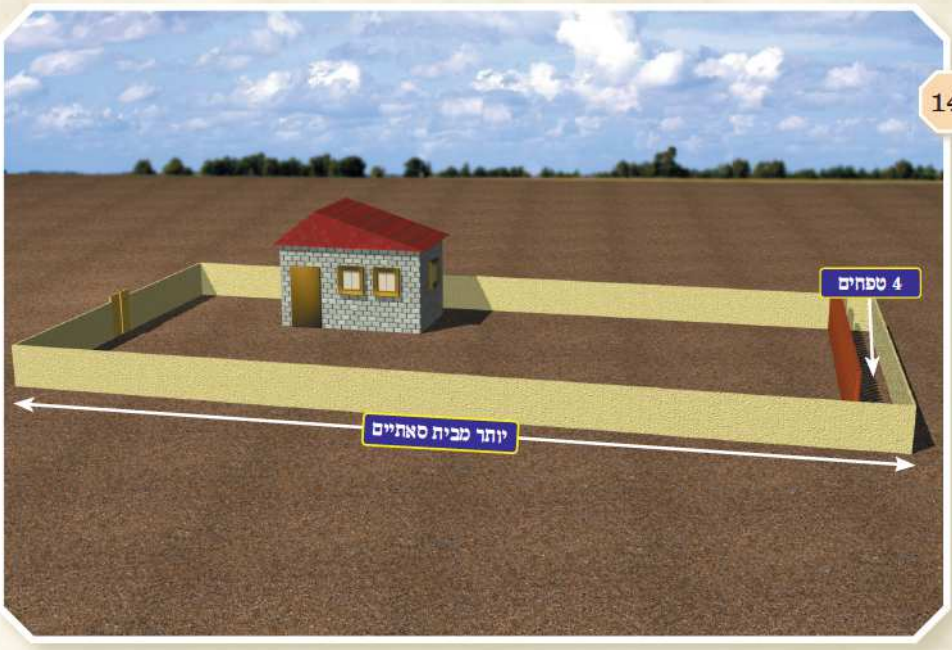
וכרש"י, ולפיכך בחמנע, וכך נתמעט מבית סאתיים.

148

דף כ"ה ע"א

גמ', הרחיק מן הכותל ארבעה ועשה מחיצה - הועיל.

וכרש"י, ועשה מחיצה לילה – הועיל מחיצה זו להיות היקף חצר, והוי פתח וכסוף הוקף.

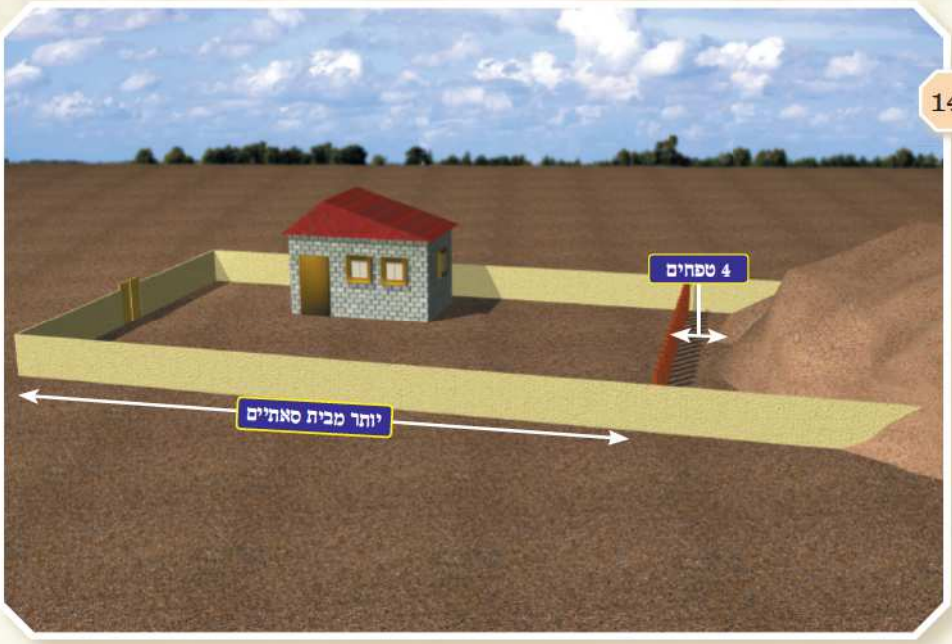

149

דף כ"ה ע"א

גמ', הרחיק מן התל ארבעה ועשה מחיצה - הועיל.

וכרש"י, וים מן התל עד המחיצה יותר מבית סאתים... אבל זו (מחיצה חדשה) – לילה עשאה.

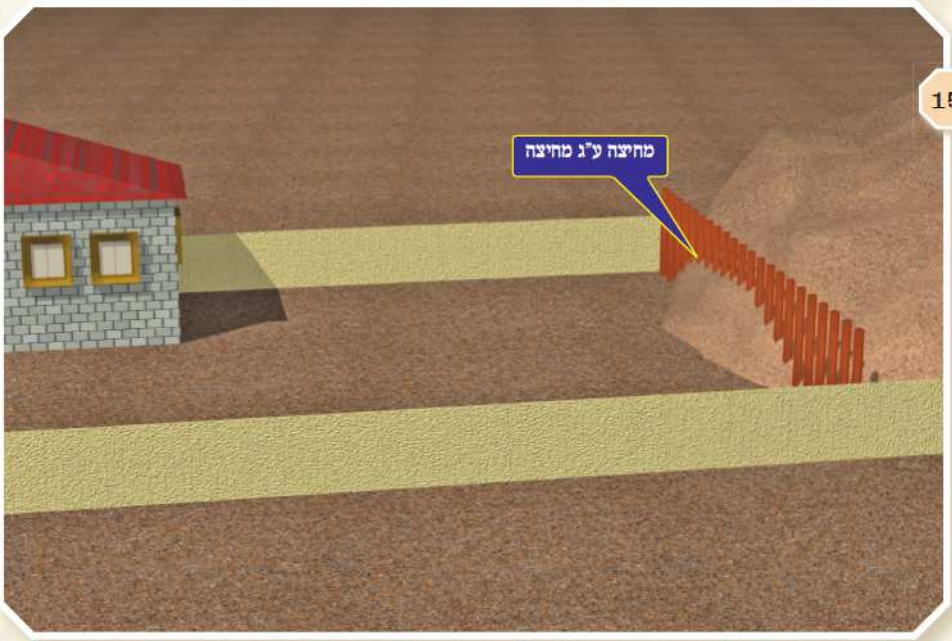

150

דף כ"ה ע"א

גמ' שם, או על שפת התל, רב חסדא ורב המנונא; חד אמר: הועיל, וחד אמר: לא הועיל.

וכרש"י, לא הועיל – לטוי מחיצה על גבי מחיצה.

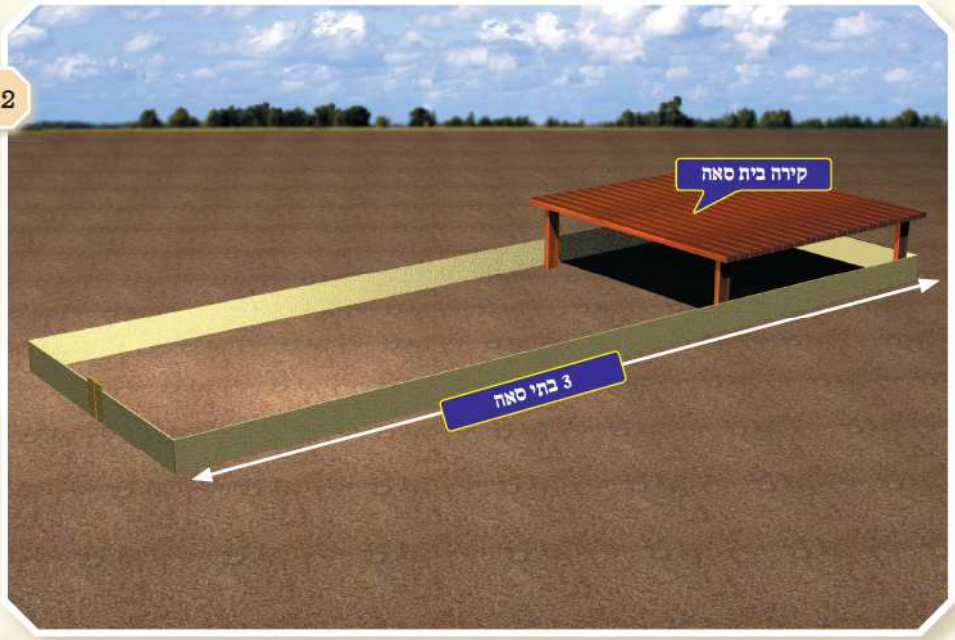
151

דף כ"ה ע"א

גמ' שם, אמר רב חסדא: ומודה לי רב ששת שאם עשה מחיצה על התל שהועיל. מאי טעמא - הואיל ובאויר מחיצות העליונות הוא דר.

152

דף כ"ה ע"א

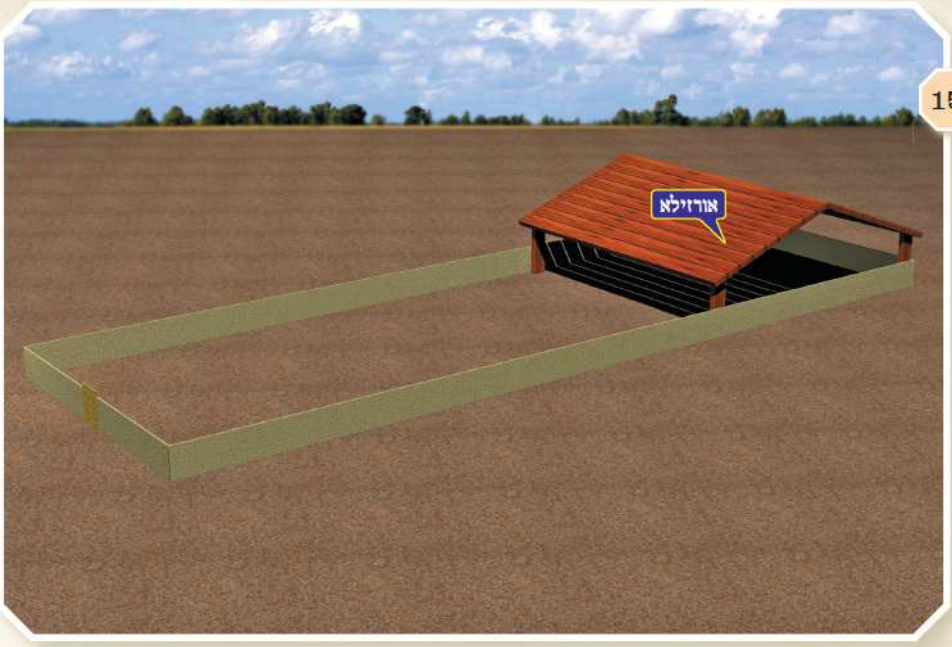
גמ', קרפף בית שלש, וקירה בו בית סאה.

153

דף כ"ה ע"א

גמ' שם, דאיתמר, אכסדרה בבקעה... רב אמר: מותר לטלטל בכולה, אמרינן: פי תקרה יורד וסותם. ושמואל אמר: אין מטלטלין אלא בארבע אמות.

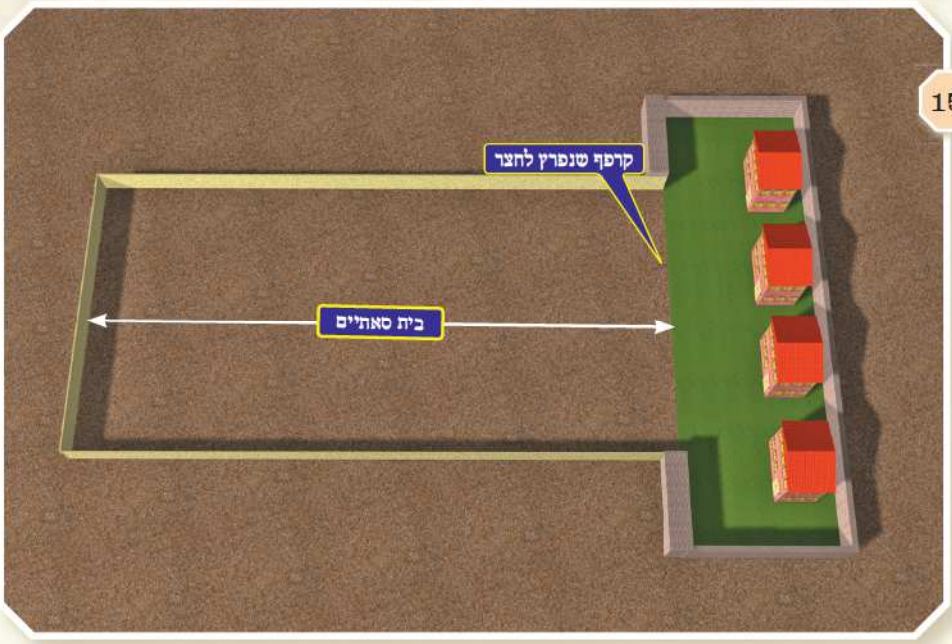

דף כ"ה ע"ב

154

גמ', הכא במאי עסקינן - דעבדה כי אורזילא.

וכרש"י, יציע גג מקופע לליכת פה.

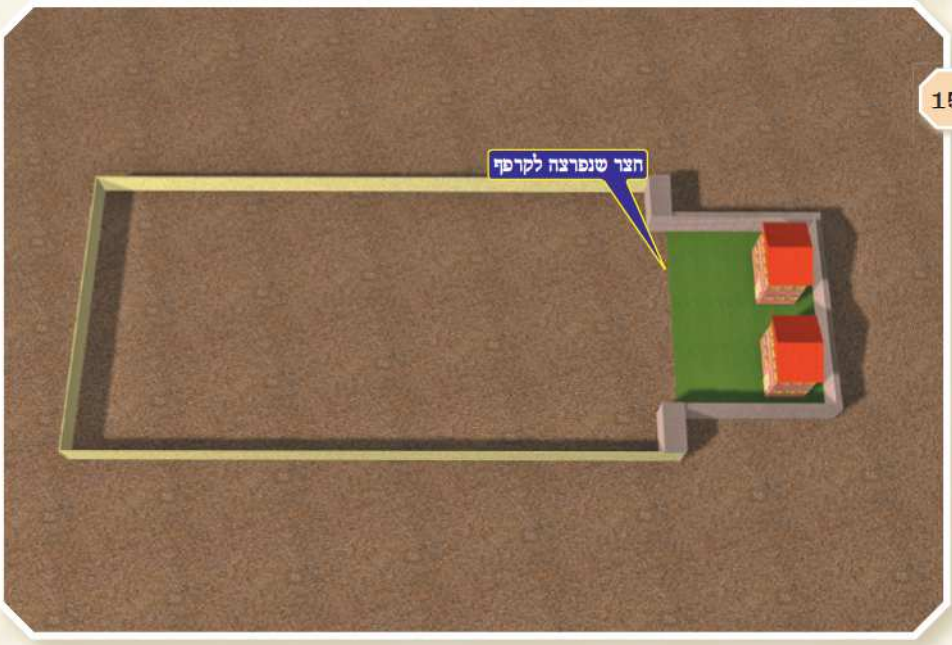

דף כ"ה ע"ב

155

גמ', אמר רבי זירא: ומודינא בקרפף שנפרץ במלואו לחצר, שאסור. מאי טעמא - הואיל ואויר חצר מייתרו.

וכרש"י, שמויר חצר מייתרו, ושוקפו יותר מבית סאתיים.

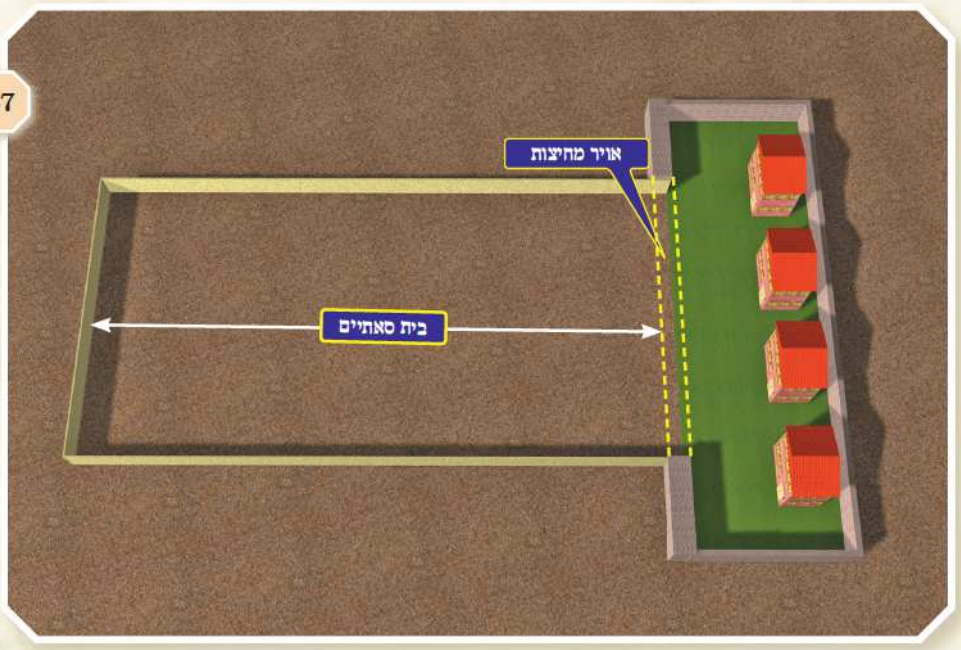

דף כ"ה ע"ב

156

גמ' שם, והא זמנין דמשכחת לה איפכא!

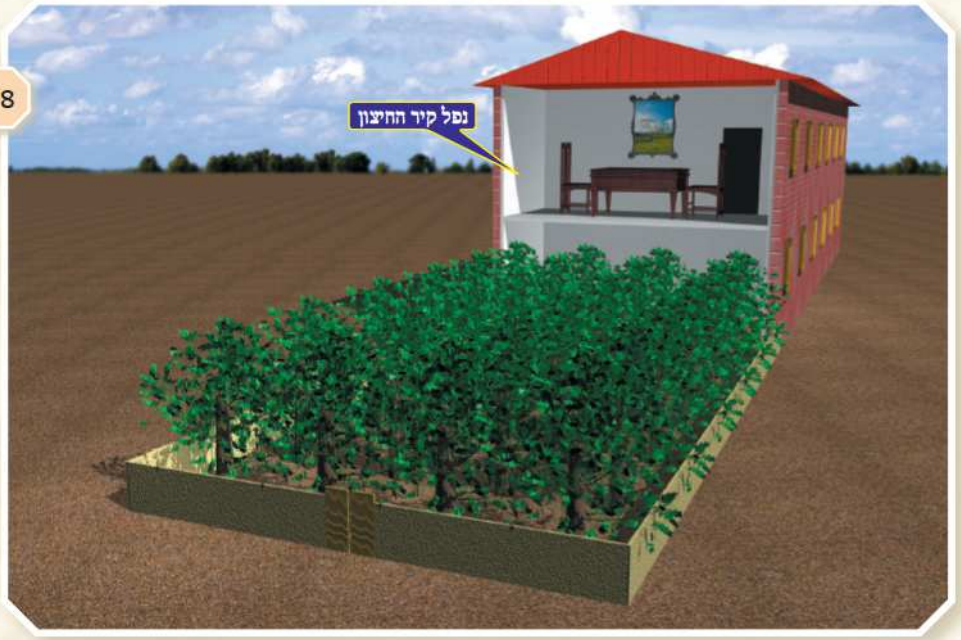
157

דף כ"ה ע"ב

גמ', אלא: משום דאמרינן: זה - אויר מחיצות מייתרו, וזה - אין אויר מחיצות מייתרו.

158

דף כ"ה ע"ב

גמ', ההוא בוסתנא דהוה סמיך לגודא דאפדנא נפל אשיתא בריתא דאפדנא סבר רב ביבי למימר: ליסמוך אגודא גוויאתא (קירות פנימיים).

159

דף כ"ה ע"ב

גמ', ההיא אבוורנקא דהוה ליה לריש גלותא בבוסתניה... אזל עבד קנה קנה פחות משלשה.

וכרש"י, היקף, כגון מחיצות קניס לרכב מחיצות כחלל להניח עם בלילה המאכל ולטול עם השומר.

(פירוש ראשון ברש"י)

דף כ"ה ע"ב

160

גמ' שם, ההיא אבוורנקא דהוה ליה לריש גלותא בבוסתניה...

וכרש"י (כ"ו ע"ח) וכתוספת הגאונים מלאתיה בלשון לחכ... ואבוורנקא כמין אכסדרה או קובה שבונין המלכים בתוך פרדס שלהן... ועבל כל הונח כל חיננא כמין שביל מן הפתח על האבוורנקא.

דף ל"ב ע"ב

161

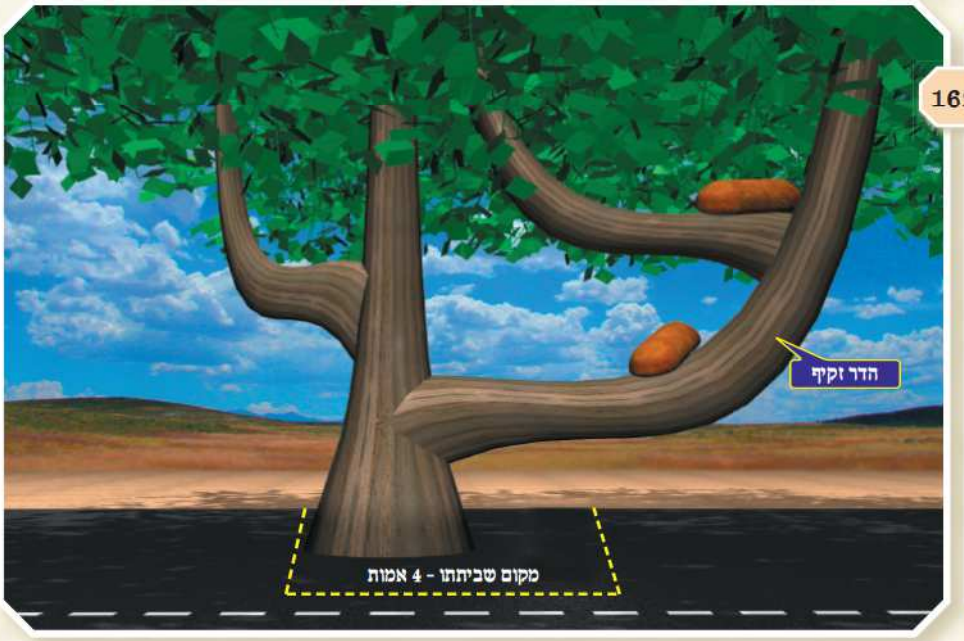
מתני', נתנו באילן, למעלה מעשרה טפחים - אין עירובו עירוב, למטה מעשרה טפחים - עירובו עירוב.

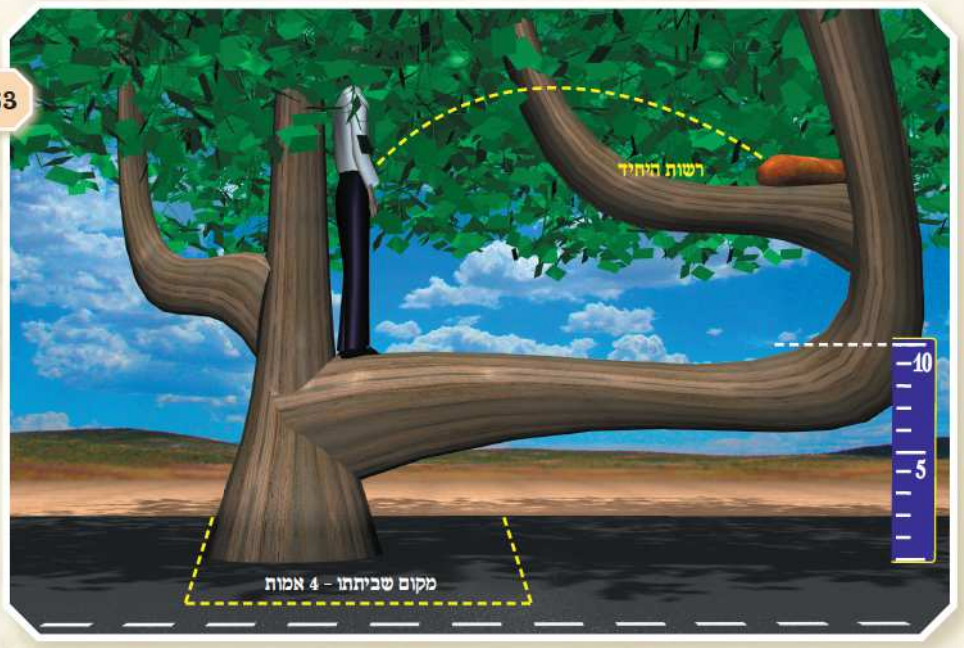
דף ל"ג ע"א

162

גמ', אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא: הכא באילן הנוטה חוץ לארבע אמות עסקינן, ונתכוין לשבות בעיקרו. ומאי למעלה ומאי למטה - דהדר זקיף.

163

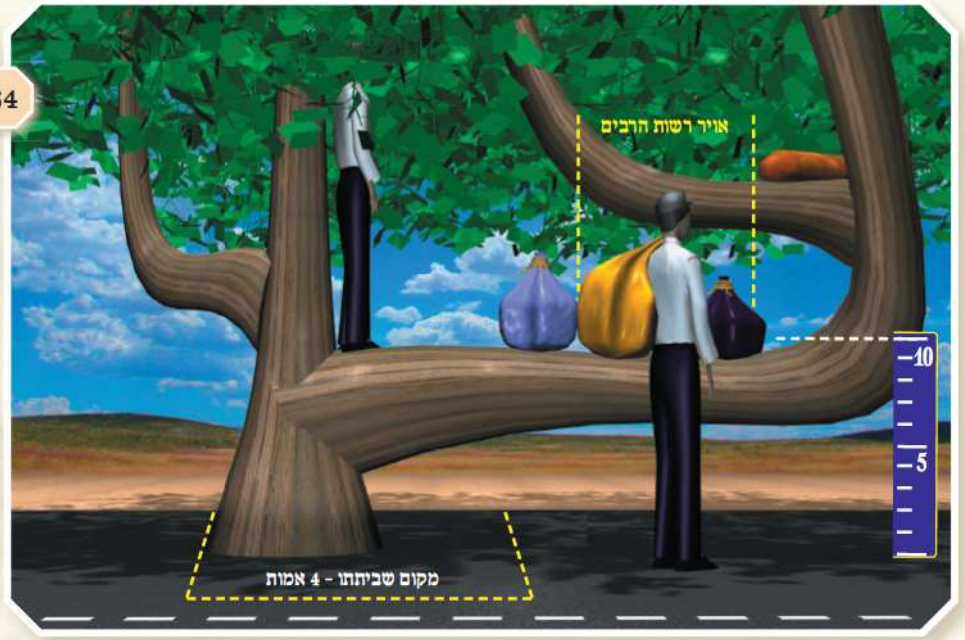

דף ל"ג ע"א

גמ', והא אי בעי מייתי לה דרך עליו.

וכרש"י, הרי יכול לעשות לחיזן על למעלה מעשרה ויטלו, דהא כל החיזן מעשרה ולמעלה רשות היחיד, ומביאתו למקום שביתתו.

164

דף ל"ג ע"א

גמ', כשרבים מכתפין עליו.

וכרש"י, על גמייתא הנוף שמוץ לי' לאמותיו הגמוכה מי', להויא רשות הרבים, כלעולא, וכי מייתי ליה למעלה מעשרה, לכך תויכה של גמייה, עובר בתויל רשות הרבים.

165

דף ל"ג ע"א

גמ', נתנו בכלכלה ותלאו באילן, אפילו למעלה מעשרה טפחים עירובו עירוב, דברי רבי. וחכמים אומרים: כל מקום שאסור ליטלו - אין עירובו עירוב.

דף ל"ג ע"ב

166

גמ', ורבי סבר לה כרבי מאיר, וסבר לה כרבי יהודה. סבר לה כרבי מאיר - דאמר: חוקקין להשלים. וסבר לה כרבי יהודה - דאמר: בעינן עירוב על גבי מקום ארבעה, וליכא.

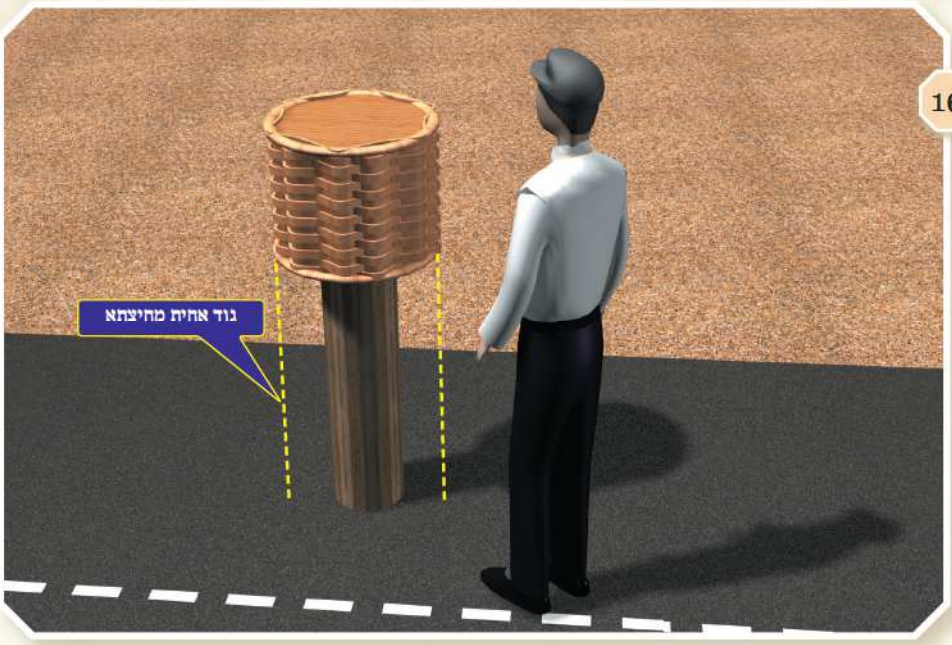

דף ל"ג ע"ב

167

גמ', דתניא, רבי יוסי ברבי יהודה אומר: נעץ קנה ברשות הרבים והניח בראשו טרסקל, וזרק ונח על גביו - חייב.

וכרש"י, לתמרינן: גוד אחית.

דף ל"ג ע"ב

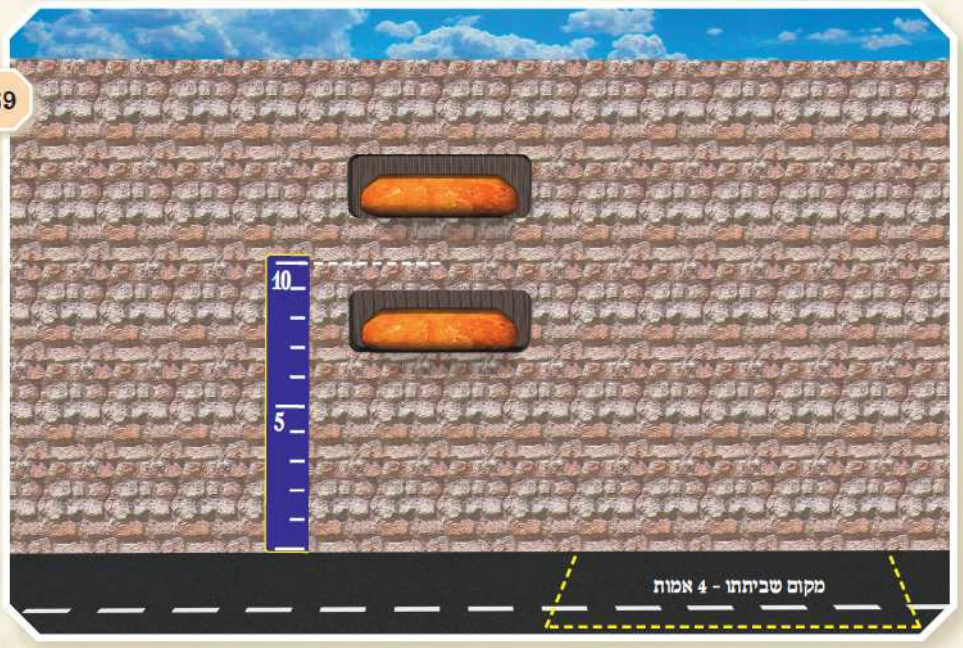
168

גמ', רבי ירמיה אמר: שאני כלכלה הואיל ויכול לנטותה ולהביאה לתוך עשרה.

וכרש"י, ויטה לתקם תחל על שיהא לתוך י', ויטול את עיקרו.

169

דף ל"ד ע"א

גמ', איתיביה: נתכוון לשבות ברשות הרבים, והניח עירובו בכותל, למטה מעשרה טפחים - עירובו עירוב, למעלה מעשרה טפחים - אין עירובו עירוב.

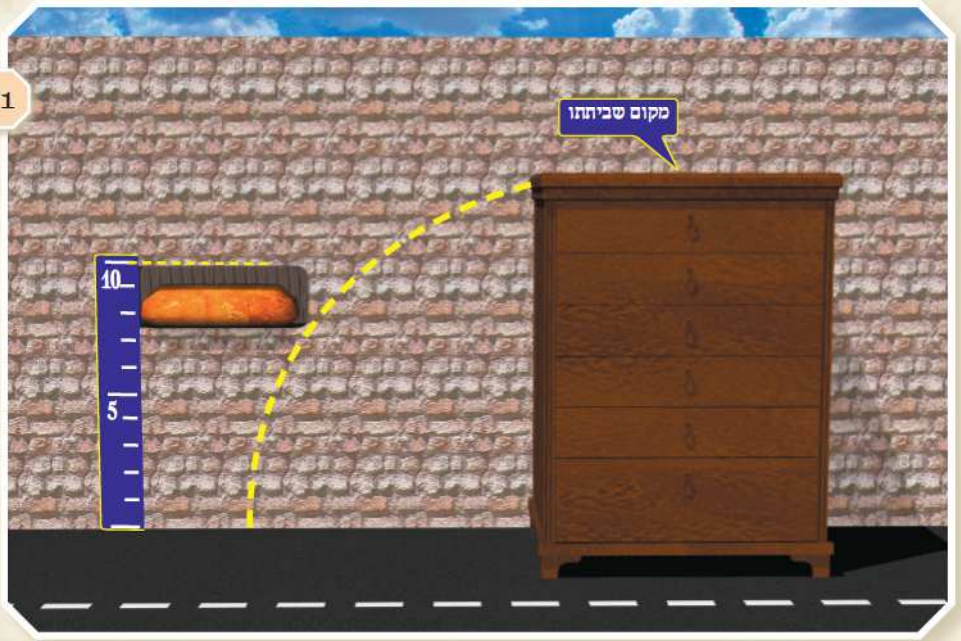
170

דף ל"ד ע"א

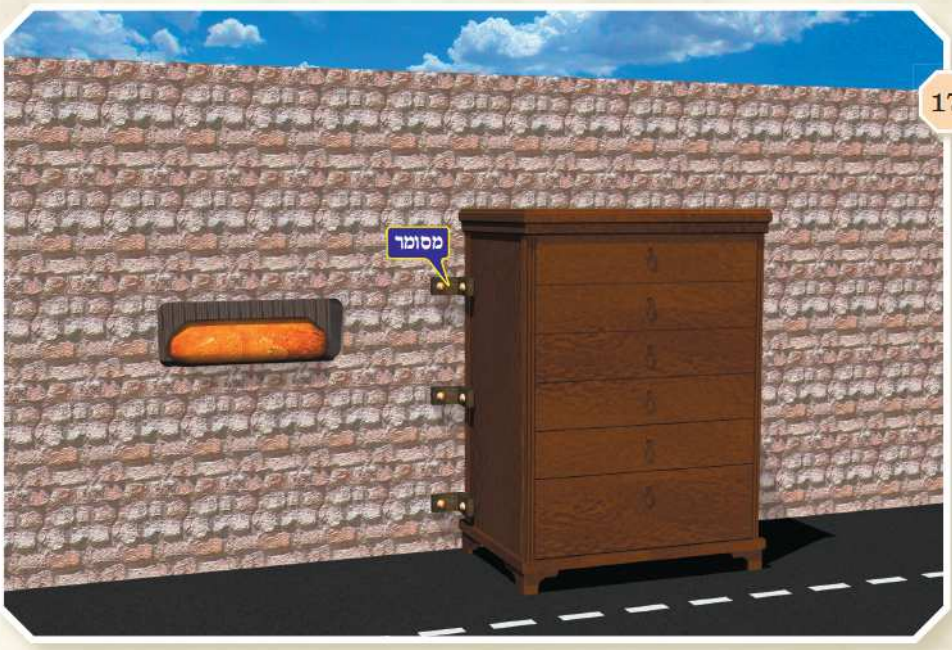
גמ', נתכוון לשבות... או בראש המגדל, למעלה מעשרה טפחים - עירובו עירוב, למטה מעשרה טפחים - אין עירובו עירוב.

171

דף ל"ד ע"א

גמ' שם, ואמאי? הכי נמי נימא: הואיל ויכול לנטותו ולהביאו לתוך עשרה!

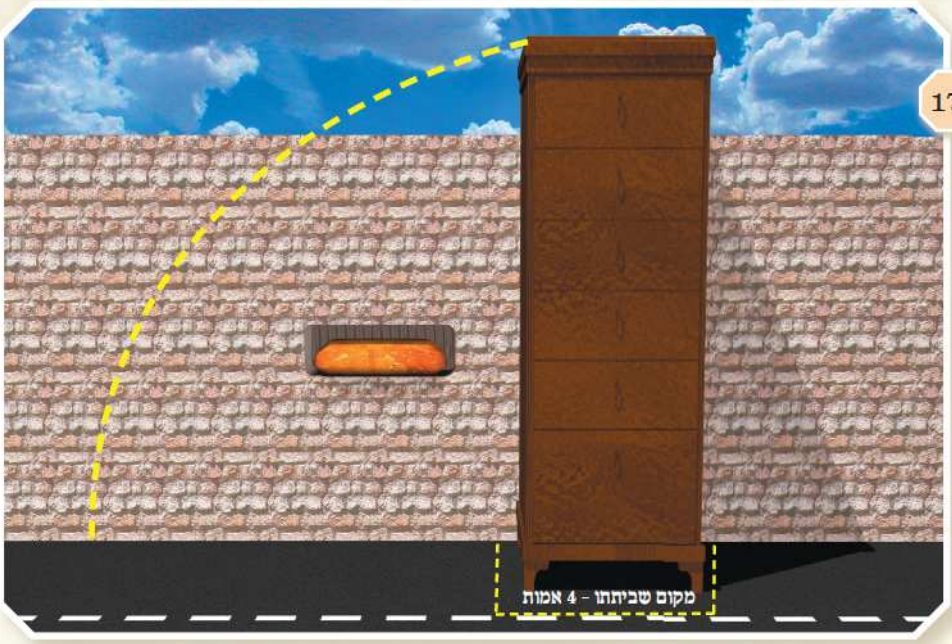

דף ל"ד ע"א

172

גמ' שם, אמר רבי ירמיה: הכא במגדל מסומר עסקינן.

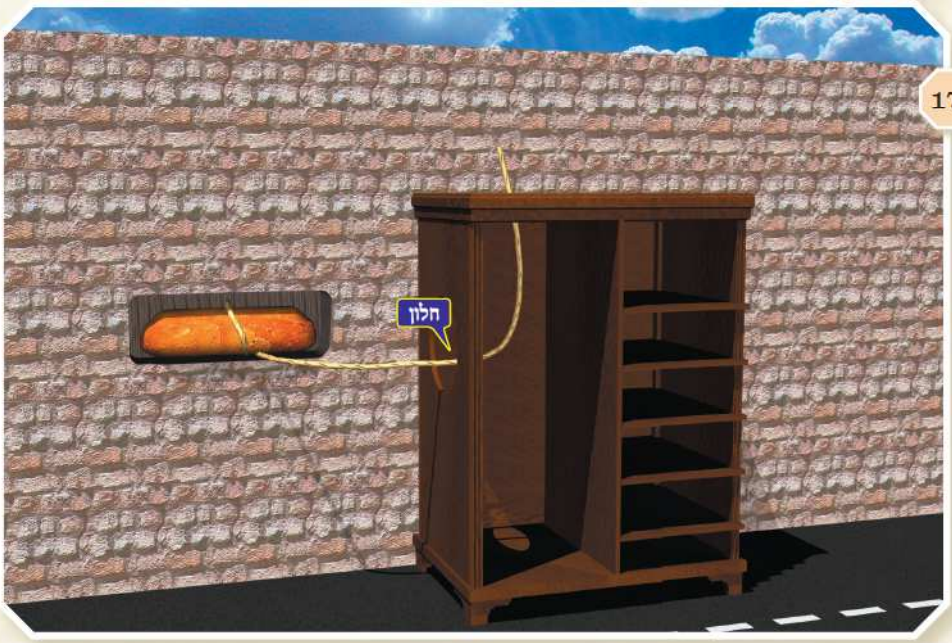
וכרש"י, תקוע במסמרות בכותל ואינו יכול לנטות.

דף ל"ד ע"א

173

גמ' שם, רבא אמר: ...והכא במגדל ארוך עסקינן, דאי ממטי ליה פורתא אזיל חוץ לארבע אמות.

דף ל"ד ע"א

174

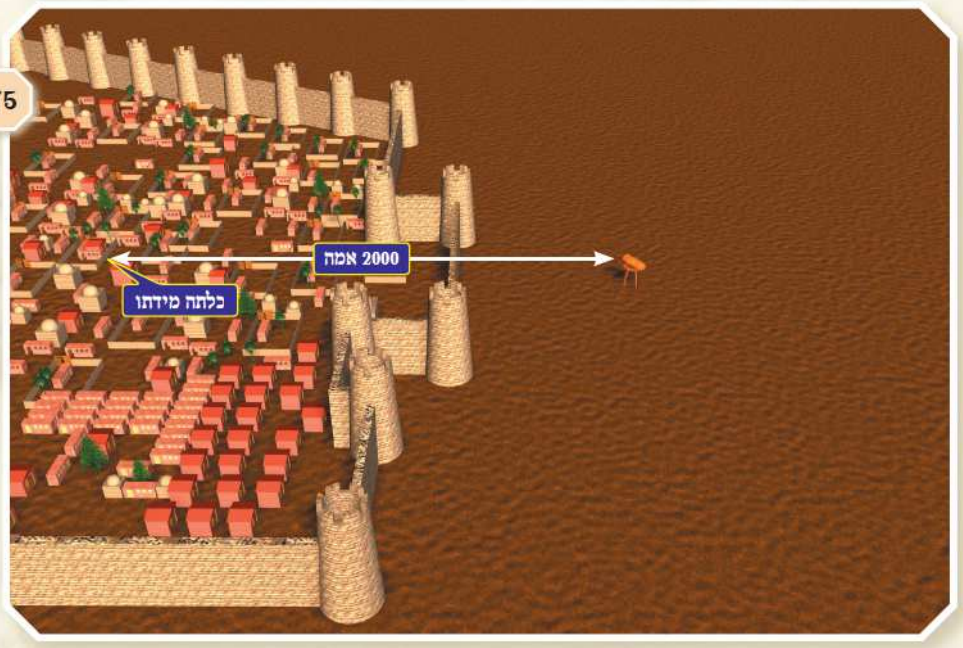
גמ', אי דאיכא כוותא ומתנא - לייתיה בכוותא ומתנא!

וכרש"י, כוותא חלון, מיתנא – חבל... ויש חבל בידו וקשור בעיכוב... יביאנו אצלו לכך תוכו של מגדל.

175

דף מ"ב ע"ב

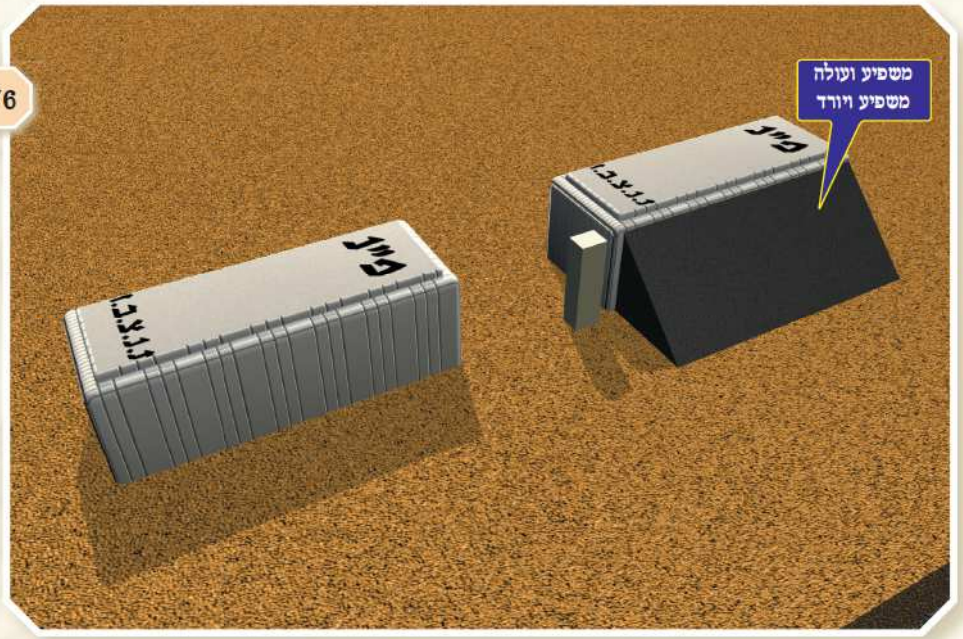
גמ', היה מודד ובא, וכלתה מדתו בחצי העיר - מותר לטלטל בכל העיר כולה, ובלבד שלא יעבור את התחום ברגליו.

176

דף מ"ג ע"ב

גמ', הרוצה שלא תשרה חיה רעה בצל קבר, נועץ קנה בד' שעות ביום ויראה להיכן צילו נוטה, משפיע ועולה משפיע ויורד.

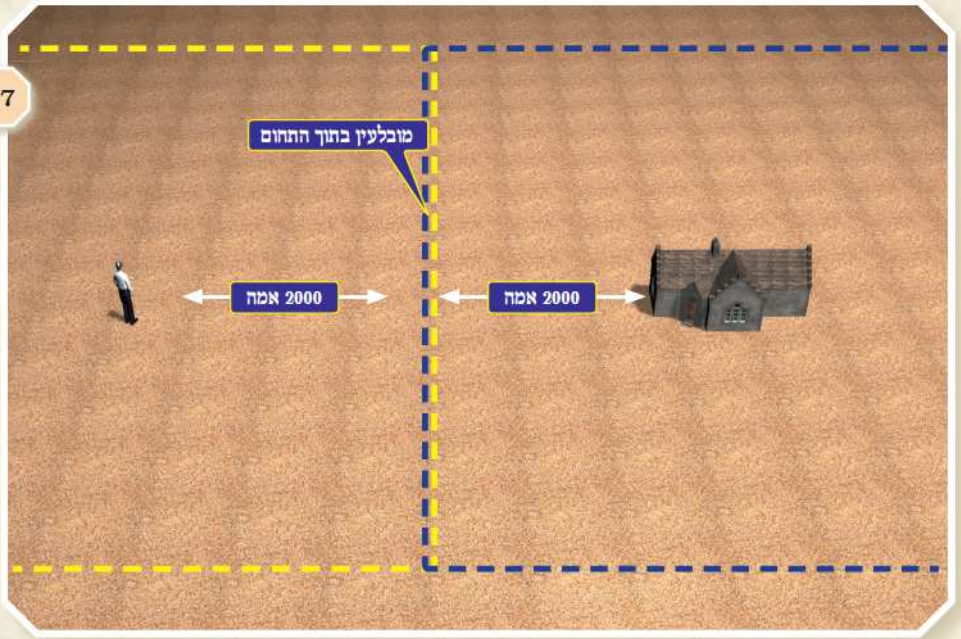

177

דף מ"ד ע"ב

גמ', רב שימי בר חייא אמר, הכי קאמר: אם היו תחומין שנתנו לו חכמים מובלעין בתוך התחום שלו - כאילו לא יצא מתחומו.

וכרש"י, אם היו לותן חלפיס הנמונות לו לכל רוח ממקום שנאמר לו נכנסות לתוך חלפיס של תחום ביתו – כאילו לא יצא מתחומו למי, וכולך על ביתו.

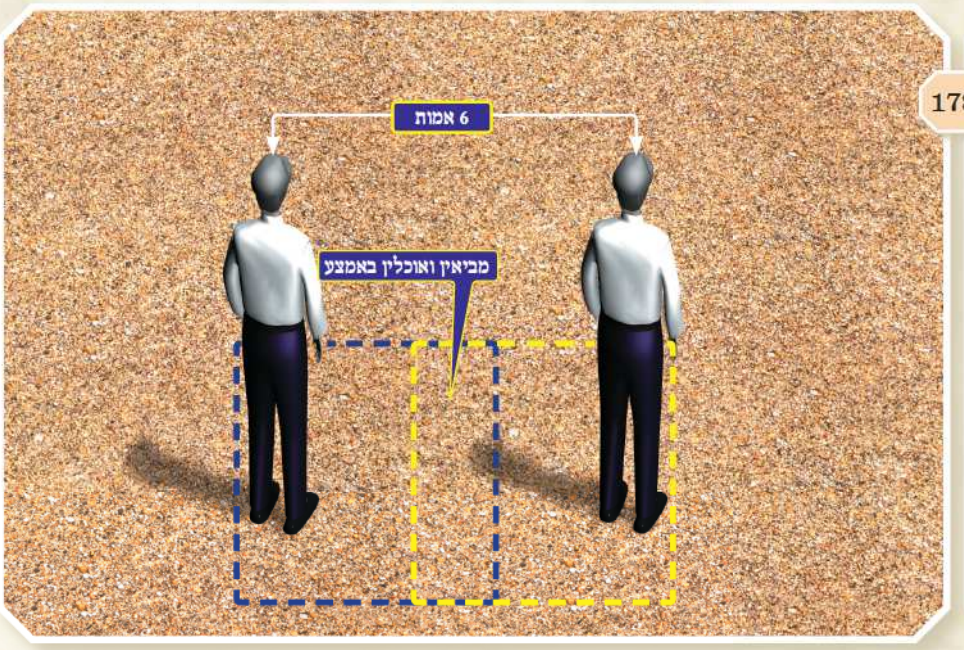

דף מ"ה ע"א

178

מתני', היו שנים, מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה - מביאין ואוכלין באמצע, ובלבד שלא יוציא זה מתוך שלו לתוך של חבירו.

וכרש"י, שומדין זה לתוך מזה עד לאמות, דמיבלען עתי לאמות של כל אחד בתוך של חבירו.

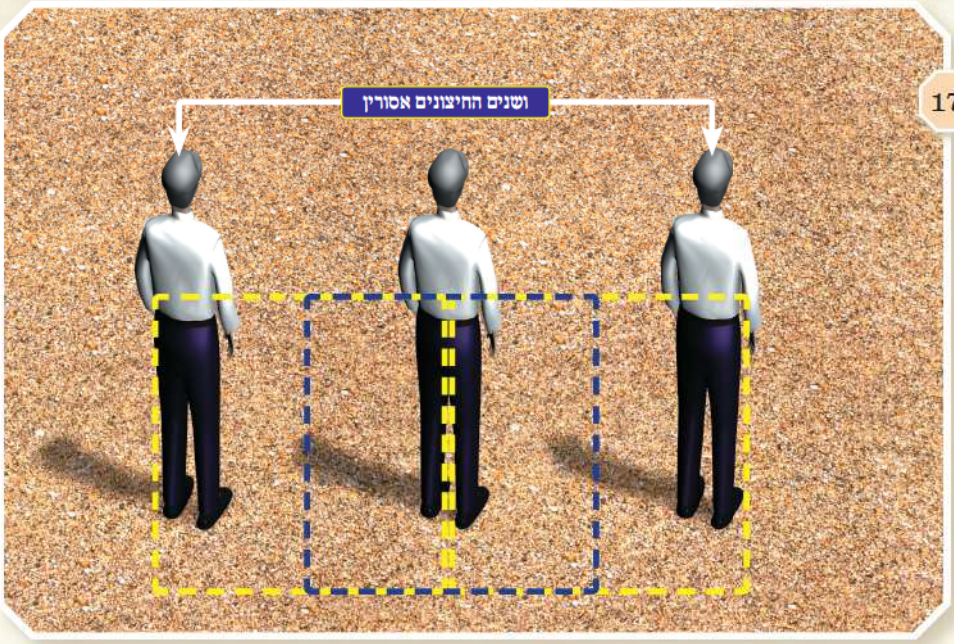

דף מ"ה ע"ב

179

מתני' שם, היו שלשה והאמצעי מובלע ביניהן, הוא מותר עמהן, והן מותרין עמו, ושנים החיצונים אסורין זה עם זה.

וכרש"י, מובלע ביניהם – עתי לאמותיו בתוך של זה, ועתי לאמותיו בתוך של זה.

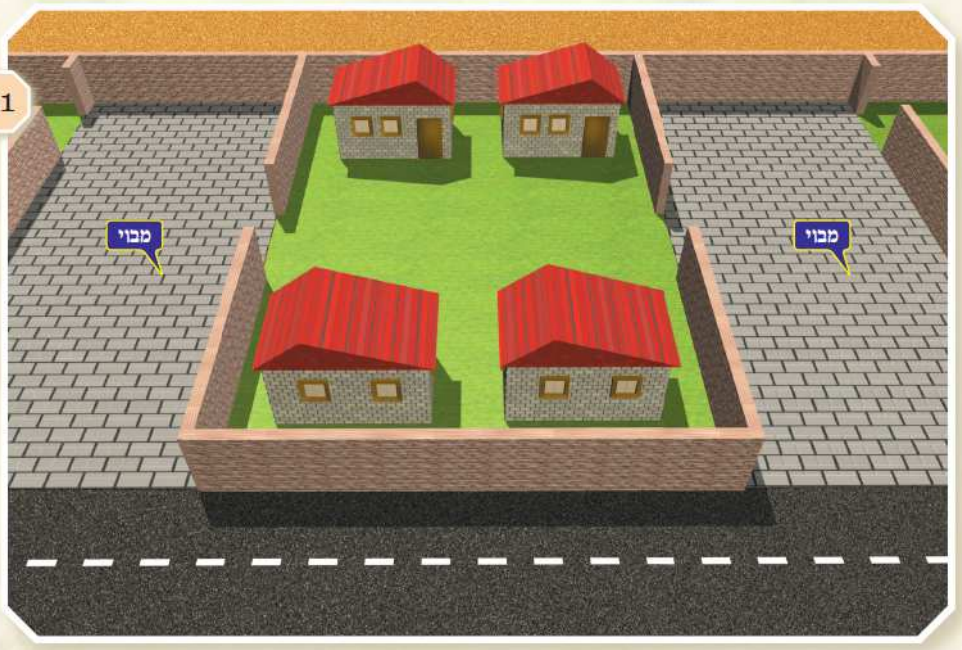
דף מ"ה ע"ב

180

מתני' שם, אמר רבי שמעון: למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו, ופתוחות לרשות הרבים. עירבו שתים עם האמצעית - היא מותרת עמהן והם מותרות עמה, ושתים החיצונות אסורות זו עם זו.

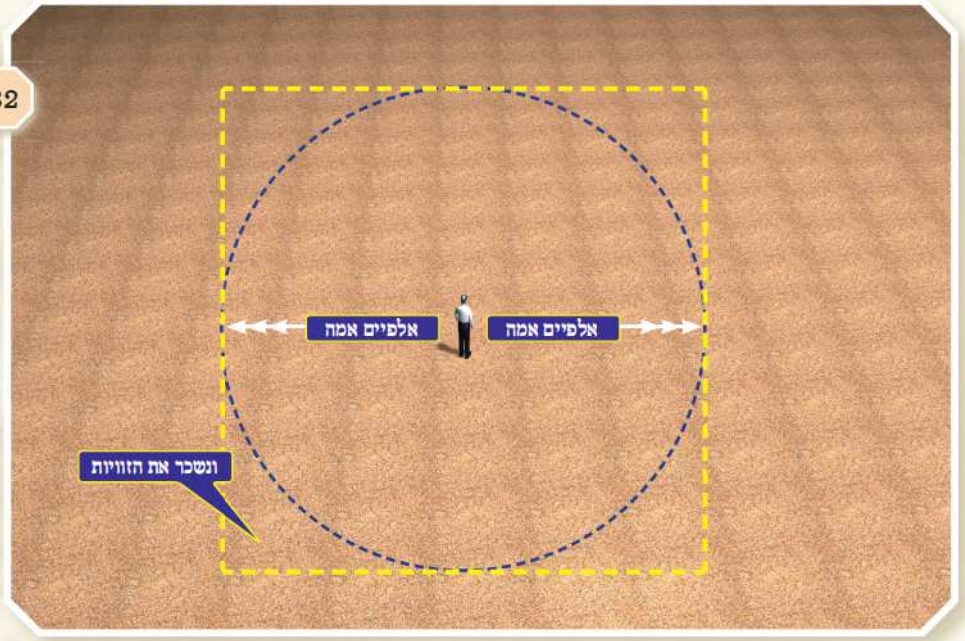
181

דף מ"ט ע"א

גמ', ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: חצר שבין שני מבואות, עירבה עם שניהם - אסורה עם שניהם, לא עירבה עם שניהם - אוסרת על שניהן.

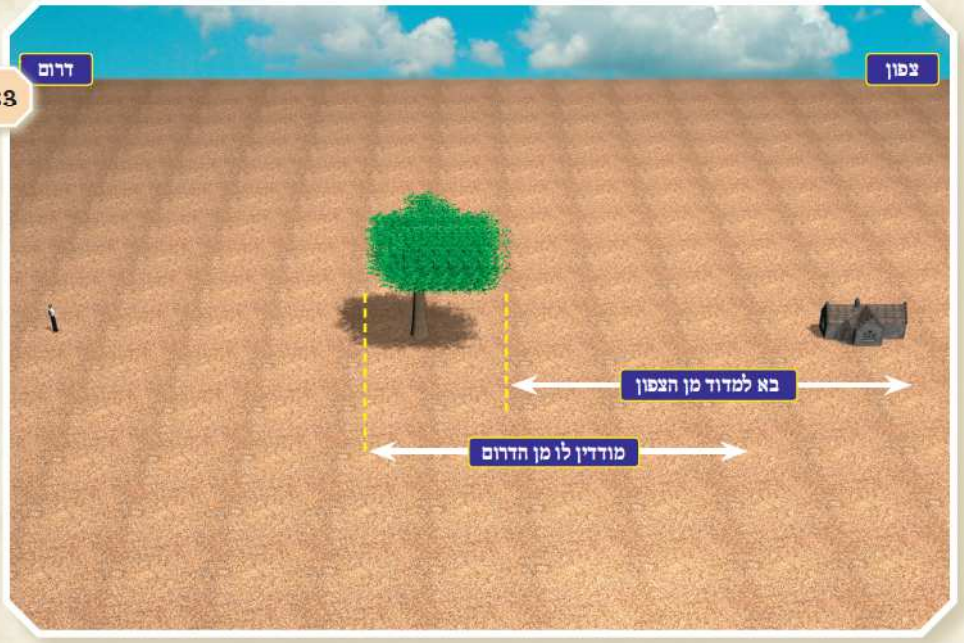
182

דף מ"ט ע"ב

מתני', מי שבא בדרך... זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח. עגולות, דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס. וחכמים אומרים: מרובעות... כדי שיהיה נשכר לזויות.

183

דף מ"ט ע"ב

גמ', ושמואל אמר: לא אמר כלום לביתו, אבל לתחתיו של אילן - מצי אזיל... בא למדוד מן הצפון - מודדין לו מן הדרום.

דף מ"ט ע"ב

184

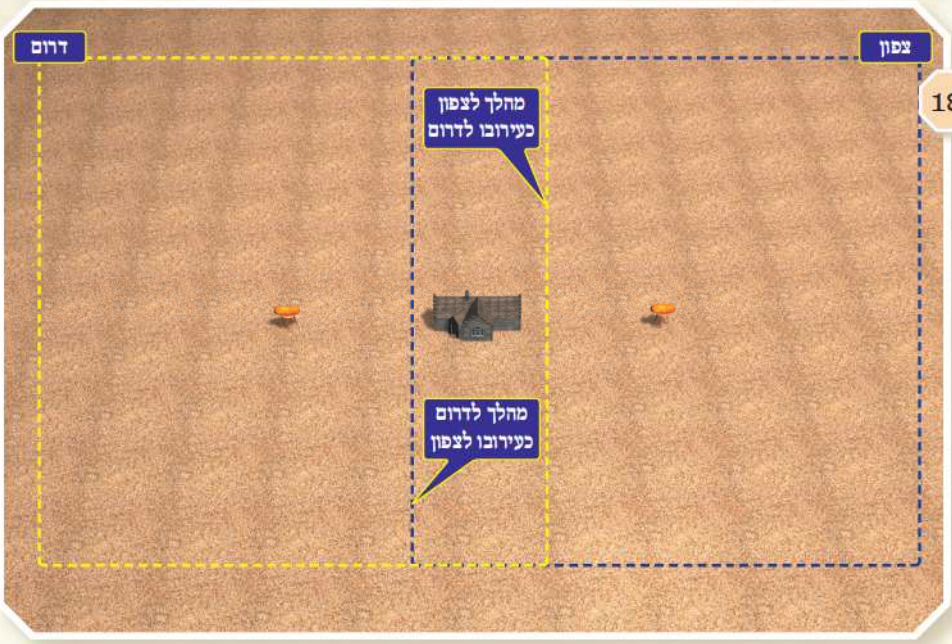
גמ' שם, בא למדוד מן הדרום - מודדין לו מן הצפון.

דף נ' ע"ב

185

גמ', אחד עירב עליו לצפון ואחד עירב עליו לדרום - מהלך לצפון כעירובו לדרום, ולדרום כעירובו לצפון.

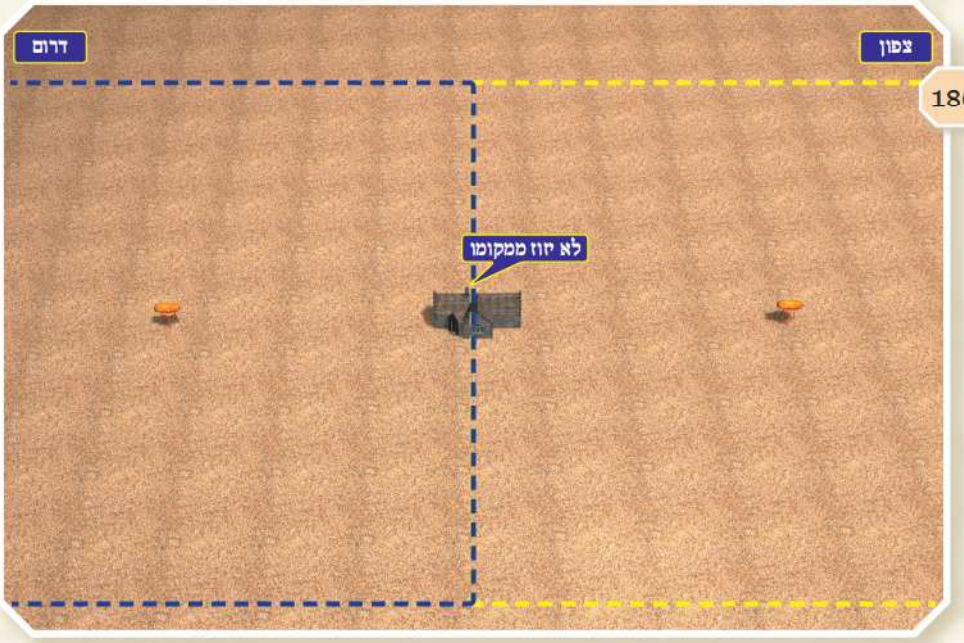

דף נ' ע"ב

186

גמ' שם, ואם מיצעו עליו את התחום - לא יזוז ממקומו.

וכרש"י, דהא לא נתכוון לקנות שביתה אלא במקום העירובין, ואינו יודע אי זה מהן קנה.

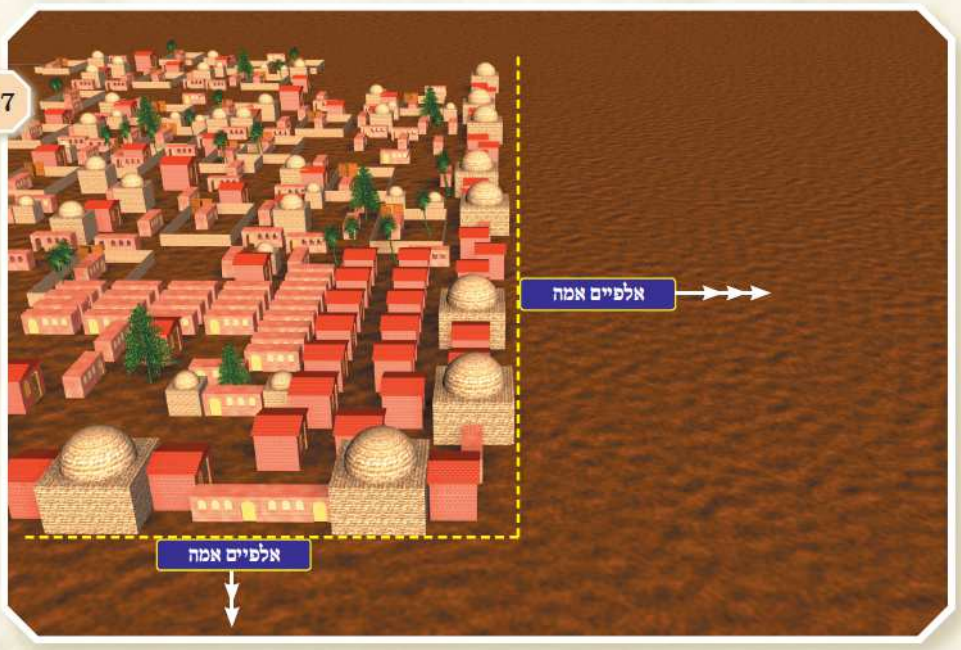

187

דף נ"ב ע"ב

מתני', כיצד מעברים את הערים? בית נכנס בית יוצא וכו', מוציאין את המידה כנגדן.

וכרם"י, שהיה חומה חלקה שלא בתים סמוכין ומחוברין וים בית נכנס לתוך העיר, יותר מחכיכו.

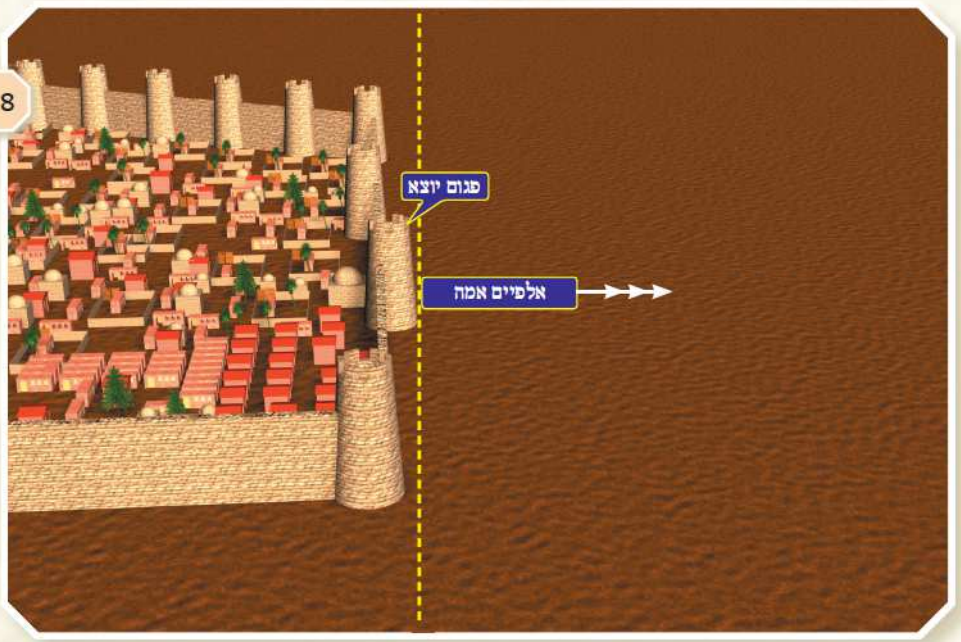

188

דף נ"ב ע"ב

מתני', פגום נכנס פגום יוצא.

וכרם"י, שהיתה עיר מוקפת חומה וים מגדלין בולטין בחומה, פעמים שבולטין בפנים פעמים שבולטין בחוץ.

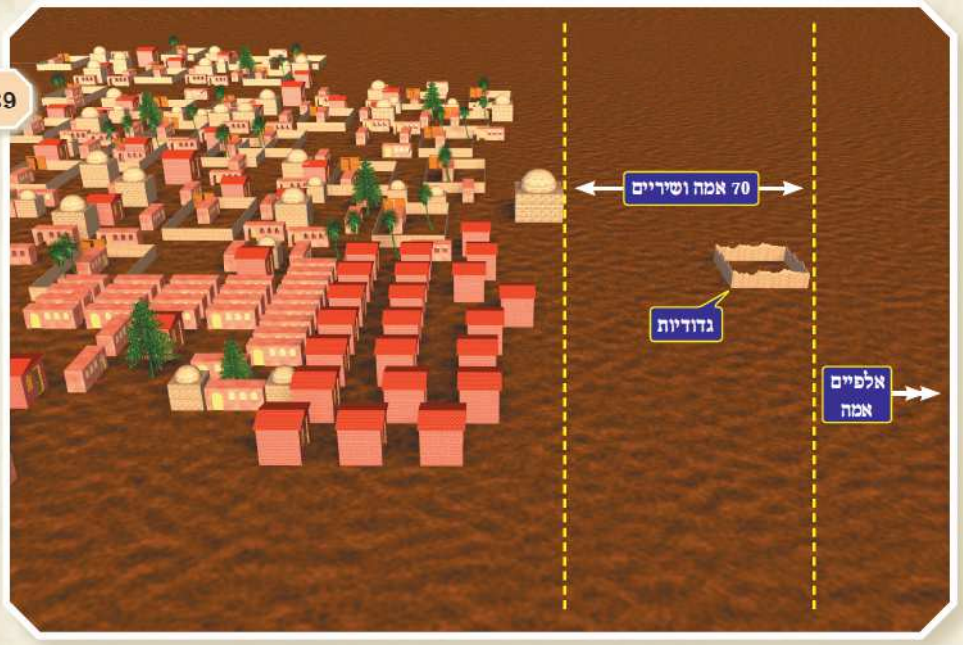

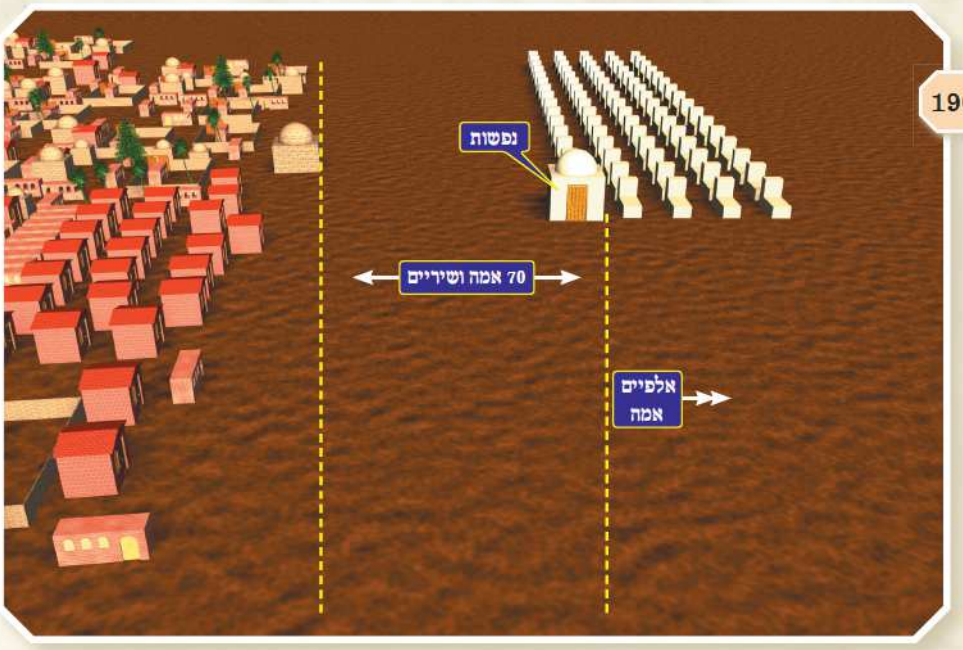
189

דף נ"ב ע"ב

מתני'. גדודיות גבוהות עשרה טפחים.

וכרם"י, שכרי חומה של חרבות בתים, ויצאן בתוך שבעים אמה ושיריס לעיר.

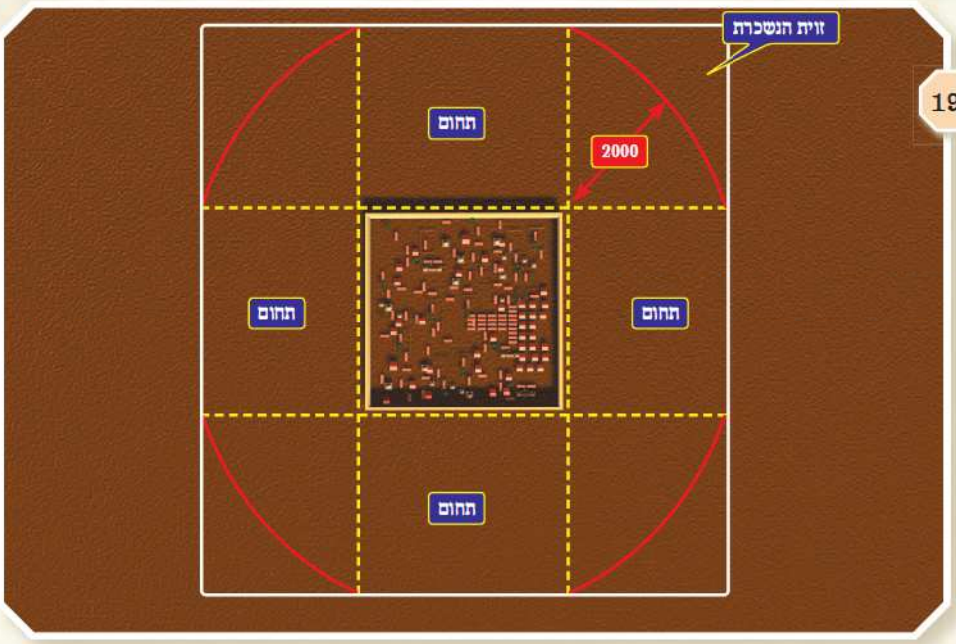

190

דף נ"ג ע"א

מתני', ונפשות.

וכרש"י, כעין קשקין על הקבר.

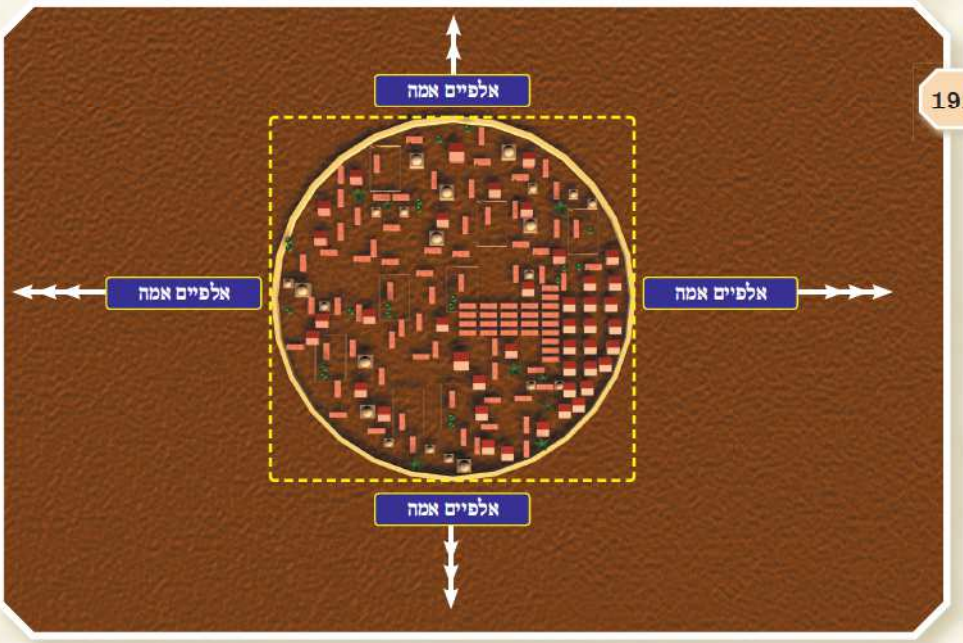

191

דף נ"ג ע"א

מתני', ועושין אותה כמין טבלא מרובעת, כדי שיהא נשכר את הזויות.

וכרש"י, ושקין אותן את התחומין מרובעין, כדי שיהיה אלפיים אמה לכדיס כנחמנע (לבן), ולא עגולים (תלוס).

192

דף נ"ה ע"א

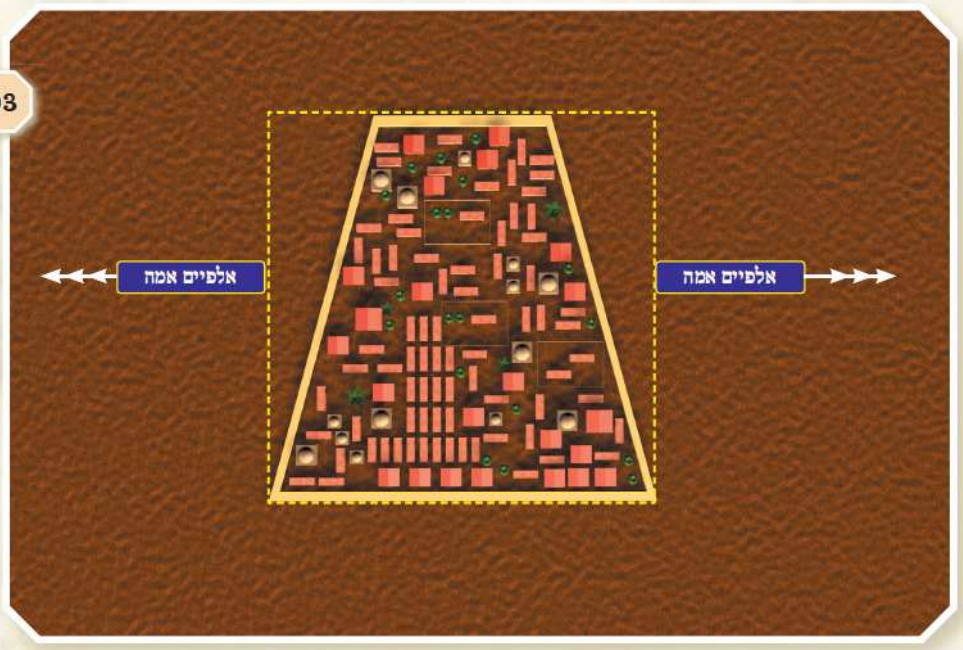
גמ', עגולה - עושין לה זויות.

וכרש"י, כשבא למדוד התחומין לקלוטיה לא ימדוד לה מהתומה אלא יוסיף לה ריבוע.

193

דף נ"ה ע"א

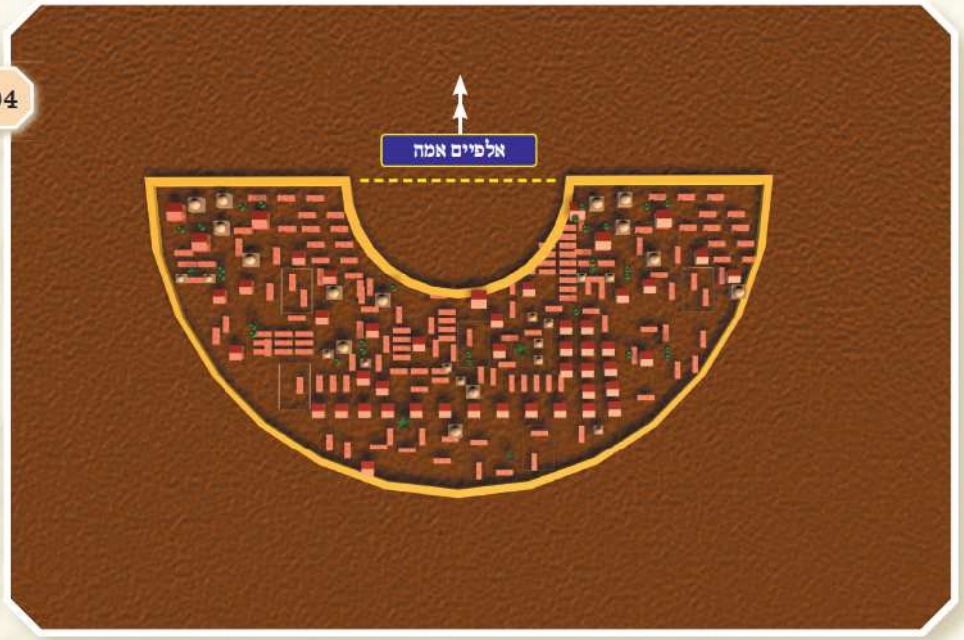
גמ', היתה רחבה מצד אחד וקצרה מצד אחר - רואין אותה כאילו היא שוה.

194

דף נ"ה ע"א

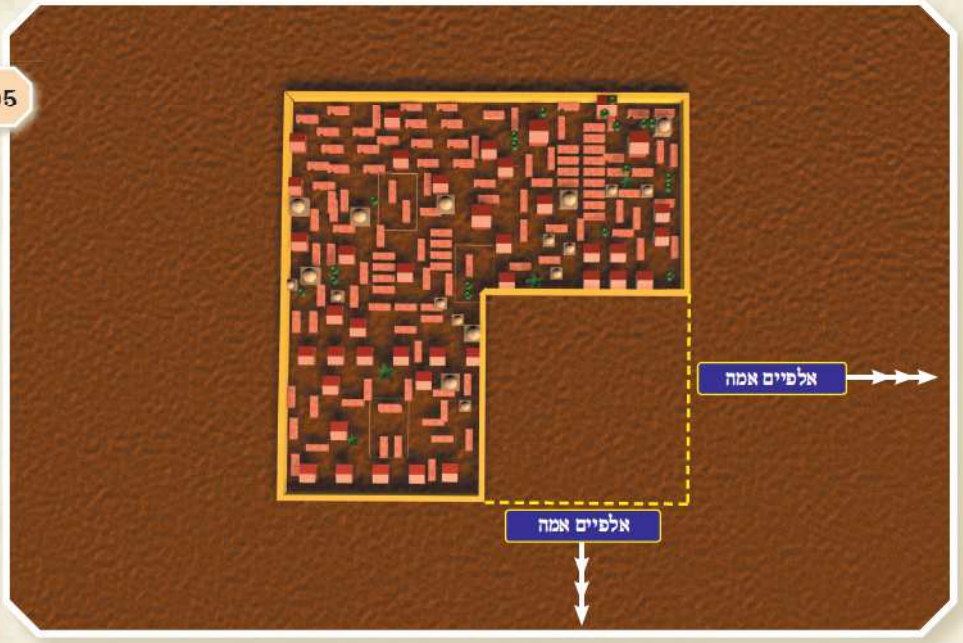
גמ', היתה עשויה כמין קשת... רואין אותה כאילו היא מלאה בתים.

195

דף נ"ה ע"א

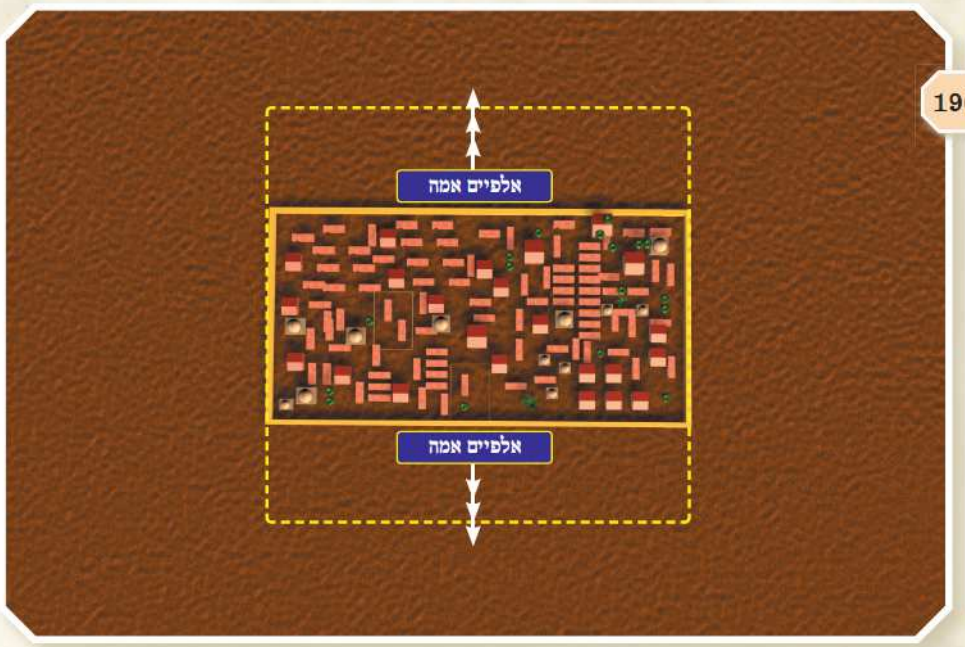
גמ' שם, או כמין גאם רואין אותה כאילו היא מלאה בתים.

דף נ"ה ע"א

196

גמ', אמר מר: ארוכה - כמות שהיא. פשיטא! לא צריכא דאריכא וקטינא, מהו דתימא: ליתן לה פותיא אאורכה קא משמע לן.

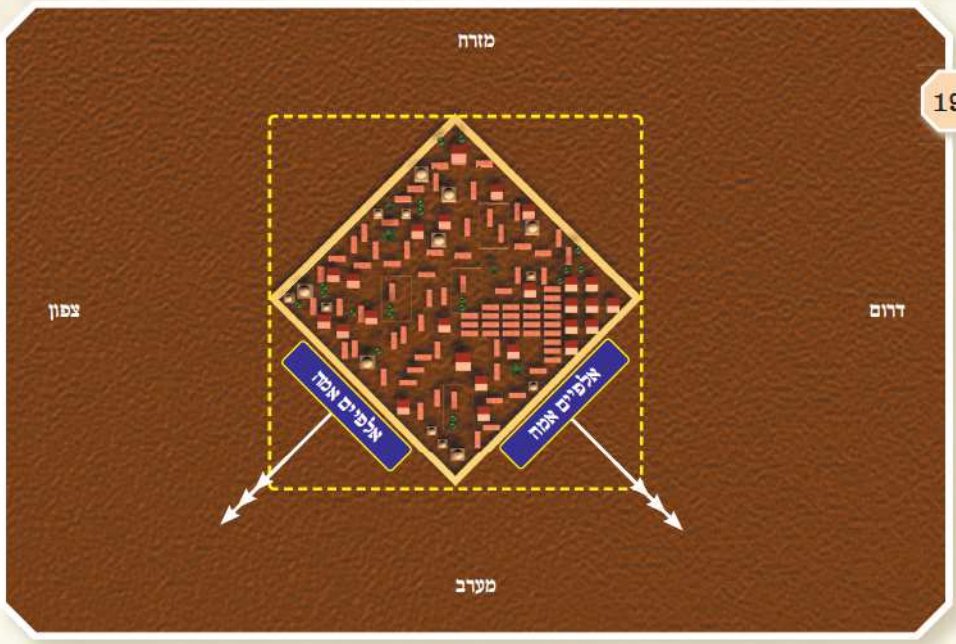

דף נ"ה ע"א

197

גמ', מרובעת אין עושין לה זויות... מהו דתימא: לירבעא בריבוע עולם, קא משמע לן.

וכרש"י, כמות שהיא מניחין אותה, שהרי יש לה פינות.

דף נ"ה ע"א

198

גמ', אמר רב הונא: עיר העשויה כקשת, אם יש בין שני ראשיה פחות מארבעת אלפים אמה - מודדין לה מן היתר, ואם לאו - מודדין לה מן הקשת.

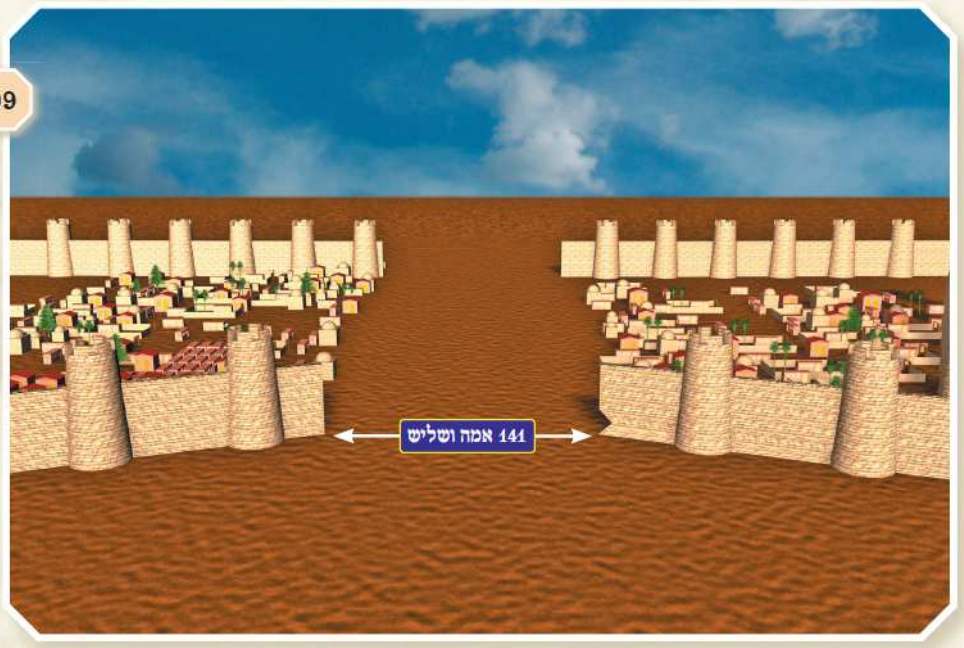
וכרש"י, ומודדין לה מן הקצת לכל אחד מפתח ביתו.

199

דף נ"ה ע"א

גמ', והאמר רב הונא: חומת העיר שנפרצה במאה וארבעים ואחת ושליש!

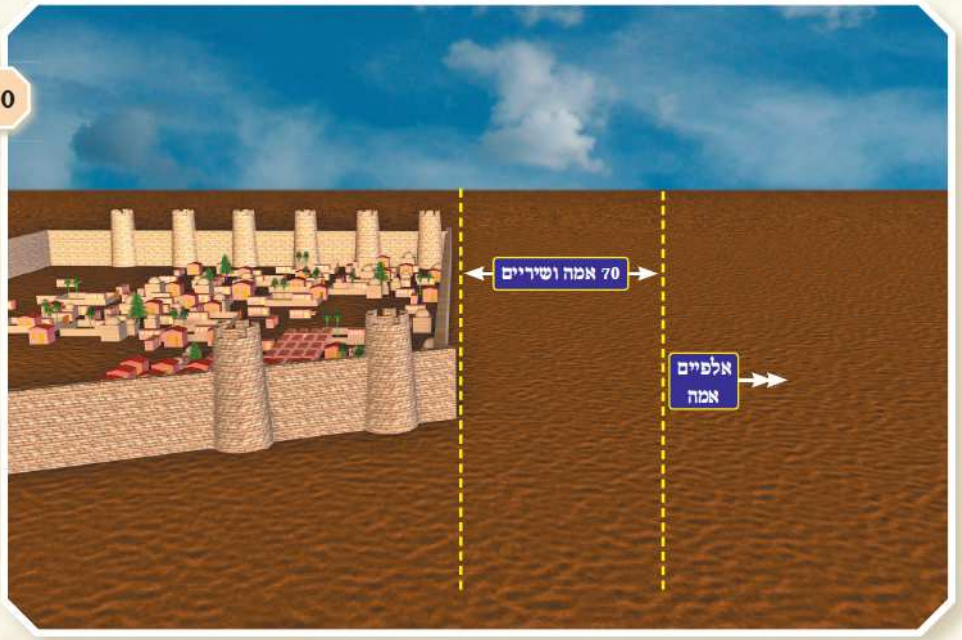

200

דף נ"ה ע"ב

גמ', נותנין קרפף לעיר, דברי רבי מאיר.

וכרש"י, כשבא למדוד התחומין, מניח לעיר לחוץ של שבעים אמה ושייריים שהוא כעיר, לכל התחום.

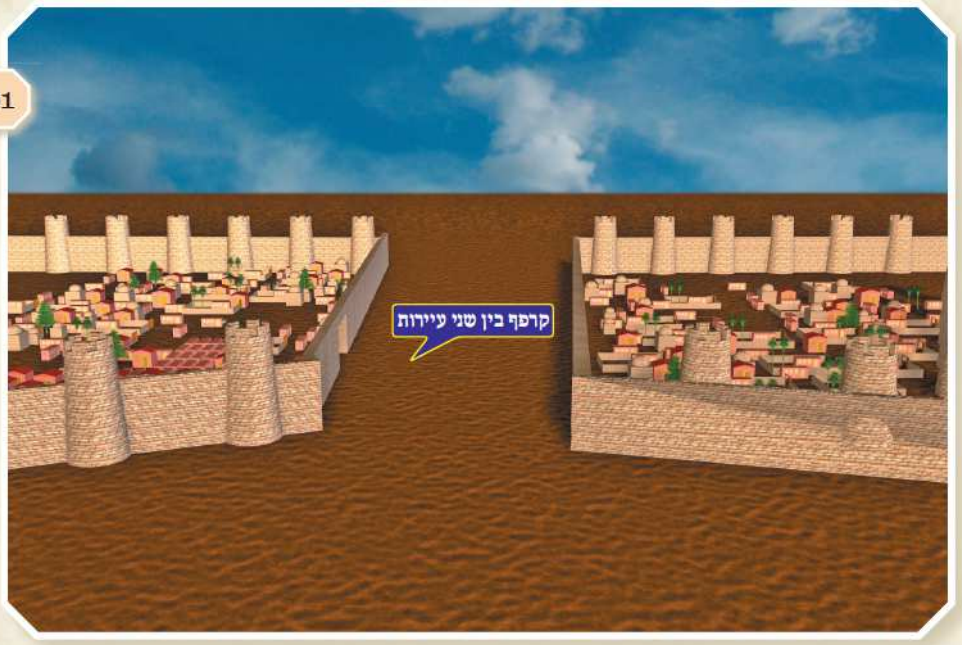

201

דף נ"ה ע"ב

גמ', וחכמים אומרים: לא אמרו קרפף אלא בין שתי עיירות.

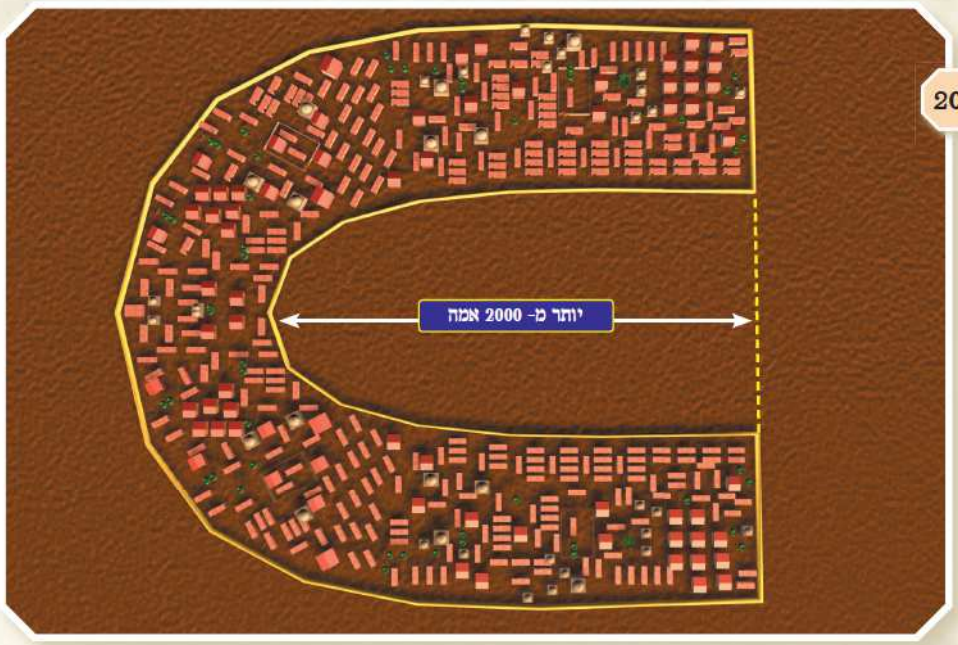
וכרש"י, לחכמים ע"י קרפף ביניהן.

דף נ"ה ע"ב

202

גמ', וכמה הוי בין יתר לקשת? רבה בר רב הונא אמר: אלפים אמה, רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר: אפילו יתר מאלפים אמה.

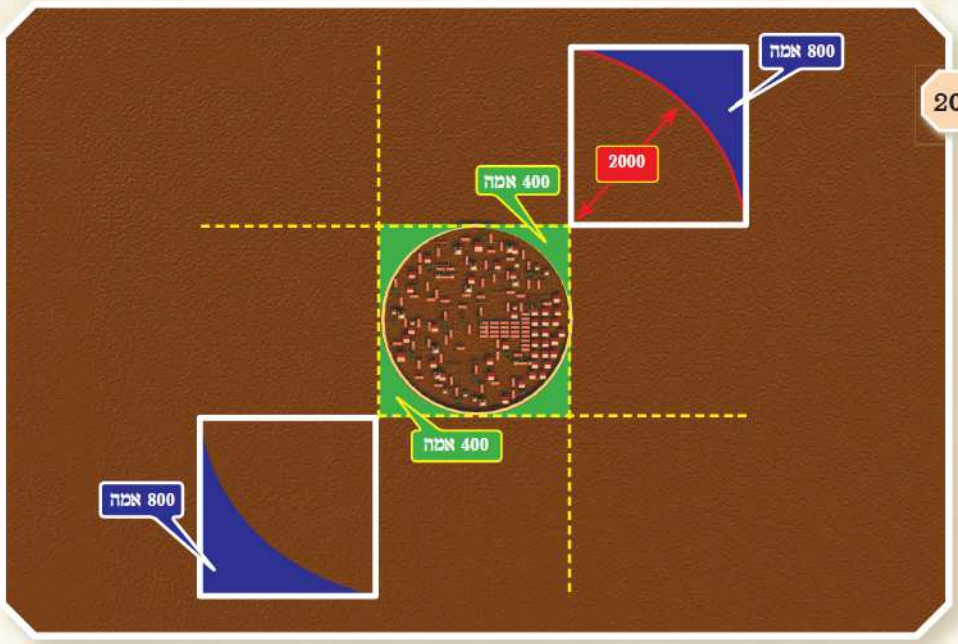

דף נ"ו ע"ב

203

גמ', תנו רבנן: המרבע את העיר עושה אותה כמין טבלא מרובעת (ירוק) וכו'

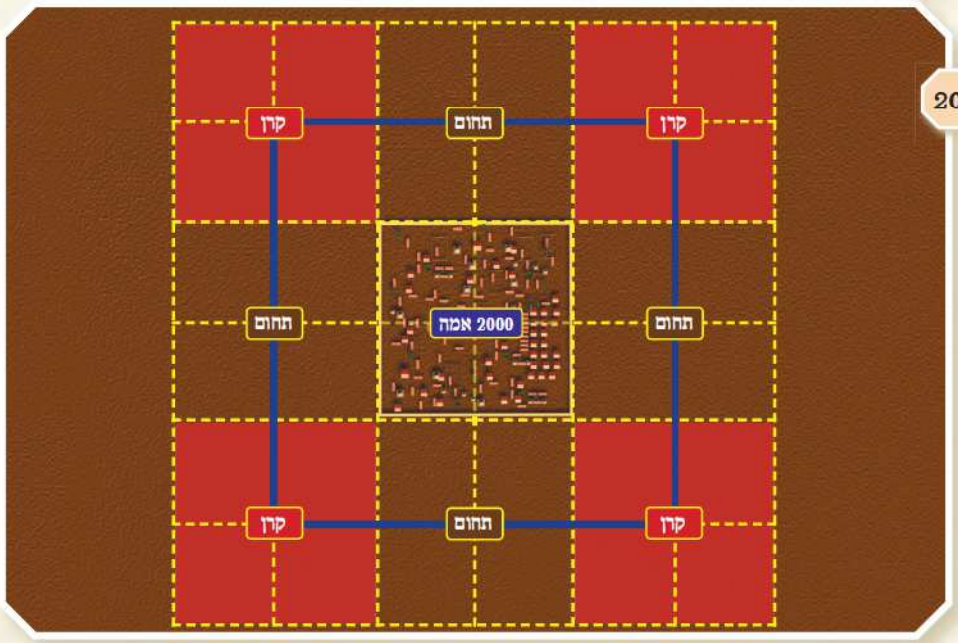
בביאור הברייתא: אין למדוד אלפיים אמה מאמצע הקרן (אדום), אלא יש להביא טבלה מרובעת שהיא אלפיים אמה על אלפיים אמה ולהניחה בקרן אלכסונית (לבן). נמצאת העיר משתכרת ארבע מאות אמה לכאן ולכאן (ירוק), ונמצאו תחומין משתכרים שמונה מאות אמה לכאן ולכאן (כחול).

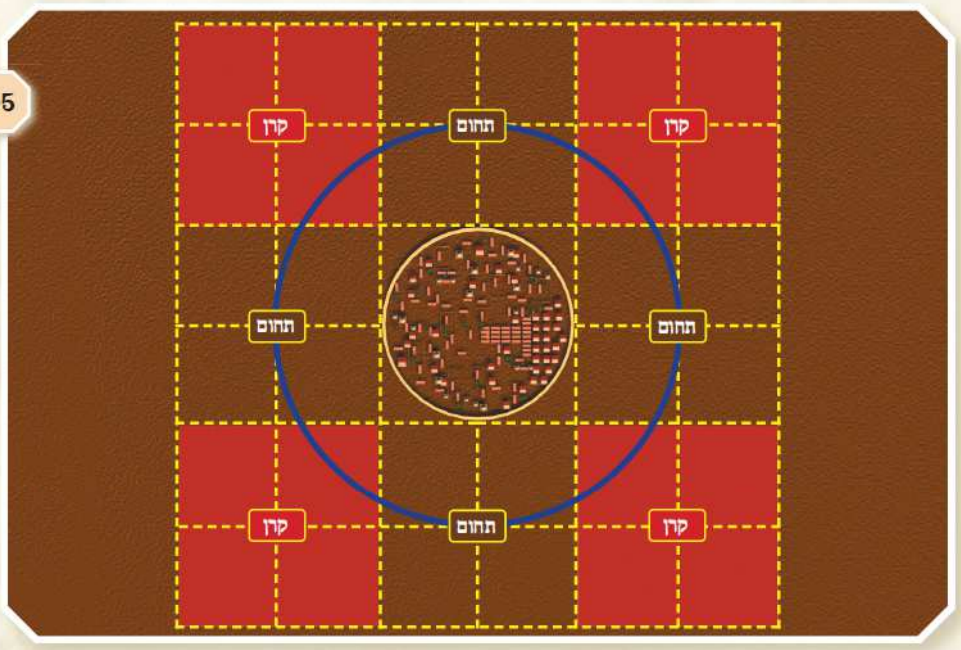
דף נ"ו ע"ב

204

גמ', בר אדא משוחאה אסברה לי, משכחת לה במתא דהויא תרי אלפי אתרי אלפי. תחום כמה הויא - שיתסר (חום), קרנות כמה הויין - שיתסר (אדום). דל תמניא דתחומין, וארבעה דקרנות (מסגרת כחולה) - כמה הוי - תריסר.

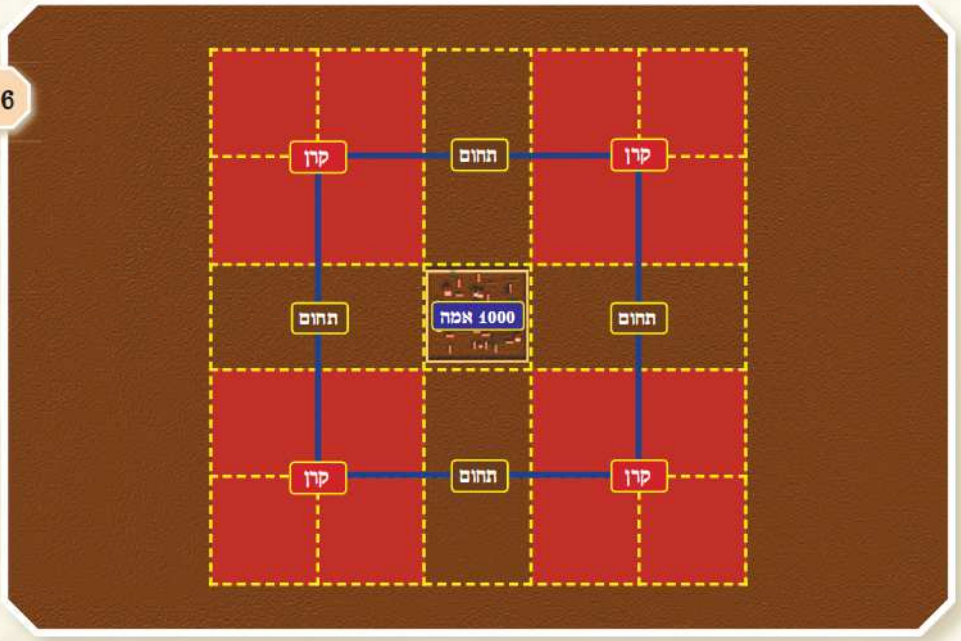
205

דף נ"ו ע"ב

גמ' שם, מי סברת בריבועא קאמר? בעיגולא קאמר. כמה מרובע יתר על העגול - רביע, דל רביע מינייהו - פשו להו תשעה, ותשעה מתלתין ושיתא ריבעא, הוי.

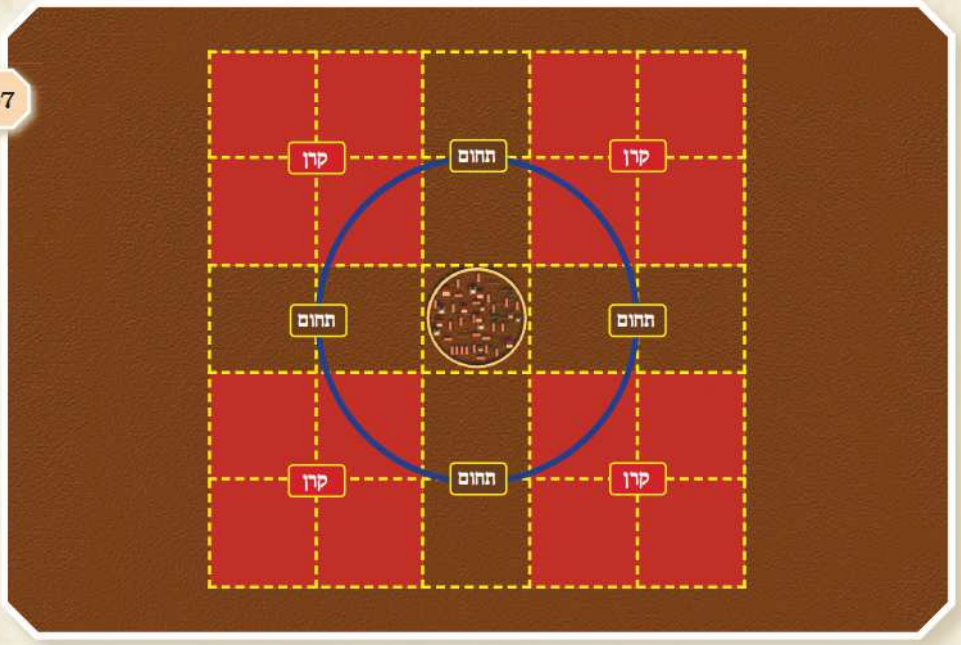
206

דף נ"ו ע"ב

גמ', אביי אמר: משכחת לה נמי במתא דהויא אלפא באלפא. תחומין כמה הוו - תמניא (חום), קרנות כמה הוי - שיתסר (אדום), דל ארבע דתחומין וארבע דקרנות, כמה הוי - תמניא (מסגרת כחולה).

207

דף נ"ז ע"א

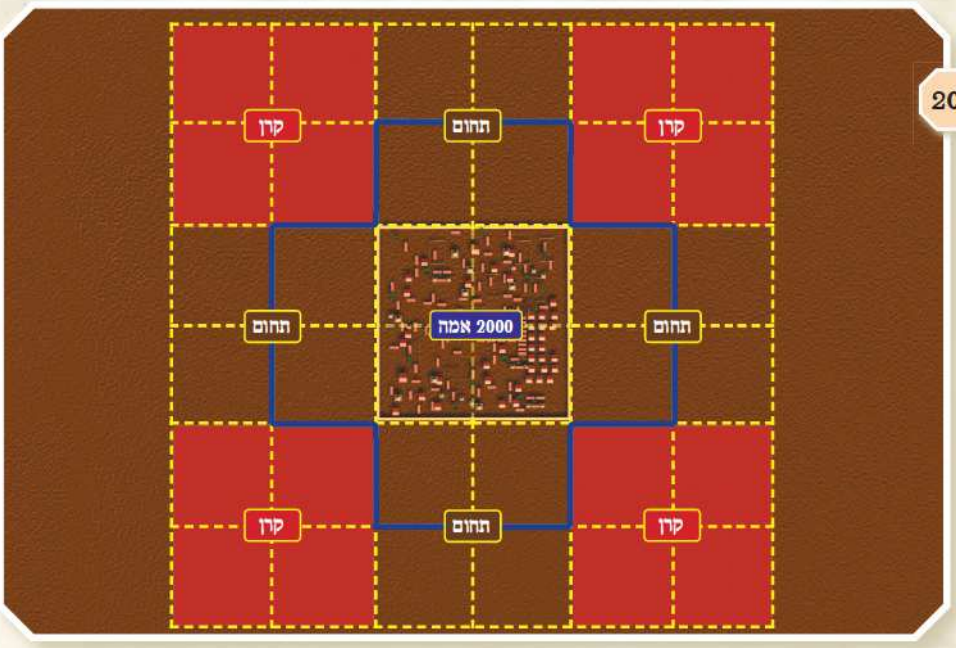
גמ' שם, מי סברת בריבועא קאמר? בעיגולא קאמר. כמה מרובע יתר על העגול - רביע, דל רביע - פשו לה שיתא, ושיתא מעשרים וארבע ריבעא הוי.

208

דף נ"ז ע"א

גמ', רבינא אמר: מאי רביע - רביע דתחומין.

וכרש"י, נמצא מגרש לתחומין (8 ליבועים) רביע לתמומין, וקלטת (32 ליבועים).

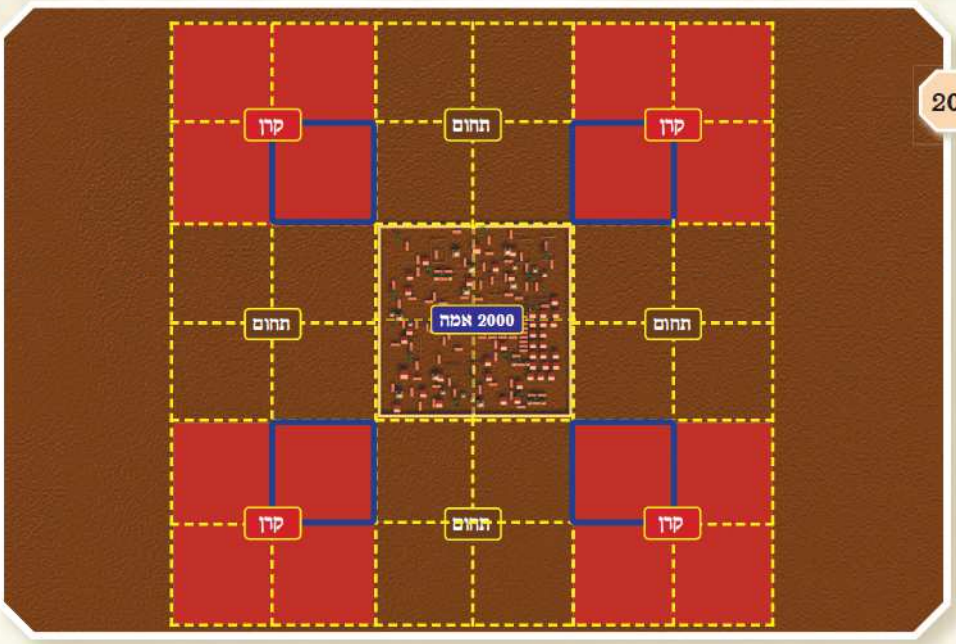

209

דף נ"ז ע"א

גמ', רב אשי אמר: מאי רביע - רביע דקרנות (מסגרת כחולה).

וכרש"י, מגרש לקלטות (4 ליבועים) הוי רביע לקלטת (16 ליבועים).

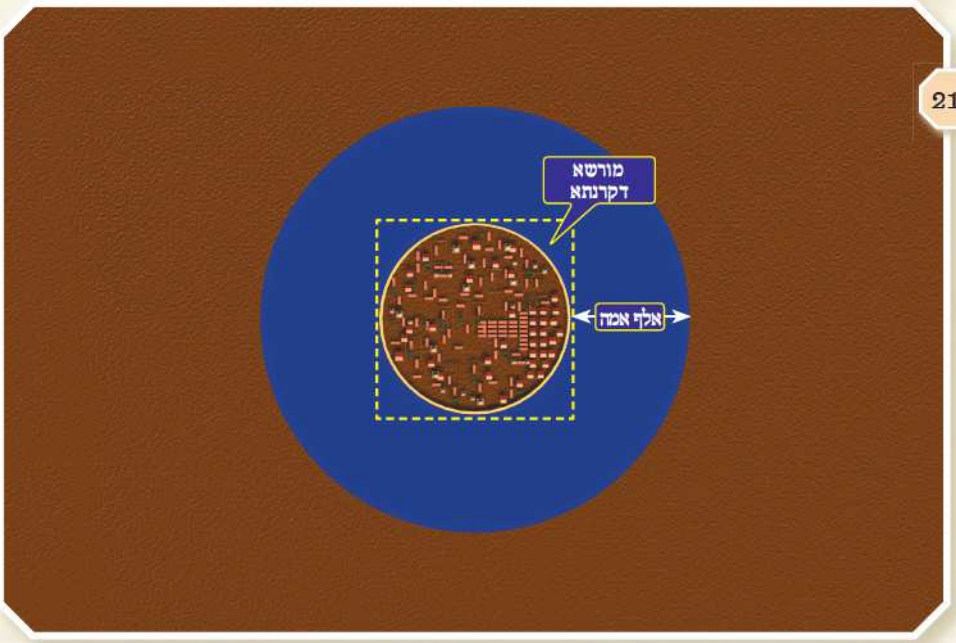

210

דף נ"ז ע"א

גמ' שם, והא איכא מורשא דקרנתא!

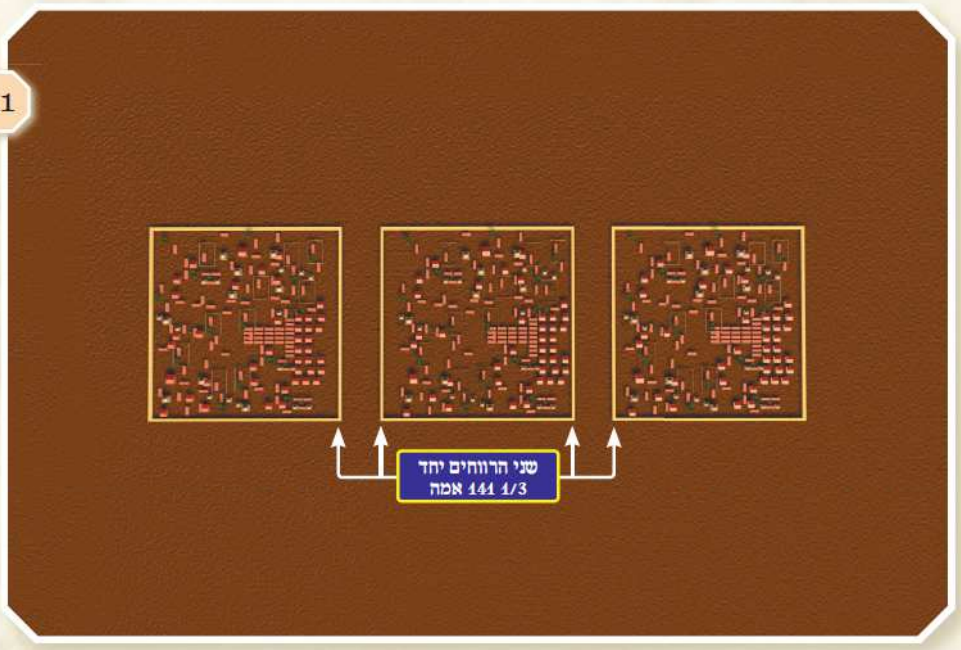
וכרש"י, וכי יהבת מגרש בעיגול חלף סביב לה, נמצאו קלטות העיל חוללין בתוך המגרש, ואין כנגד הקלטות חלף מגרש.

211

דף נ"ז ע"א-ב

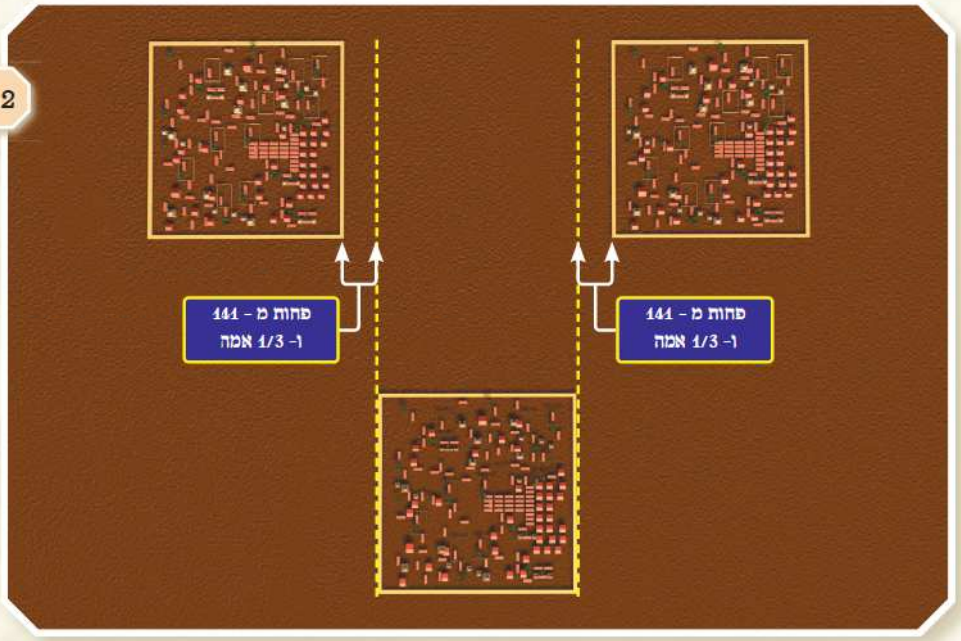
גמ', וכן שלשה כפרים המשולשין, אם יש בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחת אמה ושליש - עושה אמצעי את שלשתן להיות אחד.

212

דף נ"ז ע"ב

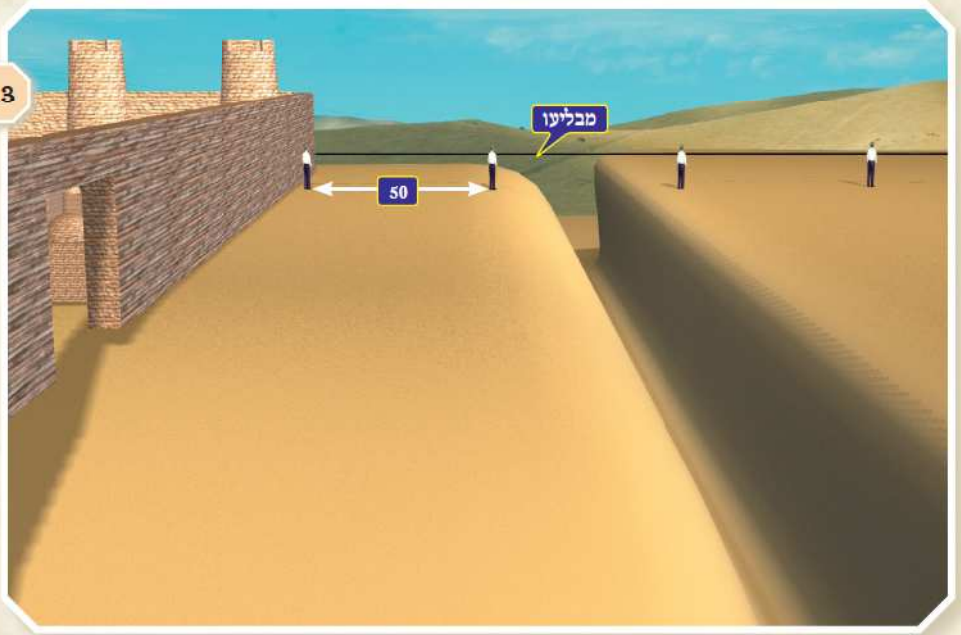
גמ', לא משולשין ממש, אלא רואין: כל שאילו מטיל אמצעי ביניהן ויהיו משולשין, ואין בין זה לזה אלא מאה וארבעים אמה ואחת ושליש - עשה אמצעי את שלשתן להיות אחד.

213

דף נ"ז ע"ב

מתני', היה מודד והגיע לגיא... מבליעו.

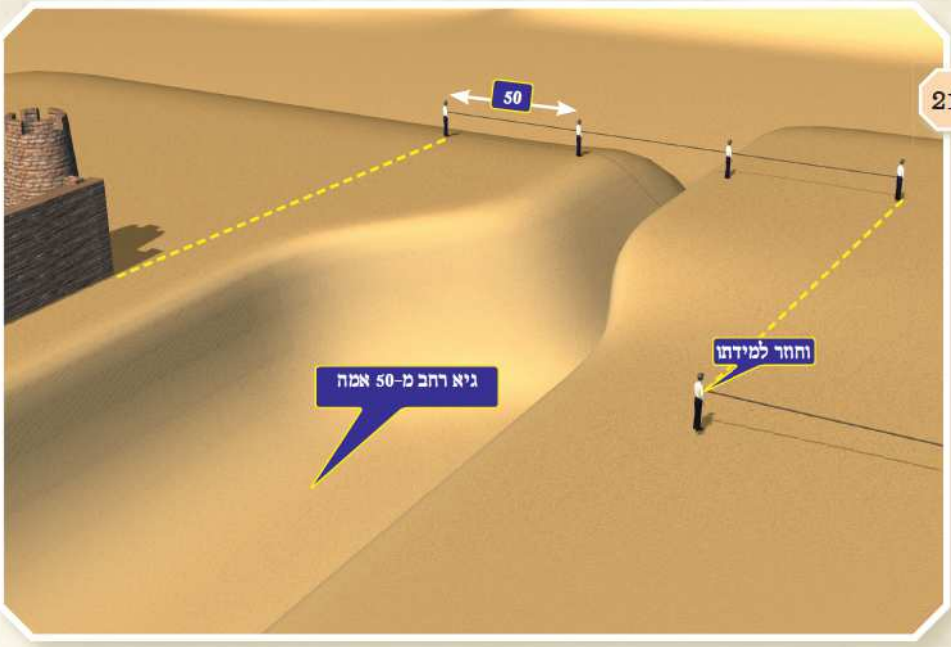

דף נ"ז ע"ב

214

מתני', וחוזר למדתו.

וכרש"י, שאם היה כוחבו כנגד העיר יותר מחמשים, ואינו יכול להבליעו בחבל, ובאחד מהקשיו שלא כנגד העיר יכול להבליעו – הולך ומבליעו שם... וחוזר למדתו כנגד העיר.

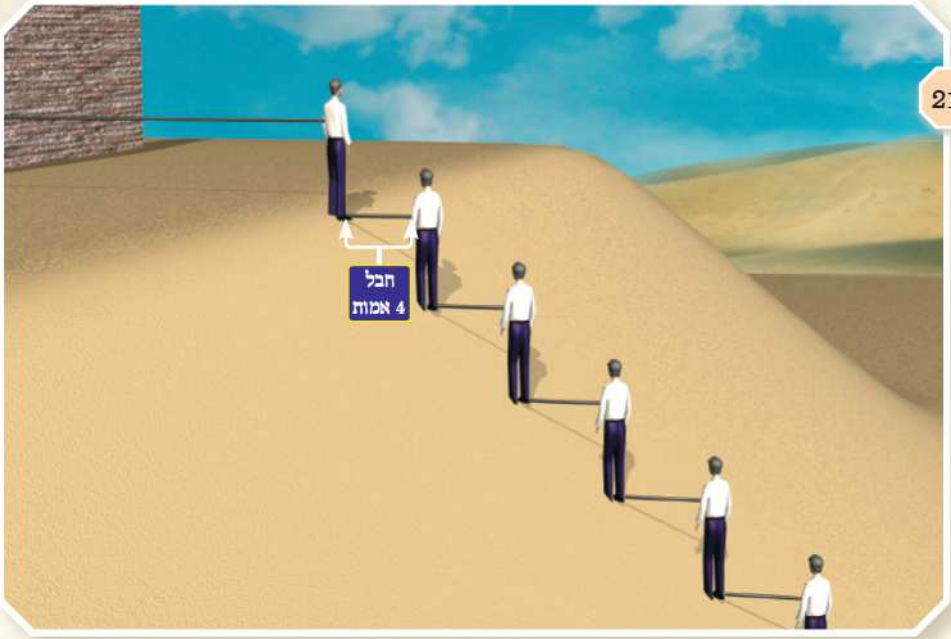

דף נ"ח ע"א

215

מתני', אם אינו יכול להבליעו - בזו אמר רבי דוסתאי בר ינאי משום רבי מאיר: שמעתי שמקדרין בהרים.

וכרש"י, שמולדין לותו בחבל של ארבע אמות, והתחתון מניח את החבל כנגד לבו והעליון כנגד מגלותיו.

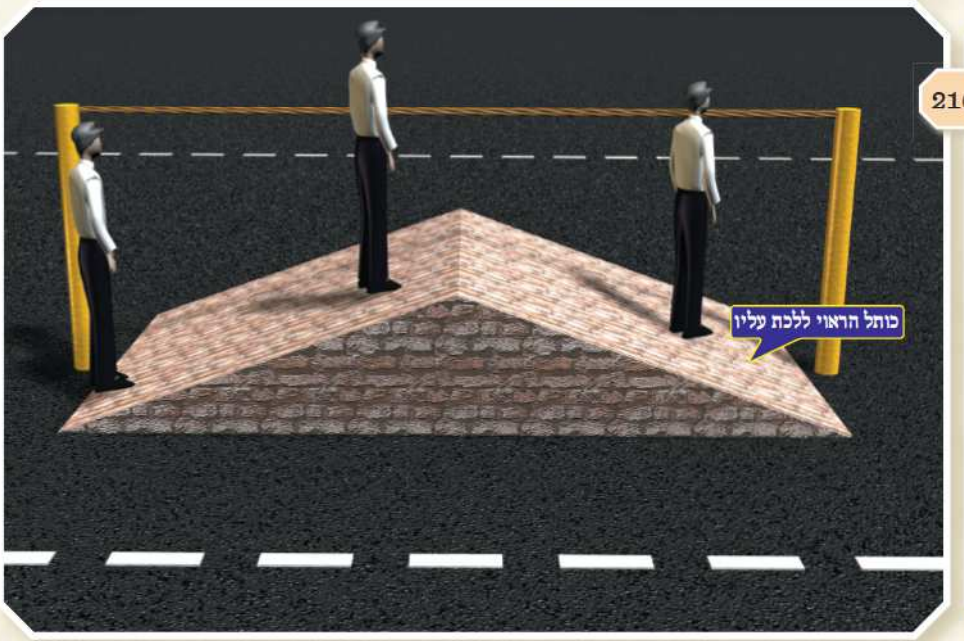

דף נ"ח ע"א

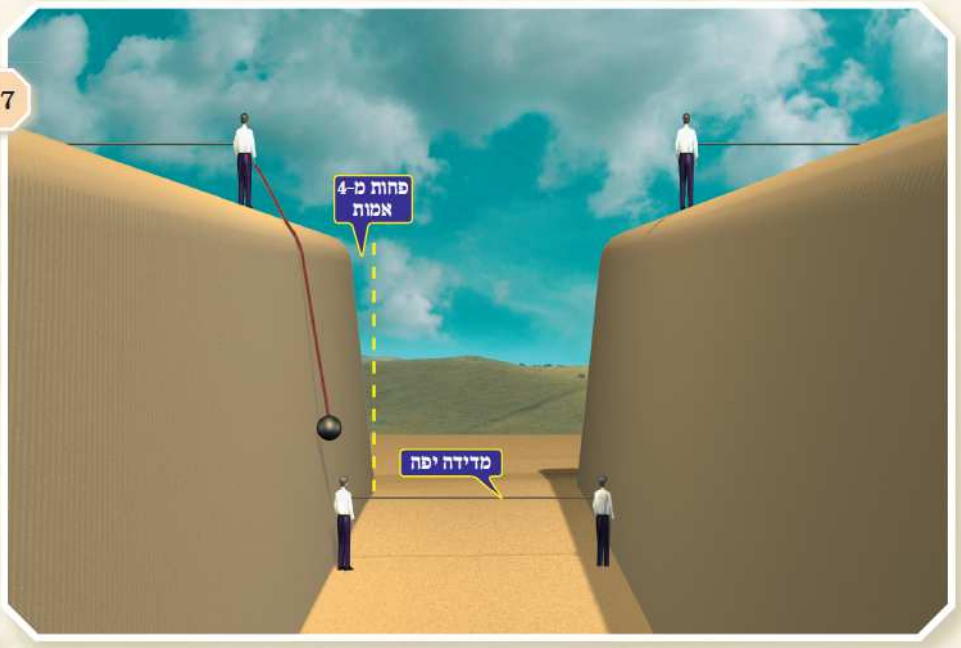
216

גמ', התם ניחא תשמישתא, הכא לא ניחא תשמישתא.

וכרש"י, בהניחן תשמישתיה – טוח להילוך קלת... התם קתני מבליעו.

217

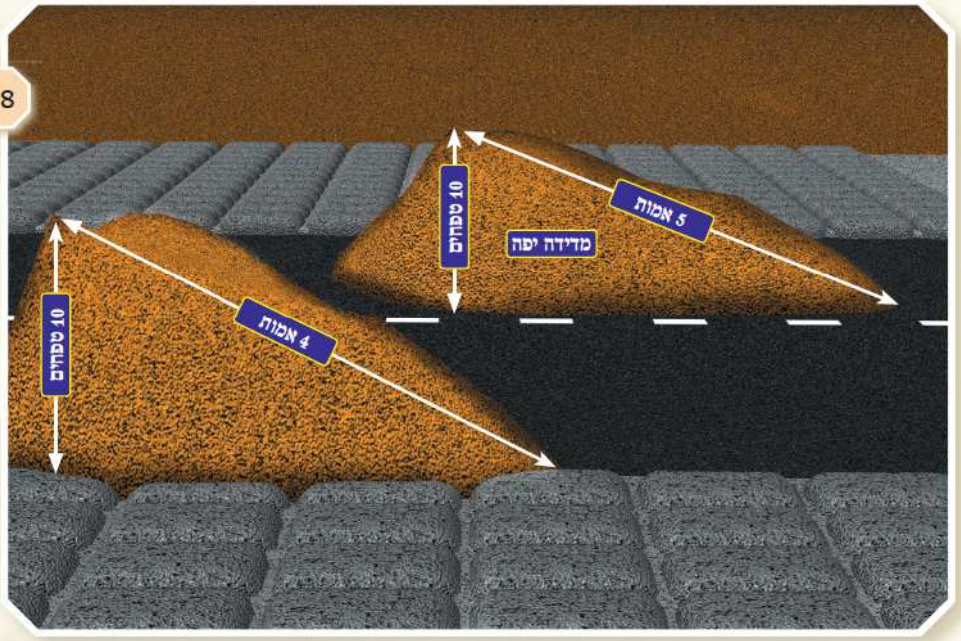

דף נ"ח ע"א

גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא שאין חוט המשקולת יורד כנגדו, אבל חוט המשקולת יורד כנגדו - מודדו מדידה יפה.

וכרש"י, שפתו זקופה מלד, שלין מתרחקת שפת תחתיתו מכנגד שפת גובהו ד' למטה.

218

דף נ"ח ע"ב

גמ', אמר רבא: לא שנו אלא בהר המתלקט עשרה מתוך ארבע, אבל בהר המתלקט עשרה מתוך חמש - מודדו מדידה יפה.

219

דף נ"ט ע"ב

גמ', הכא במאי עסקינן כגון דעבוד דקה.

וכרש"י, פתח נמוך כדלתם כל מכוי, דגלו לדעתייהו לאסתלוקי כל חד מחבריה.

דף נ"ט ע"ב

220

גמ', בעי מיניה רב אמי בר אדא הרפנאה מרבה: סולם מכאן ופתח מכאן מהו?

וכרש"י, סולם שעולין ויורדין בו תוך לתומתה.

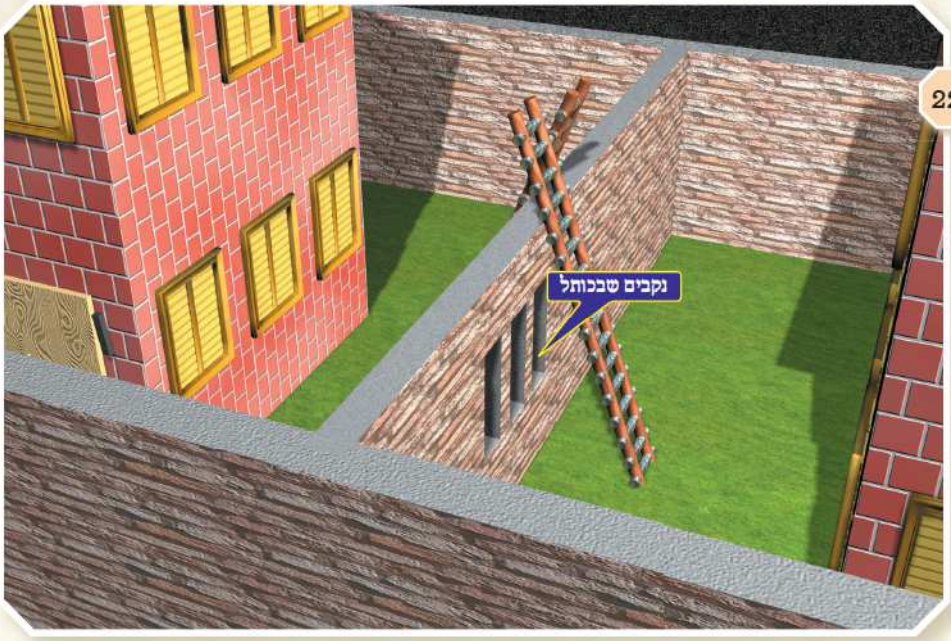

דף נ"ט ע"ב

221

גמ', סולם תורת פתח עליו... בסולם שבין שתי חצירות.

וכרש"י, ויסתמכו זו בזו לכך גופה הכותל, ולכך נקבים.

דף נ"ט ע"ב

222

גמ', והאמר רב נחמן אמר שמואל: אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו, אם יש לפניהם דקה ארבעה - אינה אוסרת, ואם לאו - אוסרת!

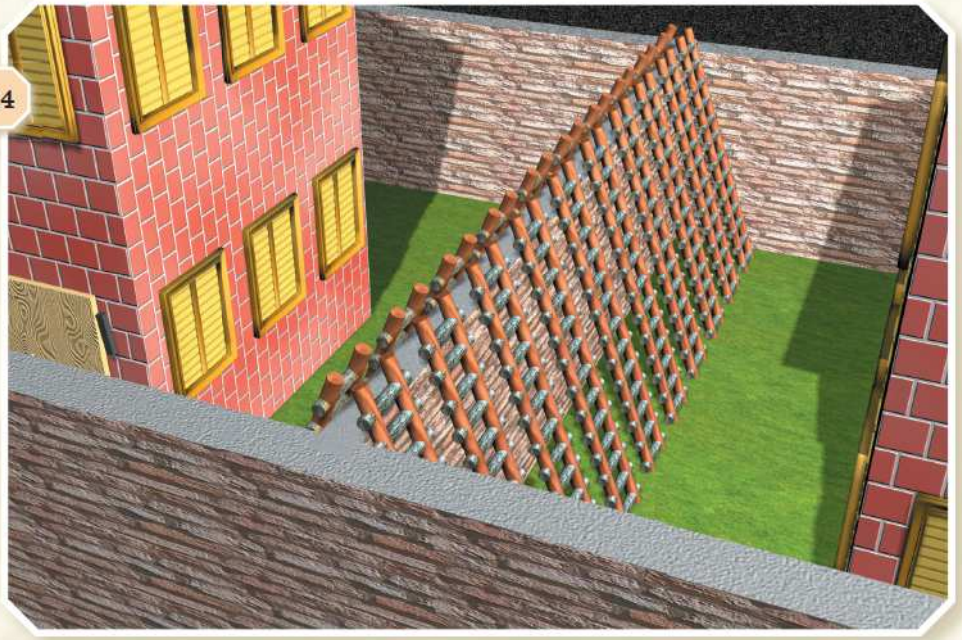
223

דף ס' ע"א

גמ', הכא במאי עסקינן - בדלא גבוה מרפסת עשרה... במגופפת עד עשר אמות, דכיון דעביד דקה - איסתלוקי איסתלוק ליה מהכא.

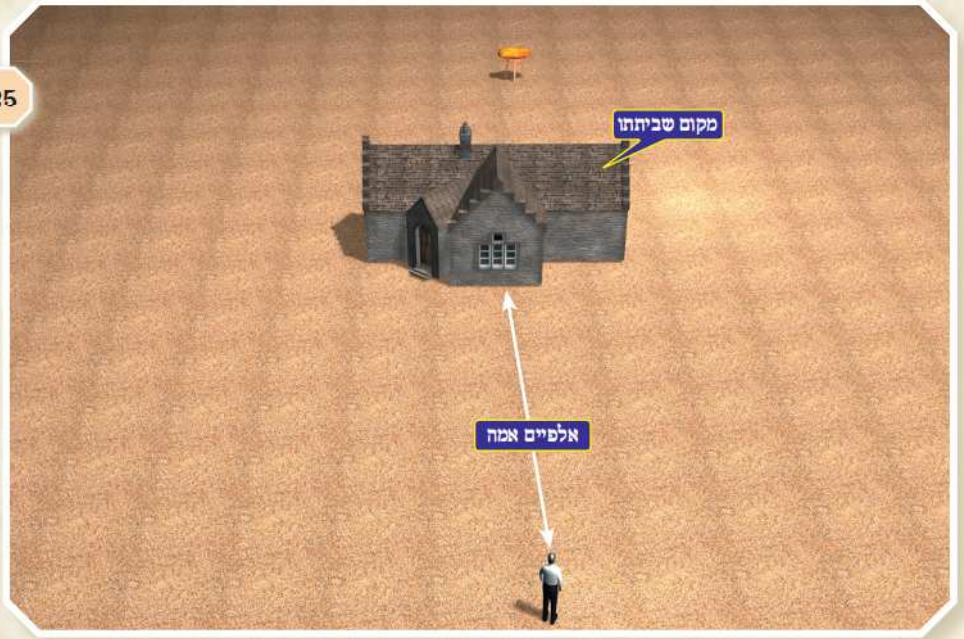
224

דף ס' ע"א

גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: כותל שרצפה בסולמות, אפילו ביתר מעשר - תורת מחיצה עליו.

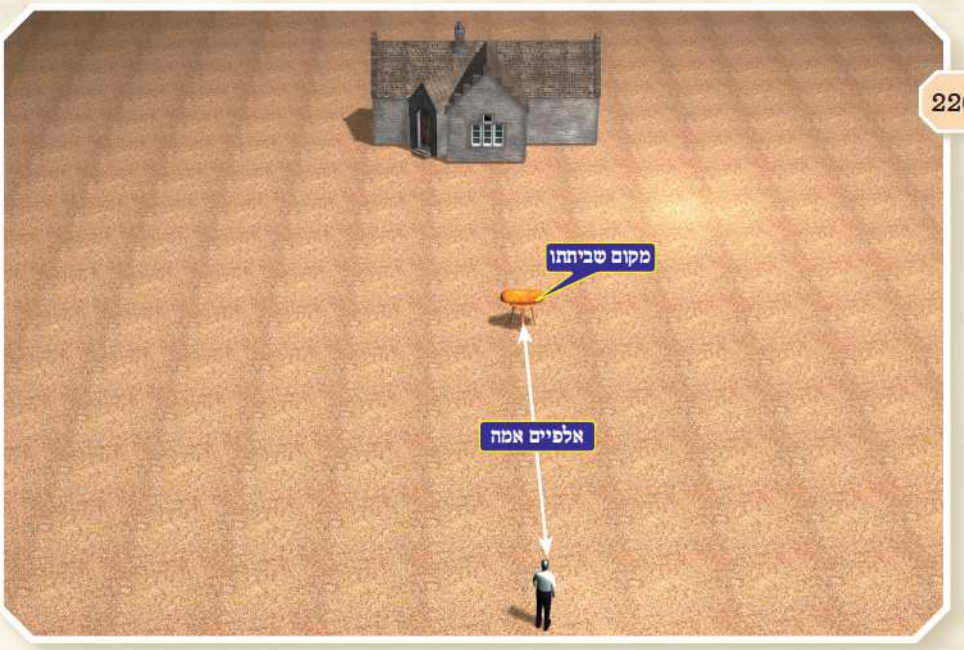
225

דף ס' ע"א

מתני', מי שהיה במזרח וכו', אם יש הימנו ולביתו אלפים אמה ולעירובו יותר מכאן - מותר לביתו ואסור לעירובו.

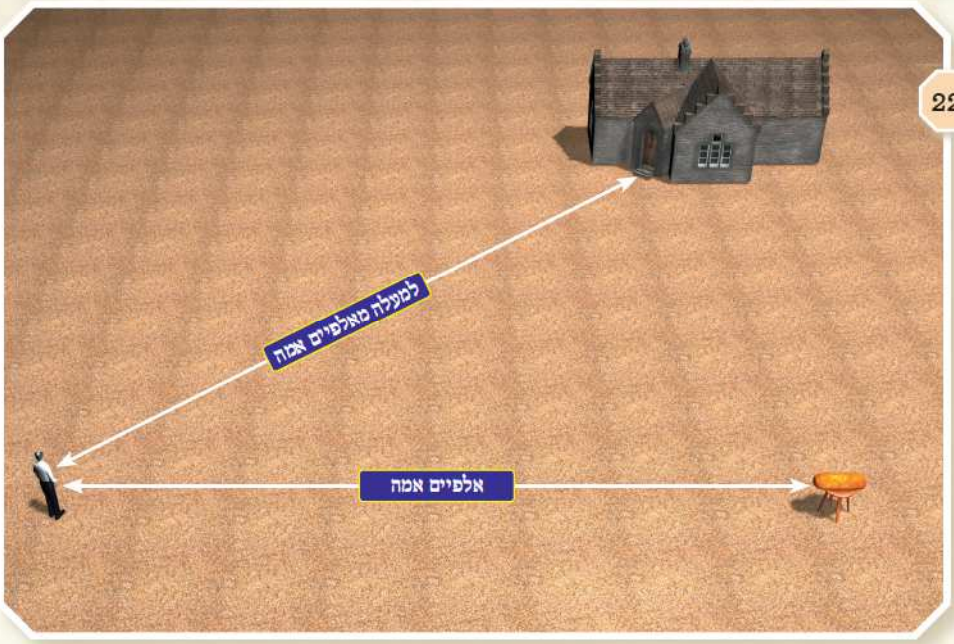
וכרש"י, כלומר, למטה מקביעתו מביתו כאילו לא עירב.

226

דף ס' ע"א

מתני', לעירובו אלפיים אמה ולביתו יתר מכאן - אסור לביתו ומותר לעירובו.

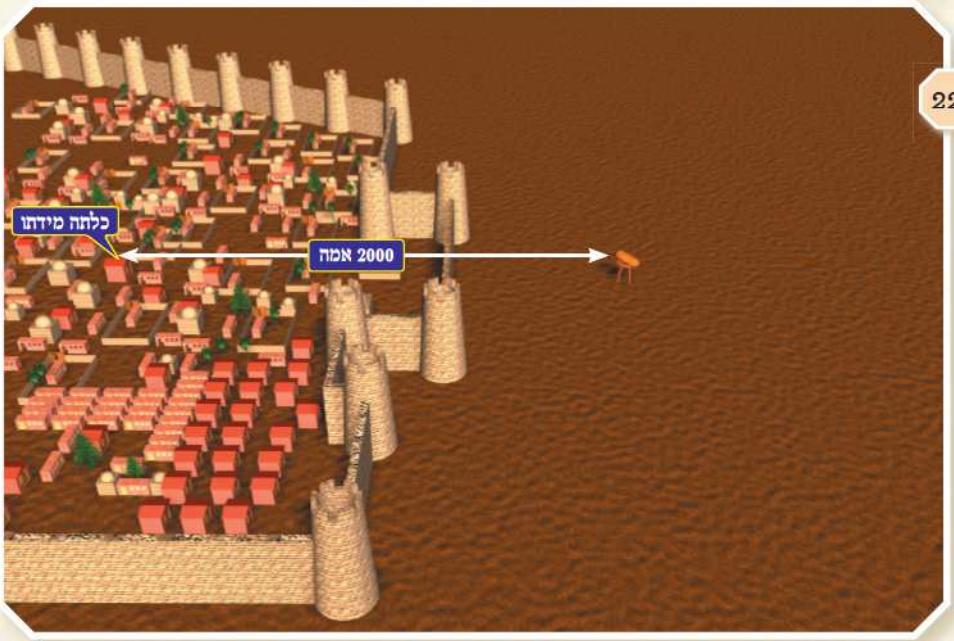

227

דף ס' ע"ב

גמ', כגון דקאי ביתיה באלכסונא.

וכרש"י, וכרי ביתו לחוץ ממנו יותר מעירובו.

228

דף ס' ע"ב

גמ', לא קשיא; כאן - שכלתה מדתו בחצי העיר.

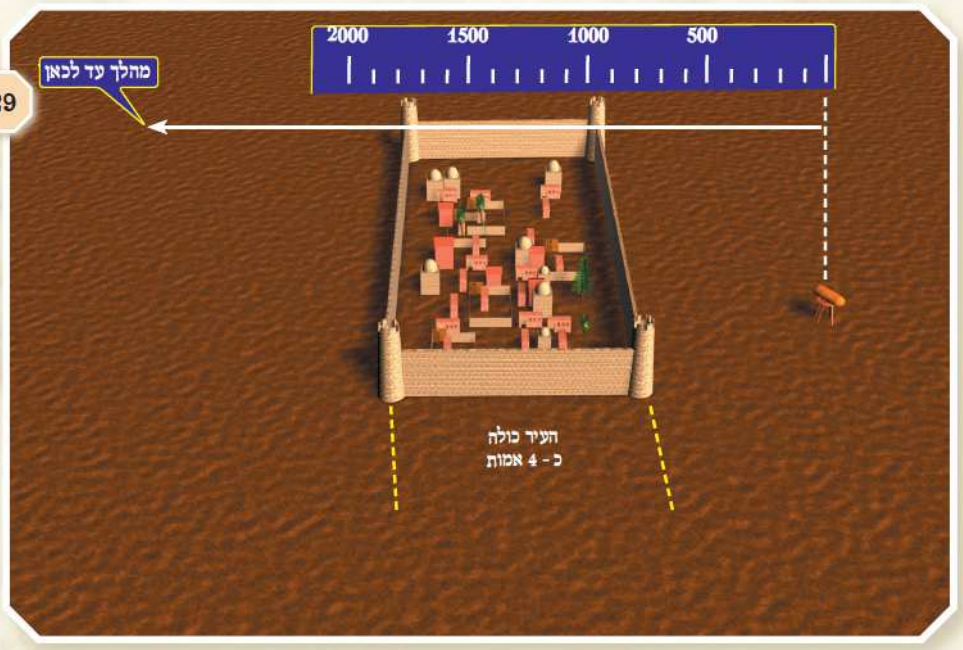
וכרש"י... שאין כל העיר נבלעת במידת אלפיים על עירוב – תעלה לו העיר מן התשבון, ומפסידה.

229

דף ס' ע"ב

גמ' שם, כאן - שכלתה מדתו בסוף העיר.

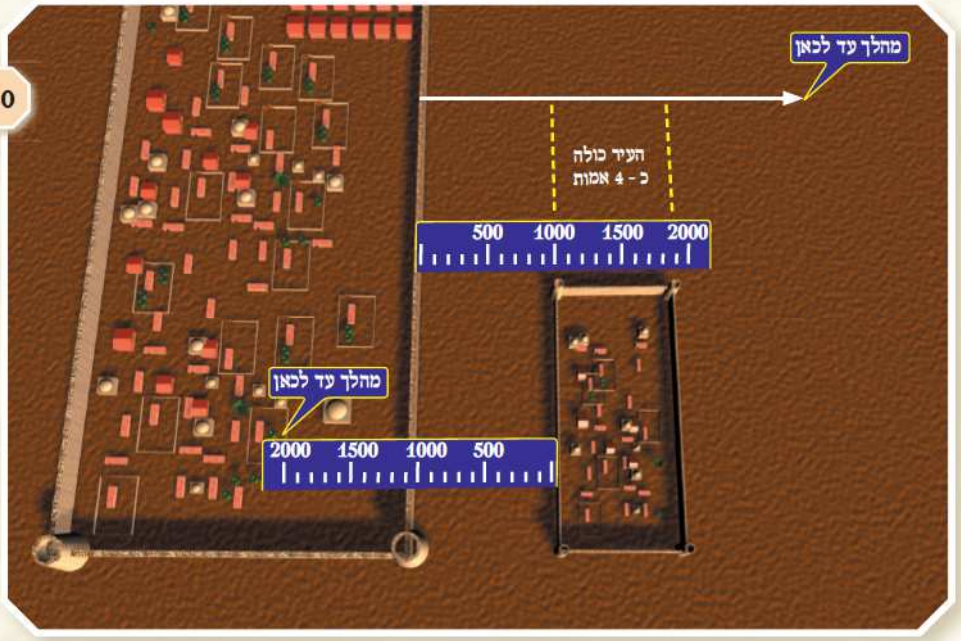
וכרש"י, ואם היתה כל העיר נבלעת בחלפיים על עירובו – הוית לה טולה כחרבע אמות.

230

דף ס' ע"ב

גמ', אמר רבא: תרוייהו תנהי; אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה, ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה.

231

דף ס"ה ע"ב

גמ', אמר רב יהודה אמר רב: ישראל ונכרי בפנימית, וישראל בחיצונה, בא מעשה לפני רבי ואסר.

דף ס"ה ע"ב

232

גמ', ריש לקיש ותלמידי דרבי חנינא איקלעו להההוא פונדק, ולא הוה שוכר והוה משכיר.

דף ס"ו ע"א

233

גמ', כל מקום שאוסרין ומערבין - מבטלין, כגון שתי חצירות זו לפנים מזו.

דף ס"ו ע"א

234

גמ' שם, מערבין ואין אוסרין - אין מבטלין, כגון שתי חצירות ופתח אחד ביניהן.

235

דף ס"ז ע"א

גמ', בעא מיניה רב חסדא מרב ששת: שני בתים משני צידי רשות הרבים, ובאו נכרים והקיפום מחיצה בשבת מהו?

236

דף ס"ז ע"א

גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: נכרי שיש לו פתח ארבעה על ארבעה פתוח לבקעה, אפילו מכנים ומוציא גמלים וקרונות כל היום כולו דרך מבוי - אין אוסר על בני מבוי.

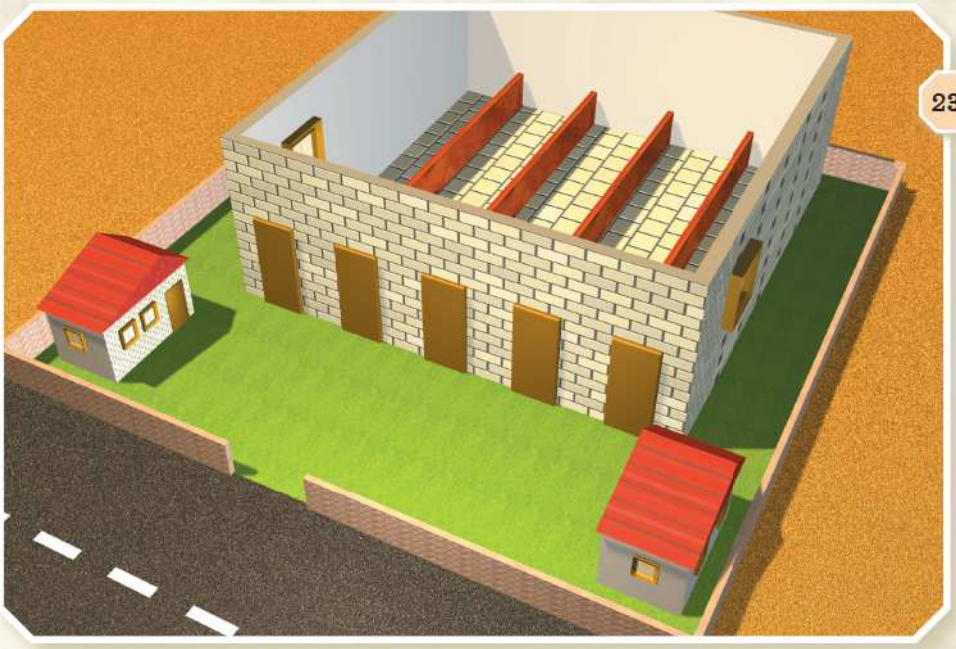

237

דף ס"ח ע"א

גמ', ההוא ינוקא דאישתפוך חמימי, אמר להו רבא: פנו לי מאני מבי גברי לבי נשי.

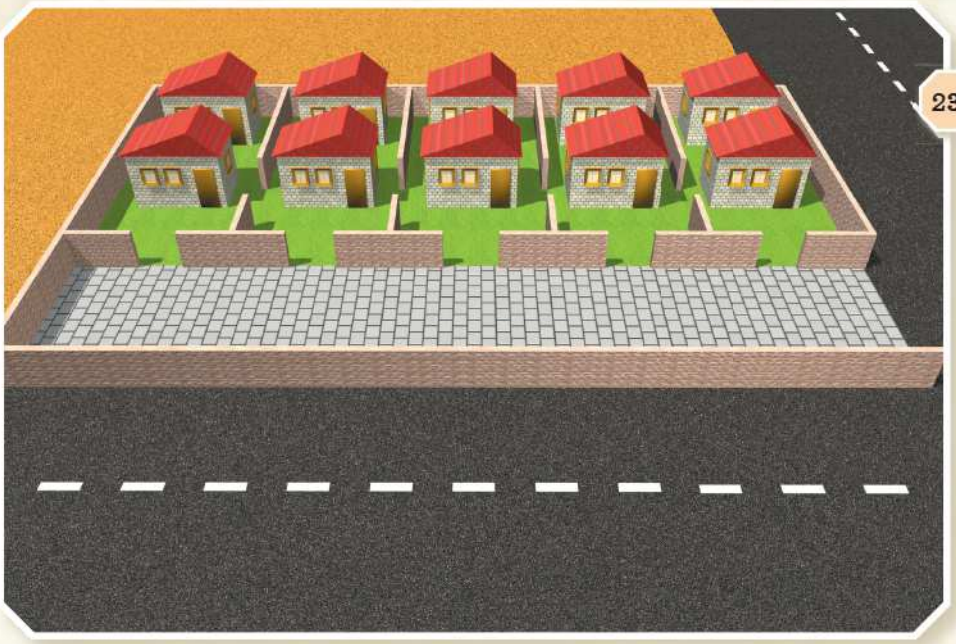

238

דף ע"ב ע"א

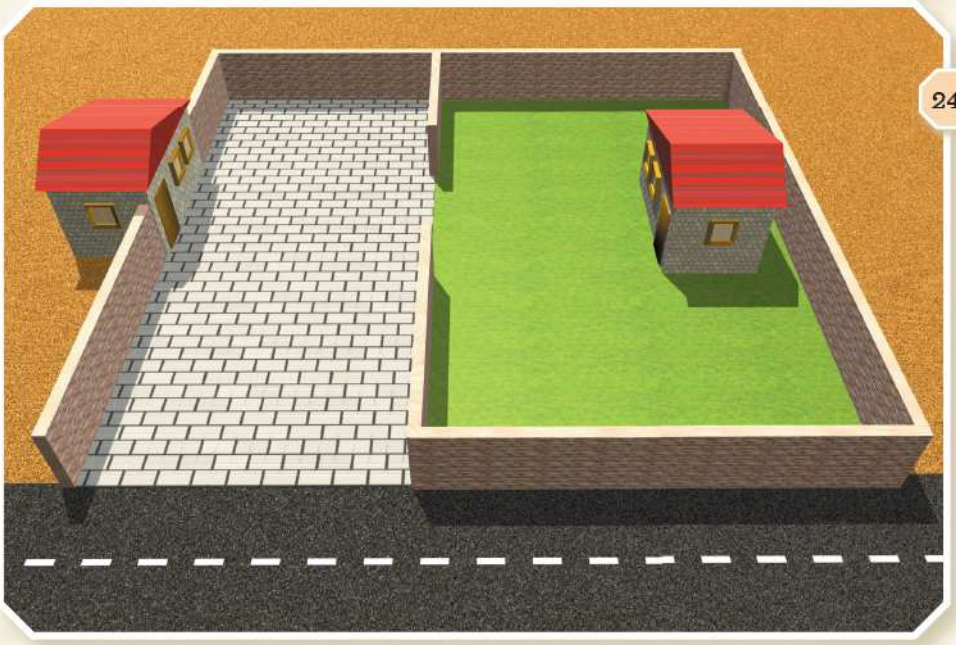
מתני', חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד, בית שמאי אומרים: עירוב לכל חבורה וחבורה, ובית הלל אומרים: עירוב אחד לכולם.

239

דף ע"ג ע"א

מתני', חמש חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי - מותרין בחצירות ואסורין במבוי. ואם נשתתפו במבוי - מותרין כאן וכאן.

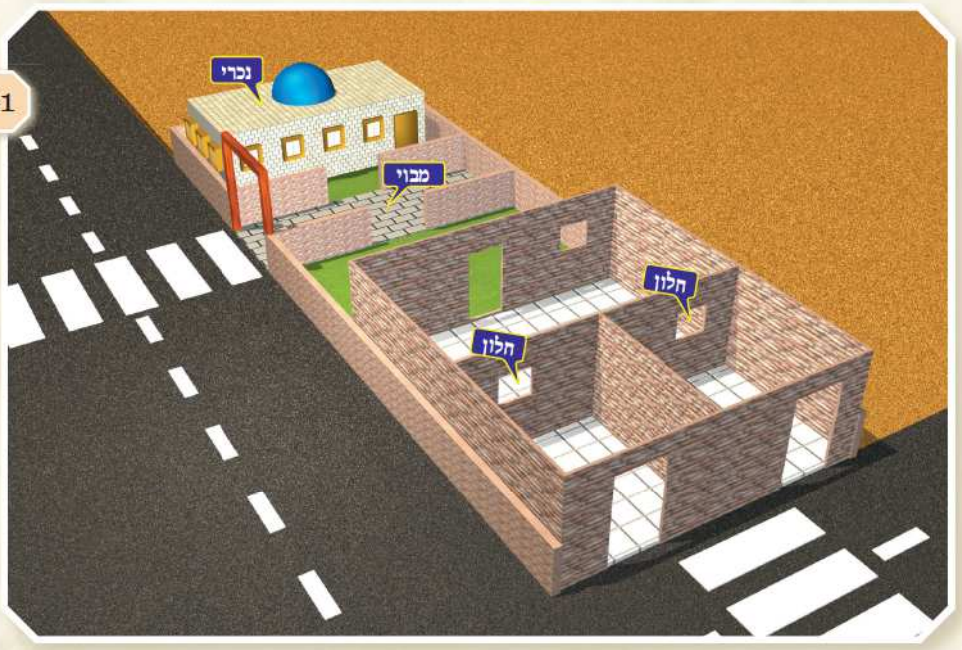
240

דף ע"ד ע"א

גמ', ושמואל אמר: אפילו בית אחד וחצר אחת.

וכרש"י, בית בלא חצר, וחצר שבית אחר פתוח לה.

241

דף ע"ד ע"ב

גמ', אמר רב יהודה אמר רב: מבוי שצידו אחד נכרי וצידו אחד ישראל - אין מערבין אותו דרך חלונות, להתירו דרך פתחים למבוי.

וכרש"י, אם יש בתי יחידאי אצל בית חבירו אל יחידאי זה פתוחות לרשות הרבים ולא למבוי, וחלונות ביניהם – אין מערבין זה עם זה לפי שלוטתיהם להוציא כליהם למבוי לפי פתחו של זה שפתוח למבוי.

242

דף ע"ד ע"ב

גמ', אמר ליה אביי לרב יוסף: אמר רב אפילו בחצר?

243

דף ע"ה ע"ב

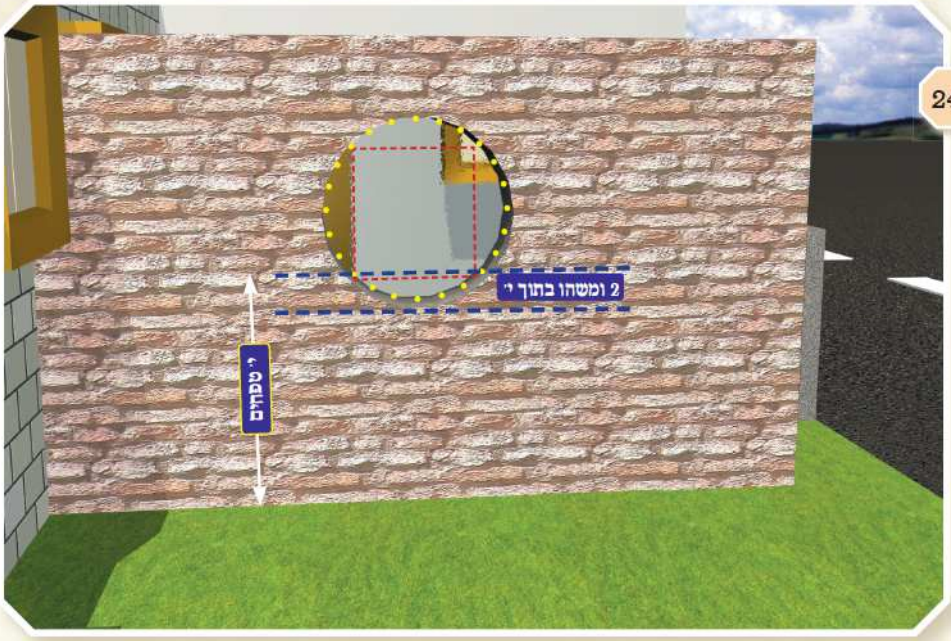
גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: עשרה בתים זה לפנים מזה - פנימי נותן את עירובו, ודיו. ורבי יוחנן אמר: אפילו חיצון... חיצון של פנימי.

דף ע"ה ע"ב

244

גמ', אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב: שתי חצירות ושלשה בתים ביניהן, זה בא דרך זה ונותן עירובו בזה, וזה בא דרך זה ונותן עירובו בזה - זה נעשה בית שער לזה, וזה נעשה בית שער לזה.

דף ע"ו ע"א

245

גמ', אמר רבי יוחנן: חלון עגול צריך שיהא בהיקפו עשרים וארבעה טפחים, ושנים ומשהו מהן בתוך עשרה, שאם ירבענו נמצא משהו (מהריבוע) בתוך עשרה.

(הציור לפי תוספות)

דף ע"ו ע"ב

246

גמ', איתיביה רבא לרב נחמן: אחד לי חלון שבין שתי חצירות, ואחד לי חלון שבין שני בתים, ואחד לי חלון שבין שתי עליות, ואחד לי חלון שבין שני גגין... בעא מיניה רבי אבא מרב נחמן: לול הפתוח מן בית לעלייה.

247

דף ע"ו ע"ב

מתני', כותל שבין שתי חצירות, גבוה עשרה ורוחב ארבעה - מערבין שנים ואין מערבין אחד. היו בראשו פירות - אלו עולין מכאן ואוכלין, ואלו עולין מכאן ואוכלין, ובלבד שלא יורידו למטן.

248

דף ע"ו ע"ב

מתני' שם, נפרצה הכותל, עד עשר אמות - מערבין שנים, ואם רצו מערבין אחד.

249

דף ע"ז ע"א

גמ', אמר רב הונא אמר רב נחמן: כותל שבין שתי חצירות, צידו אחד גבוה עשרה טפחים וצידו אחד שוה לארץ - נותנין אותו לזה ששוה לארץ, משום דהוה לזה תשמישו בנחת ולזה תשמישו בקשה.

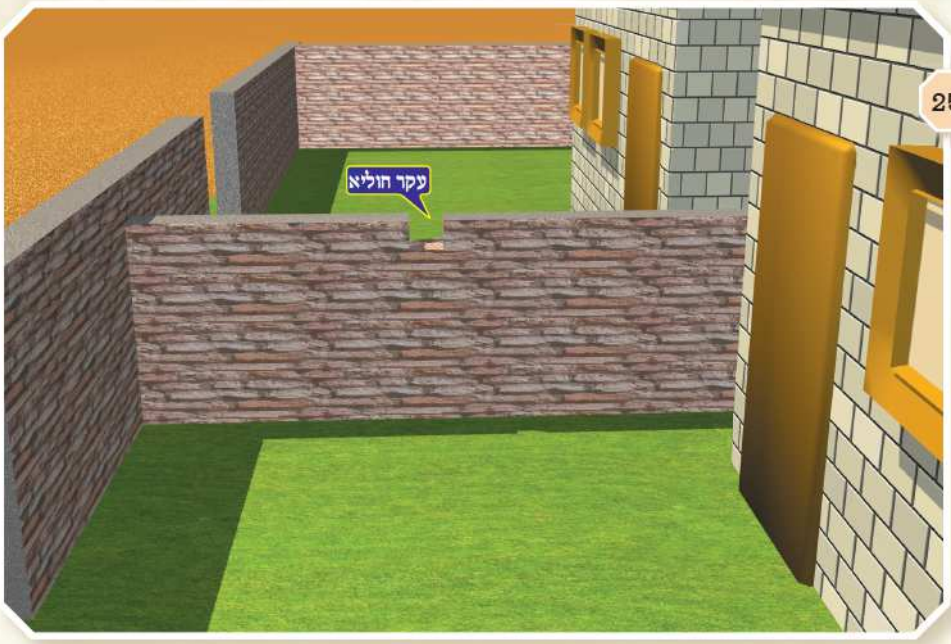
וכרש"י, שלזה עמוק ממנה עשרה.

דף ע"ז ע"א

250

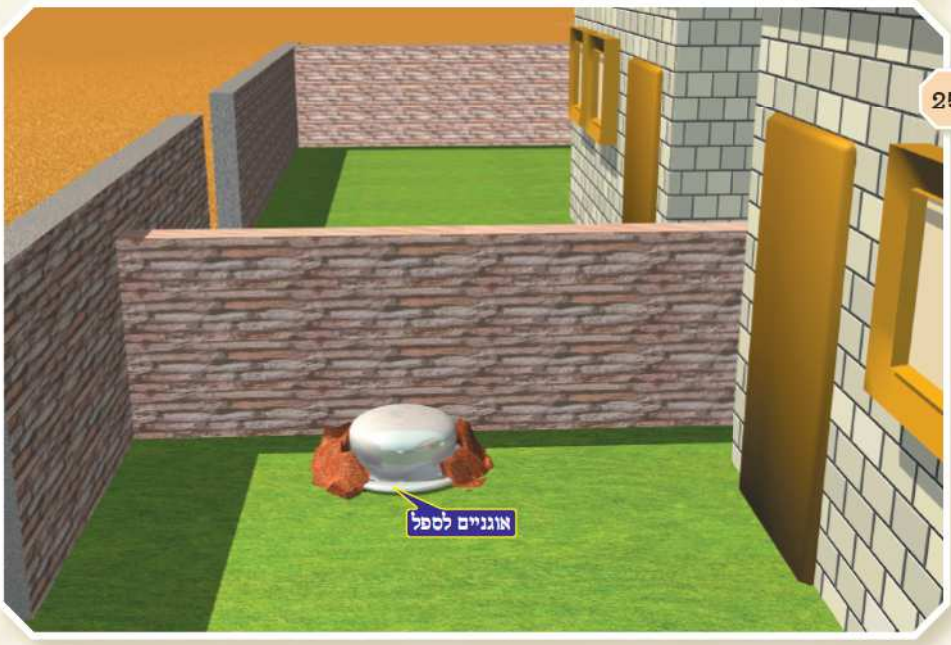
גמ', אמר רב שיזבי אמר רב נחמן: חריץ שבין שתי חצירות, צידו אחד עמוק עשרה וצידו אחד שוה לארץ - נותנין אותו לזה ששוה לארץ, משום דהוה ליה לזה תשמישו בנחת ולזה תשמישו בקשה.

דף ע"ז ע"א

251

גמ', בא למעטו, אם יש במיעוטו ארבעה... אמר רבינא: כגון שעקר חוליא מראשו.

דף ע"ז ע"א

252

גמ' שם, אמר רב יחיאל: כפה ספל - ממעט... הכא במאי עסקינן - דאית ליה אוגניים (שוליים).

253

דף ע"ז ע"ב

גמ', סולם המצרי... אמרי דבי רבי ינאי: כל שאין לו ארבעה חווקים (שליבות).

וכרש"י, הוחיל וקטן הוא וטח ליטלו מסס – חיטו ממעט.

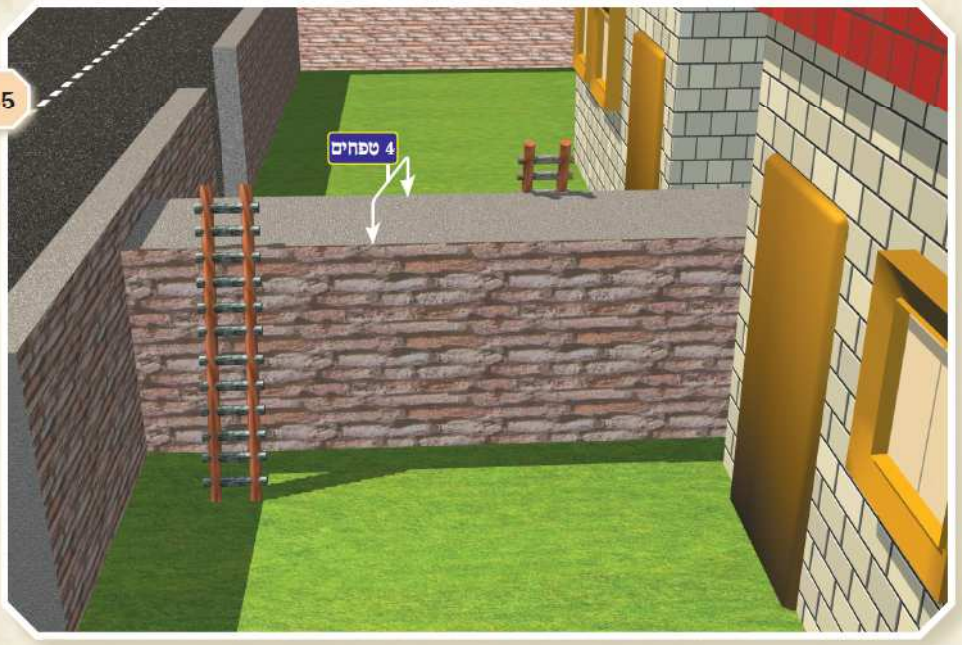
254

דף ע"ז ע"ב

גמ', אמר אביי: כותל שבין שתי חצירות גבוה עשרה טפחים, והניח סולם רחב ארבעה מכאן וסולם רחב ארבעה מכאן, ואין בין זה לזה שלשה טפחים - ממעט, שלשה - אינו ממעט.

255

דף ע"ז ע"ב

גמ' שם, ולא אמרן אלא דלא הוי כותל ארבעה, אבל הוי כותל ארבעה - אפילו מופלג טובא נמי.

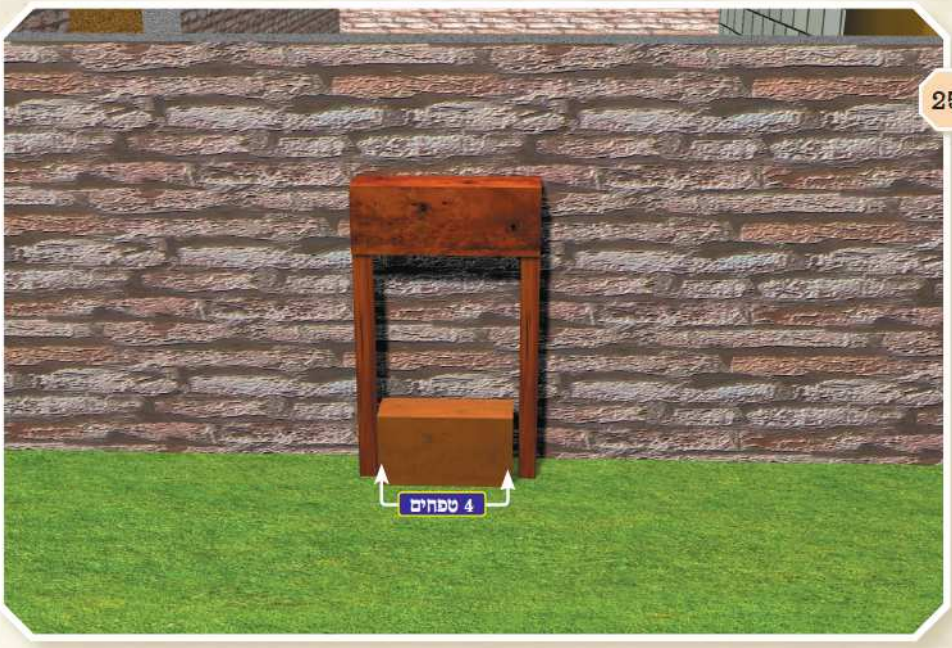
וכרש"י, שהרי עולה לרשעו, ומהלך ברשעו על שמגיע לסולם תכילו.

דף ע"ז ע"ב

256

גמ', בנה איצטבא על גב איצטבא, אם יש באיצטבא התחתונה ארבעה - ממעט.

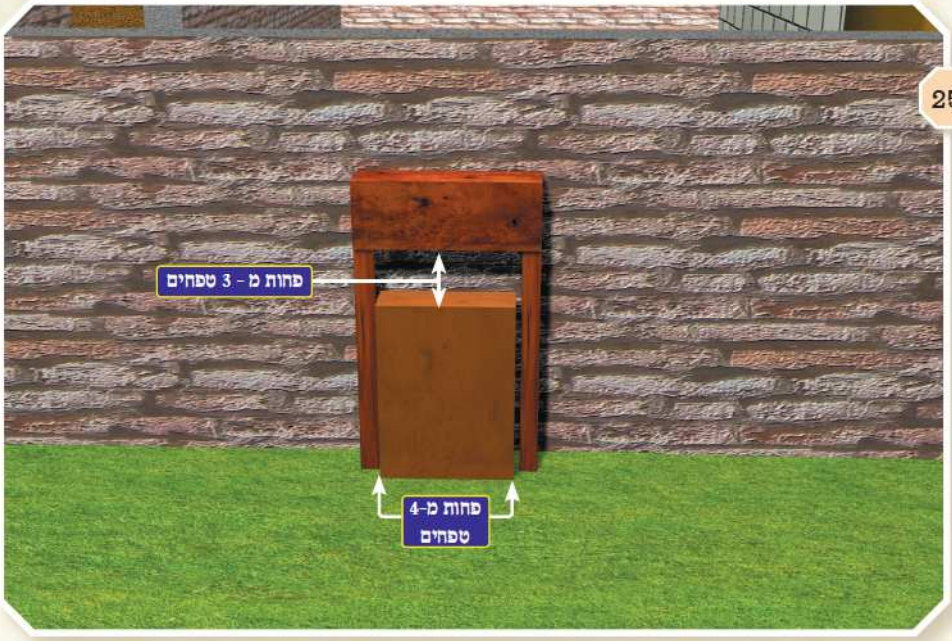
וכרש"י, ויש לחוש מפסיק בין זו לזו, שהיה לעליונה רגליים.

דף ע"ז ע"ב

257

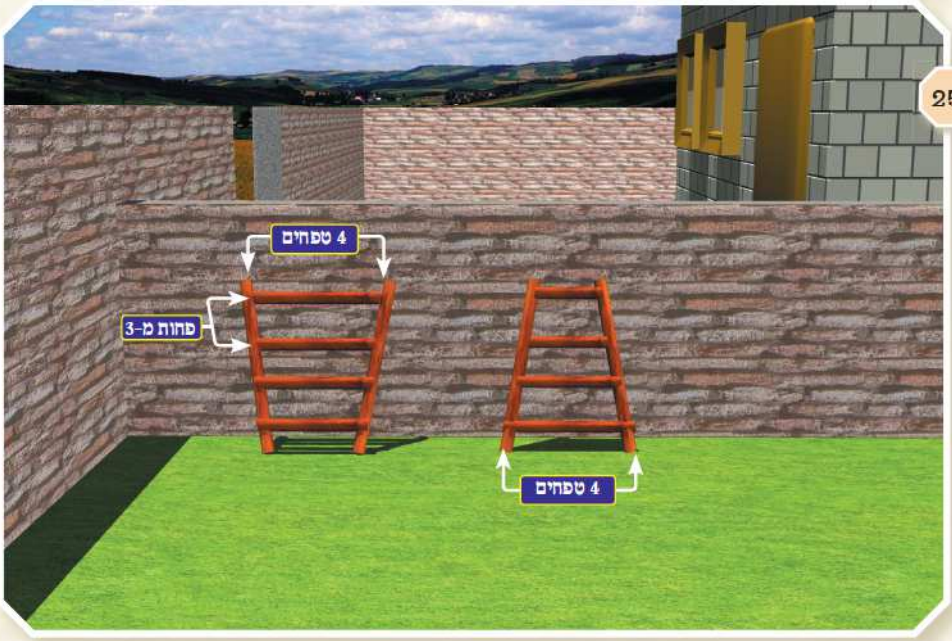
גמ', אי נמי, אין בתחתונה ארבעה ויש בעליונה ארבעה, ואין בין זה לזה שלשה - ממעט.

דף ע"ז ע"ב

258

גמ', ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: סולם ששליבותיו פורחות (שיש אויר בין שליבותיו, כסולם שלנו), אם יש בשליבה התחתונה ארבעה - ממעט, אי נמי, אין בשליבה התחתונה ארבעה, ויש בשליבה העליונה ארבעה, ואין בין זה לזה (בין השליבות) שלשה - ממעט.

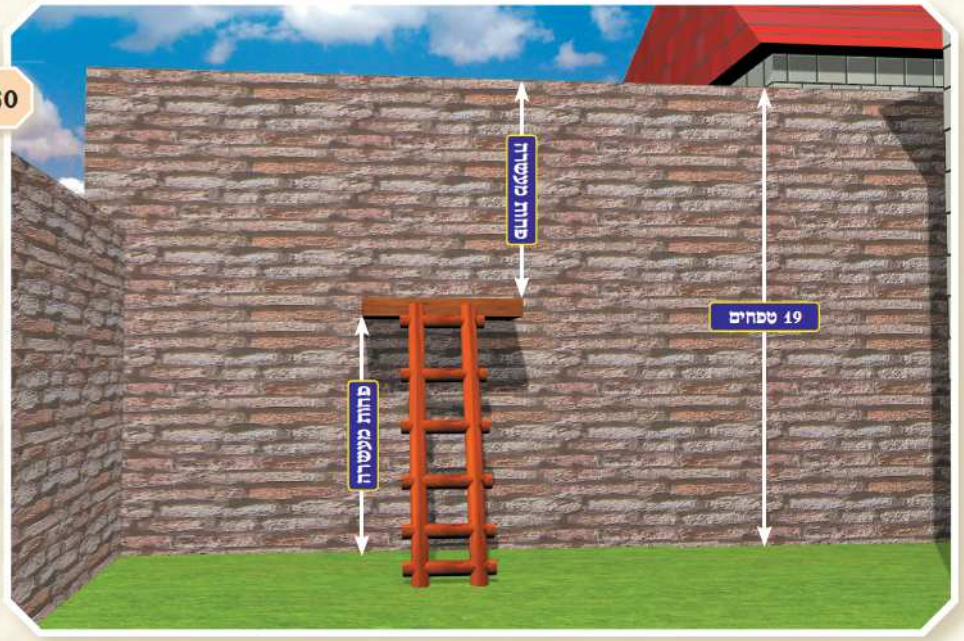
259

דף ע"ח ע"א

גמ', ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: זיז היוצא מן הכותל ארבעה על ארבעה, והניח עליו סולם כל שהוא - מיעטו. ולא אמרן אלא דאותביה עליה, אבל אותביה בהדיה - ארווחי ארוחיה.

260

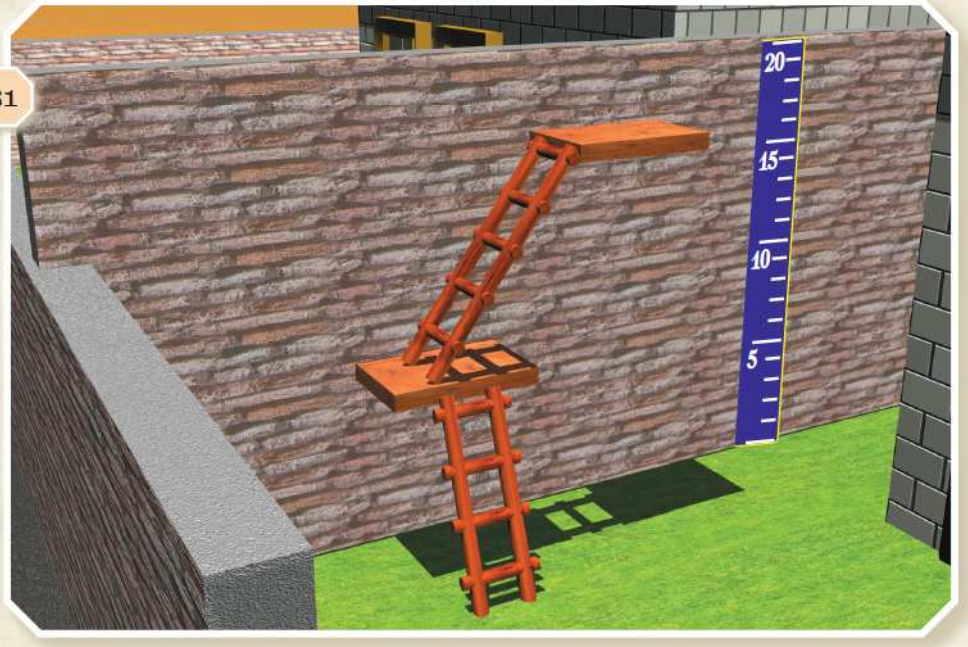

דף ע"ח ע"א

גמ', ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: כותל תשעה עשר צריך זיז אחד להתירו.

וכרש"י, וזיז יונח בחמציתו, שאינו גבוה עשרה לא ממנו ולמטה, ולא ממנו ולמעלה.

261

דף ע"ח ע"א

גמ', כותל עשרים - צריך שני זיזים להתירו.

וכרש"י, אחד קודם עשרה תחתונים, ואחד למעלה הימנו בתוך עשרה עליונים.

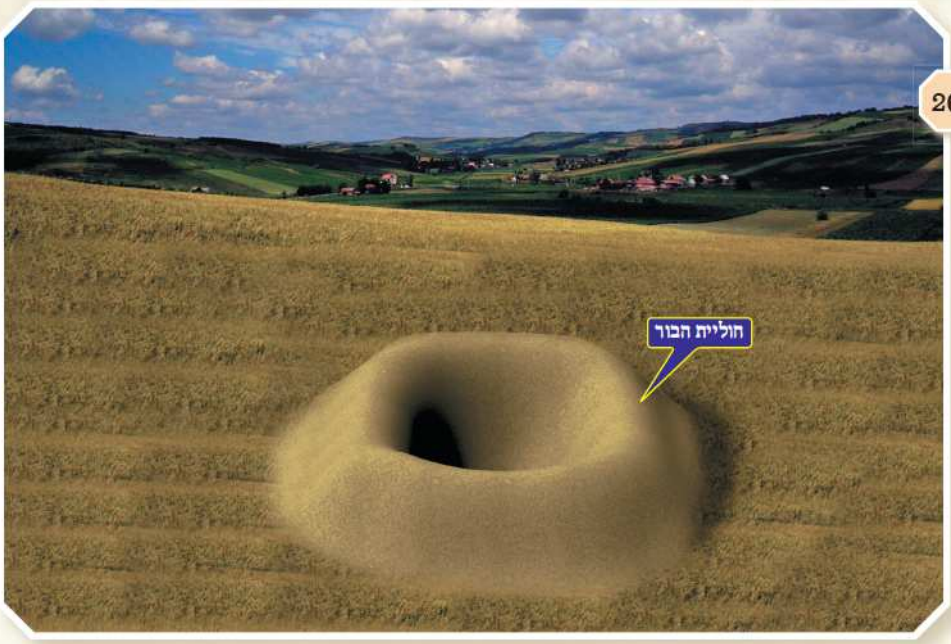

262

דף ע"ח ע"א

גמ', אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: מלאו כולו ביתדות מהו?

וכרש"י, מי אמרינן: כיון דלא מקמץ כהאי גוונא – לאו גוזל הוא.

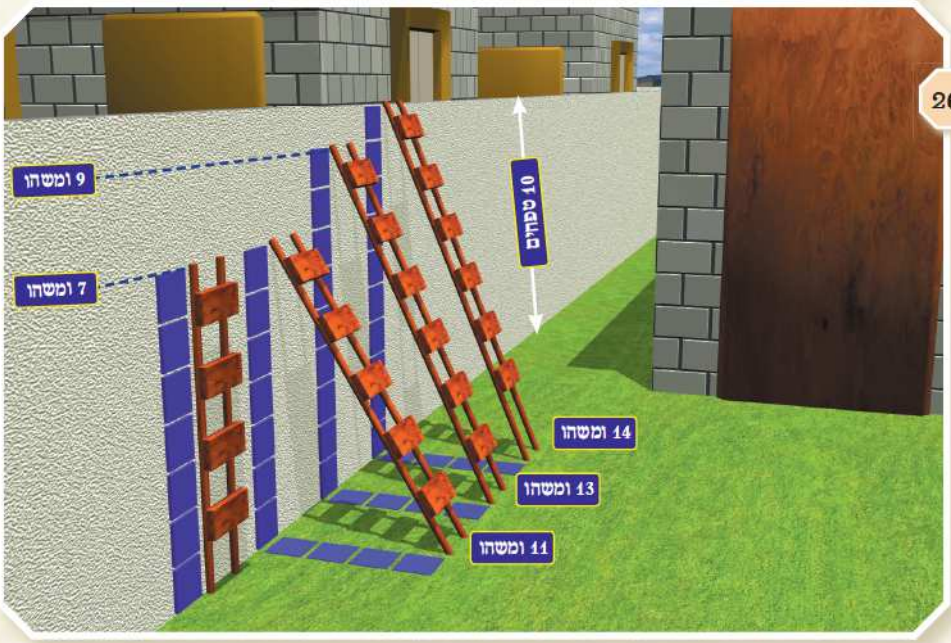

263

דף ע"ח ע"א

גמ' שם, אמר ליה: לא שמיע לך הא דאמר רבי יוחנן: בור וחולייתה מצטרף לעשרה?

וכרש"י, קרקע שניטלה מחפירת הבור, והקיפו בו פי הבור סביב.

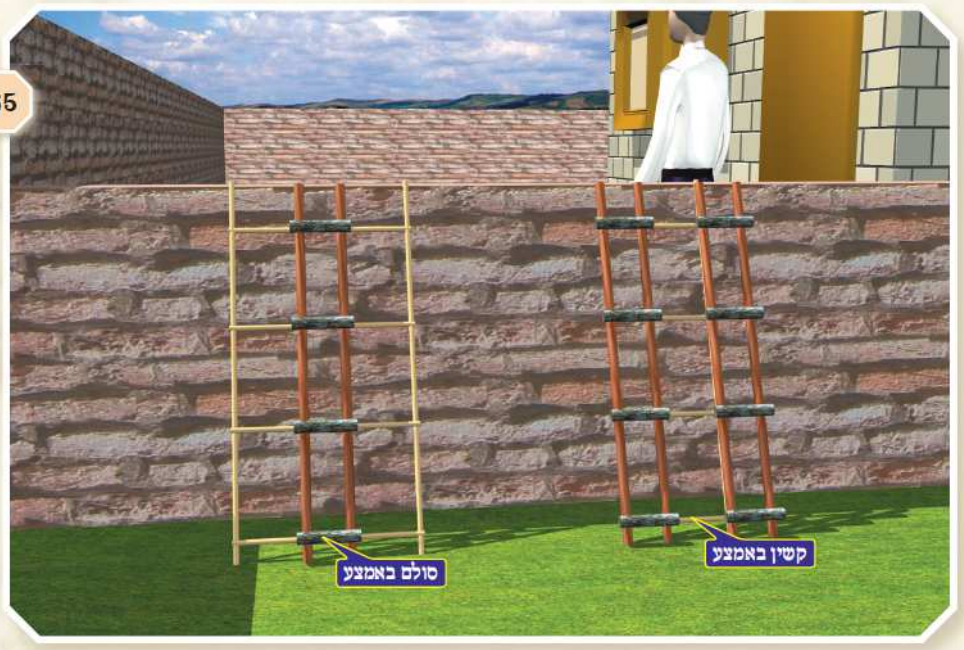
264

דף ע"ח ע"א

גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: כותל עשרה - צריך סולם ארבעה עשר להתירו. רב יוסף אמר: אפילו שלשה עשר ומשהו. אביי אמר: אפילו אחד עשר ומשהו. רב הונא בריה דרב יהושע אמר: אפילו שבעה ומשהו.

וכרש"י, סולם לרבעה עמד – צריך למקום רגלי הסולם לרבעה מן הכותל.

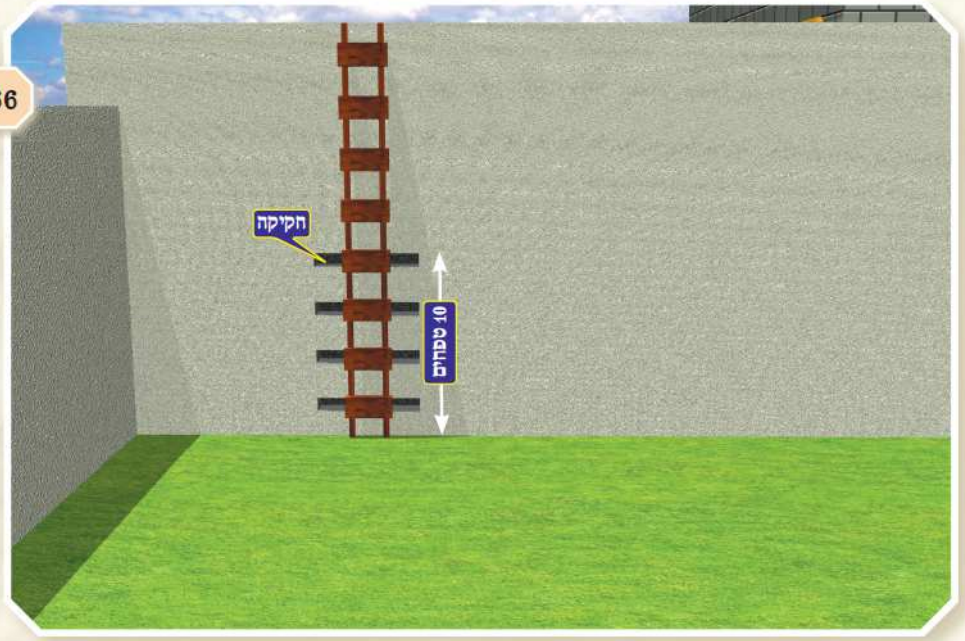
265

דף ע"ח ע"א

גמ', בעא מיניה רב יוסף מרבה: סולם מכאן וסולם מכאן וקשין באמצע, מהו?... קשין מכאן וקשין מכאן וסולם באמצע מהו?

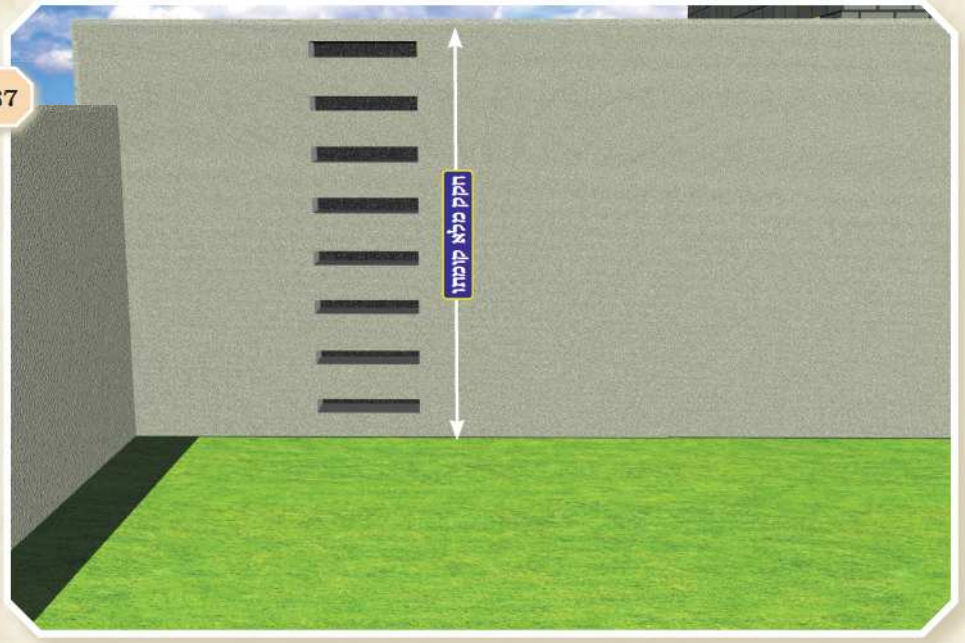
266

דף ע"ח ע"ב

גמ', חקק להשלים בכותל בכמה? אמר ליה: בעשרה.

267

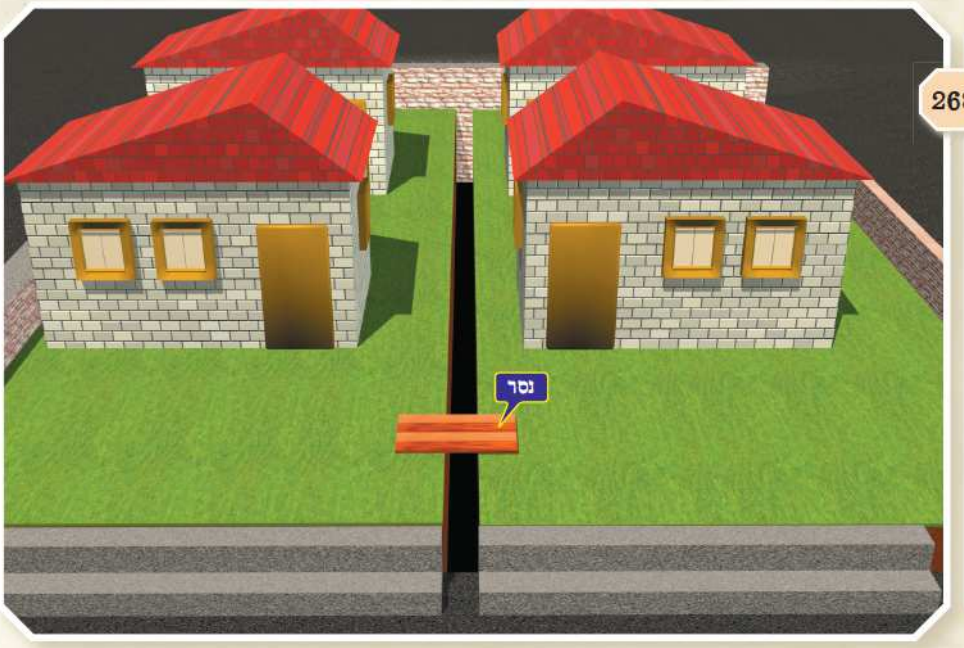

דף ע"ח ע"ב

גמ', חקקו כולו בכותל בכמה? - אמר ליה: מלא קומתו.

דף ע"ח ע"ב

268

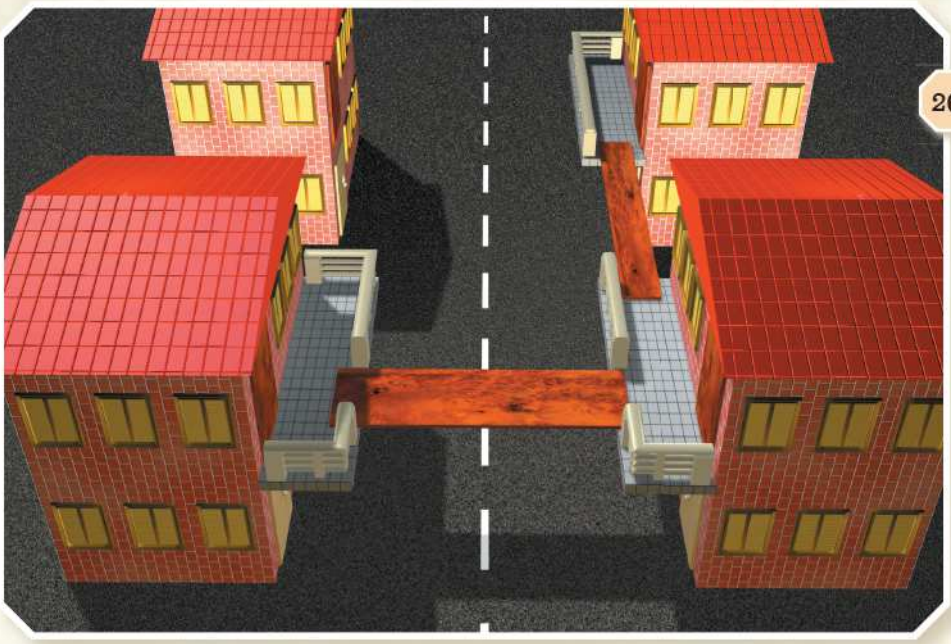

מתני', חריץ שבין שתי חצירות, עמוק עשרה ורוחב ארבעה... נתן עליו נסר שרחב ארבעה טפחים.

וכרש"י, מקפתו לקפתו, כעין גמל והוי כפתח.

דף ע"ח ע"ב

269

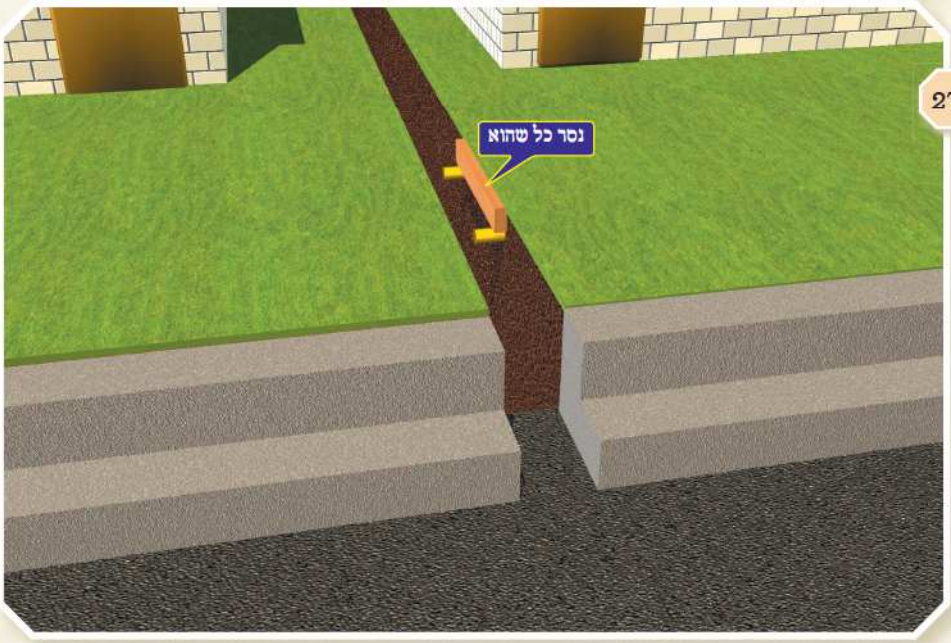

מתני'. וכן ב' גזוזטראות זו כנגד זו - מערבין שנים.

יש שפירשו שרוחב רשות הרבים ביניהן, ויש שפירשו: זו לצד זו.

דף ע"ט ע"א

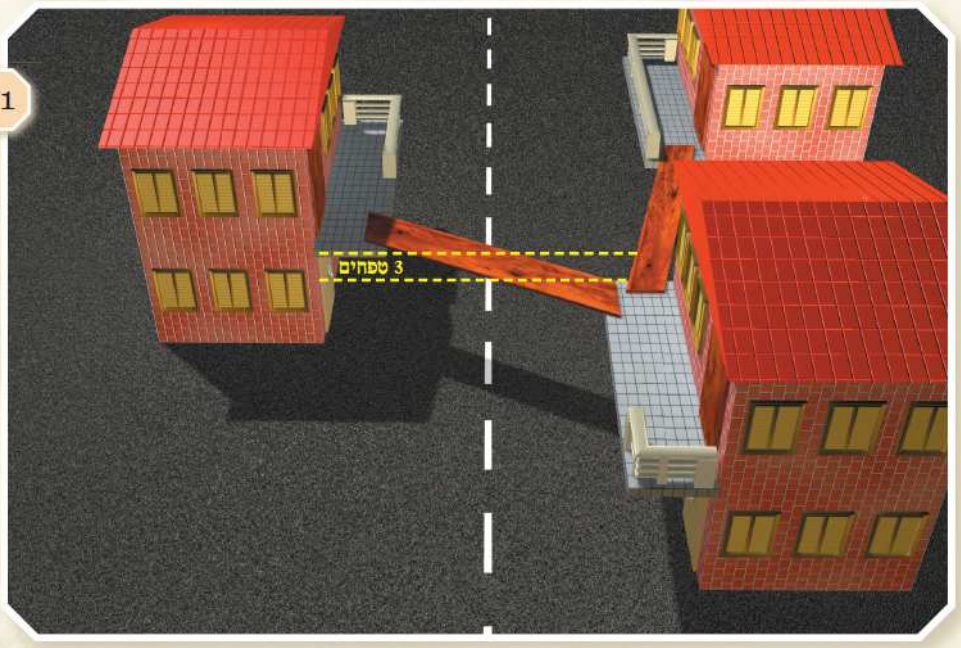
270

גמ', נתן עליו נסר... אמר רבא: לא שנו אלא שנתן לרחבו, אבל לארכו - אפילו כל שהוא נמי, שהרי מיעטו.

וכרש"י, שנתן לארכו של חריץ דף ל' לוכך על גבי יתדות של קפתו.

271

דף ע"ט ע"א

גמ', וכן שתי גזוזטראות... אמר רבא: הא דאמרת זו כנגד זו - אין, זו שלא כנגד זו - לא... שיש בין זה לזה שלשה טפחים.

272

דף ע"ט ע"א

גמ' שם, וזו למעלה מזו, נמי לא אמרן אלא שיש בין זה לזה שלשה טפחים.

273

דף ע"ט ע"א

גמ', והתניא: בית שבין שתי חצירות ומילאהו תבן - מערבין שנים ואין מערבין אחד.

וכרש"י, ועני בתיס מסתי התניות פתוחין לו.

דף פ"ג ע"ב

274

מתני, אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו, כל שגבוה עשרה טפחים - למרפסת, פחות מכאן - לחצר.

וכרש"י, אם יש בחלל תל או עמוד גבוה עשרה סמוך למרפסת – לגבי מרפסת קובעת הוא, ומשתמשין הן בו, אבל לא בני חצר.

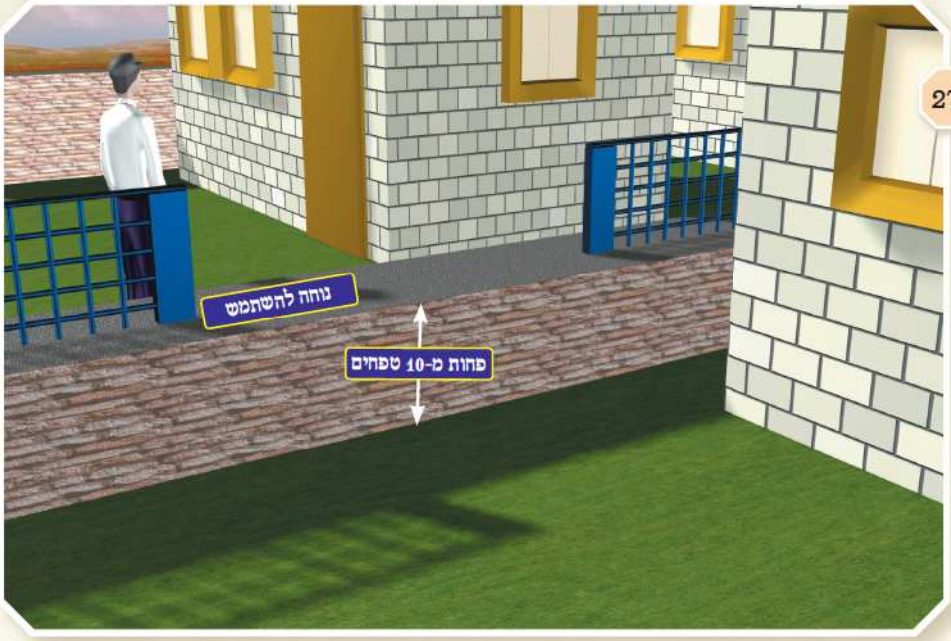

דף פ"ג ע"ב

275

גמ', פשיטא: לזה בפתח ולזה בפתח - היינו חלון.

וכרש"י, יש לגבי אחת סמוכה להן ונוחה להתיהן להשתמש בה.

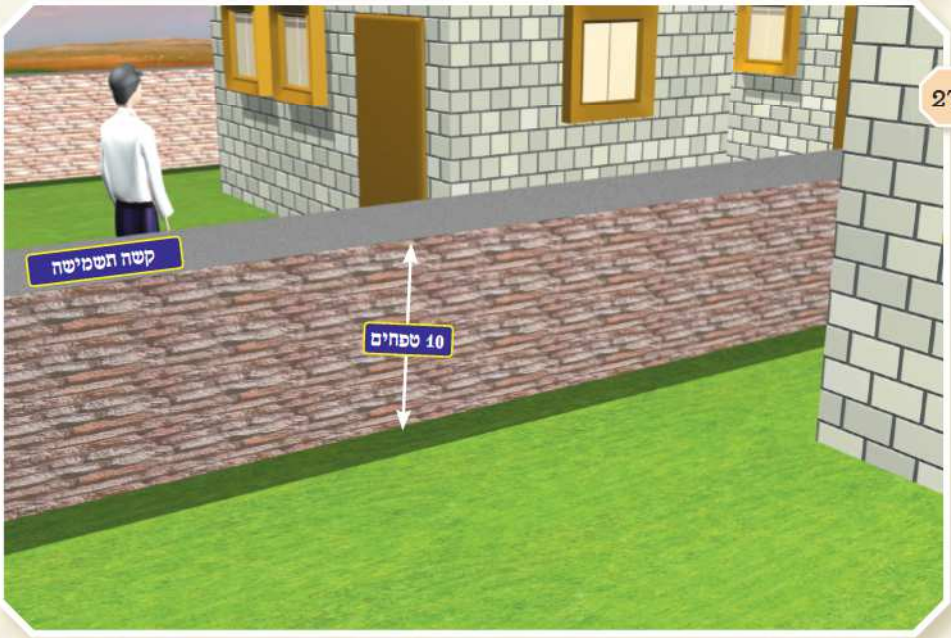

דף פ"ג ע"ב

276

גמ', לזה בזריקה ולזה בזריקה - היינו כותל שבין שתי חצירות.

וכרש"י, כל לגבי שהיא בין שתי לגויות ולגה משמשה לשתיהן, לזה גבוה עשרה ולזה גבוה עשרה ואינן יכולים להשתמש אלא בזריקה.

277

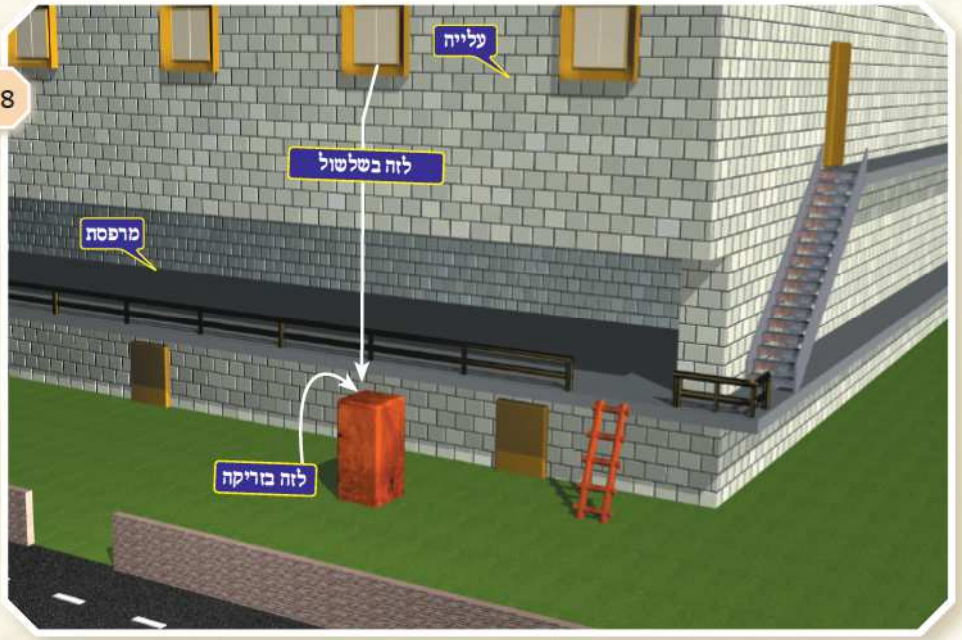

דף פ"ג ע"ב

גמ', לזה בשלשול ולזה בזריקה מאי?

וכרש"י, כגון חצר זו גבוהה מזה התל עשרה, וזו נמוכה ממנו עשרה.

278

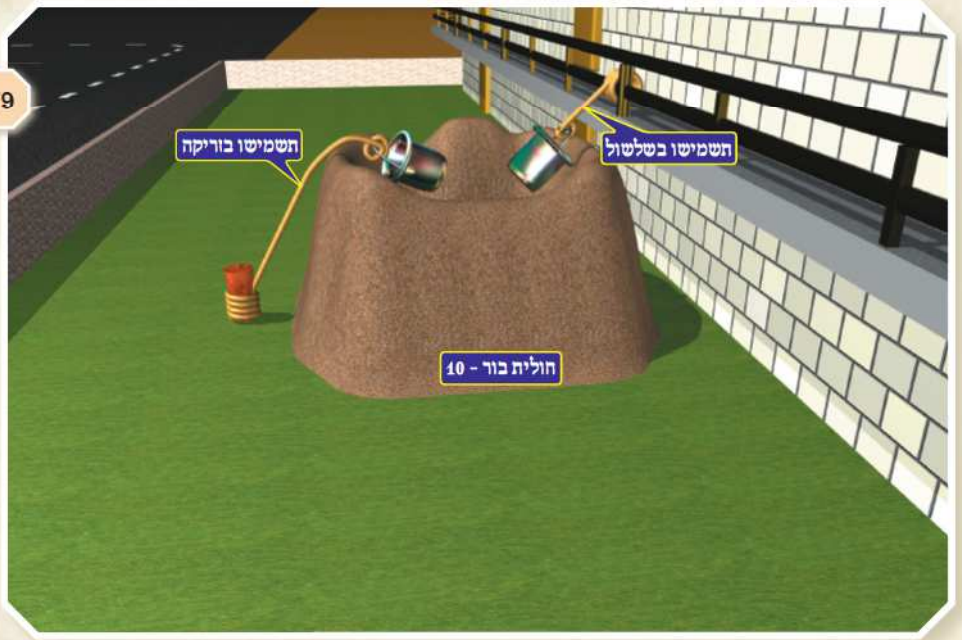

דף פ"ג ע"ב

גמ', קא סלקא דעתך, מאי מרפסת - בני עלייה. ומאי קרו לה מרפסת - דקסלקי במרפסת.

וכרש"י ד"ה בני עליה – לגביהי ממרפסת טובא, לצל לך מרפסת זו עולין ויורדין, ותל שבחצר שהוא גבוה עשרה הוי נמוך מן העלייה עשרה, להוי לזה בשלשול ולזה בזריקה.

279

דף פ"ד ע"א

גמ', תנן: חוליית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה - למרפסת... תינח סלע, בור מאי איכא למימר?

וכרש"י, תשמיש בשלשול הוא לפילו לבני מרפסת, שהרי מקרקעיתו רולין.

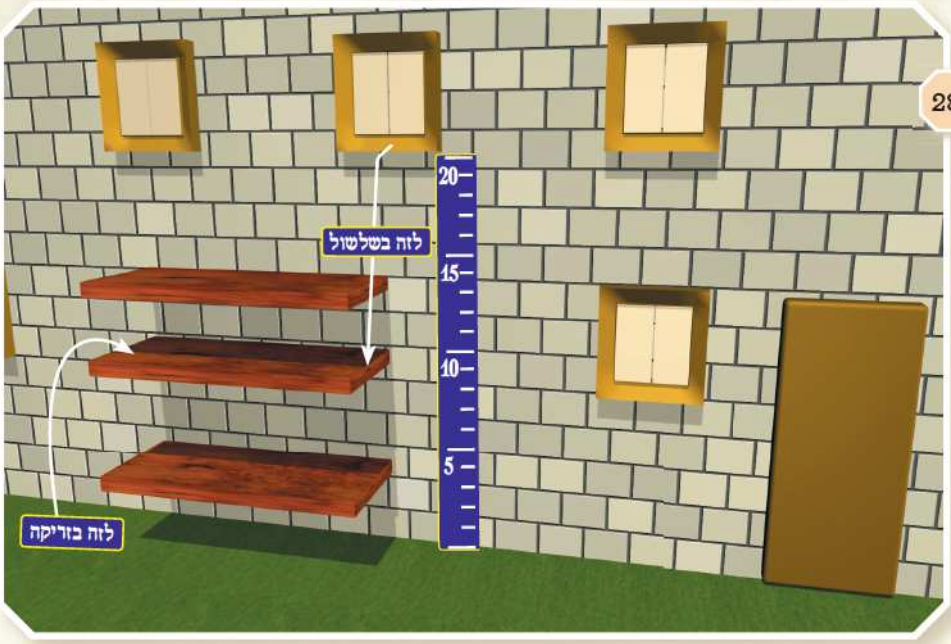

דף פ"ד ע"א

280

גמ' שם, אמר רב יצחק בריה דרב יהודה: הכא בבור מלאה מים עסקינן.

וכרש"י, להוי כפתח לכני מרפסת.

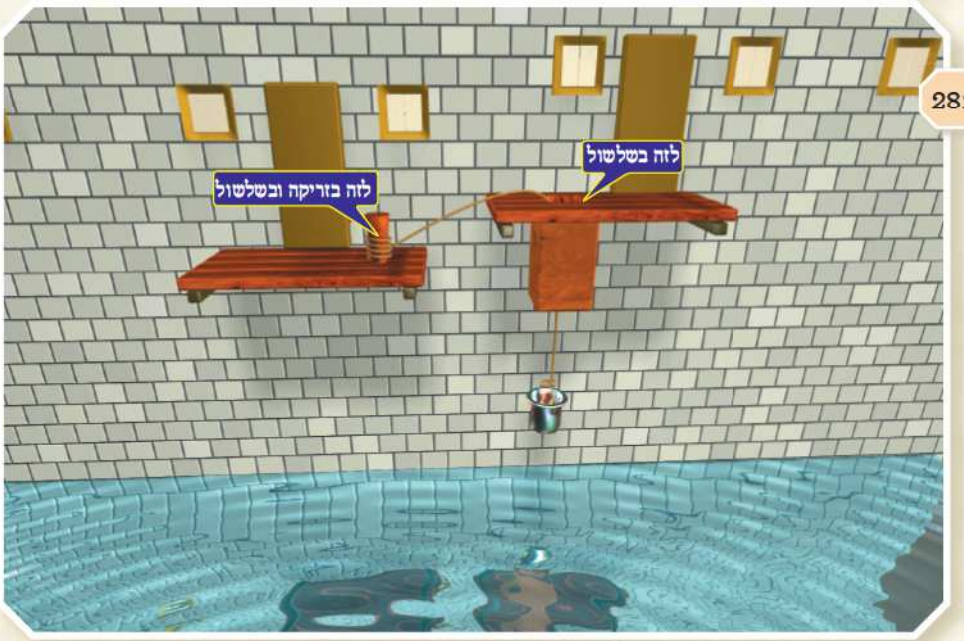

דף פ"ד ע"א

281

גמ', כיצד? זיז יוצא מן הכותל, למטה מעשרה - לחצר, למעלה מעשרה - לעלייה. הא דביני ביני - אסור!

וכרש"י, דביני ביני – שבין עקרה עליונים לעקרה תחתונים, להוי לחצר בזריקה ולעלייה בשלשול.

דף פ"ד ע"ב

282

גמ', תא שמע: שתי גזוזטראות זו למעלה מזו, עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה - שתיהן אסורות.

וכרש"י, ואין מכוונת זו על זו, שלא מקומות זו מכנגד זו בתוך הרבעה, ועשו לעליונה הנקב והמחיצה, ולא עשו לתחתונה... לכני עליונה עומדים מילוי זה בשלשול, שמשלשל ליס, ולכני תחתונה בזריקה ושלשול, וקתני: שתיהן אסורות.

283

דף פ"ד ע"ב

גמ' שם, אמר רב אדא בר אהבה: בבאין בני תחתונה דרך עליונה למלאות.

וכרש"י, ועולין בסולמות לכך עליונה למלאות, ללתרוייהו בשלשול.

284

דף פ"ד ע"ב

גמ' שם, אביי אמר: כגון דקיימין בתוך עשרה דהדדי וכו'.

וכרש"י, שתין עליונה גבוהה מתחתונה עשרים.

285

דף פ"ד ע"ב

גמ' שם, כי הא דאמר רב נחמן אמר שמואל: גג הסמוך לרשות הרבים - צריך סולם קבוע להתירו.

וכרש"י, מן העלייה לגג, להתירו לטלטל מן המרפסת לגג, דאי עביד ליה סולם – גלי לעתיה דסלקיה לגג מכח רשות הרבים.

דף פ"ד ע"ב

286

גמ' שם, מתקיף לה רב פפא: ודילמא כשרבים מכתפין עליו בכומתא וסודרא!

וכרש"י, שמגילין לתת עליו בחול טובעין ומטפורת ומשמים טוחה והגון הוא להם למשאוי קל כזה.

דף פ"ה ע"א

287

גמ', אמר רב יהודה אמר שמואל: בור שבין שתי חצירות, מופלגת מכותל זה ארבעה ומכותל זה ארבעה - זה מוציא זיז כל שהוא וממלא, וזה מוציא זיז כל שהוא וממלא.

וכרש"י, מכתלו עד לבור, וממלא לכך חלונו.

דף פ"ה ע"א-ב

288

גמ', אלא מהא, דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב: שני בתים ושלש חורבות ביניהם, זה משתמש בסמוך שלו... והא מר הוא דאמר: לזה בשלשול ולזה בזריקה - שניהן אסורין!

וכרש"י, זה מקמטם – בחולבה הסמוכה לו לכך חלונות.

289

דף פ"ה ע"ב

גמ' שם, לא - דקיימי כחצובה.

וכרש"י, כשלמה רגלי הקנקן, הלכך: הסמוכין מותרין – לחין לחם לוסר על חבירו לכך לויר, והחמנעי לחסור – לקניהן משתמשין בה בשלמות, ולשות שניהם היא.

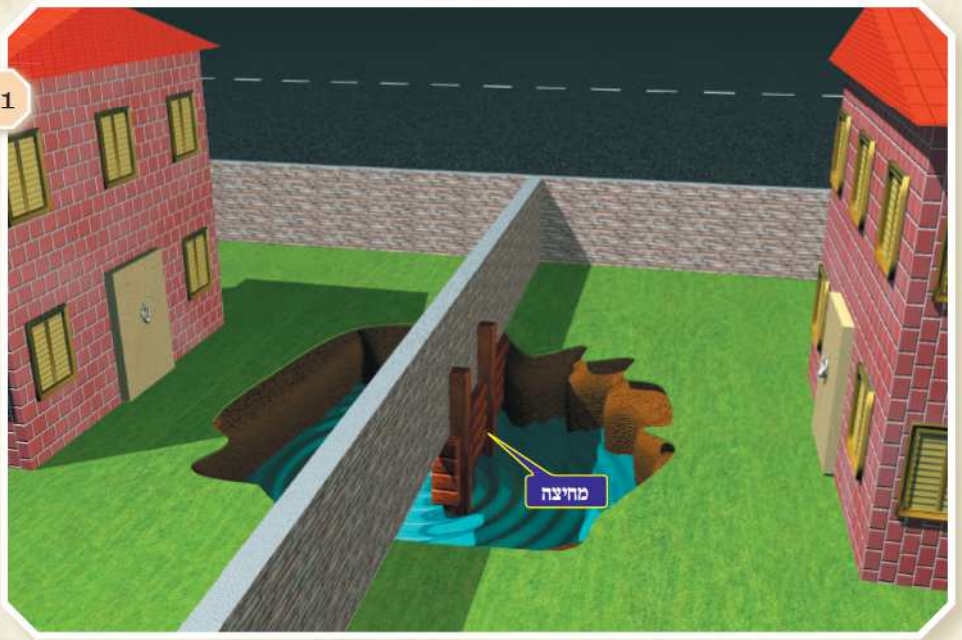
290

דף פ"ה ע"ב

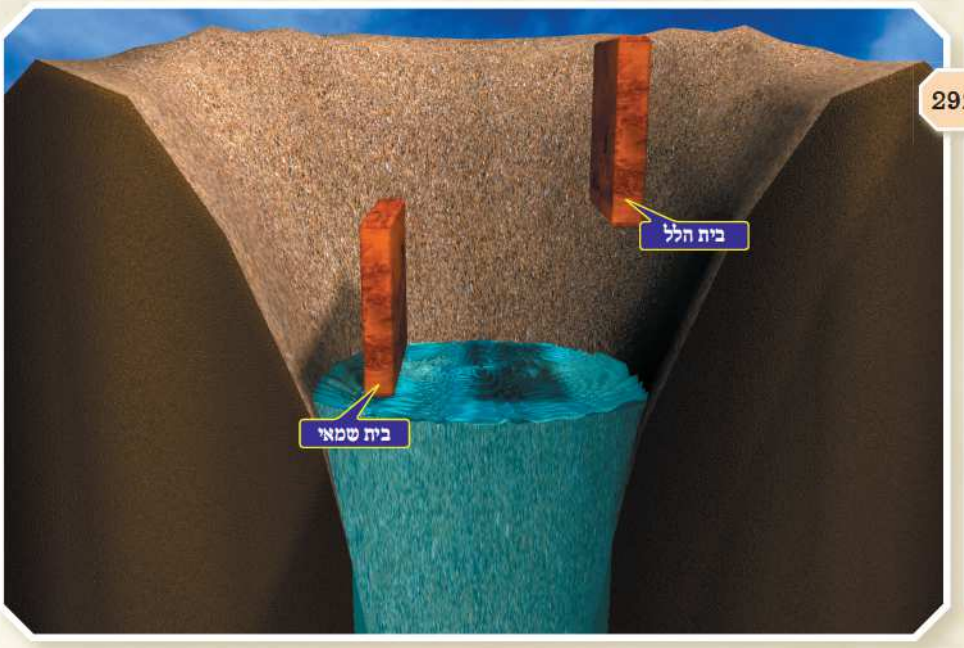
מתני', הנותן את עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת - אינו עירוב.

291

דף פ"ו ע"א

מתני', בור שבין שתי חצירות אין ממלאין ממנו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים... אמר רבי יהודה: לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהם.

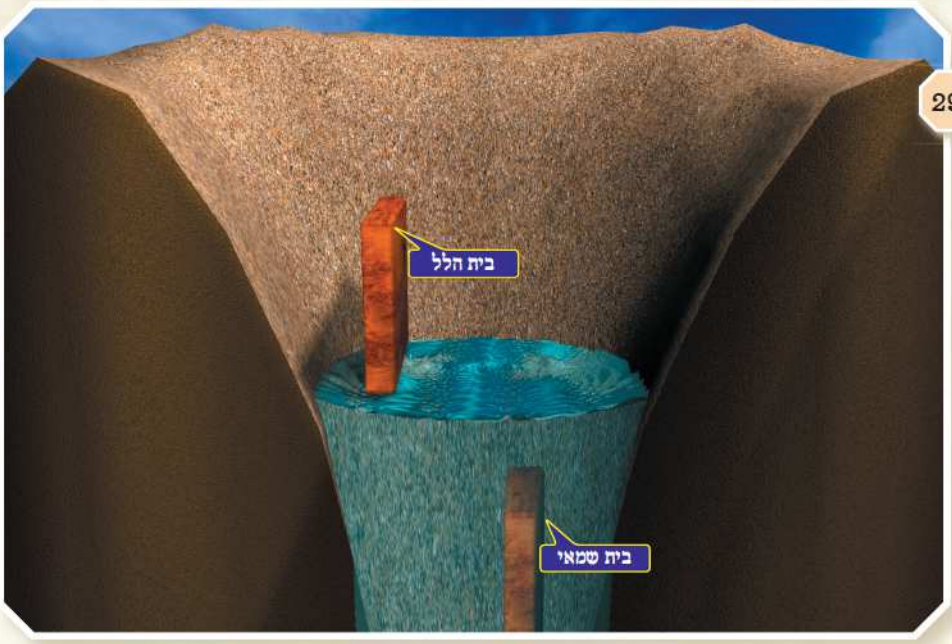

דף פ"ו ע"א

292

גמ', אמר רב הונא: למטה - למטה ממש, למעלה - למעלה ממש. וזה וזה בבור.

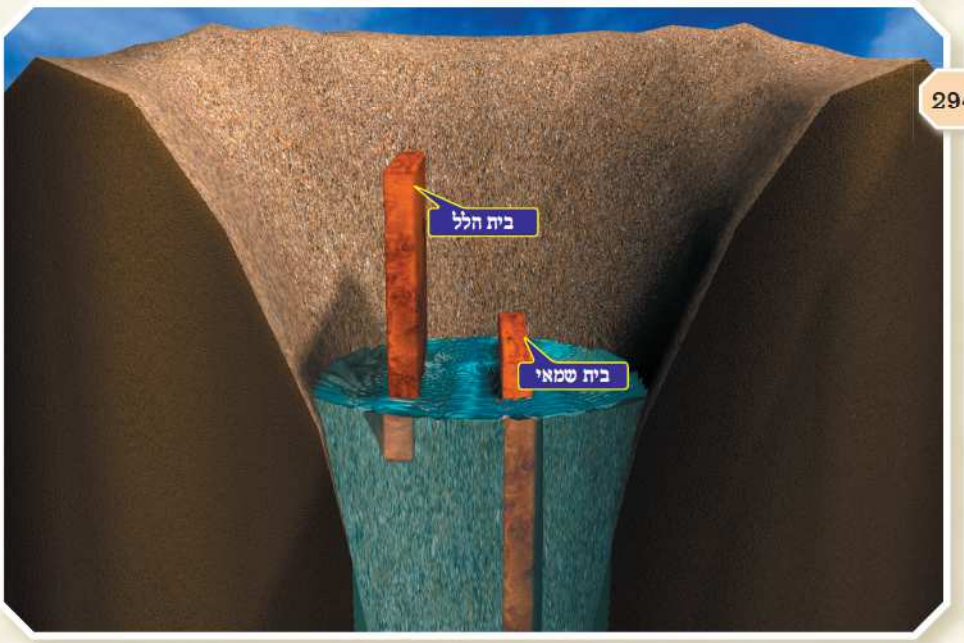
וכרש"י, למטה – לקולמרי בית שמאי. למעלה – לקולמרי בית הלל.

דף פ"ו ע"א

293

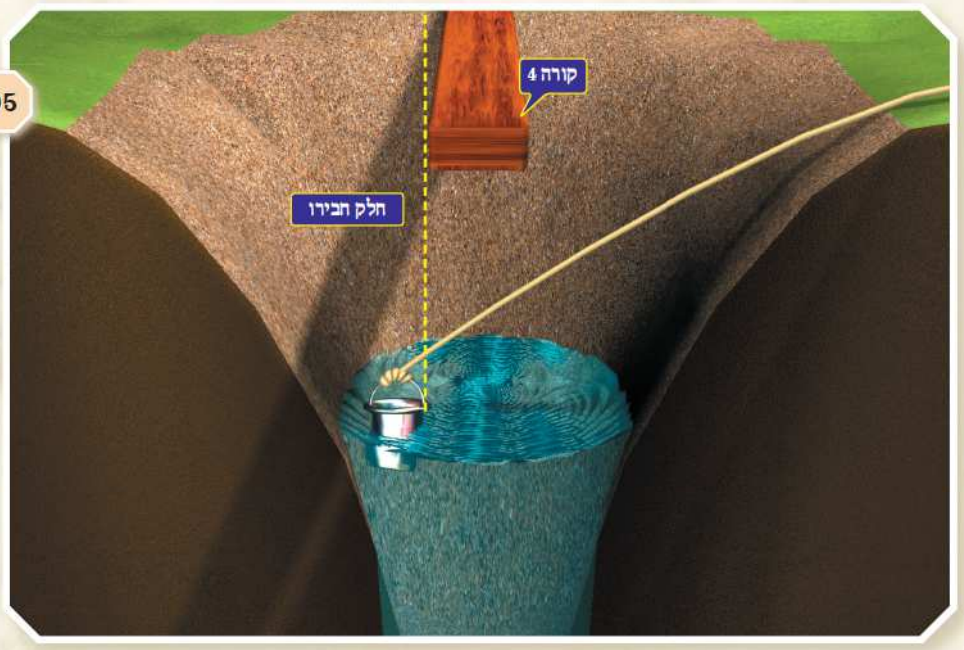
גמ', ורב יהודה אמר: למטה - למטה מן המים, למעלה - למעלה מן המים.

דף פ"ו ע"א

294

גמ', אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי: האדאמר רב יהודה למטה - למטה מן המים מאי שנא למטה... צריך שיראו ראשן של קנים למעלה מן המים טפח... צריך שישקע ראשי קנים במים טפח.

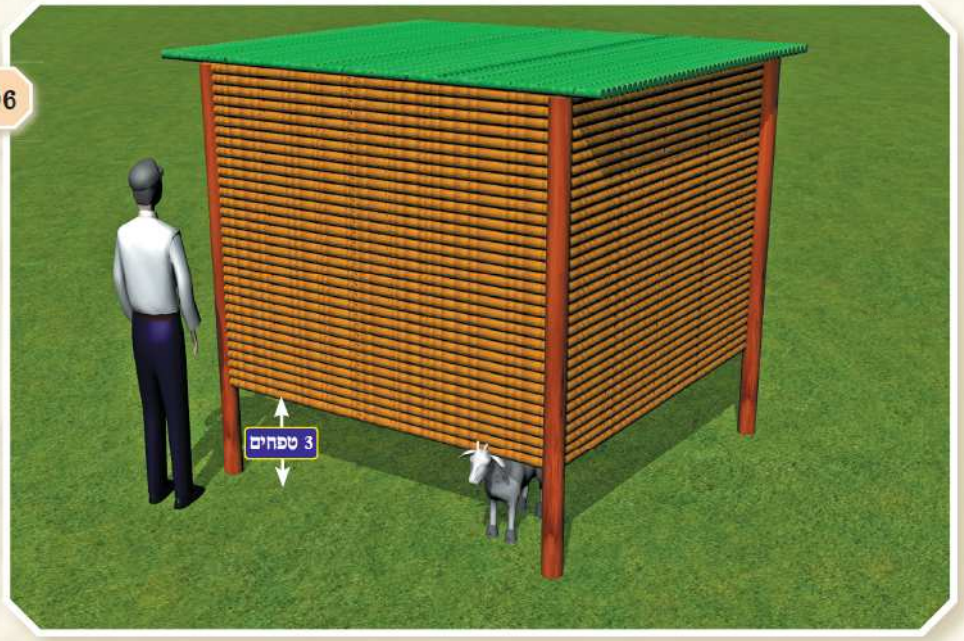

295

דף פ"ו ע"א

גמ', ואלא הא דאמר רב יהודה: קורה ארבע מתרת בחורבה, ורב נחמן אמר רבה בר אבוה: קורה ארבעה מתרת במים, הא קא אזיל דלי לאידך גיסא ומייתי!

וכרש"י, תחת כל לוחב הקולה, חוץ לקולה, בחלק חבירו.

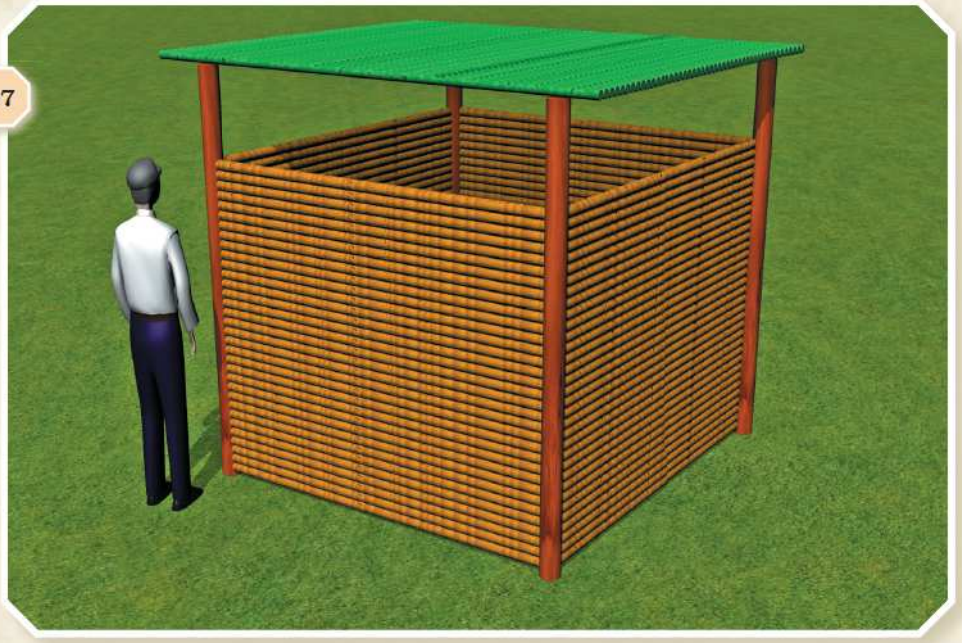

296

דף פ"ו ע"ב

גמ', המשלשל דפנות מלמעלה למטה, בזמן שגבוהות מן הארץ שלשה טפחים - פסולה.

וכרש"י, לגלייס בוקעיס בה, הויא לה תלויה, ופסולה.

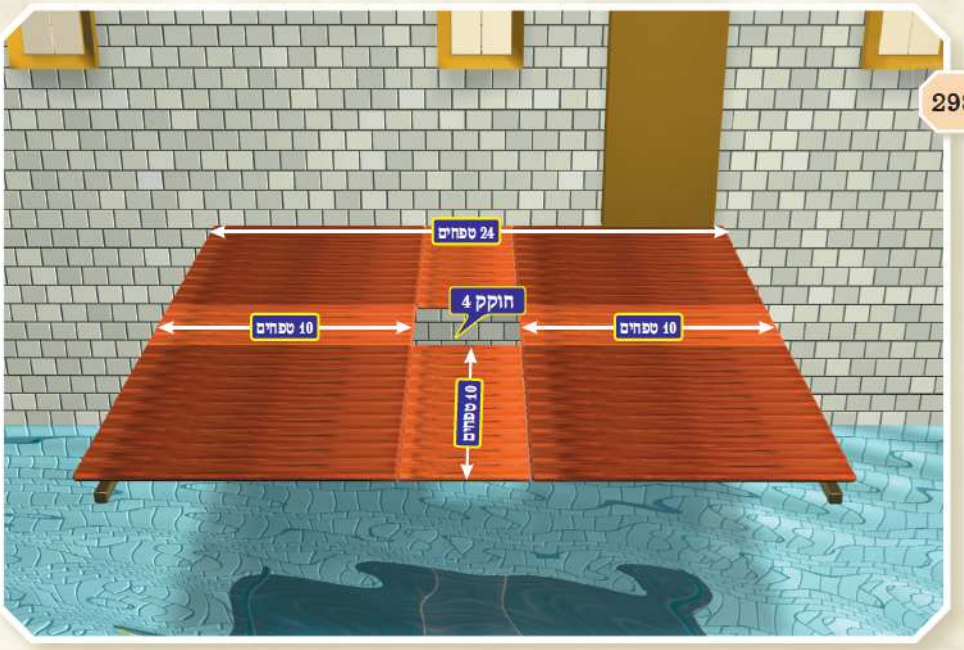

297

דף פ"ו ע"ב

גמ', ממטה למעלה, אם גבוהות עשרה טפחים - כשירה.

וכרש"י, ואף על פי שחזין מגיעות לסכך.

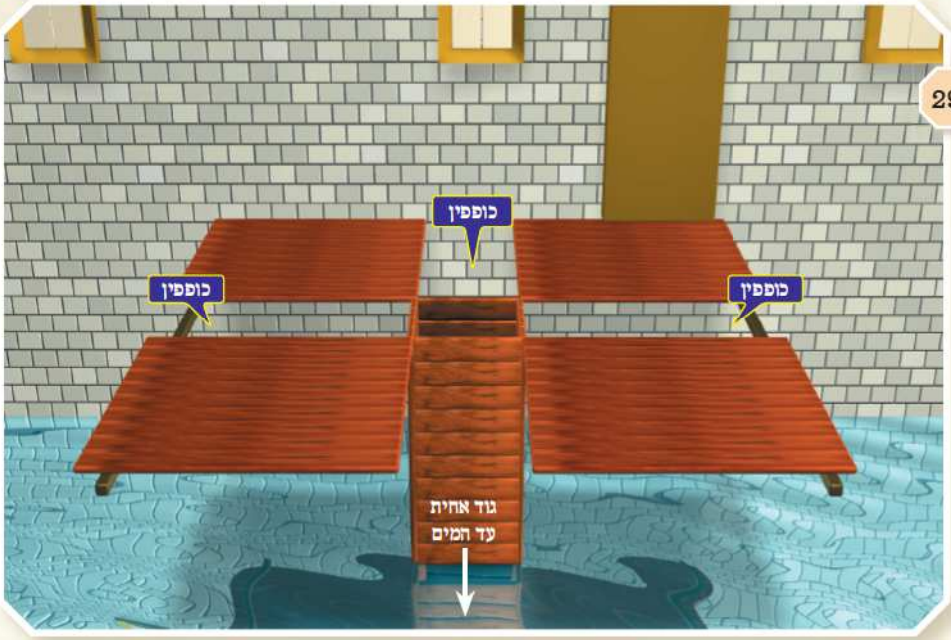

דף פ"ו ע"ב

298

גמ', אמר רבה: רבי יהודה ורבי חנניא בן עקביא אמרו דבר אחד... דתנן רבי חנניא בן עקביא אומר: גזוטרא שיש בה ארבע אמות (24 טפחים) על ארבע אמות - חוקק בה ארבע (טפחים) על ארבע וממלא.

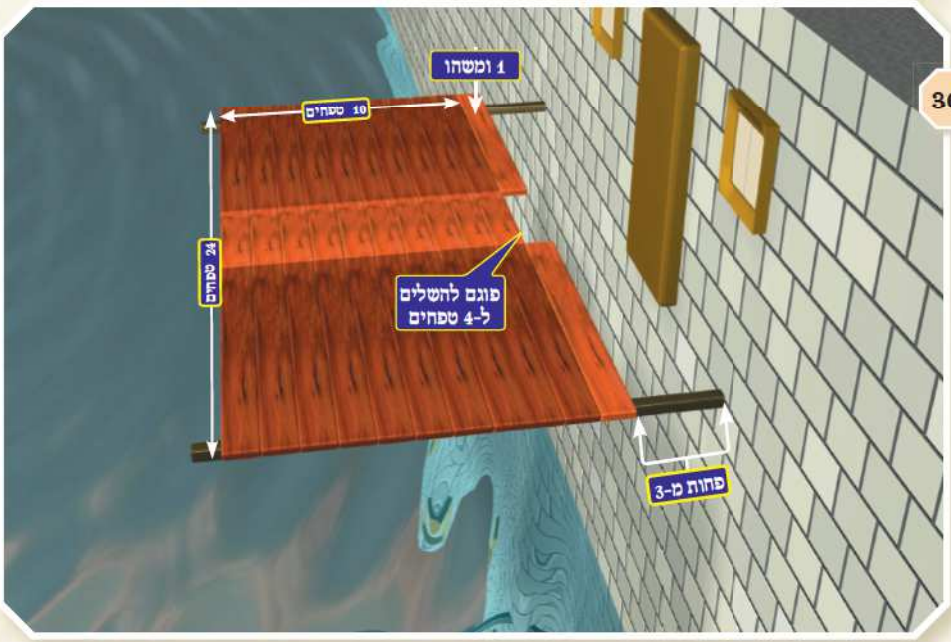
(ראה בציור הבא)

דף פ"ו ע"ב

299

רמ"י ל"ה חוקק בה... וכולהן לותן כליו היו כפופין למטה כעין מחילה תלויה על המים, ואמר ממי גוד לחית, כליו יורדות ומתמות על המים.

דף פ"ז ע"א

300

גמ', אמר אביי: ולדברי רבי חנניא בן עקביא, היתה סמוכה לכותל בפחות משלשה טפחים - צריך שיהא אורכה ארבע אמות (24 טפחים) ורוחבה אחד עשר ומשהו.

וכרמ"י, ומפת הנסר פחות מג' סמוך לכותל... ומוסיף עליו טפח ומקום פגם בכותב הנסר... להשלים הנקב לי' על ל'.

ראה ציור הבא

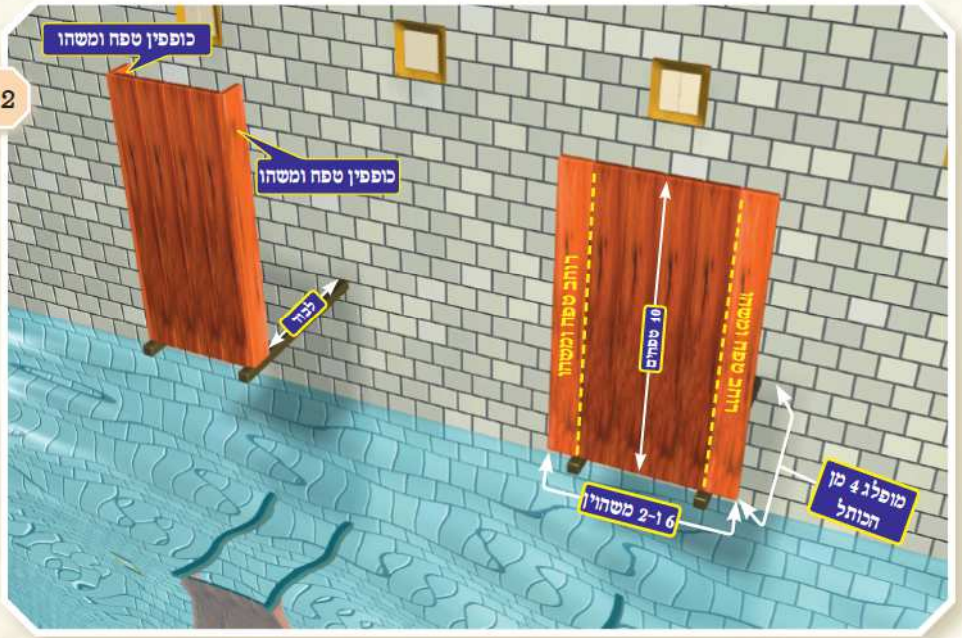
301

דף פ"ז ע"א

בציור זה, כדי ליצור חלל של 4 טפחים על 4 טפחים, 'כופפין' משני צידי הנסר רוחב טפח ומשהו, וכן 4 טפחים מרוחב הנסר (באמצעו)

302

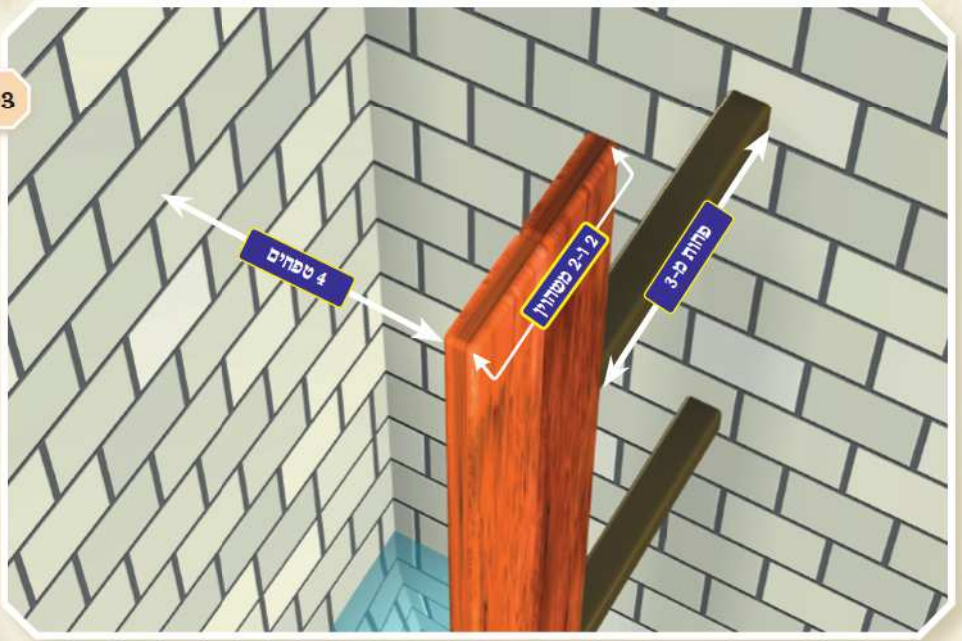

דף פ"ז ע"א

גמ', היתה זקופה - צריך שיהא גובהה עשרה טפחים ורוחבה ששה טפחים ושני משהויין.

וכרש"י, וכוף קפת לחב טפח ומקמו לכאן לע הכותל, והכי קפתה עכשיו כפחות מקלקה ממוך לכותל והוא לכול.

303

דף פ"ז ע"א

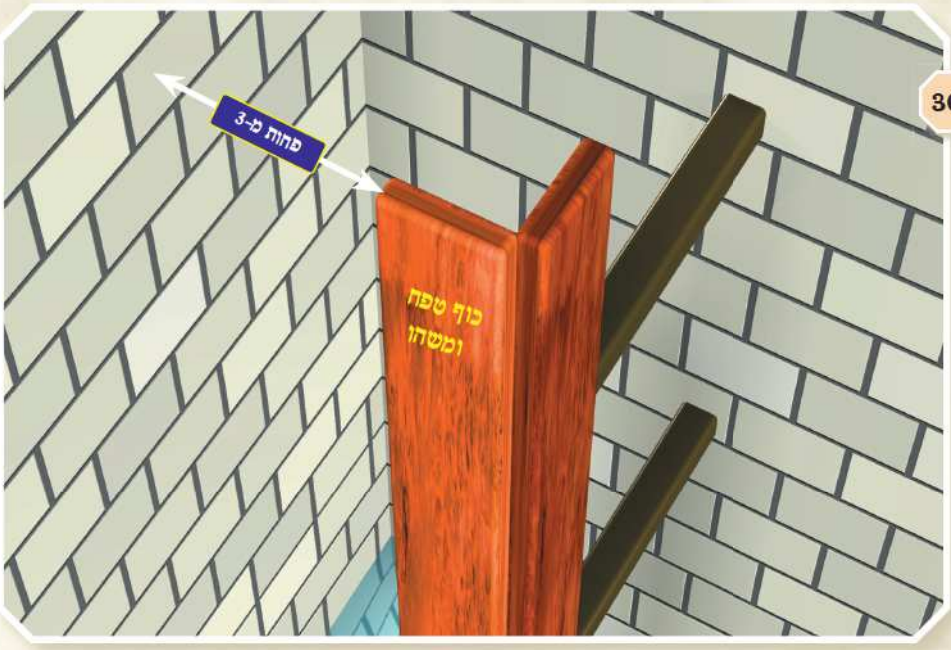
גמ', היתה עומדת בקרן זוית - צריך שיהא גובהה עשרה טפחים ורוחבה שני טפחים ושני משהויין.

וכרש"י, ומעמידה זקופה, קפת עוביה כנגד כותל האחד מופלג ממנו פחות מג' והוא לכול... וכותל השני מכוון כנגד רחבה, מופלג ממנו ד'.

304

דף פ"ז ע"א

רש"י שם, כוף טפח ומעמו תיתכין על מילת לחבה, והטה לותס לע כותל המופלג ד'.

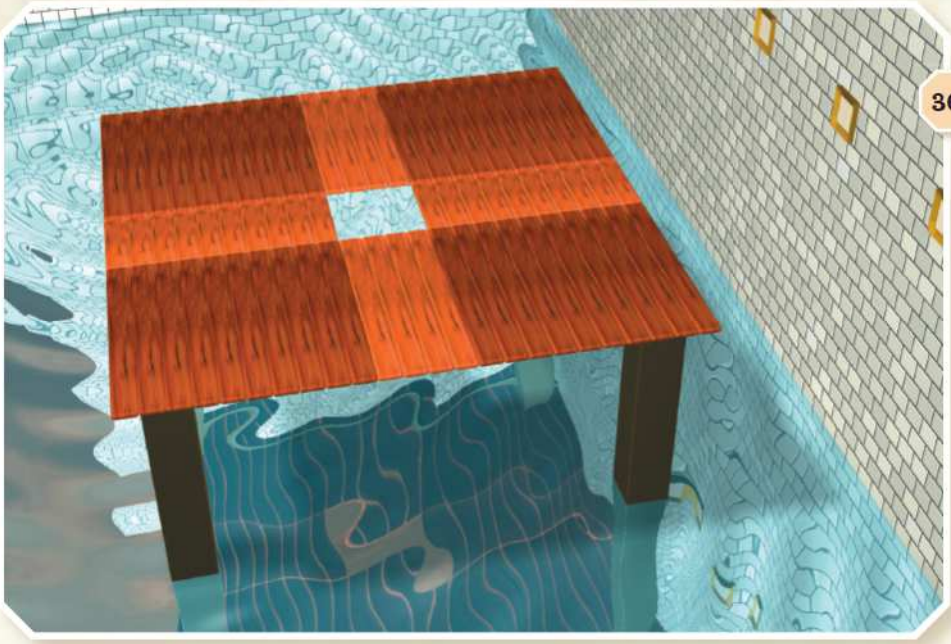

305

דף פ"ז ע"א

גמ', דעבידא כי אסיתא.

וכרש"י, שחין כותל סמוך לה, וקבועה על יתילות.

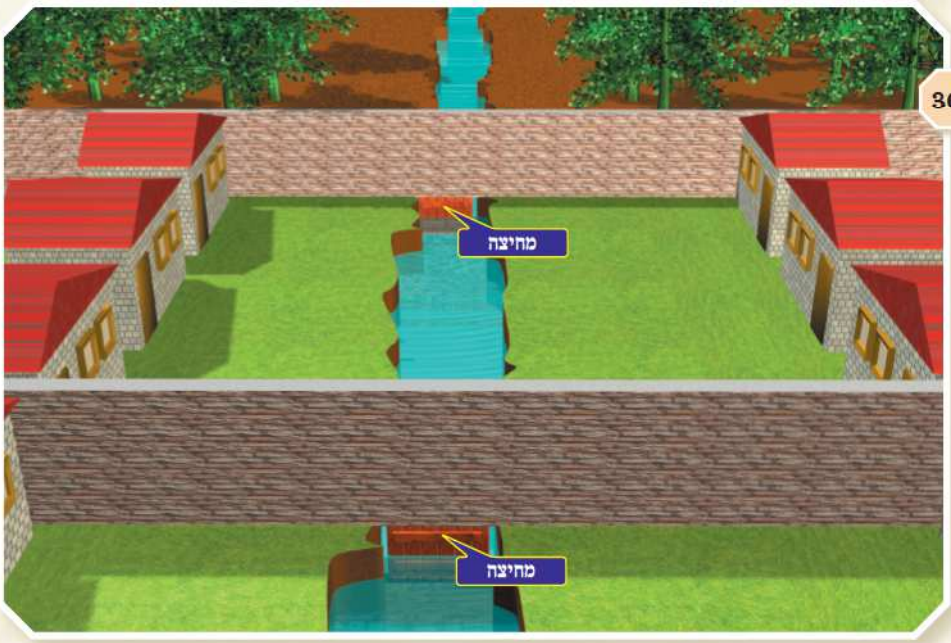

306

דף פ"ז ע"א

מתני', אמת המים שהיא עוברת בחצר - אין ממלאין הימנה בשבת, אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה עשרה טפחים.

וכרש"י, בתוך לוגניה על פני רוחבה, שיהא ניכר שמשכיל המים נעמית, ומחיצת החלל התלויה ועוברת על גבה, לויה מועלת לה.

307

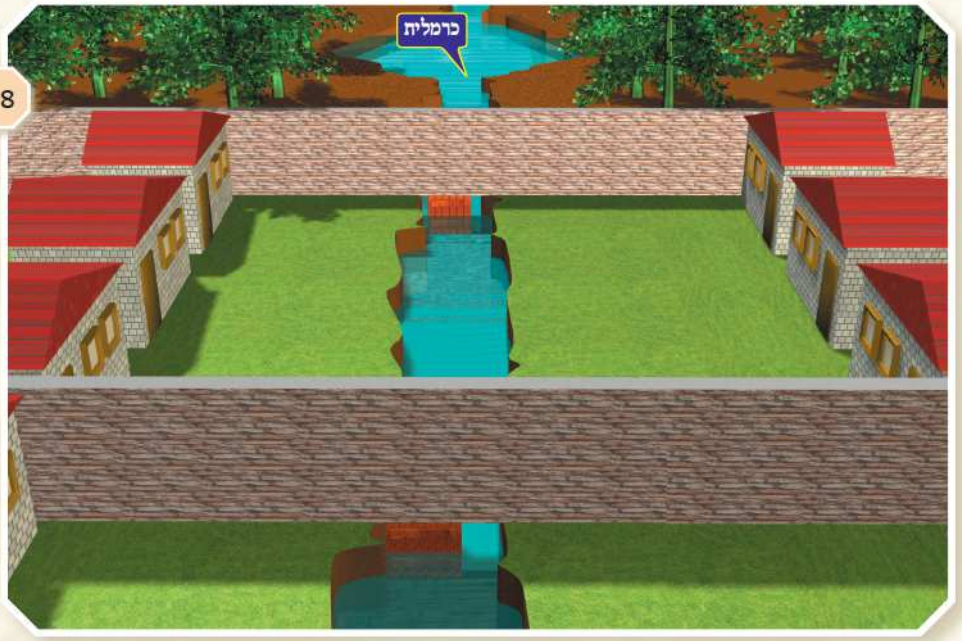

דף פ"ז ע"א

גמ', תניא אידך: אמת המים העוברת בין החלונות, פחות משלשה - משלשל דלי וממלא... אלא באגפיה, ולהחליף.

וכרש"י, ומקלקלין את הדלי ומניחו על האגפים.

308

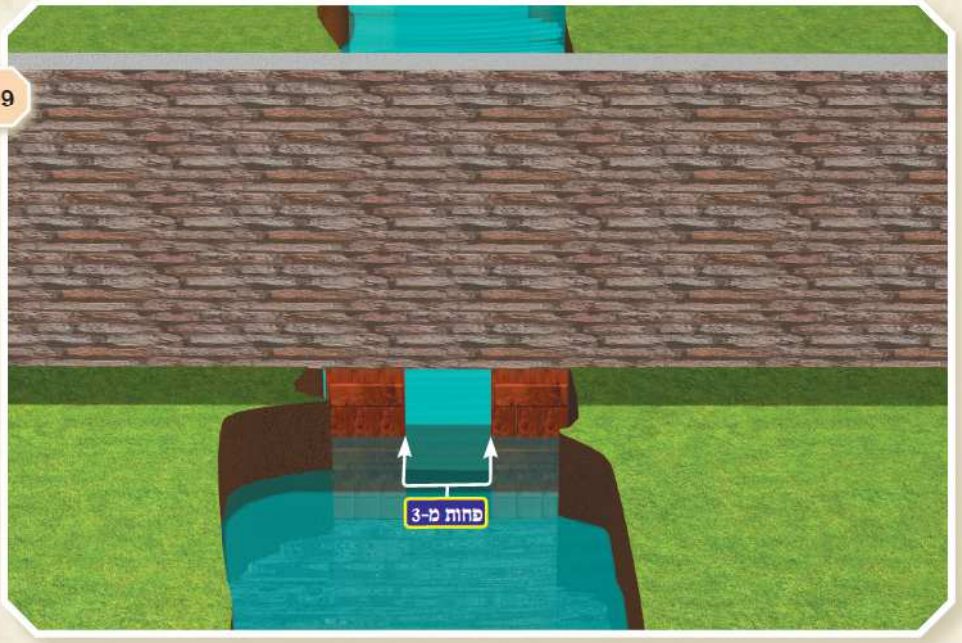

דף פ"ז ע"ב

גמ', ותיהוי כי חורי כרמלית!

וכרש"י, הואיל ויש לה שיעור כרמלית קודס שתכנס לעיר.

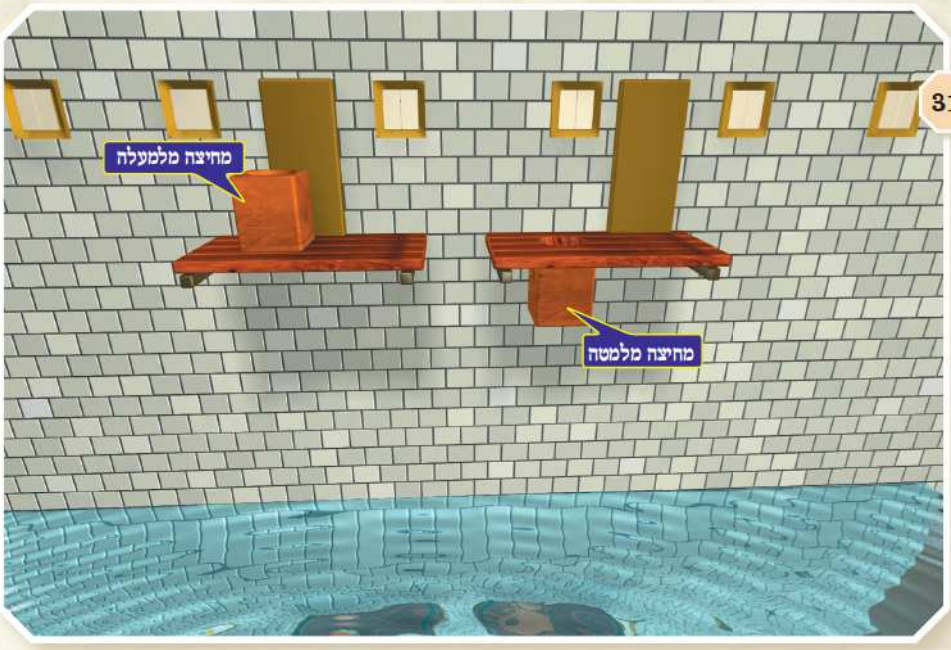
309

דף פ"ז ע"ב

גמ', רבינא אמר: כגון דעביד לה ניפקי אפומה.

וכרש"י, והתחיל המחיצה סמוך לאגפים בתוך חוגניה מכאן ומכאן, ולא תיבדק בחמצע... ואמרי לבנן: לפחות מקלקה – אמרינן לבוד.

דף פ"ז ע"ב

310

מתני', גזוזטרא שהיא למעלה מן המים - אין ממלאין הימנה בשבת, אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים, בין מלמעלה בין מלמטה.

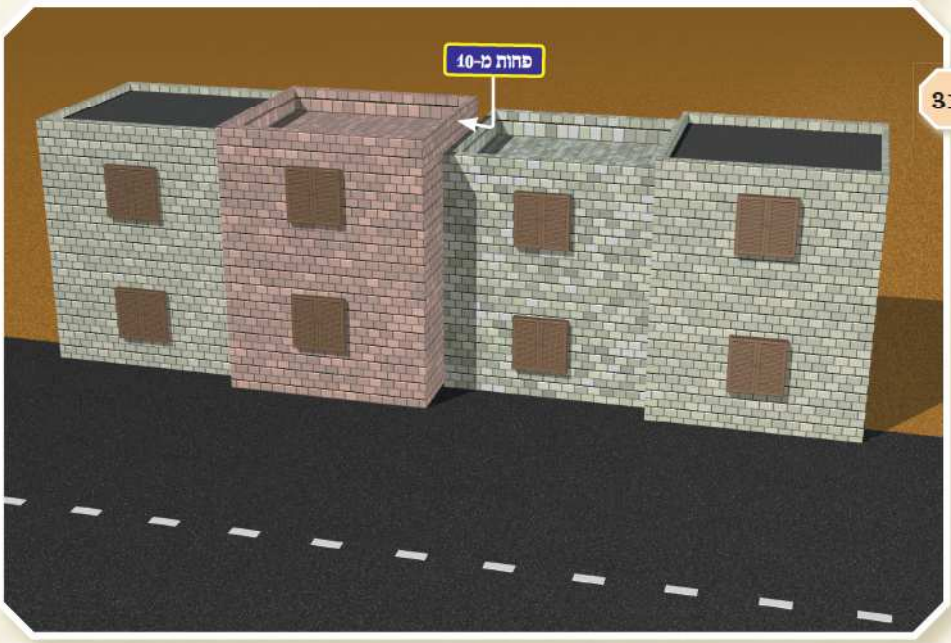

דף פ"ח ע"א

311

מתני', חצר שהיא פחותה מארבע אמות, אין שופכין בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה... בין מבחוץ בין מבפנים, אלא שמבחוץ צריך לקמור.

וכרש"י, עוקה – גומא.

דף פ"ט ע"א

312

מתני', כל גגות העיר רשות אחת, ובלבד שלא יהא גג גבוה י' או נמוך י', דברי ר"מ.

וכרש"י, מחבירו עקרה, לחס חלוק מהן בגובה י', לחסול לטלטל ממנו לגגין.

313

דף פ"ט ע"א

גמ', במחיצות הניכרות - דכולי עלמא לא פליגי.

וכרש"י, לחמרין כאן גוד אסיק... מפוך והעלה.

314

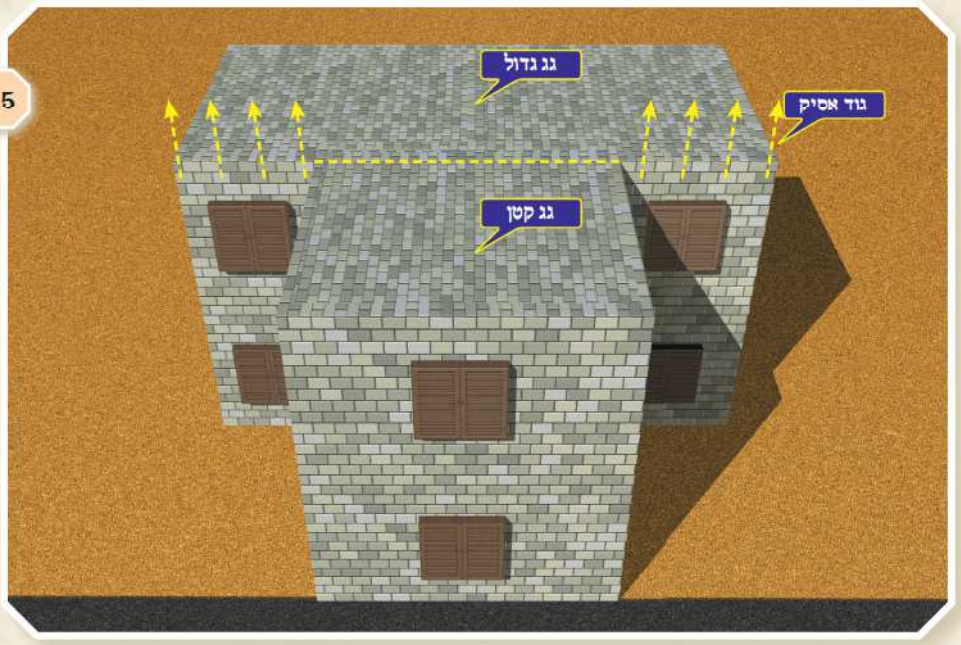

דף פ"ט ע"א

גמ' שם, כי פליגי - במחיצות שאינן ניכרות.

וכרש"י, שהגגין מחוברין יחד, ומכסין המחיצות שבין הדיורין.

315

דף פ"ט ע"ב

גמ', גג גדול הסמוך לקטן - הגדול מותר והקטן אסור.

וכרש"י, הגדול מותר... להא מחיצות של מטה שיכין בשולפו לכאן ולכאן – מחיצות הניכרות הן, וגוד לסקינהו.

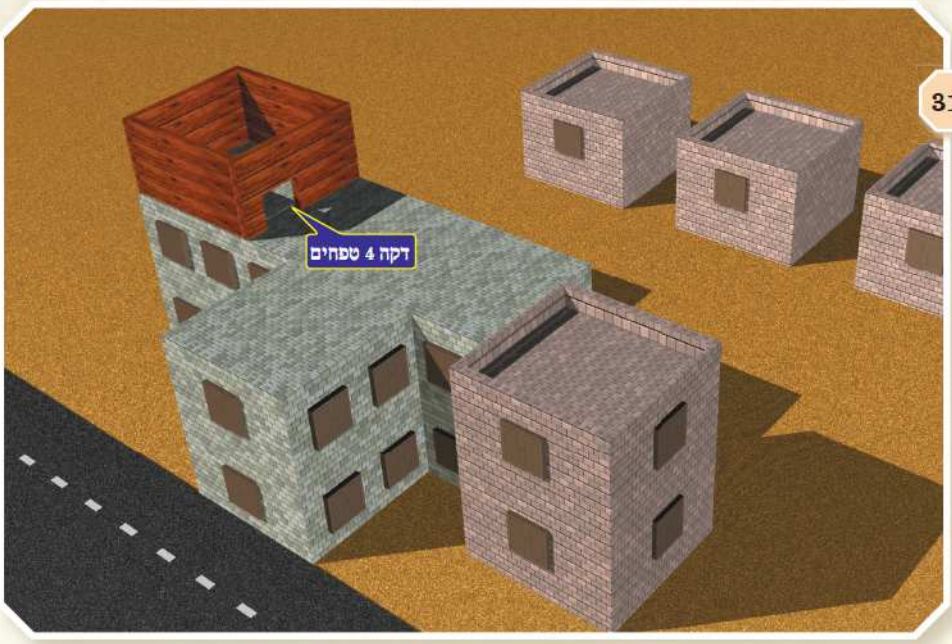

דף פ"ט ע"ב

316

גמ', לא שנו אלא שיש מחיצה על זה ומחיצה על זה, דגדול מישתרי בגיפופי.

וכרש"י, שיש מחיצה... כל סביבותיהן, חוץ מכנגד חבורן.

דף פ"ט ע"ב

317

גמ', אמר אביי: בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה ארבע - הותר בכל הגגין כולן.

וכרש"י, פתח קטן פתוח לכל הגגין.

דף פ"ט ע"ב

318

גמ', אמר רבא: פעמים שהדקה לאיסור. היכי דמי - דעבידא להדי תרביצא דביתיה.

וכרש"י, שפתח לכל גינתו.

319

דף צ' ע"א

גמ', אלא הכי קמיבעיא ליה: שתי אמות בגג, ושתי אמות באכסדרה מהו?

וכרש"י, ואין לה (לאכסדרה) מחיצה ואין לה פי תקרה לגימא יוכל וסותם, לעבידלא כי לורזילא, בפשוט כגגין שלנו

320

דף צ' ע"ב

אמר רבא בר עולא: גזירה שמא יפחת הגג.

וכרש"י, מבית סחתיס, ויקלקו גס את הבית למדת הגג מלמטה, ויתנו המחיצה כנגד קפת הגג להשתח ליכא יותר מבית סחתיס והוי לשון היחיל, ותני לטלטולי מיניה לקרפף.

321

דף צ"א ע"א

גמ', דתנן, אמר רבי שמעון: למה הדבר דומה - לשלש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרשות הרבים, ועירבו שתי החיצונות עם האמצעית. היא מותרת עמהן והן מותרות עמה, ושתי החיצונות אסורין זו עם זו.

דף צ"א ע"ב

322

גמ', תא שמע: אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו, כל שגבוה עשרה טפחים - למרפסת, פחות מכאן - לחצר.

דף צ"א ע"ב

323

גמ', תא שמע: חמש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ושכחו כולם ולא עירבו - אסור להכניס ולהוציא מחצר למבוי, ומן המבוי לחצר.

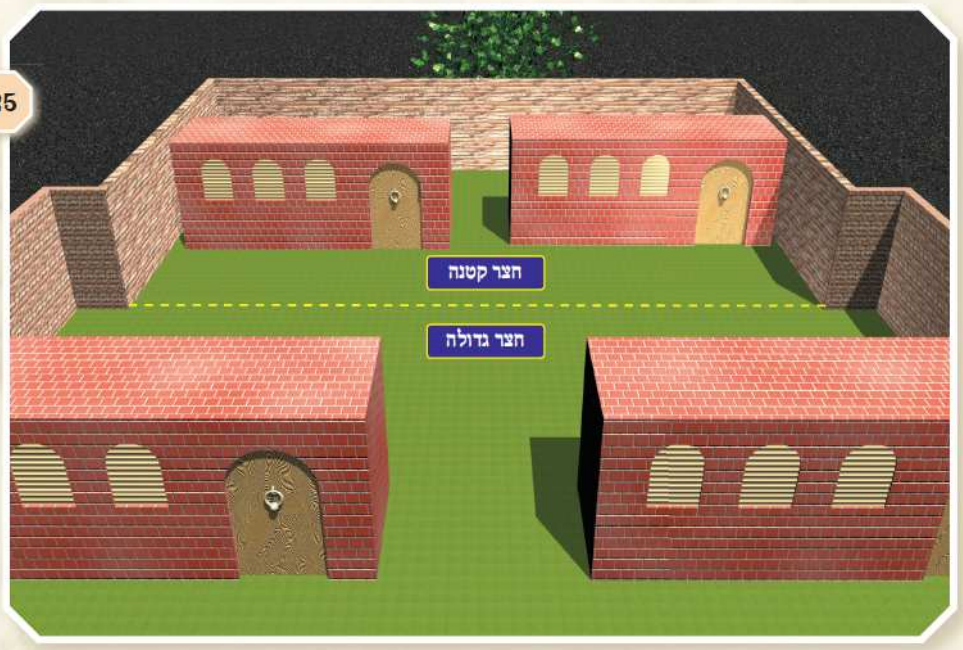

דף צ"ב ע"א

324

גמ', אתמר, שתי חצירות וחורבה אחת ביניהם, אחת עירבה ואחת לא עירבה. אמר רב הונא: נותנין אותה לזו שלא עירבה.

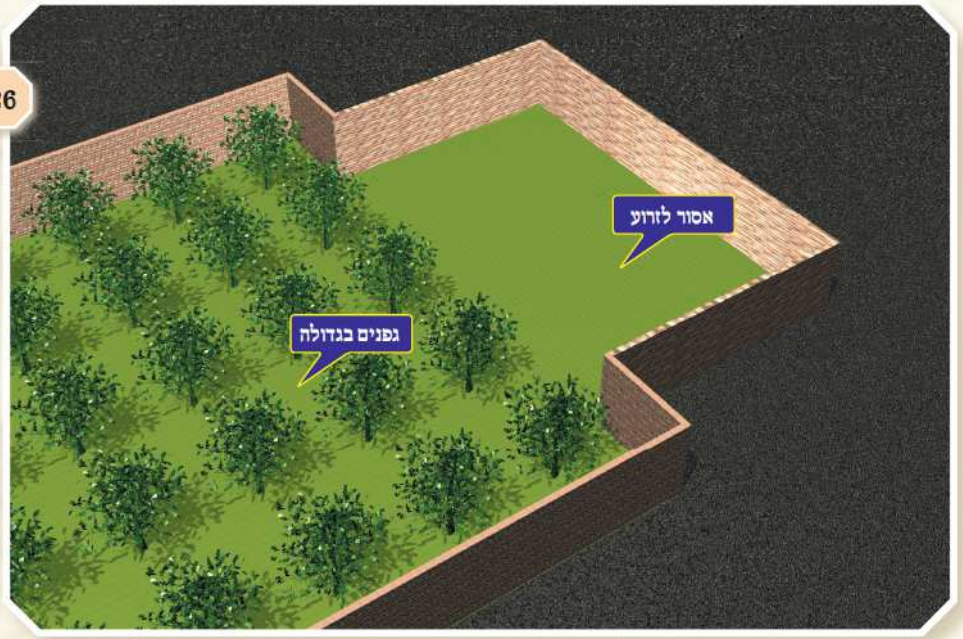
325

דף צ"ב ע"א

מתני', חצר גדולה שנפרצה לקטנה - גדולה מותרת וקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה.

326

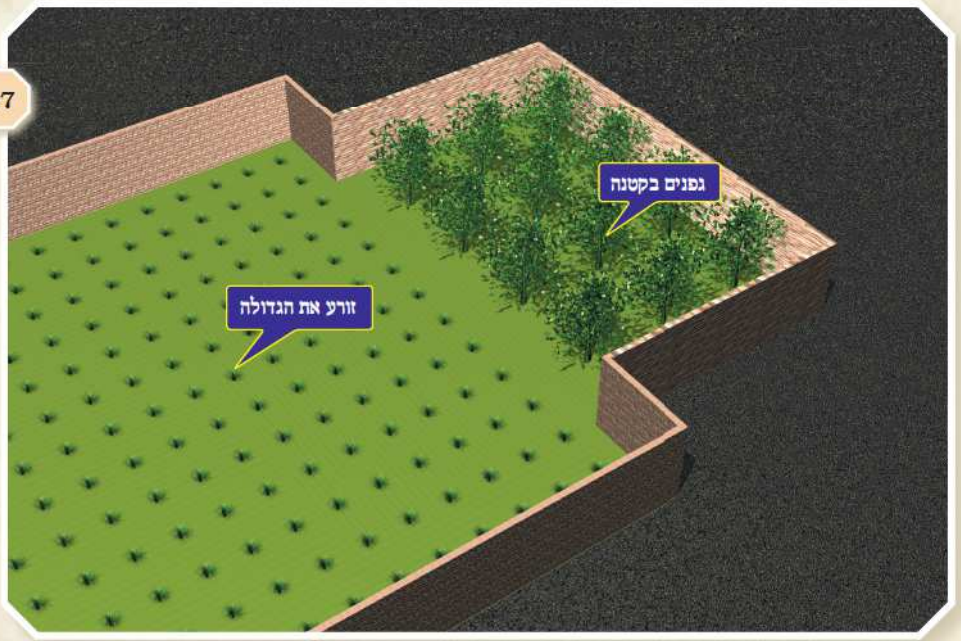

דף צ"ב ע"א

גמ', כיצד? גפנים בגדולה - אסור לזרוע את הקטנה.

וכרש"י, לכמאן דהויא קטנה כולה בתוך גדולה למי, ולפילו מלחיק לכבע לחמת מן הגפנים... לסוכ.

327

דף צ"ב ע"ב

גמ' שם, גפנים בקטנה - מותר לזרוע את הגדולה.

וכרש"י, לכתחלה, לגבי גדולה פיתחת: וכל פתח כמחילה הוא, ולפילו סמוך לגפנים מותר לזרוע לת הגדולה לכתחלה.

דף צ"ב ע"ב

328

גמ', והא תנן: חצר גדולה שנפרצה לקטנה... ואילו השוה את גיפופיה - גדולה נמי אסורה!

וכרש"י, שכנה מחיצות בתוך הגדולה מכאן ומכאן על שיקלקנה כמדת הקטנה, וסילק את הגיפופין ע"י מחיצות הללו.

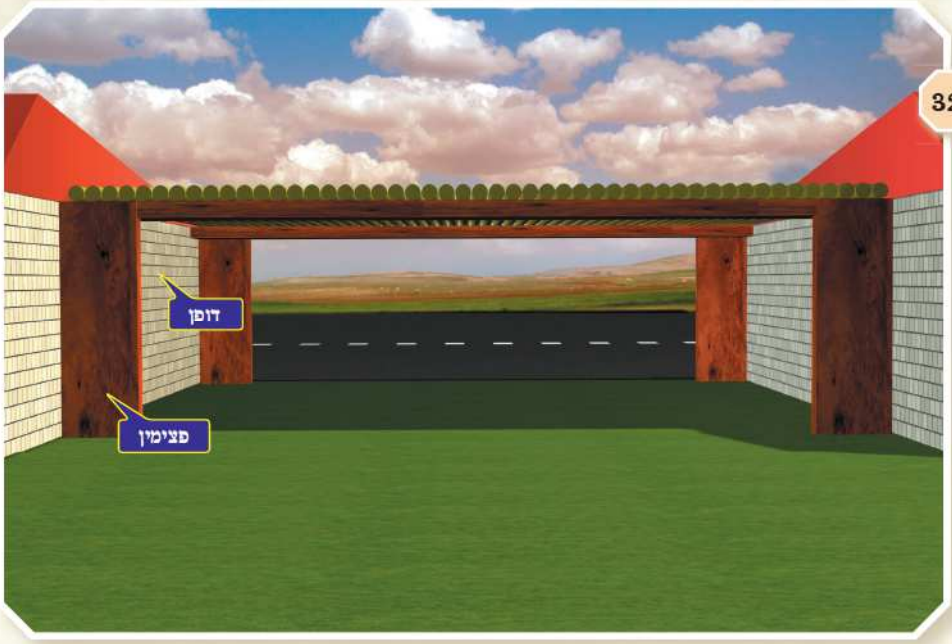

דף צ"ג ע"א

329

גמ', והא איתמר: סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין - כשירה.

וכרש"י, שתי דפנות שיש לה כהלכתה לאוכלה, ועצויה כמבוי, ובדופן שלישית וברביעית קבועין עמודים לקרני הזויות.

דף צ"ג ע"א

330

גמ' שם, ואילו השוה פצימיה - פסולה!

וכרש"י, שכנה שתי מחיצות בתוכה לכל מחיצות הרחבות, ונמצאו פצימיה עומדין בין שתי המחיצות מכאן ובין שתי מחיצות מכאן, ובתוך האכסדרה חוץ מהן.

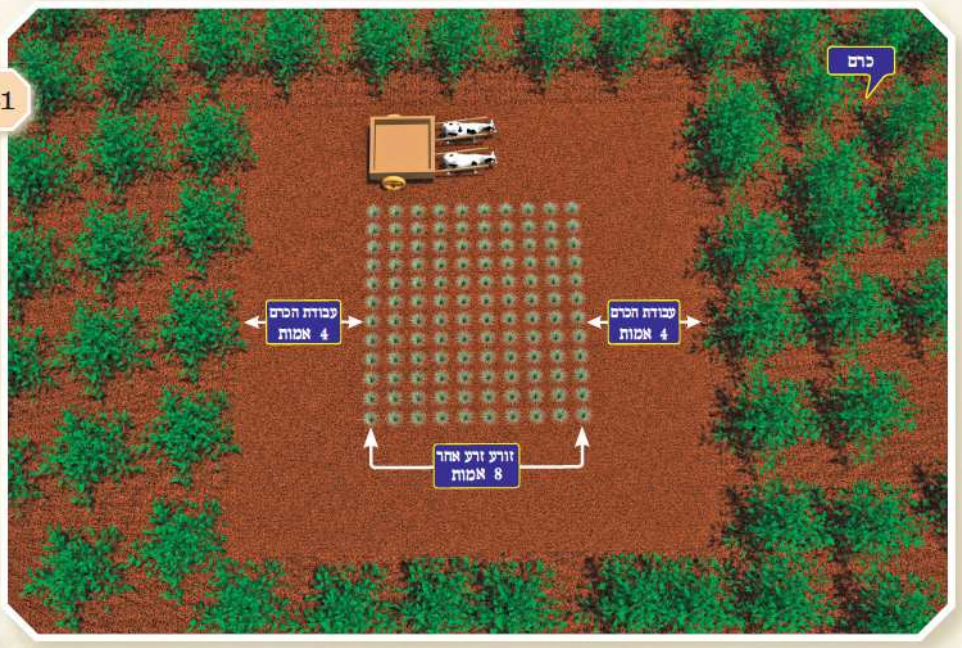

דף צ"ג ע"א

331

גמ', קרחת הכרם, בית שמאי אומרים: עשרים וארבע אמות, ובית הלל אומרים: שש עשרה אמה.

הציור לפי ב"ה

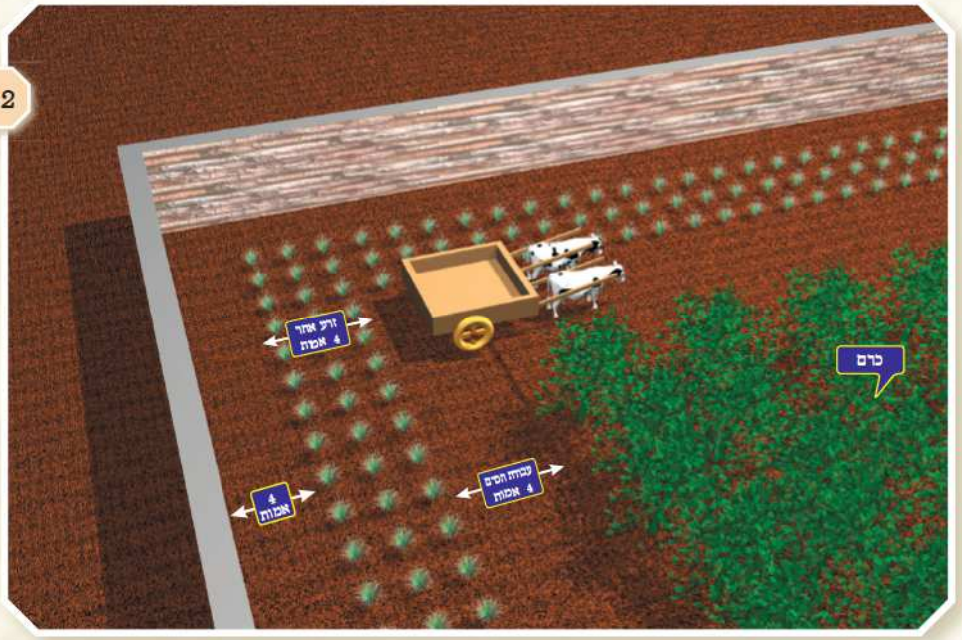
דף צ"ג ע"א

332

גמ', מחול הכרם: בית שמאי אומרים: שש עשרה אמה, ובית הלל אומרים: שתים עשרה אמה.

וכרם"י, מחול – סביב כעין מחולות.

הציור לפי ב"ש

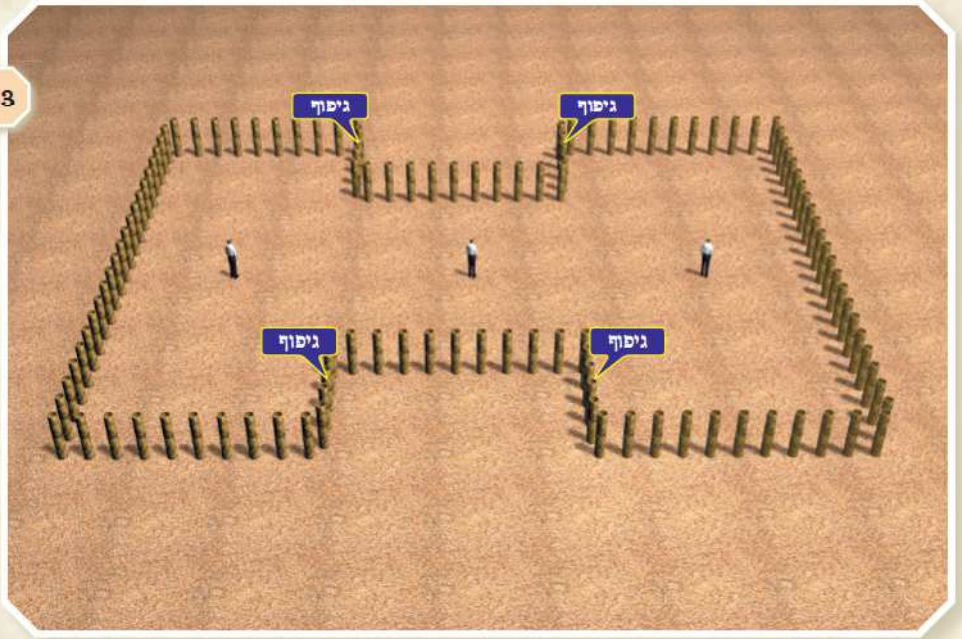

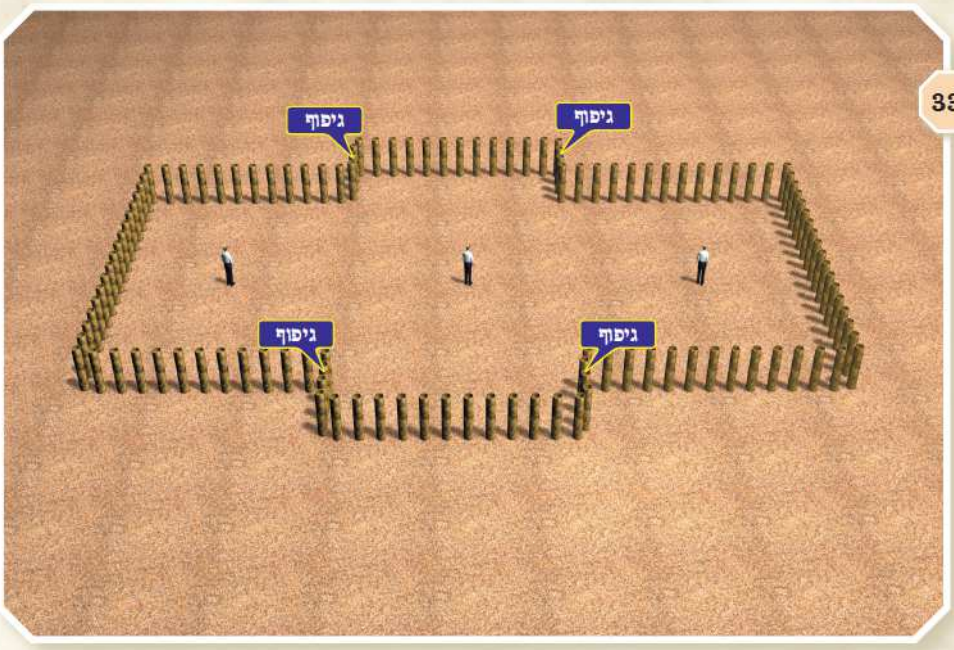
דף צ"ג ע"א

333

גמ', אמר רב יהודה: שלשה קרפיפות זה בצד זה, ושנים החיצונים מגופפים והאמצעי אינו מגופף, ויחיד בזה ויחיד בזה - נעשה כשיירא ונותנין להן כל צורכן ודאי.

וכרם"י, שהחיצונים לחבית מן האמצעי, והוא פרוץ לשניהם כמלוא, וגיפופיהן עולפין עליו... האמצעי מגרפן.

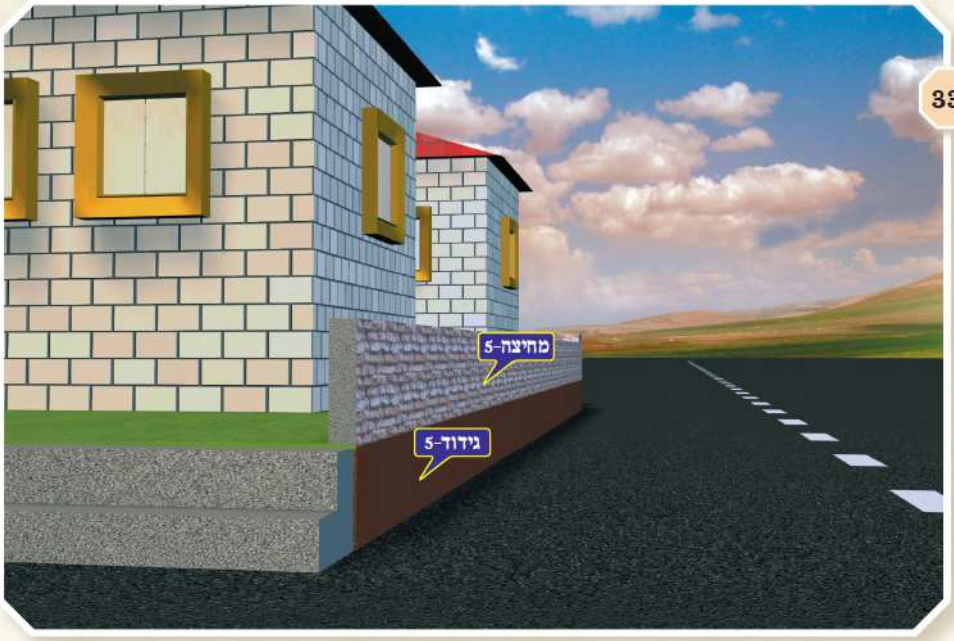

דף צ"ג ע"א

334

גמ' שם, אמצעי מגופף ושנים החיצונים אינן מגופפין, ויחיד בזה ויחיד זה [ויחיד בזה] - אין נותנין להם אלא בית שש.

וכרש"י שהוא רחב מהן והן פחותין לו.

דף צ"ג ע"ב

335

גמ', אמר רב חסדא: גידוד חמשה ומחיצה חמשה - אין מצטרפין.

וכרש"י, חלר שקלקלתה גבוה חמשה טפחים, והוסיפו על לומו גובה מחילה ה'.

דף צ"ג ע"ב

336

גמ', מיתיבי: שתי חצירות זו למעלה מזו, ועליונה גבוהה מן התחתונה עשרה טפחים, או שיש בה גידוד חמשה ומחיצה חמשה - מערבין שנים ואין מערבין אחד.

337

דף צ"ג ע"ב

גמ', אמר רבה בר עולא: כגון שהיתה עליונה מגופפת עד עשר אמות.

וכרש"י, מחיצה עשרה על הגידוד על עסק חמות למצעיות שהניחוה כעין פתח... לגבי תחתונה כולה סתומה היא (שהרי יש גובה 10 חמות) ולגבי עליונה מחיצה ופתחת היא.

338

דף צ"ג ע"ב

גמ', אמר רבה בריה דרבא: כגון שנפרצה התחתונה במלואה לעליונה.

וכרש"י, שאין בריחבה אלא עשר אמות, הלכך אסרה עליונה עליה.

339

דף צ"ד ע"א

מתני', חצר שנפרצה לרשות הרבים, המכנים מתוכה לרשות היחיד או מרשות היחיד לתוכה - חייב, דברי רבי אליעזר.

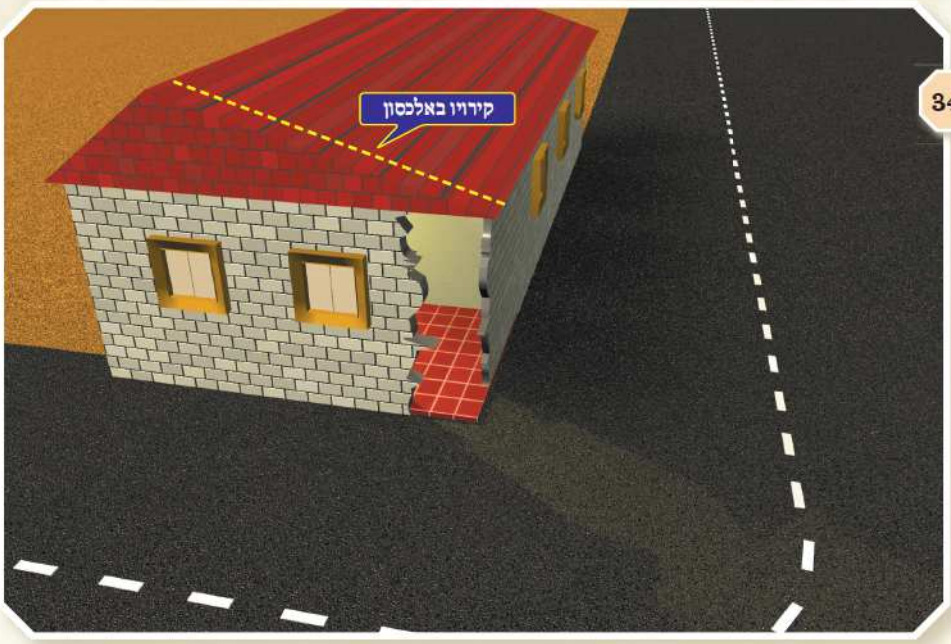
וכרש"י, במזיקה אז יותר מעשר.

דף צ"ד ע"א-ב

340

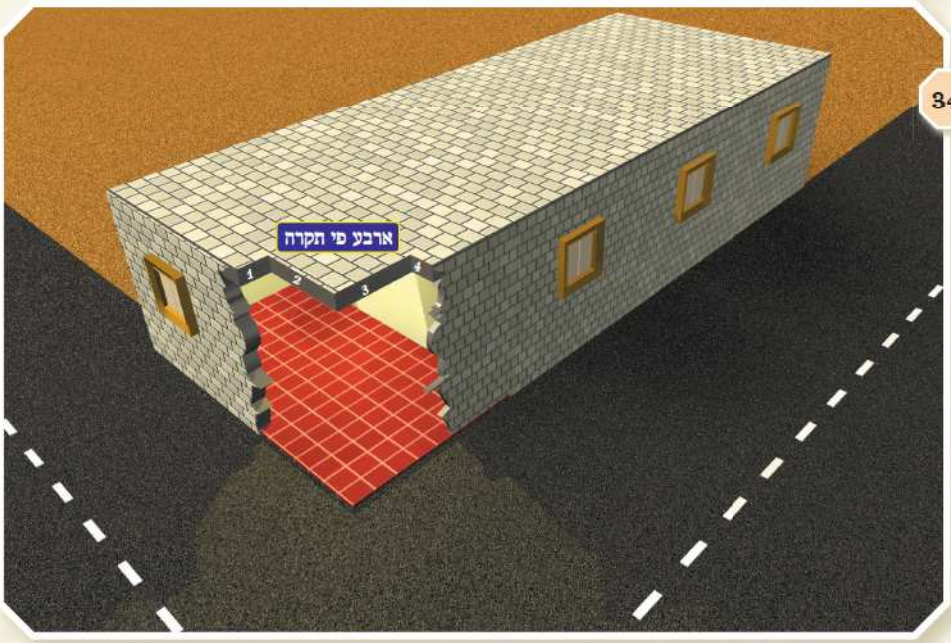
גמ', אמר רב: לעולם בעשר, וכגון שנפרצה בקרן זוית, דפיתחא בקרן זוית לא עבדי אינשי.

דף צ"ד ע"ב

341

גמ', וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו... אמרי דבי רב משמיה דרב: כגון שנפרץ בקרן זוית, וקירויו באלכסון, דליכא למימר פי תקרה יורד וסותם.

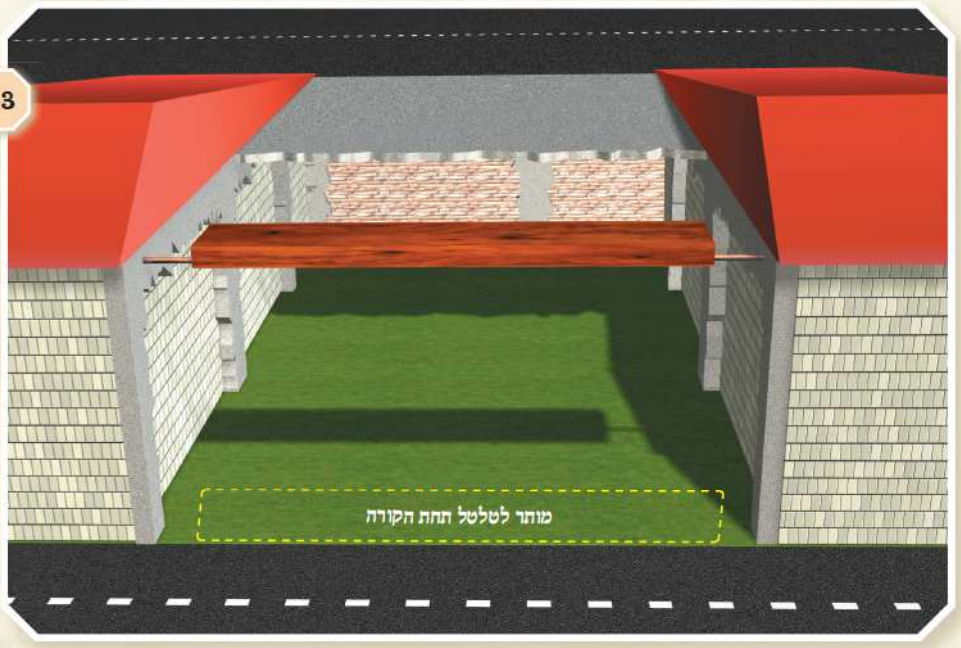
דף צ"ד ע"ב

342

גמ', הכא נמי: כגון שנפרץ בקרן זוית, וקירויו בארבע.

וכרש"י, נמצאו כאן ארבע פיות שעריך לסתום.

343

דף צ"ד ע"ב

גמ', והא דאמר רב יהודה: קורה ארבעה מתיר בחורבה.

וכרש"י, חורבה הפרוצה מרשות הרבים ונחסרה בטלטול, וש"מ כה קורה, לחציה נתונים על שני יתידות – מותר לטלטל תחתיה, לחרבע פיותיה יורדין וסותמין שניס בגלה ומתיס בלחציה.

344

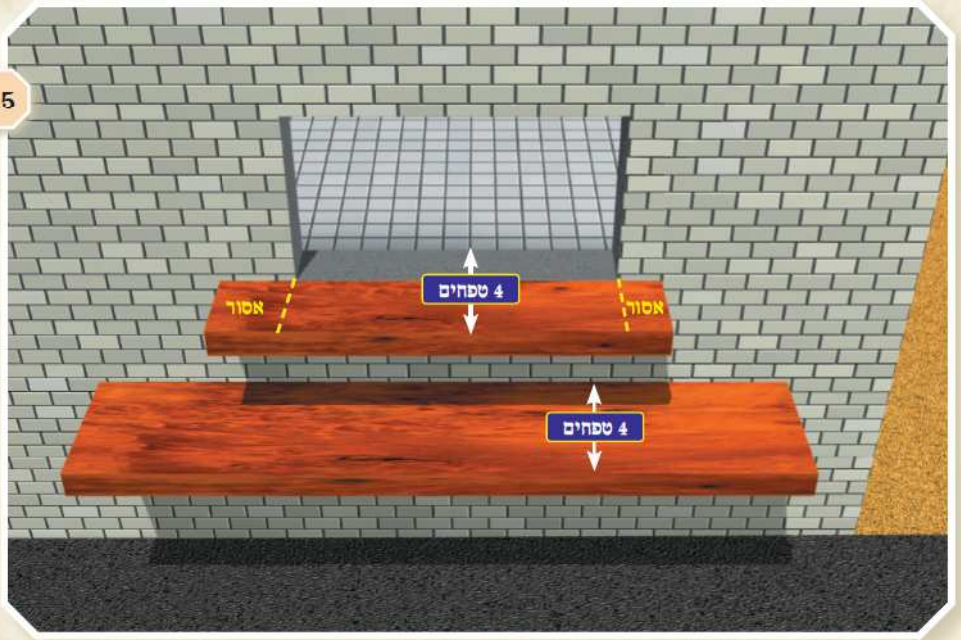

דף צ"ז ע"ב

מתני', היה קורא בספר על האיסקופה, ונתגלגל הספר מידו - גוללו אצלו.

וכרש"י, הוחיל ולחקו תחל בידו.

345

דף צ"ח ע"ב

גמ', אמר אביי: תחתון - דאית ביה ארבעה, ועליון - לית ביה ארבעה, וחלון משלימתו לארבעה. כנגד חלון - משתמש, דחורי חלון הוא, דהאי גיסא ודהאי גיסא - אסור.

346

דף צ"ט ע"ב

מתני', קולט אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים.

347

דף צ"ט ע"ב

מתני', ומן הצינור מכל מקום שותה.

וכרש"י, מקוס לניוור לעוסס לחוך ויוצא לרקוע הרציס.

348

דף צ"ט ע"ב

גמ', קולט - אין, אבל מצרף - לא. מאי טעמא? אמר רב נחמן: הכא במזחילה פחות משלשה סמוך לגג עסקינן.

349

דף צ"ט ע"ב

מתני', בור ברשות הרבים וחולייתו גבוה עשרה טפחים... חלון שעל גביו שופכין לתוכה מים בשבת.

350

דף צ"ט ע"ב

גמ', והא רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק: מעשה במבוי אחד שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה, ובא מעשה לפני רבי ולא אמר בו לא איסור ולא היתר.

351

דף צ"ט ע"ב

גמ' שם, היתר לא אמר בו - דחיישינן שמא תנטל אשפה ויעלה הים שירטון.

וכרש"י, שמעלה עיט לפתיו, ומתיבש ונעשה קרקע עולם.

352

דף צ"ט ע"ב

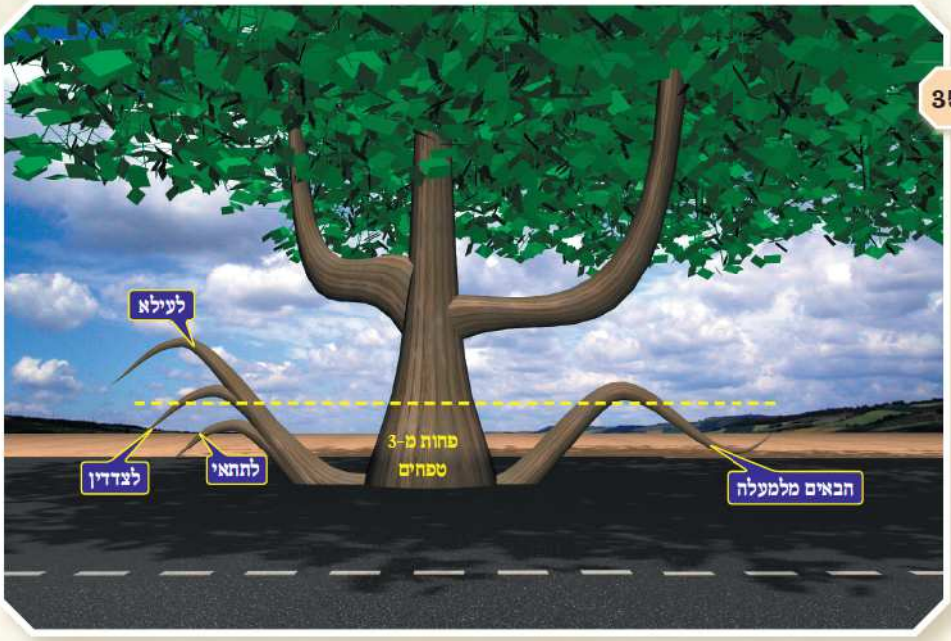
מתני', אילן שהיה מיסך על הארץ, אם אין גופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים - מטלטלים תחתיו.

353

דף ק' ע"א

גמ', איתמר, שרשי אילן הבאין מלמעלה משלשה לתוך שלשה. רבה אמר: מותר להשתמש בהן, רב ששת אמר: אסור להשתמש בהן... דדמו כמשוניתא, דסלקין לעילא - אסורין דנחתין לתתאי - שרו. לצדדין - פלוגתא דרבה ורב ששת.

354

דף ק' ע"א

גמ', וכן אניגרא.

וכרש"י, אילן היוצא מתוך תריץ קנה העשוי להוליך המים לשדות.

355

דף ק' ע"א

גמ', ההוא דיקלא דהוה לאביי והוה סליק באיפומא. אתא לקמיה דרב יוסף ושרא ליה.

וכרש"י, בתוך הבית היה עומד, ושולח לרך פי חרובה למעלה מן הגג פחות מטפח.

356

דף ק' ע"א

גמ', שרשי אילן... או שיש חלל תחתיהן שלשה טפחים, אף על פי שצידו אחד שוה לארץ - הרי זה לא ישב עליהן.

357

דף ק"א ע"א

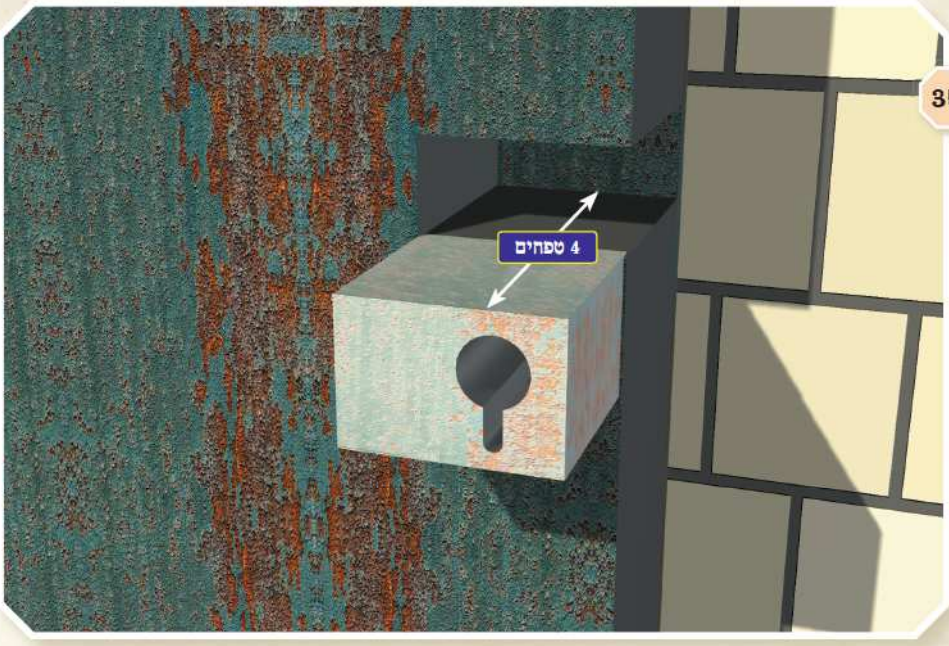
מתני', לא יעמוד אדם ברשות היחיד ויפתח ברשות הרבים, ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד, אלא אם כן עשה מחיצה גבוה עשרה טפחים.

וכרש"י, ויעמוד בתוכה.

דף ק"א ע"ב

358

גמ', אמר אביי: לעולם דאין בו ארבעה, ויש בו לחוק ולהשלימו לארבעה.

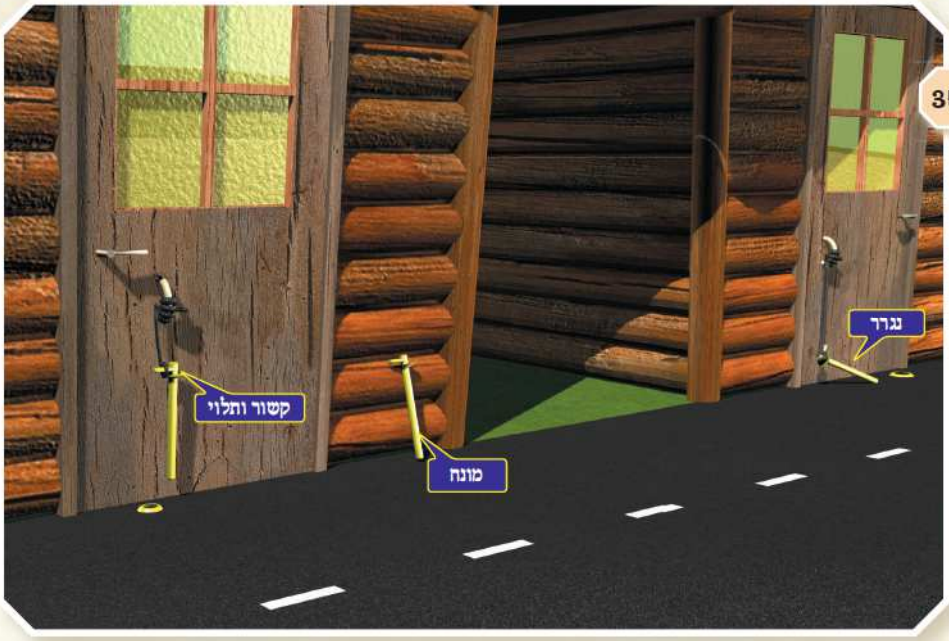

דף ק"ב ע"א

359

מתני', נגר הנגרר - נועלין בו במקדש אבל לא במדינה. והמונח - כאן וכאן אסור. רבי יהודה אומר: המונח - מותר במקדש, והנגרר במדינה.

וכרש"י, נגר הנגרל – שקשור בללת לחבל לתיו תלוי.

דף ק"ב ע"א

360

גמ', כילת חתנים... אמר רב ששת בריה דרב אידי: לא אמרן אלא שאין בגגה טפח... אין בגגה טפח, לא אמרן אלא שאין בפחות משלשה סמוך לגג טפח.

